

DOMOWINA

18. głowna zgromažina hłowna zhromadźizna

sobotu, dnja 25. měrca 2017
we Wojerecach

DELEGATNA MAPA

Redakciski kónc: 6. 3. 2017

Wuchodosaksa nalutowarnja Drježdźany
spěchuje zarjadowanje.

o. wobsah delegatneje mapy za 18. (wólbnu) hłownu zhromadźiznu

čo.	podložk	strona
1.1.	wotběhowy a časowy plan 18. (wólbneje) hłowneje zhromadźizny	4
1.2.	wótběgowy a casowy plan 18. (wólbneje) głowneje zgromažiny	6
2.	zwołanje 18. (wólbneje) hłowneje zhromadźizny Domowiny	8
3.1.	jednanski porjad 18. hłowneje zhromadźizny	9
3.2.	jadnański pórěd 18. głowneje zgromažiny Domowiny	11
4.	namjety za sobudžěto w redakciskej a wólbnej komisiji	13
5.	postajenja k nowowólbam organow Domowiny 2017-2021	
5.1.1.	płaćiwý wólbny porjad Domowiny	14
5.1.2.	płašiwý wólbny pórěd Domowiny	16
5.2.1.	modus wólbow do zwjazkowego předsydstwa	18
5.2.2.	modus wólbow do zwězkowego pśedsedarstwa	19
5.2.3.	ličba mandatow za wólby do zwjazkowego předsydstwa	20
6.	rozprawa zwjazkowego předsydstwa wo dźěławosći Domowiny w lětomaj 2015 a 2016	21
6.1.	přehlad wobzamknjenjow zwjazkowego předsydstwa po 17. hłownej zhromadźiznje	95
6.2.	organigram gremijow třěšneho zwjazka	107
6.3.	rozprawy župow a specifiskich sobustawskich towarstwow wo dźěławosći w lětomaj 2015 a 2016	
6.3.1.	rozprawa Župy Jakub Lorenc-Zalěski z. t.	108
6.3.2.	rozprawa Zwjazka serbskich studowacych – župy Jan Skala	110
6.3.3.	rozprawa Towaršnosće za spěchowanje Serbskeho ludowego ansambla Budyšin z.t.	111
6.3.4.	rozprawa Zwjazka serbskich wuměłcow z.t.	112
6.3.5.	rozprawa Serbskeho Sokota z.t.	117
6.3.6.	rozprawa župy „Michał Hórnik”	118
6.3.7.	rozprawa župy „Handrij Zejler”	122
6.3.8.	rozprawa Zwjazka za serbski kulturny turizm z.t.	125
6.3.9.	rozprawa župy Dolna Łužyca z.t.	127
6.4.	wuznamni hosćo a delegacije na wopyće pola Domowiny	129
7.	rozprawa rewizijnego wuběrka Domowiny	130
8.	rozprawa změrcowskeho wuběrka Domowiny	130
9.	rozprawa zarjada Domowiny wo rezultatach dźěławosće w lětomaj 2015 a 2016 z přiłohami	131

9.1.1.	financna rozprawa za hospodarske lěto 2015	140
9.1.2.	financna rozprawa za hospodarske lěto 2016	143
9.2.1.	přehlad župnych projektow 2015	146
9.2.2.	přehlad župnych projektow 2016	147
9.3.	rozprawa k XI. mjezynarodnemu folklornemu festiwalej “Łužica 2015”	148
9.4.	rozprawa EUROPEADA 2016 w Južnym Tirolu	152
9.5.	organigram zarjada Domowiny	154
10.	rozprawa RCW wo rezultatach dźěławosće w lětomaj 2015 a 2016	155
11.	lisćiny kandidatow za nowowólby organow Domowiny na dobu 2017 - 2021	
11.1.	lisćina kandidatow za wólby předsydy	167
11.2.	lisćina kandidatow za nowowólby dweju městopředsydow	167
11.3.	lisćina kandidatow za wuzwolenje čłonow zwjazkowego předsydstwa	168
11.4.	lisćina kandidatow za wólby čłonow změrcowskeho wuběrka Domowiny	169
11.5.	lisćina kandidatow za nowowólby čłonow rewizijnego wuběrka Domowiny	169
12.	namjety za wobzamknjenja	
12.1.0.	předłoha č. 1 za 18. hłownu zhromadźiznu Domowiny	170
12.1.1.	namjet za doskónčne schwalenje směrnicy za wužiwanje loga a logo ze słowom	171
12.1.2.	směrnica za wužiwanje loga a za logo ze słowom	172
12.2.0	předłoha č. 2 za 18. hłownu zhromadźiznu Domowiny	178
12.2.1.	informacija k naćiskej dźěłowych směrnicy	179
12.2.2.	dźěłowe směrnicy	181
12.2.3.	žěłowe směrnicy	193
12.3.0	předłoha č. 3 za 18. hłownu zhromadźiznu Domowiny	203
12.3.1.	wopodstatnjenje namjeta za spožčenje čestneho čłonstwa Domowiny	204
13.	informaciski material	
13.1.	přehlad serbskich zastupjerjow w poradźowacych a rozsudźacych gremijach wšelakich runin	205
13.2.	přehlad zamołwitych za serbske naležnosće poboku krajnoradnych a měščanskich zarjadow	215
13.3.	přehlad k zestawje gremijow za serbske naležnosće za dobu 2014 – 2019	216
13.4.	přehlad čłonstwa, županow a předsydow kaž tež čłonow předsydstwow župow a specifiskich towarstwow	218
13.5.1.	ptaćiwý program “Domowina 2025”	225
13.5.2.	ptaćiwý program “Domowina 2025”	231
14.	impresum	237

1.1. wotběhowy a časowy plan 18. (wólbneje) hłowneje zhromadźizny Domowiny

08.30 - 09.00 hodź.		Registrowanje delegatow a přichad hosći
moderacija:		w hornjoserbskej rěči
09.00 - 09.30 hodź.	I.	Konstituowanje hłowneje zhromadźizny - powitanje a zawodne słowa předsydy - zwěšćenje wobzamknjenjakmanosće - schwalenje wotběhoweho a časoweho plana - schwalenje jednanskeho porjada - konstituowanje džěłowneho prezidija - wuzwolenje redakciskeje komisije - wuzwolenje wólbneje komisije a schwalenje wólbneho modusa za wuzwolenje čłonow zwjazkowneho předsydstwa
09.30 - 09.50 hodź.	II.	Postrowne słowa
09.50 - 10.10 hodź.	III.	Wujimk z džěławosće Domowiny po 17. hłownej zhromadźiznje (přednjese předsyda Domowiny)
10.10 - 10.20 hodź.	IV.	Naprašowanja k rozprawje rewizijnego wuběrka
10.20 - 10.30 hodź.	V.	Naprašowanja k rozprawje změrcowskeho wuběrka
10.30 - 10.45 hodź.	VI.	Naprašowanja k rozprawomaj zarjada Domowiny a RCW
moderacija		w delnjoserbskej rěči
10.45 - 11.15 hodź.	VII.	Diskusija a naprašowanja k rozprawje zwjazkowneho předsydstwa a k financnej rozprawje
11.15 - 11.25 hodź.	VIII.	Wothłosowanje ke schwalenju wobeju rozprawow Wothłosowanje k wuwjazanju zwjazkowneho předsydstwa wólbneje doby 2013 - 2017 a podzakowanje ze stron předsydy
11.25 - 11.45 hodź.	IX.	Nastajenje kandidatow za wólby předsydky/ předsydy Domowiny za wólbnu dobu 2017 - 2021 a wólby

11.45 - 12.05 hodž.	X.	Kulturny program Domowinskeje župy “Handrij Zejler” Wojerecy
12.05 - 12.45 hodž.	XI.	Přestawka
moderacija:		w hornjoserbskej rěči
12.45 - 13.05 hodž.	XII.	Wozjewjenje wuslědka wólbow předsydki/předsydy a krótka narěč noweje předsydki/nowejo předsydy Nastajenje kandidatow za wólby městopředsydow a wólby
13.05 - 13.45 hodž.	XIII.	Diskusija k dalšemu zwoprawdženju programa “Domowina 2025” na zakładze džětowych směrnicy
13.45 - 14.15 hodž.	XIV.	Wozjewjenje wuslědka wólbow městopředsydow Nastajenje kandidatow za wólby člonow zwjazkowejo předsydstwa a wólby
14.15 - 14.45 hodž.	XV.	Přestawka (z kulturnym poskitkom za delegatow a hosći)
14.45 - 15.15 hodž.	XVI.	Pokročowanje diskusije
moderacija:		w delnjoserbskej rěči
15.15 - 15.35 hodž.	XVII.	Wozjewjenje wuslědkow wólbow člonow zwjazkowejo předsydstwa Nastajenje kandidatow za wólby člonow rewizijneho a změrcowskeho wuběrka a wólby
15.35 - 15.50 hodž.	XVIII.	Rozprawa redakciskeje komisije Wothłosowanja k namjetam
15.50 - 15.55 hodž.	XIX.	Wozjewjenje wuslědkow wólbow člonow rewizijneho a změrcowskeho wuběrka
15.55 - 16.00 hodž.	XX.	Zakónčace słowa předsydy Domowiny a zakončanje hłowneje zhromadźizny ze serbskejo hymny

1.2. wótběgowy a casowy plan 18. (wólbneje) głowneje zgromažiny Domowiny

zeg. 08.30 - 09.00		Registrěrowanje delegatow a pšichad góscow
moderacija:		w górnoserbskej rěcy
zeg. 09.00 - 09.30	I.	Konstituěrowanje głowneje zgromažiny - wuwitanje a zawježeńske słowa pšedsedarja - zwěšćenje wopšawnosći wobzamknjenja - wobzamknjenje wótběgowego a casowego plana - wobzamknjenje jadnańskego pórěda - konstituěrowanje žěłowego prezidija - wuzwólenje redakciskeje komisije - wuzwólenje wólbneje komisije a wobzamknjenje wólbneho modusa za wuzwólenje člonkow zwězkowego pšedsedarstwa
zeg. 09.30 - 09.50	II.	Póstrowne słowa
zeg. 09.50 - 10.10	III.	Wušěg ze žěłabnosći Domowiny pó 17. głownej zgromažinje (pšednjaso pšedsedař Domowiny)
zeg. 10.10 - 10.20	IV.	Napšašowanja k rozpšawje rewizijnego wuběrka
zeg. 10.20 - 10.30	V.	Napšašowanja k rozpšawje wujadnarskego wuběrka
zeg. 10.30 - 10.45	VI.	Napšašowanja k rozpšawoma zastojnstwa Domowiny a RCW
moderacija		w dolnoserbskej rěcy
zeg. 10.45 - 11.15	VII.	Diskusija a napšašowanja k rozpšawje zwězkowego pšedsedarstwa a k financnej rozpšawje
zeg. 11.15 - 11.25	VIII.	Wótgłosowanje k wobzamknjenju wobeju rozpšawowu Wótgłosowanje k wulichowanju zwězkowego pšedsedarstwa wólbneje doby 2013 - 2017 a wuzěkowanje pšedsedarja
zeg. 11.25 - 11.45	IX.	Nastajenje kandidatow/kandidatkow za wólby pšedsedarke/pšedsedarja Domowiny za wólbnu dobu 2017 - 2021 a wólby

zeg. 11.45 - 12.05	X.	Kulturny program Domowinskeje župy "Handrij Zejler" Wórjeje
zeg. 12.05 - 12.45	XI.	Pšestawka
moderacija:		w górnoserbskej rěcy
zeg. 12.45 - 13.05	XII.	Wózjawjenje wuslědka wólbow pšedsedarki/pšedsedarja a krotke nagrono noweje pšedsedarki /nowego pšedsedarja Nastajenje kandidatow/kandidatkow za wólby zastupnych pšedsedarkow/pšedsedarjow a wólby
zeg. 13.05 - 13.45	XIII.	Diskusija k dalšnemu zwopšawdnjenjeju programa "Domowina 2025" na zaklaže žětowych směrnicy
zeg. 13.45 - 14.15	XIV.	Wózjawjenje wuslědka wólbow zastupnych pšedsedarkow/pšedsedarjow Nastajenje kandidatow/kandidatkow za wólby člonkow zwězkowego pšedsedarstwa a wólby
zeg. 14.15 - 14.45	XV.	Pšestawka (z kulturnym póbitowanim za delegatow a góšći)
zeg. 14.45 - 15.15	XVI.	Pókšacowanje diskusije
moderacija:		w dolnoserbskej rěcy
zeg. 15.15 - 15.35	XVII.	Wózjawjenje wuslědkow wólbow člonkow zwězkowego pšedsedarstwa Nastajenje kandidatow/kandidatkow za wólby člonkow rewizijnego a wujadnarskego wuběrka a wólby
zeg. 15.35 - 15.50	XVIII.	Rozpšawa redakciskeje komisije Wótgłosowanja k naraženjam
zeg. 15.50 - 15.55	XIX.	Wózjawjenje wuslědkow wólbow člonkow rewizijnego a wujadnarskego wuběrka
zeg. 15.55 - 16.00	XX.	Kóńčne słowa pšedsedarja Domowiny a zakóńčenje głowneje zgromažiny ze serbskeju hymnu

2. předloha č. ZP 96/2016 za posedženje zwjazkowego předsydstwa dnja 12.03.2016 w Budyšinje

Zapodačel předlohi:

prezidij ZP

Awtor předlohi:

Werner Sroka

Nastupa (předmjet wuradźowanja):

zwołanje 18. (wólbneje) hłowneje zhromadźizny Domowiny

Slěd wobjednanja resp. wothłosowanja:

Gremij	datum	wuslědk
zwjazkowe předsydstwo	21.11.2016	namjet za termin hłowneje zhromadźizny a nadawk k pytanju městnosće na teritoriju Domowinskeje župy "Handrij Zejler"
prezidij ZP	24.02.2016	doporučenje ke schwalenju

Namjet za wobzamknjenje:

1. Zwjazkowe předsydstwo zwoła 18. (wólbnu) hłownu zhromadźiznu Domowiny na sobotu, dnja 25. měrca 2017, w 09.00 hodź. do Wojerec.
2. 18. hłowna zhromadźizna Domowiny změje slědowace hłowne nadawki:
 - bilancować wólbnu dobu 2013 - 2017 a na zakładže rozprawow wuwjazać zwjazkowe předsydstwo;
 - přewjesć nowowólby za dobu 2017 - 2021: wólby předsydy, městopředsydow Domowiny a čłonow zwjazkowego předsydstwa kaž tež čłonow rewizijnego a změrcowskeho wuběrka;
 - analyzować staw zwoprawdženja džětowych směrnicy a tute po potrebnje wudospoćnić abo změnić.
3. Prezidij dóstanje nadawk, z pomocu zarjada Domowiny trěbne wobsahowe a organizatoriske přihoty hłowneje zhromadźizny koordinować.
4. Zwjazkowe předsydstwo namołwi župy a sobustawske towarstwa, so aktiwnje na přihotach 18. hłowneje zhromadźizny třěšneho zwjazka wobdžělic a zdobyć kandidatow za nowowólby organow Domowiny.

Za realizowanje namjeta trěbne financne srědky:

K tomu so kóštowy a financěrowanski plan nastaji, kiž měł prezidij ZP schwalić.

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet: 16

präciwo namjetej: 0

so hłosa wzda: 0

3.1. jednanski porjad 18. hłowneje zhromadźizny Domowiny

0. 18. hłowna zhromadźizna přewjedže so na zakładže artikla 7 wustawkow Domowiny. Wona bilancuje a zakónči wólbnu dobu 2013 - 2017. Zdobom wona zahaji z nowowólbami nowu wólbnu dobu 2017 - 2021 za wolene organy Domowiny. Wona ma staw zwoprawdženja nadawkow z džětowych směrnicy Domowiny analyzować a tute po potrebnje změnić resp. wudospoćnić.
1. Džětowy prezidij hłowneje zhromadźizny tworja prezidij zwjazkowneho předsydstwa (předsyda, městopředsyda a dalšej powołanej čłonaj ZP) kaž tež jednačel a zastupowacy jednačel jako stajnej poradźowarjej gremija.
2. Wotběh hłowneje zhromadźizny moderěruja městopředsyda Judith Wałdźic a městopředsyda Domowiny Marko Hančik w hornjoserbskej rěči kaž tež zastupowacy jednačel Marcus Końcař a čłon prezidija William Janhoefer w delnjoserbskej rěči.
3. Hłowna zhromadźizna je wobzamknjenjakmana, hdyž je wjace hač połojca nominowanych delegatow přitomna.
4. Hłosowanske prawo maja čłonojo zwjazkowneho předsydstwa kaž tež dalši delegaća ze sobustawskich župow a nadregionalnych towarstwow po wosebitym kluču (hlej wobzamknjenje zwjazkowneho předsydstwa z dnja 28.05.2016).
5. Po wustawkach Domowiny smědža so z poradźowacym hłosom na 18. hłownej zhromadźiznje Domowiny wobdžělič: čłonojo rewizijnego a změrcowskeho wuběrka Domowiny, čłonojo Serbskeju radow Braniborskeje a Sakskeje a serbscy radźičeljo Rady Załožby za serbski lud, jelizo njejsu z delegatom.
6. Přistajeni zarjada Domowiny pod nawodom jednačela tworja org.-běrow 18. hłowneje zhromadźizny, kiž přitomnosć registruje a wotběh zhromadźizny organizatorisce zaruči.
7. Zwjazkowe předsydstwo doporuči hłownej zhromadźiznje na zakładže namjetow ze župow a towarstwow zestawu redakciskeje komisije a wólbneje komisije. Delegaća maja prawo, dalšich kandidatow namjetować. Wo zestawje komisijow rozsudži so w zjawnym wothłosowanju.
8. Přizjewjenja za diskusiju měli so pisomnje džětowemu prezidijej posrědkować. Na diskusiji smědža so delegaća a přeprošeni hosćo kaž tež přistajeni Domowiny wobdžělič. Moderator/ka zhromadźizny rjaduje a připowědži slěd rěčnikow.
9. Rěčny čas za diskusijne přinoški wobmjezuje so na 5 mjeńšin. Wjetše diskusijne přinoški měli so dwaj tydženjej do hłowneje zhromadźizny w zarjedže Domowiny přizjewić.

10. Słowo k jednanskemu porjadej, kotrež móže sej kóždy delegat ze zběhnjenjom wobeju rukow wužadać, přepoda so zwonka postajeneho slěda diskusijnych rěčnikow.
Hdyž wupraji so žadanje abo namjet k wothłosowanju, smě jedyn dalši delegat rěčeć za to a jedyn přećiwo tomu. Potom so wothłosuje.
11. Redakciska komisija zjima w swojej rozprawje wšitke pokiwy a namjety z diskusije a předpoloži delegatam namjety k wobzamknjenju. Namjety přednjese předsyda redakciskej komisije. Moderator/ka da wo tym doskónčnje wothłosować.
12. Při wothłosowanjach je namjet přiwezaty, hdyž je wjetšina přítomnych delegatow za namjet hłosowała, dalokož njeje we wustawkach hinak postajene. Při samsnej ličbje hłosow za abo přećiwo namjetej, je namjet wotpokazany. Hłosawzdaća liča jako napřećiwnje hłosy.
13. Namjety za wobzamknjenje na hłownej zhromadźiznje z kruha čłonstwa měli so zasadnje hač do 15. januara 2017 zapodać, zo bychu so móhli do delegatnych mapow (redakciski kónc: 31.01.2017) zapřijeć.
Wuwzačne namjety za přidatne wobzamknjenja chwadneho razu maja so najpozdžišo tři dny do hłowneje zhromadźizny pisomnje w zarjedže Domowiny wotedać. Džěłowy prezidij doporuči delegatam na započatku hłowneje zhromadźizny wašnje wobjednanja tajkich chwatnych próstwow. Wo tym so zjawnje wothłosuje.
Namjety z wuskutkami na hospodarski plan Domowiny njehodža so bjez dočasneho pruwowanja ze stron financneho wotrjada Domowiny wobzamknyć.
14. Wólby so přewjedu po wosebitym wólbny m porjedže. Wo wuslědkach zhotowi so wólbny protokol, kotryž ma předsyda wólbneje komisije podpisać.
15. Wo jednanjach 18. hłowneje zhromadźizny zhotowi so wuslědkowy protokol, kotryž mataj předsyda a protokolant/ka podpisać.
Jednanja so postownje natoča a zynkonošaki składuja so w zarjedže Domowiny znajmjeńša hač do přichodneje hłowneje zhromadźizny.

3.2. jednański pórěd 18. głowneje zgromažiny Domowiny

0. 18. głowna zgromažina pšewježo se na zakłaže artikla 7 wustawkow Domowiny. Wóna bilancěrujo a zakónčyjo wólbnu dobu 2013 - 2017. Rownocasnje zachopijo se z nowowólbami nowu wólbnu dobu 2017 - 2021 za wólone organy Domowiny. Wóna ma staw zwopšawdnjenja nadawkow ze žětowych směrnicow Domowiny analizěrowaś a wóne směrnicje pó pótrjebje změníś resp. wudopótniš.
1. Žětowy prezidium głowneje zgromažiny twórje prezidium zwězkownego pšedsedarstwa (pšedsedař, zastupujucy pšedsedař a dalšnej pówołanej člonka ZP) ako teke jednař a zastupujucy jednař ako wobstawnej póražowarja gremiuma.
2. Wótběg głowneje zgromažiny moderěruju zastupujuca pšedsedarka Judith Wałdžic a zastupujucy pšedsedař Domowiny Marko Hančik w górnoserbskej rěcy ako teke zastupujucy jednař Marcus Kóńcař a člonk prezidiuma William Janhoefer w dolnoserbskej rěcy.
3. Głowna zgromažina jo do wobzamknjenja wopšawnjona, gaž jo wěcej ako počta nominěrowanych delegatow pšibytna.
4. Głosowańske pšawo maju člonki zwězkownego pšedsedarstwa ako teke dalšne delegaty z člonkojskich župow a nadregionalnych towaristwow pó wósebneju klucu (glej wobzamknjenje zwězkownego pšedsedarstwa wót dnja 28.05.2016).
5. Pó wustawkach Domowiny směju se z póražujucym głosom na 18. głownej zgromažinje Domowiny wobžěliš: člonki rewizijnego a wujadnarskego wuběrka Domowiny, člonki Serbskeju radowu Bramborskeje a Sakskeje a serbske ražce Rady Załožby za serbski lud, joli až njejsu delegaty.
6. Pšizjawjenje zastojnstwa Domowiny pód wjednistwom jednařa twórje org.-běrow 18. głowneje zgromažiny, kenž pšibytnosć registrěrujo a wótběg zgromažiny organizatoriski zarucyju.
7. Zwězkowe pšedsedarstwo dopórucyjo głownej zgromažinje na zakłaže naraženjow ze župow a towaristwow zestawu redakciskeje komisije a wólbneje komisije. Delegaty maju pšawo, dalšnych kandidatow naražiś. Wó zestawje komisijowu rozsuzijo se w zjawnem wótgłosowanju.
8. Pšizjawjenje za diskusiju měli se pisnje žětowemu prezidiumoju pósrědniś. Na diskusiji směju se delegaty a pšepšosone gósci ako teke pšizjawjenje Domowiny wobžěliš. Moderator/ka zgromažiny rědujo a pšizjawijo slěd powědarjow.
9. Cas powědanja za diskusijne pšinoski se wobgranicujo na 5 minutow. Wětše diskusijne pšinoski měli se dwa tyženja do głowneje zgromažiny w zastojnstwje Domowiny pšizjawiś.

10. Słowo k jadnańskemu pórědoju, kenž móžo se kuždy delegat ze zwignjenim wobeju rukowu pominaś, pšepódajo se zwenka póstajonego slěda diskusijnych powědarjow.
Gaž wugronijo se pominanje abo naraženje k wótgłosowanju, smějo jaden dalšny delegat za to a jaden pšešiwu tomu powědaś. Pótom se wótgłosujo.
11. Redakciska komisija zespominajo w swójej rozpšawje wšykne pokazki a naraženja z diskusije a pšedpožyjo delegatam naraženja k wobzamknjenjeju. Naraženja pšednjaso pšedsedař redakciskeje komisije. Moderator/ka dajo wó tom dokóńcnje wótgłosowaś.
12. Pši wótgłosowanjach jo naraženje pšiwzety, gaž jo wětšyna pšibytnych delegatow za naraženje głosowała, tak daloko ako njejo we wustawkach hynac póstajone. Pši samskej licbje głosow za abo pšešiwu naraženjeju, jo naraženje wótpokazany. Zdžaržanje głosa licy ako napšešiwny głos.
13. Naraženja za wobzamknjenje na głownej zgromažinje z krejza cłonkojstwa měli se zasadnje až do 15. januara 2017 zapódaś, až by móžno było je do delegatnych mapow (redakciski kóńc: 31.01.2017) zapšimjeś.
Wuwzešowe naraženja za pšidatne wobzamknjenja chwadneho charakteru maju se nejpózdžej tši dny do głowneje zgromažiny pisnje w zastojnstwje Domowiny wótedaś. Žěłowy prezidium pširažijo delegatam na zachopjeńku głowneje zgromažiny wašnja wobjadnanja toś tych chwadnych pšosbow. Wó tom se zjawnje wótgłosujo. Naraženja z wustatkowanjami na góspodarski plan Domowiny njegóže se bžez docasnego pšespytowanja ze stron financneho wótrěda Domowiny wobzamknuś.
14. Wólby se pšewjedu pó wósebne wólbne pórěže. Wó wuslědkach napišo se wólbny protokol, kenž ma pšedsedař wólbneje komisije pódpisaś.
15. Wó jadnanjach 18. głowneje zgromažiny napišo se wuslědkowy protokol, kenž matej pšedsedař a protokolant/ka pódpisaś.
Jadnanja se póstawnje nagrajaju a tonowe nosarje składuju se w zastojnstwje Domowiny nanejmenjej až do pšichodneje głowneje zgromažiny.

4. namjety za sobudźěło w redakciskej a wólbnej komisiji 18. hłowneje zhromadźizny

za redakcisku komisiju:

<i>čo.</i>	<i>mjeno, předmjeno</i>	<i>namjet zapodała/o</i>
1.	Brauman, Marcel	Towaršnosć za spěchowanje SLA z.t Maćica Serbska z.t.
2.	Meškankowa, Chrysta	Zwjazkowe předsydstwo Domowiny

za wólbnu komisiju:

<i>čo.</i>	<i>mjeno, předmjeno</i>	<i>namjet zapodała/o</i>
1.	Korjeńk, Křesćan	Župa “Michał Hórnik” Kamjenc
2.	Šwjedźina, Petra	Župa “Michał Hórnik” Kamjenc

5. postajenja k nowowólbam organow Domowiny 2017 - 2021

5.1.1. wólbnny porjad Domowiny – Zwjazka Łužiskich Serbow z. t.

1. Na wólbnjej hłownej zhromadźiznje Domowiny wola delegaća po slědowacym slědže a jednotliwje

- předsydu/předsydku Domowiny
- dweju městopředsydow/dwě městopředsydce Domowiny
- dalších čłonow Zwjazkoweho předsydstwa Domowiny
- čłonow rewizijneho wuběrka
- čłonow změrcowskeho wuběrka

2. Wólbnne prawo maja jenož delegaća sobustawskich towarstwow a župow Domowiny.

3. Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje po wothłosowanju z předsydstwami sobustawskich župow a towarstwow kluč delegatow.

Sobustawske towarstwa a župy wuzwola delegatow a zapodadža najpozdžišo dwaj tydženjej do wólbnjej hłownej zhromadźizny lisćiny delegatow z adresami na zarjad Domowiny.

4. Wot jednotliwych towarstwow a župow zapodate lisćiny delegatow su zakład kontrole wólbokmanosće wólbnjej hłownej zhromadźizny. Wona je wólbokmana, hdyž je wjace hač połojca delegatow přítomna.

5. Wólby nawjeduje wólbnna komisija, kotraž so po namjetach delegatow na wólbnjej hłownej zhromadźiznje wuzwoli.

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny smě wólbnjej hłownej zhromadźiznje kandidatow za wólbnnu komisiju namjetować.

Čłonojo wólbnjej komisije njesmědža sami za wólbnne funkcije Domowiny kandidować.

Hłowne nadawki wólbnjej komisije su:

- zwěsćić, hač je wólbnna hłowna zhromadźizna wólbokmana
- nastajić a zakónčić kandidatnu lisćinu za kóždy wólbnny akt
- nawjedować diskusiju wo namjetowanych kandidatach
- zwěsćić zwólniwość ke kandidaturje
- zaručić porjadny wotběh wólbow
- wuličić wotedate hłoty
- wozjewić wólbnne wuslědki

Čłonojo wólbnjej komisije wuzwola předsydu/předsydku, kiž komisiju nawjeduje.

6. Za horjeka mjenowane wólbnne funkcije smědža jenož čłonojo Domowiny kandidować. Kóždy kandidat/kóžda kandidatka dyrbi podpěru znajmjeńša jednoho sobustawskeho towarstwa abo jedneje župy měć.

7. Towarstwa a župy su namotwjene, měsac do hłownej zhromadźizny lisćiny zwólniwych kandidatow za wólbnne funkcije na zarjad Domowiny zapodać, zo by so hodžalo, jich zjawnosći předstajić.

Kandidaća za rewizijny a změrcowski wuběrk njesmědža być přistajeni Domowiny.

8. Za kóždy wólbny akt nastaji so wosebita kandidatna lisćina.
Kandidatna lisćina za wólby člonow zwjazkowego předsydstwa nastaji so na zakładže namjetow sobustawskich towarstwow a župow.
Namjetowani kandidaća dyrba so wosobinsce zwólniwi wuprajić, zo kandiduja.
Zwólniwość njepritomnych kandidatow ma hłownej zhromadźiznje pisomnje předležec.
Njepritomnosť namjetowanych kandidatow ma so wopodstatnić.

9. Delegaća maja prawo, so kandidatow naprašować.

10. Woli so tajnje. Woli so z nakřižowanjom kašćika před mjenom kandidata.
Nakřižować ma so jenož telko kandidatow, kelkož ma so we wotpowědnym wólbny akće wolić, hewak je wólbny lisćik njeplaćiwý.
Je pak móžne, mjenje kandidatow nakřižować.
Jenož plaćiwé hłosy so wuliča.

11. Wólbna komisija wuliči hłosy zjawnje w rumnosći hłownej zhromadźizny.
Předsyda/předsydka wólbnej komisije wozjewi za kóždy wólbny akt delegatam wuslědki wólbow a naprašuje so, hač wuzwoleni wólby přiwozmu.

12. Předsyda/předsydka Domowiny woli so z wjace hač połjcu wotodatych plaćiwych hłosow.
Městopředsydaj/městopředsydce wolitaj/wolitej so z najwjace wotdatymi hłosami.
Při tym pak dyrbitaj/dyrbitej wěsty minimum hłosow docpěć, mjenujcy znajmjeńša třećinu wšitkich wotdatych plaćiwych hłosow.
Při jenajkej ličbje hłosow přewjedu so mjez kandidatomaj/kandidatkomaj wuše wólby, hdyž to trěbne je.

13. Wólbny modus za wuzwolenje člonow zwjazkowego předsydstwa přida so wólbnemu porjadej a plaći jako wobstatk porjada.

14. Do rewizijnego wuběrka a změrcowskeho wuběrka su woleni ći, kotřiž maja po rjedže najwjace hłosow a su znajmjeńša połjcu wotdatych plaćiwych hłosow dóstali.

15. Wo wotběhu a wuslědkach wólbow ma so protokol wudžětać.
Wurězk protokola k wólbomaj předsydy/předsydki a městopředsydow/městopředsydkow ma so z podpismom předsydy/předsydki wólbnej komisije za registrowe sudnistwo přihotować.

Wólbny porjad Domowiny wobzamkne so na 12. (wólbnej) hłownej zhromadźiznje dnja 5. měrca 2005 w Budyšinje.

Jenož hłowna zhromadźizna Domowiny smě wólbny porjad změnić.

5.1.2. wólbny pórěd Domowiny - Zwězka Łužyskich Serbow z.t.

1. Na wólbnej głownej zgromažinje Domowiny wuzwóliju delegaty pó slědujućem slěže a zasobu:

- pšedsedarja Domowiny
- dweju zastupneju pšedsedarjowu Domowiny
- dalšne člonki zwězkowego pšedsedarstwa Domowiny
- člonki rewizijnego wuběrka
- člonki wujadnarskego wuběrka

2. Wólbne pšawo maju jano delegaty sobučlonkojskich towaristwow a župow Domowiny.

3. Zwězkowe pšedsedarstwo wobzamknu pó wótgłosowanju z pšedsedarstwami sobučlonkojskich župow a towaristwow kluc delegatow.

Sobučlonkojske towaristwa a župy wuzwóliju delegaty a zapódaju nejpózdžej dwa tyženja do wólbneje głowneje zgromažiny lisćiny delegatow z adresami na zarěd Domowiny.

4. Wót jednotliwych towaristwow a župow zapódate lisćiny delegatow su zakład kontrole wopšawnjonosći k wólbam wólbneje głowneje zgromažiny. Wóna jo k wólbam wopšawnjona, gaž jo wěcej ako połojca delegatow pšibytna.

5. Wólby nawjedujo wólbna komisija, kótaraž se na wólbnej głownej zgromažinje pó naraženjach delegatow wuzwólijo.

Zwězkowe pšedsedarstwo Domowiny smějo wólbnej głownej zgromažinje kandidaty za wólbnu komisiju naražiš.

Člonki wólbneje komisije njesměju sami za wólbne funkcije Domowiny kandiděrowaš.

Głowne nadawki wólbneje komisije su:

- zwěsćiš, lěc jo wólbna głowna zgromažina k wólbam wopšawnjona
- nastajiš a zakóńcyš kandidatnu lisćinu za kuždy wólbny akt
- nawjedowaš diskusiju wó naražonych kandidatach
- zwěsćiš zwólniwošć ku kandiděrowanjeju
- zarucyš pórědny wótběg wólbow
- wulicyš wótedane głose
- wózjawiš wólbne wuslědki

Člonki wólbneje komisije wuzwóliju pšedsedarja, kótaryž komisiju nawjedujo.

6. Za górzejce pomjenjone wólbne funkcije směju jano člonki Domowiny kandiděrowaš. Kuždy kandidat trjeba pódpěru nanejmenjej jedneho sobučlonkojskego towaristwa abo jadneje župy.

7. Towaristwa su napominane, mjasec do wólbneje głowneje zgromažiny lisćiny zwólniwych kandidatow za wólbne funkcije na zarěd Domowiny zapódaš, aby móžno było, jich w zjawnosći pšedstajiš.

Kandidaty za rewizijny a wujadnarski wuběrk njesměju byš pšistajone Domowiny.

8. Za kuždy wólbny akt ma se wósebna kandidatna lisćina zestajiš. Kandidatna lisćina za wólby cłonkow zwězkowego pšedsedarstwa zestajijo se pó naraženjach sobucłonkojskich towaristwow a župow.

Naražone kandidaty muse se wósobinski k tomu wugroniš, až kandiděruju. Zwólności njepšibytnych kandidatow ma wólbnej głownej zgromažinje pisnje pšedlažaš. Njepšibytnosć naražonych kandidatow ma se wobwěšćiš.

9. Delegaty maju pšawo, se kandidatow napšašowaš.

10. Wuzwólijo se pótajmje. Wuzwólijo se z nakšickowanim kaščika pšed mjenim kandidata. Nakšickowaš ma se jano telik kandidatow, ako ma se we wótpowědnem wólbnem akše wuzwólíš, howacej jo wólbny lisćik njeptašiwu.

Jo pak móžno, mjenjej kandidatow nakšickowaš. Jano ptašiwu glose se wulicyju.

11. Wólbna komisija wulicyjo glose zjawnje w rumnosći głowneje zgromažiny. Pšedsedař wólbneje komisije wózwawijo za kuždy wólbny akt delegatam wuslědku wólbow a napšašujo se, lěc wuzwólone wólby pšiwzeju.

12. Pšedsedař wuzwólijo se z wěcej ako połojcu wótedanych ptašiwych głosow. Zastupnej pšedsedarja wuzwóljotej se z wěcej ako połojcu wótedanych ptašiwych głosow. Pšiw tom ale musytej wónej wěsty minimum głosow dojspiš, a to nanejmenjej tšešinu wšykných wótedanych ptašiwych głosow.

Pšiw jadnakej licbje głosow pšewjedu se mjazy kandidatoma wuše wólby, gaž jo to notne.

13. Wólbny modus za wuzwólenje cłonkow zwězkowego pšedsedarstwa pšidajo se wólbnemu pórědoju. Wón ptašiw ako wobstatk pórěda.

14. Do rewizijnego wuběrka a wujadnarskego wuběrka su se te wuzwólili, kótarež maju pó rěže nejwěcej głosow a su nanejmenjej połojcu wótedanych ptašiwych głosow dostali.

15. Wó wótběgu a wuslědkach wólbow ma se protokol wužětaš. Wurězk protokola k wólboma pšedsedarja a zastupneju pšedsedarjowu ma se z pódpismom pšedsedarja wólbneje komisije za registrowe sudnistwo pšigótowaš.

Wólbny pórěd Domowiny jo se wobzamknul na 12. (wólbnej) głownej zgromažinje dnja 5. měřca 2005 w Budyšinje.

Jano głowna zgromažina Domowiny móžo wólbny pórěd změniš.

5.2.1. modus wólbow do zwjazkowego předsydstwa dnja 25.03.2017

1. Kóždy sobustawske towarstwo/kóžda župa dóstanje njewotwisnje wot ličby čłonow jedyn mandat za wólby do zwjazkowego předsydstwa, kiž jich kandidat wobsadži, jeli znajmjeńša trěbny minimum hłosow docpěje.

Z tym by było 18 městnow wobsadženych.

Kluč za rozdźělenje zbytnych 9 městnow postaji, zo so na 500 čłonow jedyn dalši mandat přidžěli.

To rěka, za kóžde towarstwo/kóždu župu wobliči so maksimalna ličba mandatow za wólby do zwjazkowego předsydstwa (hlej přiležaca lisćina).

2. Zo by něchtó do zwjazkowego předsydstwa wuzwoleny był, dyrbi wěsty minimum hłosow docpěć, mjenujcy wjac hač 5 % wšitkich wotedatych płaćiwych hłosow delegatow hłowneje zhromadźizny.

3. Jeli je z jednoho towarstwa/jedneje župy wjac kandidatow hač ličba přidžělenych mandatow, potom su či wuzwoleni, kotřiž maja mjez nimi najwjac hłosow. Jeli stej ličbje/su ličby hłosow jenakej/jenake, potom rozsudži městno kandidata na zapodatej lisćinje kandidatow wo přidžělenju mandata.

To rěka, zo měto kóžde towarstwo/měta kóžda župa svojich kandidatow po slědže faworizowanja přepodać.

4. Naslědni kandidača do zwjazkowego předsydstwa su či, kotřiž su so wot towarstwa/župy namjetowali a wjac hač 5 % hłosow docpěli, kotřiž pak njejsu dla wobmjezowaneje ličby mandatow za towarstwo/župu městno w zwjazkowym předsydstwje dóstać móhli.

Woni nastupja městno, hdyž je so wuzwoleny čłon zwjazkowego předsydstwa swojeho towarstwa/swojeje župy mandata wzdał. Hdyž ma towarstwo/župa wjacorych naslědných kandidatow, potom přidžěli so swobodny mandat tomu, kiž je při wólbach najwjac hłosow dóstał.

5. Jeli jedne towarstwo/jedna župa same/sama kandidata za zwjazkowe předsydstwo nima, njemóže wone/wona swój mandat druhemu towarstwu/druhej župje dać. Móžno pak je, zo nastaji towarstwo/župa, kiž same/sama žanoho kandidata nima, kandidata, na kotrehož je so z druhim towarstwom/druhej župu dojednało/a. Jeničke wuměnjenje za to je, zo dyrbi kandidat być z čłonom Domowiny (z kotreho towarstwa abo z kotreje župy, je wšojedne).

6. Ze stawom 31.12.2016 přizjewi so wot sobustawskich towarstwow/župow znowa aktualny staw čłonstwa. Na tutym zakładze ma so pruwować, hač je so jich narok na ličbu mandatow w zwjazkowym předsydstwje změnił.

W padže změnow ma so lisćina mandatow resp. wólbny modus precizować.

5.2.2. modus wólbow do zwězkowego pśedsedarstwa dnja 25.03.2017

1. Kužde cłonkojske towarstwo/kužda župa dostanjo njewótwisnje wót licby cłonkow jaden mandat za wólby do zwězkowego pśedsedarstwa, kenž jich kandidat wobsajźijo, jo-lic nanejmenjej trěbny minimum głosow dojspijo.

Z tym by było 18 městnow wobsajžonych.

Kluc za rozdžělenje zbytnych 9 městnow póstaji, až pśižělijo se na 500 cłonkow jaden dalšny mandat.

To groni, až woblicyjo se za kužde towaristwo/kuždu župu maksimalna licba mandatow za wólby do zwězkowego pśedsedarstwa (glej pśipóložonu lisćinu).

2. Aby něchten do zwězkowego pśedsedarstwa wuzwólony był, musy wěšty minimum głosow dojspiš, rozměj wěcej ako 5 % wšykných wótedanych płašecych głosow delegatow głowneje zgromažiny.

3. Gaž jo z jadnogo towaristwa/jadneje župy wěcej kandidatow ako licba pśižěloných mandatow, pótom su te wuzwólone, kótarež maju mjazy nimi nejwěcej głosow. Gaž stej licbje/su licby głosow jadnakej/jadnake, pótom rozsužijo městno kandidata na zapódaney lisćinje kandidatow wó pśižělenju mandata.

To groni, až měto kužde towaristwo/měta kužda župa swóжих kandidatow pó slěže faworizěrowanja pšepódaš.

4. Naslědne kandidaty do zwězkowego pśedsedarstwa su te, kótarež su se wót towaristwa/župy naražili a su wěcej ako 5 % głosow dojspili, kótarež pak njejsu mógli dla wobgranicowaneje licby mandatow za towaristwo/župu městno w zwězkowym pśedsedarstwje dostaš.

Wóni nastupiju městno, gaž jo se wuzwólony cłon zwězkowego pśedsedarstwa swójego towaristwa/swójeje župy mandata zdžaržał. Gaž ma towaristwo/župa wěcej naslědnych kandidatow, pótom pśižělijo se lichy mandat tomu, kenž jo pši wólbach nejwěcej głosow dostał.

5. Gaž njama jadne towaristwo/jadna župa same/sama kandidata za zwězkowe pśedsedarstwo, njamóžo wóno/wona swój mandat drugemu towaristwoju/drugeje župje daš. Móžno pak jo, až nastajijo towaristwo/župa, kenž same/sama žednogo kandidata njama, kandidata, na kótaregož jo se z drugim towaristwom/drugeje župu dojadnało/a. Jadnučke wuměnjenje za to jo, až musy kandidat cłonk Domowiny byš (z kótarego towaristwa abo z kótareje župy, jo wšojadno).

6. Ze stawom 31.12.2016 pšizjawijo se wót cłonkojskich towaristwow/župow wótnowotki aktualny staw cłonkojstwo. Na tós tom zaklaže ma se pšespytowaš, lěc jo se jich pšawo na licbu mandatow w zwězkowym pśedsedarstwje změniło.

W paže změnow ma se lisćina mandatow resp. wólbny modus precizěrowaš.

5.2.3. maksimalna ličba mandatow župow a sobustawskich towarstwow za wólby do Zwjazkowego předsydstwa Domowiny dnja 25.03.2017

župa / towarstwo	ličba člonow 31.12.2016			na 500 člonow 1 dalši mandat		
Župa Dolna Łužyca z. t.	2.282	1	+	4	=	5
Župa „J. Lorenc-Zalěski“	509	1	+	1	=	2
Župa „Michał Hórnik“ Kamjenc	1.108	1	+	2	=	3
Župa „Jan Arnošt Smoler“ Budyšin	470	1	+	0	=	1
Župa „Handrij Zejler“ Wojerecy	923	1	+	1	=	2
Serbske šulske towarstwo z. t.	301	1	+	0	=	1
Maćica Serbska z. t.	100	1	+	0	=	1
Towarstwo Cyrila a Metoda z. t.	601	1	+	1	=	2
Serbski Sokol z. t.	120	1	+	0	=	1
Zwjazk za serbski kulturny turizm z. t.	217	1	+	0	=	1
Pawk z. t.	29	1	+	0	=	1
Zwjazk serbskich studowacych	103	1	+	0	=	1
Zwjazk serbskich spěwarskich towarstwow z. t.	474	1	+	0	=	1
Zwjazk serbskich wumětcow z. t.	119	1	+	0	=	1
Zwjazk serbskich rjemjesnikow a předwzačelow z. t.	63	1	+	0	=	1
Spěchowanski kruh za serbsku ludowu kulturu z. t.	34	1	+	0	=	1
SKI Berlin z. t.	20	1	+	0	=	1
Towaršnosť za spěchowanje SLA z. t.	21	1	+	0	=	1
cyłkownje		18	+	9	=	27

K tomu přindu jako člonoyo zwjazkowego předsydstwa předsyda a městopředsydaj to rěka + 3 = 30 člonow.

DOMOWINA

6. Rozpšawa wó dopoŕnjenju źělowych směrnicy a źělabnosći Zwězkowego pšedsestarstwa Domowiny 2015 – 2017

zwěžanosć – wótwórjonosć – zagronitosć

6. Rozprawa wo spjelnjenju dźělowych směrnicy a dźělawosći Zwjazkowego pšedsydstwa Domowiny 2015 – 2017

zwjazanosć – wotewrjenosć – zamołwitosć

Wobsah

Pšedstwo pšedsestarja Domowiny	
Pšedstwo pšedsydy Domowiny	22
Zawježenje do rozpšawy	
Zawod do rozprawy	23
Žělabnosć gremijow Domowiny	
Dźělawosć gremijow Domowiny	24
Žělabnosć pšedsestarja Domowiny	
Dźělawosć pšedsydy Domowiny	27
Žětowe směrnice	
Dźětowe směrnicy	
1. Domowinske župy a nadregionalne towarstwa	28
2. Domowina – zastupjerka wšěch generacijow Serbow	35
3. Serbska rěč	40
4. Kubłanje w narodnym duchu a dorost	51
5. Kultura a wuměštvo	59
6. Hospodarstwo	66
7. Politiska participacija	69
8. Poćah k našim susodam we Łužicy a zwonka njeje	77
9. Mjezynarodne poćahi	81
10. Skutkowanje w zjawnosći	85
11. Serbske institucije	88
12. Škit serbskeho sydlenkeho ruma	90
13. Serbske nabožno-narodne žiwjenje	92

Předsłowo předsedarja Domowiny Předslowo předsydy Domowiny

Cesćone delegaty a delegatki hłowneje zgromažiny Domowiny, předsłažeca rozpšawa wopisuju žěłabnosć kšywoweho zwězka w statkowańskej dobje 2015 do 2017. Jo to wobraz wšakorakosći a šyrokosći Domowiny ako serbske zgromažeństwo.

Kšywowy zwězk njejo z casa měrneje rewolucije južo centralistiska organizacija ale zwězk samostatnych žělow. Pši tom jo kšywo pósłužowař. Dwě mysli stej pši tom nejwušy dobytk za Domowinu: samostatnosć a zamóžnosć do žěta cełkow zdžaržaš a serbske zajmy w jich nadawku zastupowaš.

Kšywo pódpěra a wudopólnjo statkowanje čłonkow na zakłaže jomu přepódanych nadawkow.

Wóno jo na konsens orientěrowana, moderna a decentralna towaršnostna struktura, kótarejež cil jo sebjepóstajone sobupóstajowanje Serbow w ramiku wustawkow Nimskeje garantěrowaš. Rozpšawa ma praktiski wobraz togo pódaš. Pši tom smy se orientěrowali na žělowych směrnicach, kenž su se zgromadnje z programom Domowiny na 17. hłownej zgromažinje w Haslowje wobzamknuli.

Z tym jo móžno, rozpšawu wó wšykných statkowańskich pólach pódaš. Cytař ma z tym móžnosć, sebje powšyknj wobraz wó statkowanju Domowiny twóriš.

Do rozpšawy su se pšiwzeli pšipisy zwězkowego předsedarstwa, fachowych wuběrkow, župow a towaristwow, zarědnistwa Domowiny a Rěčnego centruma WITAJ.

Wužěkujom se wšyknym pomocnicam a pomocnikam.

Žycym čłonkam Domowiny móc, skobodosć a lubosć, aby serbske zgromažeństwo dalej skšušili a tak žěłabnosć Domowiny wobtwaržili.

Waženi delegaća hłowneje zhromadźizny Domowiny, předležaca rozprawa rysuje džěławosć třěšneho zwjazka w dobje 2015 do 2017. Dokumentuje wšelakorosć a šěrokość skutkowanja Domowiny jako serbske zhromadženstwo.

Třěšny zwjazk njeje wot časa měrliweje rewolucije hižo centralistiska organizacija ale zwjazk samostatnych čělesow. Při tym je třěcha poslužbarka. Dwě mysli stej při tym najwyše kubto za Domowinu: samostatnosć a džěłakmanosć cyłkow zachować a serbske zajimy w jich nadawku zastupować.

Třěcha podpěruje a wudospólnja skutkowanje čłonow na zakładze jej podatych nadawkow.

Wona je na konsens orientowana, moderna a decentralna towaršnostna struktura, kotrejež cil je, sebjepostajene sobupostajowanje Serbow w ramiku wustawkow Němskeje garantować.

Rozprawa ma praktiski wobraz wo tym podać. Při tym smy so orientowali na džělowych směrnicach, kotrež so zhromadnje z programom Domowiny na 17. hłownej zhromadźiznje w Haslowje schwalichu.

Z tym je móžno, rozprawu wo wšitkich polach skutkowanja podać. Čitar ma z tym móžnosć, sej powšitkowny wobraz wo skutkowanju Domowiny tworić.

Do rozprawy smy zapřijeli připisy zwjazkowego předsydstwa fachowych wuběrkow, župow a towarstwow, zarjada Domowiny a Rěčnego centruma WITAJ.

Džakuju so wšitkim pomocnicam a pomocnikam.

Přeju čłonam Domowiny móc, zmužitnosć a lubosć, serbske zhromadženstwo dale skrućeć a tak džěławosć Domowiny w cyłku zesylnjeć.

Dawid Statnik
předsedař Domowiny/předsyda Domowiny

Zawježenje do rozpšawy

Rozpšawa wo žětabnosći Zwězkowego pšedsedarstwa Domowiny zepěra se na žětowe směrnicy Domowiny a na tam definěrowane napšawy. Žětowe směrnicy Domowiny konkretizěruju powšykne zaměry programa “Domowina 2025” za dwělětnu dobu až do pšichodneje głowneje zgromažiny w lěše 2017, ako teke za na dlejše cas wusměrjone pšedewzeša w celkowej programatiskej dobje až do lěta 2025.

Pó wobzamknjenju na głownej zgromažinje Domowiny twórje wóni zakład za žětabnosć wólonych gremijow kšywowego zwězka ako teke za Domowinje pšistušajuce župy a cłonkojske towaristwa.

Staw zwopšawdnjenja w žětowych směrnicach zapisanych nadawkow ma se na głownej zgromažinje analizěrowaš. Na to se póšěgujuce, maju se žětowe směrnicy aktualizěrowaš. Zwopšawdnjenje toš tych směrniców koordiněruju zwězkowe pšedsedarstwo z pomocu swójojo prezidiuma a swójih žětowych wuběrkow.

Rozpšawa ma pšeglěd wó stawje dopołnjenja jednotliwych dypkow pódaš. Pši tom su se nadawki do krotkodobnych a dlujkodobnych rozrědowali.

Krotkodobne nadawki su take, kótarež měli se až do pšichodneje głowneje zgromažiny w lěše 2017 žělnje abo dospołnje wótžětaš.

Dlujkodobne nadawki su take, kótarež měli se stawnje abo pšez dlejšu dobu realizěrowaš. Zrownju mógu wóne teke běžne nadawki byš, kótarež njegóže se ako pó casu wobgranicowane wobglědowaš.

Zawod

Rozprawa wo džěławosći Zwjazkowego předsydstwa Domowiny zložuje so na džětowe směrnicy Domowiny a na tam definowane naprawy.

Džětowe směrnicy Domowiny konkretizuju zaměry programa “Domowina 2025” za krótku dobu kaž tež za dlěšodobne předewzaća w cyłkowej programatiskej dobje hač do lěta 2025. Po schwalenju na hłownej zhromadźiznje Domowiny tworja směrnicy zakład džěławosće wolenych gremijow třěšneho zwjazka kaž tež Domowinje pšistušacych župow a sobustawskich towarstwow.

Staw zwoprawdženja w džětowych směrnicach zapisanych nadawkow ma so na hłownej zhromadźiznje analizować. Na tutym zakładže maja so džětowe směrnicy přiměric a aktualizować.

Zwoprawdženje směrniców koordinuje zwjazkowe předsydstwo z pomocu swojeho prezidija a swojih džětowych wuběrkow.

Rozprawa ma podać přehlad wo stawje spjelnjenja jednotliwych dypkow. Při tym su nadawki do krotkodobnych a dlěšodobnych rozrjadowane.

Krótkodobne nadawki su tajke, kotrež měli so hač do přichodneje hłowneje zhromadźizny džělnje abo dospołnje wotdžětać. Dlěšodobne nadawki měli so stajnje abo přez dlěšu dobu realizować. Zdobom móža tole tež běžne nadawki być, kotrež njehodža so jako časowje wobmjezowane wobhladować.

Džěławość gremijow Domowiny

Najwyši gremij třěšneho zwjazka mjez hłownymaj zhromadźiznomaj je Zwjazkowe předsydstwo Domowiny. W nim skutkowaše w dobjce 2013 – 2017 cyłkownje 29 čłonow.

Dawid
Statnik
předsyda

Judith
Wałdźic
město-
předsydka

Marko
Hančik
město-
předsyda

Marcel
Brauman
čłon prezidija

William
Janhoefer
čłon prezidija

Margitta
Altkrügerowa

Stefan
Anders

Wito
Bejmak

Jan
Bělk

Guido
Budar

Hanka
Budarjowa

Monika
Cyžowa

Zala
Cyžowa

Jenifer
Dünnbierojc

Kito
Ela

Roman
Grzyb

Manfred
Hermaš

Tomaš
Jurk

Marcus
Kóňcař
(hač do 1.2.2015)

Judith
Kubicec

Jurij
Ľuščanský

Chrysta
Meškankowa

dr. Madlena
Norbergowa

Jan
Nuk

Diana
Pawlikowa

Jana
Pětrowa

Enrico
Šotta

Katrin
Suchec-
Džisławkowa

Milan
Funka

W dobie 2015 – 2017 mješe zwjazkowe předsydstwo 11 rjadnych posedženjow: 09.05.2015 w Choćebuzu; 27.06.2015 w Slepom; 19.09.2015 w Budyšinje; 21.11.2015 w Budyšinje; 30.01.2016 w Choćebuzu; 12.03.2016 w Budyšinje; 28.05.2016 w Budyšinje; 17.09.2016 w Choćebuzu; 05.11.2016 w Budyšinje; 28.01.2017 w Choćebuzu; 25.02.2017 w Budyšinje

Gremij wobjednaše 43 předłohow (ZP 76/2015 hač do ZP 119/2017).

Cytkownje schwali so 85 wobzamknjenjow.

Kruty džěl kóždoho posedženja bě rozprawa předsydy wo jeho skutkowanju mjez posedženjomaj a informacija wo rozsudach prezidija zwjazkowego předsydstwa. Zdobom mějachu w kóždym posedženju hosćo móžnosć, so k serbskim naležnosćam naprašować. Dohromady dósta gremij 42 rozprawow a informacijow wo serbskich naležnosćach, z toho bě 15 rozprawow a informacijow wo situaciji Serbow w Delnjej Łužicy. Cytkowny čas wuradźowanjow sobotnišich posedženjowwučinješe 53 hodžin, štož je w přerězku nimale 5 hodžin na posedženje.

Dale přewjedžechu so 3 přidatne zarjadowanja:

- wuznamjenjenske zarjadowanje Domowiny dnja 09.10.2015
- lěčny swjedžeń dnja 12.08.2016
- wuznamjenjenske zarjadowanje Domowiny dnja 14.10.2016

Prezidij zwjazkowego předsydstwa mješe w samsnej dobie 17 rjadnych posedženjow.

22.04.2015; 03.06.2015; 15.07.2015 w Choćebuzu; 02.09.2015; 04.11.2015; 09.12.2015 w Borkowach; 13.01.2016; 24.02.2016; 27.04.2016; 29.06.2016 w Choćebuzu; 31.08.2016; 19.10.2016; 19.12.2016 w Budyšinje; 11.01.2017; 08.02.2017; 08.03.2017; 24.03.2017

Stajne schadźowanišćo prezidija zwjazkowego předsydstwa je Domowinski dom we Wojerecach (hač na horjeka mjenowane wuwzaća).

Nimo wobsahoweho přihota posedženjow zwjazkowego předsydstwa ma prezidij nadawk, poradźować předsydu Domowiny w jeho běžnej džěławosći a rozsudžeć wo chwatnje trěbnych stejischach Domowiny. Nimo toho ma wo k delegowanju kulturnych skupin w nadawku Domowiny, projektach kulturneje wuměny a službnych jězbach do wukraja rozsudžeć. Prezidij wobjednawaše 74 předłohow (ZP 76/2015 hač do ZP 119/2017 a P 29/2015 hač do P 60/2017). Cytkownje schwali 72 wobzamknjenjow (čo. 133 hač do 205). Zdobom přiwza 104 rozprawow a informacijow k najwšelakorišim aspektam džěławosće Domowiny a serbskeho žiwjenja, z toho 34 wo skutkowanju třěšneho zwjazka, 21 wo serbskich naležnosćach w Sakskej a 12 wo serbskich naležnosćach w Braniborskej

Prezidij zwjazkowego předsydstwa wuradźowaše w běhu 15 posedženjow (hač do 08.02.2017) 65,5 hodžin, z tym traješe jednotliwe wječorne posedženje w přerězku 4,5 hodžiny.

(staw 25.02.2017)

Fachowe wuběrki zwjazkowneho předsydstwa schadźowachu so w dobjě 2015 – 2017 20 króć.

- wuběrk za lobby-džěto	4 posedženja
- wuběrk za prawniske naležnosće	1 posedženje
- wuběrk za kubtanje a młodžinu	5 posedženjow
- wuběrk za kulturu a wuměštwu	6 posedženjow
- wuběrk za hospodarstwo a infrastrukturu	4 posedženja

Porno předchadźacym dobam skutkowanja njeje so radžiło, džělawosć wuběrkow w dotalnej měrje skrućić. Narok za přichod je, džělawosć gremijow jasnišo džělic a wuběrki w džělawosći skrućić. Z tym móhło so zdobom mnóstwo wobsahow w zwjazkowym předsydstwje pomjeńšić a wobsahowe diskusije móhli so do posedženjow zwjazkowneho předsydstwa we wuběrkach přewjesć.

Skutkowanje předsydy Domowiny w dobjě mjez 17. a 18. hłownej zhromadźiznu Domowiny (staw: 14.02.2017)

Wot 01.04.2013 hač do 31.03.2017 wukonja předsyda Domowiny Dawid Statnik swoju funkciju na zakładze službneho zřěčenja z třěšnym zwjazkom. To jemu zmóžnja, połny tydženski džětowy čas za spjelnenje nadawkow předsydy po artiklu 11 wotstawkaj 1 a 2 wustawkow Domowiny nałožować. Tole je wosebje tež jeho politiskemu skutkowanju w zjawnosći na dobro, štož slědowaca statistika dokumentuje.

W dobjě mjez 17. a 18. hłownej zhromadźizny měješe wón cyłkownje 525 terminow jako předsyda, z toho 324 terminow zwonka organow třěšneho zwjazka a zarjada Domowiny.

Z tutech 320 politiskich terminow bě:

34	ze župami a sobustawskimi towarstwami
29	ze serbskimi institucijemi a zarjadnišćemi
28	w naležnosćach serbskeho šulstwa
49	na regionalnej a komunalnej runinje w Sakskej
25	ze zastupjerjemi medijow
22	w Sakskej krajnej wustawje za priwatny rozhlós a nowe medije (jako zastupjer Serbow wot Domowiny powołany)
21	na runinje Zwjazka
7	w Mjeńšinowej radže Němskeje
5	ze sakskej statnym knježerstwom
24	z frakcijemi, wuběrkami a zapóslancami Sakskeho krajneho sejma
22	jako člon Rady za serbske naležnosće Sakskeje
10	w Braniborskej (na wšelakich runinach)*
5	we FUEN (zwjetša wjacednjowske)

Cyłodnjowska džělawosć předsydy ma so na zakładze wobzamknjenja Zwjazkowneho předsydstwa Domowiny č. 123 z dnja 12.03.2016 tež we wólbnej dobjě 2017-2021 pokročować.

Financne srědki za dalše cyłodnjowske skutkowanje předsydy/předsydy na zakładze službneho zřěčenja su po wothłosowanju ze Załožbu za serbski lud zaručene.

* W Braniborskej wukonja so politiske džěto nimo toho tež přez Župu Delnja Łužica z. t. a zastupowaceho jednaćela Domowiny.

Žěłowe směrnice Džěłowe směrnicy

1. Domowinske župy a nadregionalne towaristwa Domowinske župy a nadregionalne towaristwa

Nadawki, kótarež se pósěguju głownje na nutšikotowaristwowe poměry, mjazsobny wobchad a žěto z čłonkostwom kšywowego zwězka.

Nadawki, kotrež počahuja so głownje na nutřkotowarstwowe poměry, mjazsobny wobchad a džěto z čłonstwom třěšneho zwjazka.

1.1. Nadawki na krotki cas / Krótkodobne nadawki

1.1.1. Domowina zwopšawžujo nadawki ze swójojo koncepta za pólěpšenje nutšikowneje a wenkowneje komunikacije. Pši tom wužywa mócnjej nowe móžnosći digitalneje komunikacije.

Domowina zwoprawdžuje nadawki ze swojeho koncepta za polěpšenje nutřkowneje a wonkowneje komunikacije. Při tym wužiwa sylnišo nowe móžnosće digitalneje komunikacije.

Komunikacija je zakładny instrument skutkowanja třěšneho zwjazka. Ju dale wukmanjeć, bě narok mjenowaneho nadawka.

Wonkowy wobraz Domowiny smy ze zawjedženjom jednotneho wustupowanja polěpšili. Naćisk a zawjedženje noweho, jednotneho wustupowanja Domowiny - corporate designa (dale cd) - słuša do wobzamknjenjow 17. głowneje zhromadźizny.

Grafikarka Iris Brankačkowa předstaji we wuběrku za lobby-džěto swój poskitk k wuwicu cd na zakładze hižo předležacych podložkow. Wuběrk wupraji so za wuwice kombinacije Domowinskeho znamješka (lipowe łopjeno z korjenjemi) ze słowom DOMOWINA, potajkim za jednotnu marku słowa z wobrazom. Zwjazkowe předsydstwo slědowaše z wobzamknjenjom č. 142 z dnja 30.01.2016 tutomu doporučenju.

DOMOWINA

Jednotny cd so nětko na wšěch čišćanych produktach Domowiny jewi a so tež w interneće wužiwa. Na 18. głownej zhromadźiznje 2017 ma so “Směrnica za wužiwanje loga a za logo ze słowom” doskónčnje schwalić a z tym rozsud zwjazkowego předsydstwa potwjerdźić.

W skutkowanskej dobje bu logo Rěčneho centruma Witaj aktualizowane, z čimž je so profesionelne wustupowanje wědomostneho wotrjada Domowiny polěpšilo. Tuchwilu džěta so na nastajenju prawidłow za jednotne wužiwanje

loga RCW za wšelake formy publikacijow a produktow. Z tym ma so zaručić, zo so publikacije Domowiny a RCW jasnje jako tajke spóznowaja.

Tež so dale wuwiwace młodžinske džěto Domowiny smy pod jednotne logo zjeli. Tak so skutkowanje

třěšneho zwjazka, młodžinskih akterow a młodžiny sameje symbolisce zwjaza. Přistajeni Domowiny a RCW wobleku so na młodžinske zarjadowanja drastu, kotraž je z logom a w jednotnym “mlodžinskim” stilu počiščana. Tež čestnohamtskim akteram a multiplikatoram ju poskićamy.

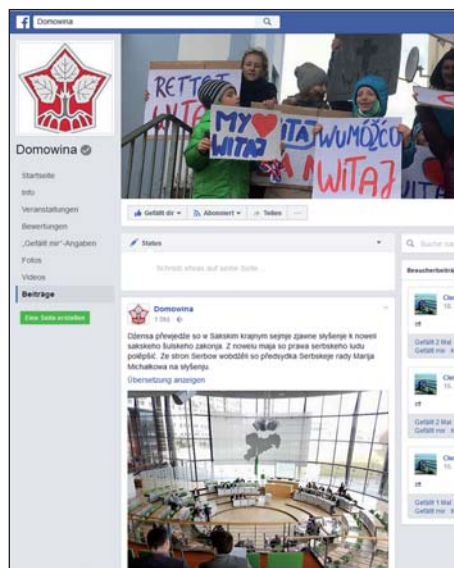
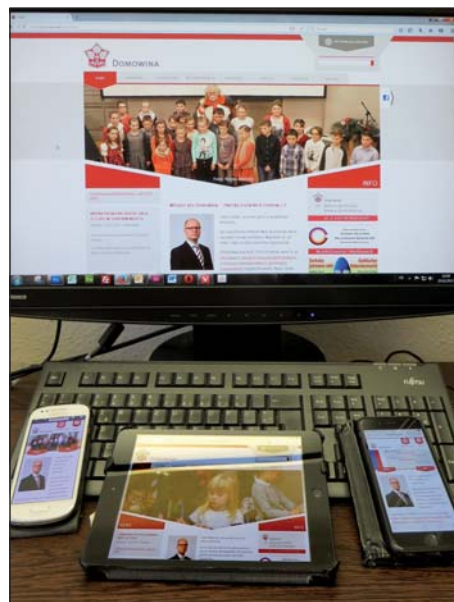
Nimo toho bu internetna strona Domowiny www.domowina.de dospotnje wobnowjena a wotpowěduje nětko načasnym měřitkam a wočakowanjam. Je zakładny instrument wšědneje komunikacije a služi jako portal informacijow wo projektach Domowiny a čestnohamtskim džěle wšitkich čłonskich towarstwow. Wulki podžěl na tym ma protyka, kotraž je na njej instalowana. Wjace k tomu pod dypkom 10.1.1.. Kónc lěta 2016 bu responsiwne reagowanje (responsive webdesign) na internetnej stronje zawjedžene. Wosebje přiběracy podžěl wužiwarjow interneta přez smartfone, a nic hižo po klasiskim puću z ličakom sej tole žadaše. Nětko skića internetna strona móžnosć, zo sej ju wužiwar wotpowědnje wulkosći swojeje wobrazowki wotwoła.

Naspomnić ma so tež prezenca Domowiny w socialnej syći facebook. Strona žnjeje dale přiběracy zajim a sluša k najwoblubowanišim stronom serbskich institucijow. Domowinskej facebook-stronu sčěhuje wjac hač 1.000 wosobow, ličba dale stupa.

Tež wobsah komunikacije je so rozšěrił. Hižo wot lěta 2014 je so medijowe džěto wuběrkow změniło. Nětko smědža „předsyđa wuběrkow ... na zakładze naprašowanjow medijow abo po swójskim rozsudze wuběrkownikow zjawnosć k tematiskim čěžiščam njezjawnych posedženjow wuběrkow informować”. Tež prezidij Domowiny prawidłownje wo wobsahu posedženjow informuje. Z posedženjemi Zwjazkoweho předsydstwa Domowiny so na dotalne wašnje postupuje.

Z podawanjom informacijow w publikaciji “Naša Domowina” pokročujemy. Zdžěla předleži za jednotliwe wudaća wjace přinoškow hač je městna. W tutych padach so digitalne wudaće wo wjacore strony rozšěri.

Domowina je w zańdženymaj lětomaj dale na polěpšenju nutřkowneje a wonkowneje komunikacije džětała. Nowemu zwjazkowemu předsydstwu namjetujemy, zo na zakładze zjawneho naprašowanja čłonstwa a koncepta za komunikaciju z lěta 2010 spjelnjenje doporuchenjow pruwuje a za wotewrjene nadawki wotličomne cile postaji resp. je aktualizowuje.

- 1.1.2. Župy a towarzistwa wabje nowych członow do swójjich ředow a pódpěruju nastaće nowych kupkow a towarzistwow. Wažne jo pši tom, až se pórażijo wšyknje generacije do zgromadnego źěła zapšimješ.**

Župy a towarzistwa wabja nowych członow do swojjich řadow a pódpěruja nastaće nowych skupinow a towarzistwow. Wažne je při tym, zo poradži so wšitkne generacije do zhromadnego dźěła zapřijeć.

Slěduje rozprawa jednotliwych župow wo aktualnym stawje člonstwa a wabjenja.

Župa “Michał Hórnik”

Wot lěta 2014 přistupichu župje “Michał Hórnik” tři młodźinske kluby a jedne znowa założene wjesne towarzistwo. Konkretnje běchu to w lěće 2014 młodźinski klub Ralbicy z 30 členami a młodźinski klub Chróšćicy z 50 členami, w lěće 2016 młodźinski klub Serbske Pazlicy z 25 členami. W Hórkach so w lěće 2015 Wjesne towarzistwo “Při skale” wutwori, kotrež je w samsnym lěće z 20 členami župje přistupilo.

Z přiwzaćom 125 nowych, předewšěm młodych členow do župy a rozrostom člonstwa wosebje Serbskeje rejowanskeje skupiny Smjerdžaca z. t. a Serbskeho folklorneho ansambla Wudwor z. t. je so člonstwo župy womłodžilo a na wjace hač 1.100 členow rozrostło. To je jara pozitiwne wuwice w župje “Michał Hórnik” w zaštej dobje, kiž pak je tež z intensiwnym dźěłom wosebje z młodžinu zwjazane. W stajnym dźěle z Chróšćanskej młodžinu smy 2015 docpěli, zo je so młodźinski klub jako towarzistwo zapisać dał.

Župa Jakub Lorenc-Zalěski

Wabjenje a dobywanje nowych členow je tež za župu Jakub Lorenc-Zalěski nimo mnohich dalších aktiwitow garant za pokročowanje dźěła w přichodze. We wjesnych Domowinskih skupinach je so to jenož w Trjebinskej skupinje poradžilo, kotraž je ze 70 členami najwjetša. Cyłkownje je ličba členow w župje přiběrała. Při zapisanych towarzistwach je

ličba nowych členow ličbu wotchadow ze starobnych přičin wjace hač wurunała.

Nowe towarzistwa njebuchu założene, ale wobstejace su so – hladajo na ličbu členow – na kóždy pad stabilizowali.

Dokelž njeje so wo pokročowanju abo zakónčenju hórnistwa hišće rozsudžilo, njehodža so spowšitkownjace namjety za lěpše wabjenje člonstwa podać. Ale je so pokazalo, zo dżakowano prawidlownym dźěłarničkam přichoda a diskusijam z členami wo trěbnych napravach jara wuska zwjazanosć z domiznu wobsteji, kotraž – na rozdźěl k wjetšinowej ludnosći – dotal njeje k wotpućowanju młodych serbskich swójjow wjedła. Tole je dopokaz wažnosće regionalnospecifiskich cyłkow Domowiny za zdźerženje a skrućenje wobydlerstwa.

Župa „Jan Arnošt Smoler“

Přerěžna staroba w našej župje je jara wysoka; čtonojo su zwjetša starši hač 60 - 70 lět. Hač dotal njejsmy nowych čtonow nawabili. Domowinska skupina Jaseńca je so jako zapisane towarstwo “Bjesada” registrować dała a słuša dale do župy. Tam su młódši čtonojo. W měsće Budyšinje so župa prócuje, nowu skupinu z młodymi staršimi wutworić.

Je čezko, w měsće samym naprawy k zdobywanju noweho čtonstwa zeskutkownječ, dokelž so město a tež wjeski wokolo Budyšina jara wot serbskich katolskich wsow rozeznawaja. Koncentracija serbskich młodych ludži je tu slabša, kulturny a wólnočasny poskitk je w měsće wo wjele pisaniši, a tuž je bjez džiwa, zo su zajimy jednotlivcow jara rozdžělne. Předsydstwo župy je so wospjet ze situaciju w měsće a wokolinje Budyšina zaběrało. Je trjeba wusko z druhimi towarstwami kaž na př. ze Serbskim ewangelskim towarstwom hromadže džětač. Z tym, zo pučuje poskitk swójbneho popoždnja nětko po gmejnach Budyskeho wokrjesa je so mały započatk činił. Z tym je direktny kontakt k swójbam daty, tak móža so zajimy zwěsćić a z toho konkluzije wotwodžeć. Snano wurustu z toho cyłki, kotrež so spočatnje znajmjeńša z natožkami a tradicijemi zaběraja. Budže w přichodže dale trěbnje, zo so župa z tutej problematiku zaběra a do přichoda mysli, kak móhta so womłodzić.

Župa „Handrij Zejler“

W Domowinskih skupinach župy “Handrij Zejler” je lědy młodžina zastupjena. To nastupa Domowinske skupiny Delni Wujězd, Kinajcht, Nowe Město, Nydej, Wojerocy - Stare město a Wojerocy - Nowe město.

W Domowinskimaj skupinomaj Židžino a Spale młodostni hišće su, dokelž młodostni a džěči tradicionelne serbske rejki a spěwy wo serbskich natožkach w běhu lěta zjawnosći prezentuja.

Hinaša je situacija w towarstwach. Młodostnych narěča kulturne poskitki za spěwanje, rejowanje, hudženje a sport. Wo dorost w kulturnych towarstwach njetrjebamy so cyle tak jara starosćić – kaž su to na přikład: Serbska rejowanska a drastowa skupina Brětnja z. t., Serbske džěćace towarstwo Ćisk z. t., Towarstwo Bratrowstwo, Natožkowa skupina “Krabat” z. t. a Serbska drastowa skupina Židžino z. t.

W dalšich towarstwach župy “Handrij Zejler” su wšitke generacije zastupjene (Serbske domizniske a drastowe towarstwo Bluń; Kulturne towarstwo Ćisk z. t. – Towarstwo za spěchowanje kulturneje wjesneje zhromadnosće Ćisk, Serbska rejowanska skupina Ćisk z. t., Spěchowanske towarstwo zetkanišća “Dom Zejlerja a Smolerja” Łaz z. t., Łužiske domizniske towarstwo z. t., Chór Židžino z. t., “Camprowarjo” a Dobrowólna wohnjowa wobora Złyčín, Krabatowy młyn – Čorny Chołmc z. t.).

Župa Dolna Łužyca

Nowe člónki w župje

w lěše 2014 Domowniske towaristwo Popojce z.t. z 56 člónkami
w lěše 2015 Domowinska kupka Grožišćo z 13 člónkami
w lěše 2015 Domowinska kupka Gołbin z 23 člónkami

Na zakłaže wšakich woglědow pši woplěwanju nałogow a z tym zwězane wšake rozgrona wó móžnosći pódpěrowanja smy Popojske towaristwo wabili. W Grožišću smy serbske projekty sobu financěrowali (wopomnišćo dla wótbagrowanja wšakich domow na kšomje jamy, chroniku jsy). W Gołbinje su zajmce wejsnu drastwinu kjarmušu organizěrowali, togodla smy do rozgrona pšišli a založenje Domowinskeje kupki spěchowali a pódpěrowali.

Młožina w župje

Župa Dolna Łužyca ma 8 aktiwnych młožinskih kupkow z 399 člónkami w starstwje wót 14 do 32 lět. Kupki eksistěruju južo dlejšy cas a woplěwaju tradicionelnje w Dł serbske nałogi a su teke w jich jsach pšípóznate. Wót lěta 2006 južo wobradujo młožinski koordinator toš te kupki a teke zwenka Domowiny stojece kupki, kótare maju samski zajm, serbske nałogi woplěwaš.

Bórkowy młožina	32 člónkow
Prjawoz młožina	50 člónkow
Smogorjow młožina	50 člónkow
Zaspy młožina	40 člónkow
Žyłow młožina	58 člónkow
Rogozno młožina	62 člónkow
Depsk młožina	56 člónkow
Dešno młožina	47 člónkow
(staw 1.1.2016)	

Rownocasnje ma župa Dł kupki, žož jo młožina sobu člónk, na pšikład Góry a Janšojce. Rowno tak maju towaristwa teke młožinu w člónstwje.

Pšikłady za to: Popojce, Dolnoserbski žišeicy a młožinski ansambel, Nimsko-serbski ansambel Chóšebuz, "Jańske rejutowanje" Kózle, Wjerbno a Běla Góra. Mamy teke kupki w starstwje wušej 60 lět, na pšikład Grodk, Wětošow, Žyłow a Wjerbno.

Naše župne młožinske projekty ako pódpěra młožinskih kupkow wižimy ako zakład za dalšne wuspěšne žěto:

- nosenje lapow k zapustam
- wuběžowanje wó nejrědnjejšy majskej bom
- wolejbalowy a balokoparski turněr
- spěchowanje nałožowanje awtentiskich žnjownych nałogow
- Superkokot ako wjerašk žnjownych nałogow
- kubłański wulět do Gł.

1.2. Nadawki na dlejšy cas / Dležodobne nadawki

1.2.1. Domowina wużywa móžnosći serbske cełki zwonka Łužyce do swójeje žěłabnosći zapřijeć.

Domowina wužiwa móžnosće serbske cyłki zwonka Łužicy do swojeje džěławosće zapřijeć.

Stajnje hižo běše džěl serbskeho hibanja zwonka Łužicy. Tak załoži so na přikład 1716 přenje serbske towarstwo jako předarske towarstwo w Lipsku. Přičahliwosć wulkoměstow zwonka Łužicy, džěłowe, studijne abo wukubłanske městna zwonka sydlenkeho ruma su hustodosć přičina za jednotliwca, swój žiwjenski puć zwonka Łužicy pokročować. Domowina je sej zaměr stajila, so tež tajkim cyłkam wotewrić a je do politiskeho džěta zapřijeć.

Tak pytachmy spočatk lěta 2015 kontakt k aktiwnemu hibanju w Drježdžanach, kotrež so w towarstwje “Stup dale” wo serbsku wučbu w Sakskej stolicy prócuje. Mjez druhim wopyta kubłanski wuběrk Domowiny kubłanišćo w stolicy. Dale wobdžělichu so zastupjerjo Domowiny na konferency towarstwa dnja 28.02.2015.

Njejedna pak so w kóždym padže wo cyłki zwonka Domowiny.

Tak je towarstwo SKI Berlin z rjadnym čłonom Domowiny a ma mandat w zwjazkowym předsydstwje. Zastupjerjo zwjazkoweho předsydstwa tute towarstwo wospjet wopytachu.

Běžny kontakt hajimy ze studentskimi cyłkami, wosebje w Drježdžanach a Lipsku. Přez župu Jan Skala/Zwjazk

serbskich studowacych su tež wone z mandatom w zwjazkowym předsydstwje zastupjene. Wuspěch tutoho džěta běše namakanje noweho domicila za Drježdžanskich studentow. W Lipsku smy zhromadne džěto ze Sorabiju skrućili. Tak so tu mjez druhim poradži, cyłk při zapisanju jako towarstwo přewodžeć a z tym džěławosć Sorabije dale wukmanić.

Domowina běše při wšelakich wužadanjach a diskusijach poradžowarka za studentow kaž tež za Institut za sorabistiku. Při wšěch jednanjach pokazachmy na wažnosć Lipska jako wukubłanišćo sorabistiki a wučerstwa. Domowina podpěrowaše zhromadnje ze Serbskim šulskim towarstwom a dalšimi prócowarjemi akterow w dialogu k polěpšenju studijnych wobstejnosćow.

Předsyda Domowiny bě wot lěta 2014 hósć na wotewrjenskim zarjadowanju studijneho lěta a tam studentki a studentow do Lipska witaše.

Tež we wšědnym džěle smy na to džiwali, Serbow zwonka Łužicy do džěławosće gremijow a do projektow zapřijeć. To samsne płaći za čłonske towarstwa a župy Domowiny.

Polěpšene medijowe džěto a šěrša prezencja Domowiny w socialnych syćach podpěrowaše při wšěch aktiwitach wuměnu informacijow mjez wšěmi akterami.

1.2.2. Domowina wužaržuju pšez žěło z asociěrowanymi towaristwami kontakt a kulturnu wuměnu z psijašelami ako teke pótomnikami Serbow w Českej, Pólskej, Awstraliskej a Americe.

Domowina haji přez džěło z asociěrowanymi towarstwami kontakt a kulturnu wuměnu z přecelemi kaž tež potomnikami Serbow w Českej, Pólskej, Awstralskej a USA.

Domowina ma wjacore asociěrowane člonske cytki w Českej, Pólskej, USA a Awstralskej. Tež Domowinske towarstwa haja na swoje wašnje styki k partneram wosebje w słowjanskim wukraju. Tak přewjedžeštej na přikład župa “Michał Hórnik” ekskursiju do Prahi a Towarstwo Cyrila a Metoda ekskursiju do Českeje Lípy. Džiwamy na stajny kontakt ke wšitkim asociěrowanym člonskim čělesam. Wosebje w słowjanskim wukraju přewjedžechu so wjacore projekty a wopyty. Namysłów, Praha, Wrocław a Žary su byli hłowne městnosće aktiwitow.

Z delegowanjom a kulturnej wuměnu hajachmy tež kontakty do USA, hdžež identifikuja so džensniši potomnicy hišće z Łužicu a pochadom svojich wótcow. Lětsa přewjedžechmy zetkanje z asociěrowanymi towarstwami z Českeje a Pólskeje w zwisku z 18. hłownej zhromadźiznu Domowiny.

Za lěto 2017 předleža hižo wjacore próstwy wo podpěru za kulturnu wuměnu a delegowanje, kaž na přikład kulturna wuměna mjez delnjoserbskim džěćacym ansambлом a jendželskim chórom abo delegowanje Chóra Lípy do Prahi. Za lěto 2018 přihotujemy na př. hižo wopyt na Wšosokotskim zléče w Praze a pokročowanje zhromadneho džěta we wobtuku projekta “Swj.Ludmila 1100 lět”.

Wšitke tute styki su zdobom přeni zwisk k zastupjerjam komunow, politiki abo kulturnikam. Tak na přikład w Praze, hdžež so wšelakore projekty a zetkanja zhromadnje z partnerami přewjedžechu (na př. probowe lěhwo župy Jan Skala 2013 abo počesćenje prof. Kubierskiego w decembru 2016 w Namysłówje z Uniwersitu Opole, Domowinu a pólskimi kulturnikami).

Dale přewjedžechmy na zakładze našich stykow džěłowe rozmołwy ze zastupjerjemi krajneje politiki. Wusahowacy bě wopyt delegacije Domowiny w čěskim senaće a zetkanje z ministerskim prezidentom Českeje republiki Bohuslavom Sobotku.

Zarjad Domowiny je při wjetšinje projektow byt podpěračel

a organizatoriska pomoc. Zdobom bě a je přenja kontaktna adresa za wopytowarjow a žurnalistow. Parujemy w tutym zwisku jasnišu pomoc Założby za serbski lud, kotraž móhta wosebje přewodženje turistiskich skupin ze swojej Serbsku kulturnu informaciju přewzač. Dotalnu diskusiju wo zaměstnjenju a profilowanju SKI njewobhladuja Domowinske gremije a cytki jako zakončenu. Wona ma wosebje tutomu dypkej słužić a cyłotnu a profesionalnu informaciju wo Serbach skičić.

2. Domowina – zastupjarka wšych generacijow Serbow Domowina – zastupjerka wšěch generacijow Serbow

Nadawki, kótarež su wusměrjene na pólěpšenje a spěchowanje generacije pśesegajuce statkowanje.

Nadawki, kotrež su wusměrjene na polěpšenje a spěchowanje generacije pśesahowaceho skutkowanja.

2.1. Nadawki na krotki cas / Krótkodobne nadawki

2.1.1. Domowina procujo se až do 18. głowneje zgromažiny Domowiny wó trajuce zarucenje kšuteju městnowu młožinskeju koordinatorowu w Dolnej a Górnej Łužicy.

Domowina prócuje so hač do 18. głowneje zhromadźizny Domowiny wo trajne zaručenje kruteju městnow młodźinskeju koordinatorow w Delnej a Hornjej Łužicy.

Domowina so hižo lěta wo krute městno za młodźinskeho koordinatora/młodźinsku koordinatorku w Delnej a Hornjej Łužicy prócuje. Dotalne próstwy Załožbje za serbski lud běchu njewuspěšne a so jeničce podźělnje jako projektne městna spěchowachu. Tež z nowym financnym zrěčenjom so cytkowny budget załožby hač do lěta 2020 na trěbny niwow njezwyši. Tohodla płaći w załožbowej radže dale zasada, zo so žanežkuli nowe městno njewutwori. Tole woznamjenja, zo móže Domowina swoje wobzamknjenje jeničce tak realizować, zo w swójskej zarjadniskej strukturje nadawki na dobro džěta z młodžinu přerjaduje. Móžnosće tajkeho razu su jara wobmjezowane. Nastupajo nawabjenje třěcich srědkow za projektne městno za džěto z młodžinu stej

Domowina a Rěčny centrum WITAJ při wšěm wuspěšnej bytoj. W Hornjej Łužicy je so poradžito, přez spěchowanje KSV (Kommunaler Sozialverband Sachsen) poł městna za młodžinsku referentku wutworić. W lěće 2016 podpěrowaše Załožba za serbski lud tute prócowanje z podźělnym spěchowanjom dalšeho poł městna ze samsnym wobsahom. Próstwu za lěto 2017 smy znowa stajili, při tym smy pola KSV kapacitu na cyłe městno wusměřili. Hač so próstwje wotpowěduje, njeje wěste.

W Dolnej Łužicy se spěchuju młožinski koordinatori južo lěta dłuško na zakłaže komunalnych pšipłašonkow we wudopólnjenju z póžělom Załožby za serbski lud. Take projektowe městna njejsu dobre wuměnjenja za pśesajženje pśedlažeceje koncepcije wó natwari młožinskego centruma ako serwisowa agentura za socialne, projektowe a tematiske spěchowanje młožinskich zajmow w Górnej a Dolnej Łužicy. Koncepciju jo wužětała kněni Rejzka Wałdźic, kenž służy ako dalšny diskutijny zakład za kwalificěrowanje młožinskego žěta teke w kooperaciji z dalšnymi institucijami.

Koncepcija za młodžinske džěto

Zo by so w Serbach džěto z młodžinu dale skrućito a tak spěchowało, kaž by to nuznje trěbne było, je so w zaštymaj lětomaj wuwila ideja resp. cil, młodžinski centrum wutworić. Hač so wón jako serwisowa agentura za socialne, projektne a tematiske spěchowanje młodžiny

wuwije abo na hinaše wašnje w serbskich strukturach zadomi, ma so pruwować. Přerjona analiza, kotruž je kubłanska referentka za młodžinu wudžětała, pokazuje hižo nětko na eksistowace njedostatki.

Tuchwilu njewobsteja jeno w serbskim młodžinskim dźěle we Łužicy, ale tež w Domowinje samej rozbrojene struktury. Na zakładže rozdžělnych wuměnjenjow, kaž stawa wobstejacych jednotliwych projektnych městnow, je jenož punktuelnje, na wěsty čas abo teritorialnje wobmjezowany přistup k jednotliwym młodžinskim cytkam móžny. Njewobkedźbowane wostawaja při tym wosebje “nakromne kónčiny” abo młodostni, kotřiž njejsu na přerjona pohlad w cytkach prezentni. Pobrachuje zhromadne dźěło a zhromadne wusměrjenje, wosebje pak wědomy natwar syće a wjazanje serbskich młodostnych do čestnohamtskeho angažementa. Samo zhromadne dźěło w Domowinje samej mjez Hornjeje a Delnjeje Łužicy na polu dźěła z młodžinu běše w zaštych lětach skerje snadne. Wosebje problematiske při tym je, zo spěchowarjo projektow přez swójske, časowje wobmjezowane programy indiwiduelnje a po swójskich zajimach nastajene směrnicy postajaja. Jako wužiwarjo tutech programow postajaja z tym tež za akterow serbskeho młodžinskeho dźěła směrnicy a jich z tym z wida serbskeje potreby w dźěle wobmjezuja.

Zo by so situacija w dohladnej dobje polěpšila, je kubłanska referentka akterow młodžinskeho dźěła w Domowinje a w Rěčnym centrumje WITAJ (z Hornjeje a Delnjeje Łužicy) k zhromadnemu wustupowanju pod (w lěće 2016) nowowuwitej marku “my - serbske młodžinske dźěło” přeprosyla. Při wšěm pak matej so w přichodže zaručić krutej městnje na polu młodžinskeho dźěła.

2.1.2. Domowina iniciěruje młodžinske projekty k narodnopolitiskemu kubłanju. K tomu nažěta se gromaže z młodžinu plan pšedewzešow.

Domowina iniciěruje młodžinske projekty k narodno-politiskemu kubłanju. Za to nadžěta zhromadnje z młodžinu plan předewzačow.

W lěće 2015 iniciěrowaše kubłanska referentka Domowiny přerjona młodžinski forum „Młodžina woła“, na kotrymž so serbskim młodžinskim cytkam a towarstwam zmóžni, zhromadny dialog wědomje zahajić, wo syćach a wo zhromadnym dźěle rozmyslować a nowe kontakty nawjazać. W kooperaciji z Rěčnym centrumom WITAJ, dekanatnym

dušepastyrstwom katolskeje cyrkwy a dalšimi wažnymi akterami na polu serbskeho młodžinskeho dźěła přewjedže so dalši forum w lěće 2016. Tute zarjadowanje ma so w přichodže z krutym wobstatkom lětnych projektow stać. Wažne při tym je, skutkowanje młodžiny w cytkach a wuwědomjenje jich identity podpěrować.

Projekty w lětomaj 2015 a 2016 běchu:

- młodžinski forum “Młodžina woła” (2015 a 2016) w kooperaciji mjez kubłanskej referentku Domowiny a socialnym teamom RCW
- poradžowanje młodžinskich klubow při založenju swójskeho towarstwa resp. nastupajo přistup k Domowinje
- open-air-kino w kooperaciji ze župu Kamjenc

- nasčěnowa protyka za serbsku młodžinu w kooperaciji ze župu Budyšin a Serbskim młodžinskim towarstwom Pawk z. t.
- iniciěrowanje džětarnički “Kak so serbsku narodnu drastu zwoblěkač” w kooperaciji ze župu Kamjenc
- kreatiwne wobědžowanje Krabat 2.0 w kooperaciji ze župami Budyšin, Kamjenc a Wojerecy kaž tež kubłanskej referentku Domowiny
- serbski flashmob

We wobłuku nakupowanskeje nocy „Romantica” w Budyšinje stej kubłanska referentka Domowiny Rejzka Wałdźic a socialna džětačerka RCW lětsa serbski flashmob organizowatoj. Zaměr akcije bě, na Serbow w Budyšinje skedźbnić, městnosć wokoło Serbskeho domu na Póstowym naměsće wožiwić a na jednore wašnje kontakt mjez Serbami, Němcami a dalšimi nawjazać a tak předsudkam zadžěwać. Přez serbske medije a socialne syće běchu Serbja namotwjeni, so na akciji wobdžělić. Ideju za to stej iniciatorce zhromadnje ze skupinku młodostnych internata Serbskeho gymnazija Budyšin wuwitoj.

W lěće 2014 wotmě so tež informaciske zarjadowanje za młodžinske kluby k temje prawicarsce motiwowana namóc. Hladajo na jasny spad atakow so po dorěčenju z młodžinskimi klubami tajke zarjadowanje w lětomaj 2015 a 2016 hižo njepřewjedže.

Nadžětanje plana předewzaćow zhromadnje z młodžinu je so zeskutkowniło. Jednotliwe zarjadowanja su so w běžnym kontakće z młodžinskimi cytkami krótkodobnje planowali a přewjedli. W přichodže maja so zaměr kubłanja narodneho wědomja a wědomeho wužiwanja serbskeje rěče dale wobchować a wotpowědne aktiwity po móžnosći wutwarić.

Njedźiwajcy wopisanych naprawow je wosebje tutón nadawk we wšěch aspektach džělawosće w třěše wobkedźbowany. Hustodosć hodža so synergetiske efekty docpěć přez proste zwjazanje resursow, kaž na př. předstajenje kompjuteroweje hry Krabat na schadźowance za swójby w Chrósćicach, podpěra dorostowych wubrankow abo na př. aspekt nominowanjaza Myto Domowiny za dorost (hlej tež dypk 4.).

2.2. Nadawki na dlejšy cas / Dlěšodobne nadawki

2.2.1. Rěčny centrum Witaj pšewježo gromaže ze župami a dalšnymi partnerjami swójzbně schadowanki.

Rěčny centrum Witaj přewjedže zhromadnje ze župami a dalšimi partnerami schadźowanki za swójby.

Rěčny centrum Witaj je schadźowanki za swójby dotal zhromadnje ze župu “Michał Hórnik” a župu “Jan Arnošt Smoler” přewjedł. Podobne zarjadowanje přewjedže tež župa “Handrij Zejler” we Wojerecach. Hladajo na woblubowanosc a dobru rezonancu na tute zarjadowanje ma so tutón poskitk na wšitke župy rozšěrić. Slěduje rozprawa wo zarjadowanjomaj w Chrósćicach a w Rakecach:

Schadzowanka za swójby w Chróścicach

Hižo 5. raz přeprósytěj Rěčny centrum WITAJ a Kamjenska župa "Michał Hórnik" swójby na zhromadne popołdnjo 01.03.2015 do Chróšćanskeje "Jednoty". K zahajenju hudžachu a spěwachu džěči zhromadnje. Potym poskići so džěćom zaběra na wšelakich stacijach. Něhdže 350 wopytowarjow organizatorjo zličichu, tak zo knježeše w hali a šulskich rumnosćach čite žiwjenje.

Zarjadowanje župy "Jan Arnošt Smoler" w Rakecach – rjane popołdnjo za Serbow, serbsce wuknjacych kaž tež wšitkich zajimowanych

Sobotu 12.11.2016 popołdnju přichwata do Pawoŕskeje šule w Rakecach nimale 130 ludźi. Regionalna rěčnica župy Budyšin witaše džěči, staršich, džědow a wowki kaž tež wšitkich dalšich hosći wutrobnje na

"Popołdnjo za swójby" župy "Jan Arnošt Smoler" do Rakečanskeje gmejny.

Na kubłanišću drje so serbsčina jako předmjet njepodawa, ale šulerjo su so wot spočatka šulskeho lěta ze serbskimi temami zaběrali. Tak su wuslědźili, hdže je w gmejnje serbska rěč na taflach a pučnikach prezentna. Wo tym zhotowichu scěnowinu. Dale su so z Handrijom Zejlerjom a Alojsom Andrickim zaběrali, z čimž budu w přichodže pokročować.

W přizemju běchu wudžětki z wumětskeho projekta wustajene, kotryž je so serbskej narodnej drasće wěnowať kaž tež tomu, kak hodža so elementy do džensnišeje mody integrować.

Hłowni akterjo popołdnja běchu džěči Rakečanskeje pěstowarnje a Rakečanskeje Zakładneje šule, kotrejž stej program wuhotowalaj.

Kubłarkam a wučerkam wulki džak za jich prócu a za wobstajne džěto!

Po programje móžachu so džěči na wšelakich stacijach zabawjeć. Domowina je z pomocu RCW a SAEK pisany poskitk zestajała. Džěči wupruwowachu kompjuterowu hru "Krabat", spěwachu, rejowachu, paslachu, wušiwachu a hrajkachu so z rěču. Po zaběrje je NSLDž předstajiło swoju nowu inscenaciju "Ferkel, hunčo a prosetko".

Pódobne aktiwity su se pšewjadli w Dolnej Łužicy. Tak jo RCW organizěrowať na Domowinskem Serbskem festiwalu w Janšojcach dwór z wósobinskimi pórucenjami za žiši a starješych, na pšíklat kwiz za žiši wó mytologiskich serbskich bytosćach. Nejlěpše žiši

su dostali myta. Pódobnje familijowym schadowankam w Górnej Łužicy jo tradicionelny familijowy swežeň w Dolnej Łužicy, kenž pšewježo se kužde lěto a na rozdžělnych šulach. Jo to swěžeň za wukniki a wuknice a starješje ako teke za ceptarje a ceptarki. Wobžěluju se teke hortnarki a pšedšulske žiši. Typiski jo, až se póbituju program za wšykne a na to pšidu šyroke póbitowanja ze rěčnymi zaběrami w pšijaznej atmosferje z kafejom a tykańcom.

2.2.2. Na zaklaže dogrona z wokrejsom Budyšin wugbajo Rěčny centrum Witaj w nadawku Domowiny aktiwy na pólu młóžinskeho socialneho žěła.

Na zakladže zrěčenja z wokrjesom Budyšin wukonja Rěčny centrum Witaj w nadawku Domowiny aktiwy na polu młóžinskeho socialneho džěła.

Młóžinske socialne džěto wotměwa so na zakladže zrěčenja z wokrjesom Budyšinom. Socialny team RCW skutkuje z tym we wobtulkach młóžinskeho džěła, socialneho džěła na šuli a swójbneho kubtanja. Wěcne kaž tež personalne kóšty spěchuje wokrjes Budyšin. Hač do awgusta 2016 je džěto zdžěla tež město Kulow financielnje spěchowało. Wot 01.01.2015 sem je struktura na tři regionalne teamy rozrjadowana. Socialny team RCW je we wšěch třoch regionalnych teamach wokrjesa Budyšina (Budyšin, Kamjenc a Wojerecy) zastupjeny. Socialni džětačerjo nawjazuja kontakt k młóžinje we wokrjesu Budyšinje, wosebje w gmejnach Zarjadniskeho zwjazka „Při Klóšterskej wodže“. Po potrebnje wopytuja młóžinske kluby, kliky a skupiny. Młódstnym skićeja pomoc a podpěru w zwisku z priwatnymi, šulskimi abo powołanskimi problemami.

Socialni džětačerjo přewodźuja šulerki a šulerjow při jich wuwicu k dorosćenemu čłowjekej. Poradźuja šulerjow, wučerjow a staršich nastupajo najwšelakoriše problemy a prašenja. Zaměr Domowiny a RCW w młóžinskim socialnym džěle je, zo so młódstnym wšědny dzeń dalša móžnosć skići, so w serbsčinje přewodžeć a poradźować dać. Tak nastawaja dalše serbskorěčne wobtuki na wobdžělenych šulach.

Šulske socialne džěto wukonja so na slědowacych wyšich šulach:

- Serbska wyša šula „Michał Hórnik“ Worklecy
 - Serbska wyša šula „Dr. Marja Grólmusec“ Radwor
 - Wyša šula „Korla Awgust Kocor“ Kulow
- (hlej k tomu tež dypk 5 rozprawy zarjada RCW)

2.2.3. We Slěpjańskej wosaže pódpěrujo župa Jakub Lorenc-Zalěski młóžinske socialne žěto we šulach a skšuśijo z tym rěčne kubtanje a narodnu identitu młodeje generacije.

W Slepjanskej wosadže pódpěruje župa Jakub Lorenc-Zalěski młóžinske socialne džěto w šulach a skruća z tym rěčne kubtanje a narodnu identitu młodeje generacije.

Projekt přewjeduje gmejna Slepja na wyšej šuli. Financuje so dospołnje ze srědkow wobtukoweho dojednanja. Dla změnjeneho financowanskeho ramika z LEAG je w léce 2017 jenož hišće potójca srědkow k dispoziciji.

Přez młóžinski zarjad wokrjesa Zhorjelca je župa Jakub Lorenc-Zalěski kontakt z towarstwom Turmvilla w Mužakowje nawjazała. Po jeho insolwency je so z nowym nošerskim towarstwom, kotrež je sobudžětačerjow přewzało, jednało. Tak móžeše so z projektom pokročować. Projekt žněje mjez staršimi wulki wothłós. Poskitk rozmołwy a pomocy so prawidlownje wužiwa. Runje počezjenja, kotrež nimo dalšich problemow w młóžinskej starobje přidatnje nastawaja, hodža so z tym wotpopadnyć. Nimo toho skića porada w serbskej rěči dalši serbskorěčny wobtuk. Problemow, kotrež bychu sej zasahnjenje młóžinskeho zarjada žadali, njebě. To je wočiwidny dopokaz za dobre džěto socialneho sobudžětačerja.

Póstowa karta projekta „Piwa, wina, palenca za dobry cocktail njetrjeba!“

3. Serbska rěc Serbska rěč

Nadawki, kótarychž zwopšawdnjenje pśinosujo k šćitoju, nałožowanju, wuchowanjeju a rewitalizaciji serbskeje rěcy.¹

Nadawki, kotrychž zwoprawdźenje přinošuje k škitkej, nałožowanju, wuchowanju a rewitalizaciji serbskeje rěče .

3.1. Nadawki na krotki cas / Krótkodobne nadawki

3.1.1. Domowina pódpěrujo gromaže ze Serbskeju radu Bramborskeje wuwieše plana napšawow bramborskego kněžarstwa k pózbuženju a k wóžywnjenju wužywanja serbskeje rěcy w Bramborskej.

Domowina pódpěrujo zgromadnje ze Serbskeju radu Bramborskeje wuwieše plana napšawow bramborskego kněžarstwa k pózbuženju a k wóžywnjenju wužywanja serbskeje rěcy w Bramborskej.

W Sakskej žěta se pó planje napšawow z lěta 2013. Glej k tomu teke pód dypkom 3.2.1

W Bramborskej pśedlažy něnto pódobny plan napšawow a jo pśistupny pód: https://www.parlamentsdokumentation.brandenburg.de/starweb/LBB/ELVIS/parladoku/w6/drs/ab_4500/4516.pdf. Nadawk góži se ako dopołnjony wušmarnuš.

Za Domowinu wujdu z njogo, rowno tak ako ze sakskego plana, wšakorake nadawki. Wóne maju se do žětabnosći kšywa a Rěčnego centruma WITAJ zanjasc. Wobej góži se w dypku 3.2.1 zjadnošiš.

3.1.2. Na zakładze naraženjow kataloga napšawow k pózbuženju a zmócnjenju serbskeje rěcy w zjawnosći Sakskeje dajo Rěčny centrum Witaj lisćinu serbskich pśedmjatow zestajaš, kótaraž ma se z pódpěru SMWK wšyknym zjawnym zastojnstwam k dispoziciji stajiš. Rownocasnje procujomy se wó samske póstupowanje w Bramborskej.

Na zakładze namjetow a kataloga naprawow k pozbudženju a zesylnjenju serbskeje rěče w zjawnosći kraja Sakskeje da Rěčny centrum WITAJ lisćinu serbskich pśedmjatow zestajiš, kotraž ma so z pódpěru SMWK wšitkim zjawnym zarjadam k dispoziciji stajiš. Zdobom prócujemy so wo samsne postupowanje w Braniborskej.

Leksikon serbskich pśedmjatow pśedleži a so za ćišć kaž tež za wozjewjenje na internetnej stronje přihotuje – www.sorbische-vornamen.de. W leksikonje jewi so 1.200 typiskich načasnych serbskich pśedmjatow w Delnej a Hornjej Łužicy.

Nadawk je z tym spjelnjeny a móže so w džěłowych směrnicach wothóčkować.

¹ Z wurazom serbska rěč je měnjeny kanon rěčow, wobstejacy z hornjoserbskeje , delnjoserbskeje spisowneje rěče, jich regionalnych formow kaž tež slepjanščiny.

3.1.3. Zwězkowe pśedsedarstwo pśewježo konferencu k situaciji serbskeje rěcy. Zwjazkowe předsydstwo přewjedže konferencu k situaciji serbskeje rěče.

Prezidij kaž tež Zwjazkowe předsydstwo Domowiny stej so z naležnosću intensiwnje zaběrałoj. Diskutowaše so wo cilu a nadawku tajkeje konferency. Mjez druhim měli so tuchwilne formy spěchowanja rěče a kubłanja přirunujo z wotwodženymi napravami k spěchowanju serbskeje rěče pruwować. Wuslědk měł być wudžětanje plana rěčnych napravow za jednotliwe regiony Łužicy.

Ličba serbsce rěčacych Serbow je wot něhdže 60.000 w 1950-tych lětach na džensa něhdže 17.000 spadnyła (hlej dr. Ludwig Ela 2015). Za wjetšinu Serbow je serbšćina najsylniši identifikaciski faktor nastupajo přisłušnosć k serbskemu ludej. Zo bychy tež přichodne generacije Serbow wo swojim “ludže” rěčeć móhli, mamy dalšemu spadej serbskeje rěčneje substancy zadžětać.

Wobmjezowanje poskitka serbskeje rěče jeničce na šulsku wučbu njedosaha a njewobkedźbuje dopóznaće rěčnych wědomostnikow, zo “šula sama to njazamóže” (“the school cannot do it alone” hlej mj. dr. Fishman 1991). Narodne mjeńšiny z dobrej rěčneje substancy džětaja na zakładze lisćiny napravow, kotraž so na poskitk mjeńšinoweje rěče wot žłobika hač ke kubłanju dorosćenych wusměrjeja.

Při wuwicu wuspěšnych napravow ma so pjeć dypkow wobkedźbować:

1. analiza položenja rěče w konkretnej rěčneje towaršnosći
2. zwěsćenje potreby za zachowanje mjeńšinoweje rěče
3. zwjazanje potreby z konkretnymi zaměrami
4. wuwice napravow a plana z jednotliwymi kročelemi za přesadženje tutych napravow a konkretizowanje zaměrow
5. ewaluacija wuwitych napravow

Literatura k temje rěčneho planowanja tomu přispomnja, zo měli so w idealnym padže naprawy “wot deleka” (bottom-up) z napravami “wot horjeka” (top-down) kombinować a so po móžnosći na wšitke towaršnostne runiny wusměrić.

Wurězk zajimaweho citata:

„Die Versuche, den Status der Minderheitssprache zu erhöhen, sind oft verbunden mit dem Versuch, die Verwendung der Minderheitensprache in unterschiedlichen gesellschaftlichen Domänen anhand von Gesetzen zu sichern und dies sowohl auf der regionalen als auch auf der staatlichen und europäischen Ebene. Wissenschaftler warnen dabei aber vor einem allzu zügellosen Glauben am positiven Einfluss der Gesetzgebung an sich sowie des Unterrichts in der Minderheitensprache an sich auf den Erhalt oder die Revitalisierung einer Minderheitssprache. Sie betonen die Notwendigkeit, ein Gesamtpaket an Maßnahmen zu entwickeln. Die besten Aussichten auf Spracherhalt oder zur Sprachrevitalisierung bietet die Ausarbeitung eines umfassenden, multidisziplinär ausgerichteten und möglichst viele in der sozialen Wirklichkeit verankerte Faktoren berücksichtigenden Gesamtkonzepts, das dem Zusammenhang von (1) Sprachkompetenz, (2) Sprachverwendung, (3) der Anwesenheit von und dem Bedarf an Produkten und Dienstleistungen einer bzw. über eine Sprache, und (4) der Motivation, eine Sprache zu lernen und zu verwenden Rechnung trägt (vgl. u.a. Strubell 1999 sowie Grin et al. 2002)“.

Wuspěch zachowanja a rewitalizacije mjeńšinoweje rěče pak njewotwisuje jenož wot derje koordinowaneho plana napravow. Wažnu rólu hraje při tym zwólniwość ludnosće, tute naprawy aktiwnje sobu podpěrować a je z dalšimi spontanymi aktiwitami a iniciatiwami wudospoňeć.

Zachowanje, spěchowanje a wožiwnjenje serbskeju rěčow słuša do najwažnišich nadawkow Domowiny w přichodže. Při tym mamy horjeka mjenowane zakłady kaž tež nazhonjenja druhich wuspěšnych narodnych mjeńšinow wobkedźbować.

Jako přeni krok namjetowaše so wutworjenje džěłoweje skupiny (“Serbska rěčna rada”), kotraž organizuje a koordinuje zestajenje lisćiny rěč spěchowacych napravow. Prezidij je nadawk přewzał, zestawu skupiny postajić. Zo bychy so kmane a zwólniwe wosoby namakali, přewjedže so 30.03.2016 debatowy wječor w Serbskim ludowym ansamblu pod titulom “Serbska rěč w přichodže”. Přitomnych bě 12 wosobow z Hornjeje a Delnjeje Łužicy. Do wuslědkow zetkanja słušeše dopóznaće, zo faluje za wěcownu diskusiju ewaluacija woprawdžitych poměrow serbskeje rěče. Bjez tutoho zakłada njehodža so trěbne naprawy definować.

Paralelnje přewjedže so w decembrje 2016 studijna jězba do Waliziskeje k temje rěčna situacija waliziskeje mjeńšiny z přirunowanjom něččišeje systematiki rěčneho spěchowanja. Na njej wobdžělichu so wjacori zastupjerjo serbskich institucijow. We Waliziskej Serbam wosebje napadny, zo so fokus spěchowanja dospołnje na rěč měřit a zo so spěchowanje přewažnje zwonka šulskeho ruma wotměwa. Dopóznaća jězby su zakład za dalše postupowanje.

Wobdžělnicy jězby do Waliziskeje chcedža so w přichodže dale zetkawać a krok po kroku naprawy k spěchowanju serbskeje rěče wutworić; dalši zajimcy měli so přidruzić. Zarjadowanje wo situaciji serbskeje rěče je jenož mjezykrok we wuwicu rěčspěchowacych napravow. Nadawk je dołhodobny a měł w Domowinje jedna z najwažnišich prioritow być. Paralelnje k rěčspěchowacym naprawam měto so kubtanje w pěstowarni a šuli hač do staroby dale podpěrować a přewodzeć. Tomu słuša kubłanska politika (hlej dypk 4).

Slěduje rozprawa čłonki Zwjazkoweho předsydstwa Domowiny Madleny Norbergeroweje, kotraž je so na jězby do Waliziskeje wobdžěliła.

Nastawk je so 2017 w časopisu “Serbska šula” wozjewił.

3.2. Nadawki na dlejšy cas / Dležodobne nadawki

3.2.1. Domowina wupominajo sebje a pódpěrujo pśesajzenje plana napšawow Sakskego statneho knježerstwa k pózbužowanju a k wóžywnjenju wužywanja serbskeje rěcy.

Domowina sej wužaduje a podpěruje pśesadzenje plana napravow sakskeho statneho knježerstwa k pozbužowanju a k wožiwnjenju wužiwanja serbskeje rěče.

W Sakskej so po tutym planje napravow wot lěta 2013 džěła.

Předležacy koncept sakskeho knježerstwa je dobry zakład za zesyljenje nałožowanja serbskeje rěče w zarjadnišćach zjawneje služby. Na někotrymžkuli městnje je so hižo pozitiwne wuwice zwěsćilo, na přikład, zo je so w krajnoradnym zarjedže wokrjesa Budyšina 125 sobudžělačerjow za kurs serbsčiny přizjewilo. Tež naše prócowanja w zwisku z konsekwentnym wupokazanjom dwurěčnych pomjenowanjow na wjesnych taflach, na taflach na awtodróze a dalšich su so přiwwzali a zdžěla hižo realizowali. Trěbna je ewaluacija mjezystawa doporučenjow Sakskeho ministerstwa za wědomosć a kulturu w přichodnych lětach.

Studijna jězba do Waliziskeje

Madlena Norbergowa

Som wjelgin źěkowna, až som směła se wobźěliś a zastupowaś Rěcny centrum WITAJ na 4-dnjowskej studijnej jězbje k waliziskej mjeńšynje w decembrje zachadnego lěta. Njejo njeznate, až waliziske procowanja wó zdžaržanje rěcy su wjelgin wuspěšne. A togodla jo Domowina – Zwězk Łužyskich Serbow z. t. organizěrowała studijnju ekskursiju za zastupnikow wšakorakich serbskich institucijow do Waliziskeje, aby se na městnje informěrowali wó etniskem połoženju tego keltiskego luda. Južo pši přédnem drogowanju wót lětanišća do hotela jo nam nadpadnuło, až su wšykne drogowniki konsekwentje dwójorěcnje wutoflowane, což jo se pótom teke na wšykných drugich městnach pokazało. Gaž žo wó nałożowanje wustneje rěcy su wóne bratšy a soťšy

Wobźělniki jězby do Waliziskeje

teke dalej ako my. Se wě, dajo ½ milionu Walizarjow a jano 60.000 Serbow, weto jich wuznamjenijo ta južo naspomnjeta konsekwenca. Pši rozgronach z akterami som pšecej zasej wusłyšała samorozymliwosć, až nałożowanje rěcy jo ten cil a nic jano powědanje wó tom. Tomu ciloju su wše socialne, kubłańske, politiske a zdžěla ekonomiske napšawy pódrědowane. Kněžy se we tom wobšyrna wobjadnosć, až rěc jo nejwažnejšy faktor identity.

Smy na našej jězbje póbyli na rozdžělných městnach a se rozgranjali ze zagronitymi wšakich wobłukow. Wšykne su nam wjelgin wěcywustojnje rozkładowali, kak wóni žělaju za woplěwanje rěcy, na pš. w Rěcnem centrumje, w komunje, w žiwadle abo w parlamense. Teke jich plan napšawow smy do rukow dostali a směli sobu wześ. Našo pitšku zawidne glědanje na jich situaciju su wugładkowali z argumentom, až skóro pěšzaset

Žišece knigły we waliziskej rěcy

lět zaměrnje zgromadnje žělaju a za jaden póstronk šěgnu, až maju wjele diskusijow z lužimi za sobu a wjele, wjele žěla, pšedewšym cesnoamtskego. Tak smy se wrošili z rezimejom, až smy na pšawej droze, ale až lažy pšed nami teke hyšći bejny kus puša.

Smy se wšykne wobjadne byli, až jo to njesměrnje pówucne drogowanje było a až dejmy zgromadnje naše zašišće wugódnosć a pšemyslowaś, co dajo se w našom žěle optiměrowaś, aby górnjo- a teke dolnoserbsku rěc do pšichoda zežaržali.

Jězba běšo wuběrnje pšigótowana, za což jo město-pšedседarka Domowiny Judith Wałdžic zagronita była. Za to jej słuša na tom městnje wjeliki žěk! Wjelgin wužytne jo teke było, až smy ceły cas samskego pšewóžowarja měli, tak jo była data kontinuita našych pšašanjow a rozmyslowanjow a efektiwita rozgronow. Měnim, až móžom se w mjenju wšykných wobźělnikow pla Domowiny wužěkowaś za toś te wažne nazgónjenja.

Dwójorěcne pokazowarje w Cardiffje

Wutrajnje a zmužiće zhromadne wizije zwoprawdźeć

Hdyž sy sobu zamołwity za rozdźelenje srědkow Załožby za serbski lud, so wězo prašeš, kotre zaměry su při spěchowanju serbskeje rěče a kultury najwažniše. Wobstejace struktury su přez lětdžesatki etablěrowane, nadawki zdadza so być jasne a rozdźelene. Njeje tuž jednorje, nowe, za přichodne lětdžesatki zmysłapołne nadawki formulować a přiřadować. Jako podach so loni spočatk decembra z džewjeć dalšimi Serbami na kublansku jězbu do Waliziskeje, smědžach nazhonić, zo móže wšo tež cyle hinak wotběžeć. A to změní wězo mój wid na status quo.

Najbóle překwapi mje we Waliziskej wobstawje, zo leži fokus prócowanjow na konsekwentnym nałożowanju rěče, a strukturelnje, zo su aktiwity sylnje regionalizowane. Zamołwići we Waliziskej njejsu jenož w kublanskim wobłuku aktiwni, ale wosebje w priwatnym. Tak wabja na příklad mjez samodruhimi za zažne dwurěčne kublanje džěci abo přewjedu najwšelakoriše wólnočasne zabawy za wšě starobne skupiny we walizišćinje. Za wšě tute poskitki so profesionelne wabi. Zjawne zarjady su mjeztym po zakonu winowate, wobydlerjow walizisce poslužować móc, štož saha wot telefonatow přez formulary hač k poradžowanskim rozmołwam. Zo by so rozsud k wužiwanju walizišćiny wolóžil, so tute poslužby aktiwne poskićuja. Hodži so tajki staw we Łužicy scyła docpěć?

Wuměňjenja we Waliziskej su hinaše hač we Łužicy. Waliziska je jako džěl Jendźelskeje chětro znata, ma swójski parlament a koparske narodne mustwo, kiž je so loni na europskich mišterstwach wobdźěliło. Z cyłkownje 3,2 mio. wobydlerjow Waliziskeje wobkneži přez 600.000 (19%) walizišćinu a zjawne napisy su konsekwentnje dwurěčne w samsnej wulkosci popisa-

Direktor Załožby za serbski lud Jan Budar (srjedža) w rozmołwje Foto: Maćij Bulank

ne. Walizoju maja swójski telewizijny kanal, we wšěch šulach je walizišćina po zakonu wobstatk wučbneho plana atd. Mnohe problemy a wobmyslenja pak, kiž z našeje serbskeje perspektiwje narěčachmy, běchu jim znate – zdžěla ze zašłosće, zdžěla z přitomnosće. Wuwědomichu nam, zo je jich džensniši staw wuslědk prócowanjow někotrych lětdžesatkow. Dachy nam drohotne nazhonenja sobu na puć, ale tež pokiwi, zo měli swójске puće namakać, kiž našim wobstejnosćam najlěpje wotpowěduja. Namakanje swójскеho serbskeho puća drje budže w přichodze naš najwažniši zhromadny nadawk. Za to trjebamy sprawnu analizu situacije, wobstajny dialog mjez wšěmi akterami, zmužitu wiziju, kreatiwnosć při planowanju naprawow, kritiski přewod wědomstnikow, profesionelny marketing a nic naposledk wulku porciju wutrajnosće. Ja so na tajki přichod wjeselu – a wy? JAN BUDAR

Na iniciativu serbskeju radow w Sakskej a Braniborskej přewjedže so lětsa zaso wobudźowanje “Rěči přichilena komuna – Serbska rěč je žiwa”.

Za nutřkownu potřebu Domowinskeho zarjada a RCW kaž tež za serbske towarstwa smy načisnyli konkretne naprawy za zwoprawdženje w tutym planje podaty ch ćežišćow a zaměrow. Namjet měł so zhromadnje z regionalnymi rěčnikami, nawodami zarjadow a dalšimi partnerami dodiskutować a jednotliwe naprawy zwoprawdźić.

RCW stara so sobu wo realizowanje naprawow a podpěruje přeložk brošurkow sakskich ministerstwow, kotrež su za serbskorěčne dźěći, młodostnych a dorosćenych we wšědnym žiwjenju relevantne a kiž su za rozšěrjenje serbskeho słowoskłada wužitne.

Wušli su mjeztym slědowace publikacije:

- KULTURNY KRAJ SAKSKA (SMWK)
- Serbski audioguide w Zelenym wjelbje
- Borelioza - a štož dyrbjeli wo njej wědžeć (SMS)
- Wohnjowa wobora jědže! (za dźěći, SMI)
- Mathildžine dyrdomdejstwa (wo šeršenju za dźěći, SMUL)
- Europski šěry wjelk (za šulerjow, SMUL)
- Łastojčka Klara (za šulerjow, SMUL)

Tuchwilu so přihotuje:

- Hry wonka před domom (SMS)
- Šćěpjeny być (SMS)

Domowina přeje sej ewaluaciju plana naprawow sakskeho statneho knježerstwa k pozbudźowanju a k wožiwjenju wužiwanja serbskeje rěče, zo by so na konkretnym městnje aktualizował a zo bychu so wšelake wobłuki po potrebnje dodali. Nimo toho měł so staw zwoprawdženja hódnoćić a přiměrić. Zdobom prócujemy so wo samsne postupowanje w Braniborskej.

3.2.2. Domowina procujo se wó syrše wužywanje serbskeju pisneju rěcowu dolneje a górneje serbšćiny w serbskich institucijach, zastojnstwach zjawneje služby a pódpěrujo aktiwity k wóžywnjenju toš tych.

Domowina prócuje so wo šěrše wužiwanje spisowneju rěchow delnjo- a hornjoserbšćiny w serbskich institucijach a zarjadach zjawneje služby a podpěruje aktiwity k jeju wožiwnjenju.

Domowina a přistušne towarstwa kaž tež zarjad RCW so stajnje za wozrodženje resp. zaměrne wužiwanje spisowneje serbšćiny w serbskich institucijach, zarjadach zjawneje služby a druhich institucionelnych wobłukach aktiwnje zasadźuje. Na tutym městnje hodži so hišće raz wospjetować, zo je mjez přistajenymi krajnoradneho zarjada w Budyšinje wulki zajim za kurs serbšćiny. Nastupajo wužiwanje serbšćiny smy pak tež přečiwnym pozicijam wustajeni, kotrež sej wužaduja, zo ma so w přitomnosći Němcow němčina jako rěč komunikacije wužiwać. Tajke njelube zjawy wužaduja sej přeswědčacu argumentaciju a politisku wolu, přetož w sydlenkim rumje Serbow njemóžemy tajku poziciju dale čerpjeć. Serbski institut je tohorunja wužadany, so intenziwnišo zaběrać z terminologiskej potřeby nastupajo serbšćinu w sudnistwje a zjawnej službě. Hižo před dlěšim časom namjetowana zběrka słowow, kiž su za sudniske jednanja trěbne, přeco hišće wušla njeje. Tež w rozmołwje z wjacorymi zastupjerjemi komunow a zarjadniskich zwjazkow so tole jako žadanje jewješe.

Jako wusahowace abo nowe iniciatiwy hodža so w tutym zwisku mjenować:

- rěčny kurs za zwonka Łužicy bydlace džěči (RCW)
- rjadowak za powołansku orientaciju šulerjow ze specielnym słowoskładom (RCW)
- skrućenje Delnjoserbskeho internata jako rěčny rum přez zaměrne zhromadne džěto přistajenych internata a wotrjada RCW w DŁ (RCW)
- w měsće Budyšinje je so ličba serbskorěčnych wobchadnych taflow rozšěrila (hlej rozprawu serbskeho wuběrka města Budyšina)

3.2.3. Domowina wabi za wutwórjenje Witaj-kupkow a Witaj-žišownjow. Domowina wabi za wutworjenje Witaj-skupinow a Witaj-pěstowarnjow.

W srjedzišću prócowanja Rěčneho centruma WITAJ steješe dotal zaručenje kwality serbskorěčeneho kubłanja w pěstowarnjach. Za tutón zaměr je RCW za Hornju Łužicu katalog kwalitatiwnych kriterijow nadžětał, kotryž bu 2016 na Delnju Łužicu přiměrjeny. W Delnjej Łužicy přewjeduja so zaměrnje kursy k skrućenju serbskorěčnych kmanosćow kubłarkow. Nimo toho skića RCW w Delnjej Łužicy pěstowarnjam fachowu poradźowarku a z tym wubranym kubłanišćam praktisku pomoc we wšědnym serbskorěčnym džěle na honorarnej bazy. W Hornjej Łužicy wabimy za Witaj-pěstowarnje stanje tež indirektnje z powšitkownym wabjenjom za dwurěčnosć we wobłuku komisije ekspertow Krajneho zarjada za zažne kubłanje w rěči susoda (Landesstelle für frühe nachbarsprachige Bildung).

Wabjenje za projekt Witaj a zdobywanje nowych kubłanišćow mětoj w přichodže dale prioritna być. Wosebje w nakromnych rěčnych kónčinach móžemy zwěšćić, zo je wopyt Witaj- pěstowarnje a zažne posrědkowanje serbskeje rěče zakład za fungowacy system serbskich šulow resp. stabilneje serbskeje wučby na šulach. Wšudže tam, hdžež podžěl šulerjow bjez dobrych zakładow serbskeje rěče hižo za čas předšulskeho kubłanja stupa, so podawanje serbskeje wučby hižo bjeze wšeho njeradži. Spadowacy staw rěčnych kmanosćow na serbskich šulach wjedže tež k počezowanju wučerjow. Přetož nimo wobsahow fachoweje wučby maja so přiběrajcy tež we wěcnej wučbje falowace rěče kmanosće spěchować.

We wobłuku politiskeje diskusije Domowiny wo koncepcje 2plus je so na tutón brach wospjet pokazało. W zajimje skrućenja serbskeje šulskeje wučby dyrbi so skutownosć Witaj- resp. 2plus-wukubłanja kwalitatiwnje a kwantitatiwnje polěpšić.

3.2.4. Domowina wježo rěčne planowanje (status rěcy, pśiswójenje rěcy a korpusowe planowanje) dalej ze zaměrom, wuwíše zakładow serbskeje rěcy a jeje pśipóznaše rozšyrš.

Domowina rěčne planowanje (status rěče, pśiswojenje rěče a korpusowe planowanje) ze zaměrom pokročuje, wuwíce zakładow serbskeje rěče a pśipóznaća tuteje rozšěrić.

Fachowy wotrěd Domowiny, Rěčny centrum WITAJ, pśinosujo rěcnemu planowanju zaměrnje we wobłuku statusowego planowanja z wuwíšim standardow certificěrowanja serbskorěčnych zamóžnosćow pó Zgromadnem europejskem referencnem ramiku za rěcy w DŁ a HŁ. Rěčny certifikat pórucyjo se wšyknym, kenž serbski wuknu, wósebnje pak wobžělnikam WITAJ- kursow za starjejše a wótchadnikam 10. a 12. lětnika.

Mimo toho wuwija RCW nowu wuknikojsku gramatiku za dolnoserbšćinu a za gónnoserbšćinu. Za gónnoserbšćich wuknikow wudajo se w lěše 2017 synonymowy słownik. Toš te projekty drje su skerjej wobstatk korpusowego planowanja. Pšedlažy pak za rěč słowniki a gramatiki, wustatkujto se to awtomatiski na status rěcy.

K pówušenju kwalitey pśrědkowanja serbsčiny w šuli maju pśinosowaš wót lěta 2016 sem Fachowe dny 2plus, kenž wugótujotej SMK a SBAB w kooperaciji z RCW. W DŁ rědujo se nowe kazniske pśstajenje za serbske kubłańske nastupnosći a bilingualnu wucbu. RCW pšewóžijo w toš tom zwisku proces wuwíša koncepta za bilingualnu wucbu na DSG.

W HŁ ako teke w DŁ pšewjeddu se w zagronitosći RCW a SŠT zaměrnje rěčne projekty zwenka šule ako rěčny camp abo Šula w zelenem. Mimo toho póbituju se młoge rěčne kursy pó pótrjebje za žiši, starjejše a druge zajmowane dorosćone. Tak se pśinosujo pśiswójenju rěcy. Rěčne planowanje jo jaden z bytostnych cilow na pušu k zdžaržanju rěčnego stawa. Mimo RCW ma se teke Domowina toš tomu pólu jasnej pśiwobrošiš. W lěše 2016 jo se pšewjadła studijna jězba do Waliziskeje. Wó nej glej teke w dypku 3.1.3.

Nadawk dejał se dalej pisaš.

Sorbisches Kindertagesstätten- und Schulnetz (Schuljahr 2015/2016)

Quelle: WITTA, Sprachzentrum Juli 2016

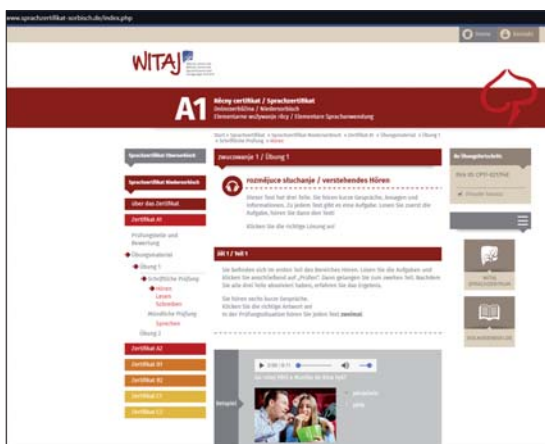
- FREISTAAT SACHSEN**
- ▲ Kindertagesstätte mit sorbischsprachiger Erziehung nach dem Modell WITAJ
 - ▼ Kindertagespflege mit sorbischsprachiger Erziehung nach dem Modell WITAJ
 - △ Kindertagesstätte mit sorbischsprachiger Erziehung (ohne Modell WITAJ)
 - ▽ Kindertagesstätte mit sorbischsprachiger Erziehung – nur Hort
 - Grundschule mit sorbischsprachigem Unterricht nach dem Konzept „2plus“
 - Grundschule mit Sorbisch als Fremdsprache
 - Oberschule mit sorbischsprachigem Unterricht nach dem Konzept „2plus“
 - Oberschule mit Sorbisch als Ganztagsangebot
 - ★ Gymnasium mit sorbischsprachigem Unterricht nach dem Konzept „2plus“
 - ☆ Gymnasium mit Sorbisch als Fremdsprache bzw. als Ganztagsangebot

- LAND BRANDENBURG**
- ▲ Kindertagesstätte mit sorbisch-/wendischsprachiger Erziehung nach dem Modell WITAJ
 - △ Kindertagesstätte mit sorbisch-/wendischsprachiger Erziehung (ohne Modell WITAJ)
 - ▽ Kindertagesstätte mit sorbisch-/wendischsprachiger Erziehung – nur Hort
 - Grundschule mit bilingualem sorbisch/wendisch-deutschen Unterricht und mit Sorbisch/Wendisch als Fremdsprache
 - Grundschule mit Sorbisch/Wendisch als Fremdsprache
 - ◆ Grundschule mit bilingualem sorbisch/wendisch-deutschen Unterricht und mit Sorbisch/Wendisch als Fremdsprache
 - ◇ Oberschule mit Sorbisch/Wendisch als Fremdsprache
 - ◇ Niedersorbisches Gymnasium mit bilingualem sorbisch/wendisch-deutschen Unterricht und mit Sorbisch/Wendisch als Fremdsprache
 - ◇ Oberstufenzentrum mit Sorbisch/Wendisch als Fremdsprache

■ sorbisches Siedlungsgebiet

3.2.5. Rěčny centrum Witaj wužětajo certifikaciju górnjo- a dolnoserbškich rěčnych zamóžnosćow pó Zgromadnem europejskem referencnem ramiku za rěcy, aby se modernej praksy nawuknjenja rěčow wótpowědowało a aby se pšinosowało pówušenju statusa serbskeje rěcy.

Rěčny centrum WITAJ wudžěła certifikaciju hornjo- a delnjoserbskich rěčnych kmanosćow po Zhromadnym europiskim referencnym ramiku za rěče, zo by so modernej praksy wuknjenja rěčow wotpowědowało a zo by so přinošowało zwyżšenju statusa serbskeje rěče.

Wot februara 2016 je webstrona www.sprachzertifikat-sorbisch.de přistupna. Prowowanja za certifikaciju hornjo- a delnjoserbšćiny móža so na schodženkamaj A1 a A2 złožić.

Přenjeji pruwowanji přewjedžešćeji so 24.9.2016 (A1) a 1.10.2016 (A2) z dohromady 10 wobdžělnikami.

Na wjacorych zjawnych zarjadowanjach a w medijach je so certifikowanje předstajilo, na př. na prezentacijomaj 22.2.2016 w Budyšinje a 25.02.2016 w Choćebuzu, 12.10.2016 w Nowym Casniku, 22.10.2016 na Fachowym dnju 2plus.

Mustrowe nadawki za pruwowanje na schodženkumaj B1 su we wothłosowanju z kooperaciskimaj partneromaj wudžělane. Přichodna kročel je přihotowanje ćišćaneje a internetneje wersije.

Certifikowanje serbskeju rěčow zmóžnja hódnoćenje praktiskeje rěčneje kompetency jednotliwego rěčnika.

Nimo informaciskeje brošury za wučacych a wuknjacych wobsahuje certifikacija mustrowe nadawki za schodženkaj A1, A2, B1, B2, C1 a C2 a wotpowědny internetny poskitk (www.sprachzertifikat-sorbisch.de).

Za koordinaciju a přewjedženje pruwowanja je Rěčny centrum WITAJ we wothłosowanju ze swojimaj kooperaciskimaj partneromaj (Serbski institut z. t. a Institut za sorabistiku Lipšćanskeje uniwersity) zamołwity.

Za lěto 2016 planowane wozjewjenje mustrowych nadawkow za schodženk B1 bu do lěta 2017 přestorčene. Dodžerženje termina je problematiske, dokelž je džěłowe městno za rěčny marketing wot junija 2016 njewobsadžene. Dla stupaceho rěčneho niwowa a z tym zwisowaceje wjetšeje kompleksnosće tekstow a nadawkow za B2, C1 a C2 wočakujemy w přichodnych lětach fazy intensiwneho džěła nastupajo koncipowanje nadawkow, online-poskitk a wotpowědnu kontrolu kwality. Cil projekta je, za delnjo- a hornjoserbšćinu pruwowanja na schodženkach A1 – C2 realizować.

Jako wosebity kubłanskopolitiski nadawk wobhladuje RCW certifikowanje serbskorěčnych kmanosćow šulerjow, zo móhli so wuslědki 2plus wučby zwyżšić. Tohodla je RCW ze swojej přiřadu, partnerskimi serbskimi institucijemi (Załožba, LND, SI) a wučerjami dojednał, w kotrej měrje měto nadžětanje pruwowanjskich nadawkow za certifikowanje wyšu prioritu dóstać, byrnjež so to na kóšty druhich předewzaćow wuskutkowało. Nimo toho zasadźuje so RCW we wodženskej skupinje 2plus za to, zo SMK šulam w serbskim sydlenkim rumje zwjazowace wuprajenje k certifikowanju posrědkuje.

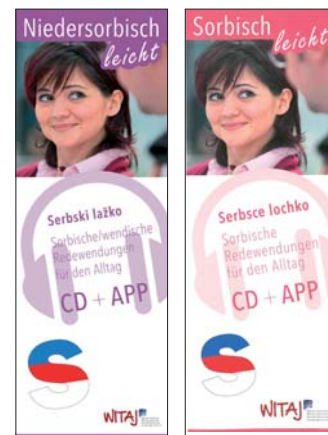
Šulerjo pokazaja hižo sami zajim za certifikowanje svojich serbskorěčnych kmanosćow.

Tak sej šulerjo Serbskeje wyšeje šule Radwor wědomostnu sobudžěłaćerku RCW Manuelu Smolinu přeprosychu, zo by jim naroki pruwowanjskich nadawkow na rozdžělnych niwowach předstajila.

**3.2.6. Rěčny centrum Witaj realizěrujo aktiwity k nawuknjenju serbskeje rěcy z pomocu nowych digitalnych medijow.
Rěčny centrum WITAJ realizuje aktiwity k nawuknjenju serbskeje rěče z pomocu nowych digitalnych medijow.**

Krótki přehlad wo někotrych projektach zaštejtu lět:

- K wučbnicam a mačeršćinam produkowachu so CDki z přidatnymi materialijemi
- RCW je w zaštych lětach wuknjenske hry za šulerjow zakładneho schodženka wuwijał a wudał.
- Serbsce lochko 1 a 2 w hs. a ds. poskićatej so jako CDka a jako app serbsčinu wuknjacym započatkarjam (RCW, LND).
- “Słowo tydženja” za rěčne wukmanjenje maćernorěčnych wuknjacych wozjewja RCW kóždy srjedu na facebooku a na swojej internetnej stronje .
- Woł nazymy 2015 sem wuwija RCW nowu internetnu stronu za šulerjow ze zwučowanjemi a za skrućenje serbskeho prawopisa a serbskeje gramatiki; projekt běži hač do 31.12.2018 a ma so potom jako stajny nadawk RCW pokročować;
- za zajimcow je testowanska strona hižo přistupna pod:
<http://preview.sorbisch-digital.de/> wužiwarske mjeno: sorbisch hesło: digital
- RCW skiča na swojej internetnej stronje w zwisku z
www.soblex.de (słownik z morfologiskim generatorom za konjugaciju a deklinaciju słowow)
download hornjoserbskeje prawopisneje kontrole za Microsoft office 2010.

3.2.7. Domowina pódpěrujo zachopjonu akciju/debatu rěčneje rewitalizacije w Dolnej Łužicy “jo!zatebje”.

Domowina podpěruje zahajenu akciju rěčneje rewitalizacije w Delnjeje Łužicy “jo!zatebje”.

Rěčny centrum WITAJ spěchujo w nadawku Domowiny diskusiju wo rěčnem wóžywenju dolnoserbskeje rěcy. Pši tom wopyta se pšez zjawnu debatu, wědomnostne pšizěło a politiske ramiki cel a za to trěbne napšawy namakaš. Głowny forum gibanja jo internetna strona “jozatebje.de”. Na njej su se wšakorake wědomnostne nastwaki k temje zběrali.

Zarědowanja na městnje služe k spěchowanju zjawneje diskusije a k wabjenju. Tuchylu wježo se debata z maminorěčnymi: Dalej ewaluěrujo se serbskorěčna wucba na zakładnych šulach w Dolnej Łužicy. Rezultaty pak hyšći njepědlaže.

3.2.8. Domowina pódpěrujo dalšne profilěrowanje Rěčneho centruma Witaj ako srjejišćo rěč spěchujucych pólšubow a slěženjow na dobro rozšyřenja serbsko-rěčnych znajobnosćow za wšych zajimcow.

Domowina podpěruje dalše profilowanje Rěčneho centruma WITAJ jako srjedzišćo rěč spěchowacych poslužbow a slědženjow na dobro šěrjenja serbsko-rěčnych znajomosćow za wšitkich zajimcow.

Spočatk kóždého lěta dóstawa zwjazkowe předsydstwo pisomnu rozprawu nawodnicy wo džěławosći Rěčneho centruma WITAJ w předchadźacym lěće a zaběra so z namjetami za džěłowy plan RCW za aktualne lěto. Po schwalenju tutoho plana ze stron najwyšeho gremija Domowiny mjez głownymaj zhromadźiznomaj je wón zakład za rozdźělenje džěłowych nadawkow sobudźěłaćerjam institucije.

W běhu lěta so zwjazkowe předsydstwo abo jeho prezidij z aktualnymi kubłansko-politiskimi problemami Delnjeje a Hornjeje Łužicy zaběra. 2015 a 2016 stejachu mjez druhim w

srjedžišču: wuwice Delnjoserbskeho gymnazija, ewaluacija WITAJ-wučby w Delnjeje Łužicy, nadžětanje postajenja za koncept 2plus, nowela šulskeho zakonja w Sakskej a digitalizowanje serbšćiny. Nawodnica RCW a jeje zastupjer staj do tutych kubłansko-politiskich procesow stajnje zapřijataj.

Zwjazkowe předsydstwo powołaše w lěće 2015 noweho naměstnika nawodnicy RCW. Dr. Viktor Zakar nawjeduje wotnožku RCW w Choćebuzu.

W měrcu poda dr. Beata Brězanowa zwjazkowemu předsydstwu rezimej wo swojej dźěławosći na čole RCW w dobje 2009 - 2016 a rysowaše směry dalšeho profilowanja RCW. Na tutym zakładze bu za dobu dalšich 7 lět - wot 2016 do 2023 - jako nawodnica RCW wobkrućena. Za fachowu přiřadu RCW, kotraž bu w lěće 2012 wutworjena, schwali zwjazkowe předsydstwo jednanski porjad.

Zo by so komunikacija mjez třěšnym zwjazkom a RCW zaručila, dźělataj nawodnica a jeje naměstnik z poradźowacym hłosom w prezidiju zwjazkowego předsydstwa sobu.

Dalše informacije wo dźěławosći a poskitkach RCW namakaće na internetnej stronje: www.witaj-sprachzentrum.de

4. Kubłanje w narodnem duchu a dorost Kubłanje w narodnym duchu a dorost

Nadawki, kenž měrje se na kubłanje w narodnem duchu, což słuži skšusjenju identity jednotliwca. Wóni wobpřimuju wšykne póla kubłanja – wót pšedšulskego až do wusokego starstwa. Rownocasnje žo wó pósrědnjenje serbskeje rěcy a wědy wo serbskich stawiznach, což dejalo teke ku skšusjenju narodneho ducha pšinosowaš.

Nadawki, kotrež měrja so na kubłanje w narodnym duchu, štož słuži skrućenju identity jednotliwca. Počahuja so na wšitke pola kubłanja – wot pěstowarskeje hač do wysokeje staroby. Zdobom dže wo posrědkowanje serbskeje rěče a wědy wo serbskich stawiznach, štož měło tež k skrućenju narodneho ducha přinošować.

4.1. Nadawki na krotki cas / Krótkodobne nadawki

4.1.1. Domowina zasajžujo se za zwězujuce pšawniske póstajenje ku kubłańskemu konceptoju 2plus w Sakskej a za běžny monitoringowy proces ku konceptoju w šulskej praksy. Pomina sebje gromaže ze Serbskeju radu nowelěrowanje wuwjěžeńskego póstajenja šulskeje kazni.

Domowina zasadźuje so za zwjazowace prawniske postajenje ke kubłanskemu konceptej 2plus w Sakskej a za běžny monitoringowy proces za koncept w šulskej praksy. Žada sej hromadže ze Serbskeju radu nowelěrowanje wuwjedženskeho postajenja k šulskemu zakonjej.

Koncept 2plus bu wot šulskeho lěta 2002/2003 na zakładnych šulach a wot 2006/2007 na wyšich šulach a na Budyskim Serbskim gymnaziju wupruwowany. Oficialnje zawjedžena bu koncepcija 2plus w šulskim lěće 2013/2014.

Dnja 11.06.2013 přewjedže Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wurjadne posedženje wo koncepciji 2plus. Wuslědk toho bě slědowace stejišćo:

„Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wupraja so za konsekwentne wuwučowanje w serbšćinje po koncepciji 2plus w předležacej wersiji z dnja 24.10.2012.

Nastupajo přesadženje koncepcije pokazuje zwjazkowe předsydstwo na wažnosć toho, zo ma so za serbskorěčne dźěči z diferencowanej a skupinskej wučbu maćernorěčne kubłanje zaručeć. Z tym ma so wuspěch dwurěčneho kubłanja na wšitkich stejiščach a wšitkim šulerjam zmóžnjeć.

K tomu słuša, zo serbscy šulerjo w swojej maćeršćinje přirunujomny niwow docpěja, kaž maja šulerjo w Sakskej němčinu nawuknyć.

Prawniske zakótwjenje koncepcije 2plus ma so wotpowědnje namjetam Domowiny rjadować. Koncepcija 2plus žada sej stajny dialog mjez kubłanišćemi a politiku. Za to namjetujemy słyšenje Domowiny na rozsudźacych runinach, kaž na přikład na konferencach šulow. Za wuspěch koncepcije 2plus wobhladujemy monitoring kwality za trěbny. Nadžětanje kriterijow za monitoring a dalše wuwice koncepcije 2plus ma so zložować na šěroki dialog wšitkich potrjechenych a zajimcow.“

Prawniski zakład koncepcije 2plus tworja sakski šulski zakon, postajenje kultusa za džěto na šulach w serbskim sydlenkim rumje z lěta 1992 (VO Arbeit) a wšelake postajenja wo rjadowanju a organizowanju wučby.

W decembrje 2013 předpožištaj zastupjerjej Domowiny we wodženskej skupinje 2plus naćisk změny postajenja (VO Arbeit). Wo nim so we wjacorych wersijach hač do měrca 2014 diskutowaše. Zdobom wujewichu so z toho bytostne prašenja, kaž na přikład definowanje rěčnych skupin a rjadowanje skupinskeje wučby. Čłonojo wodženskeje skupiny 2plus so na to dorozumichu, zo měli so najprjedy wobsahi zrjadować, prjedy hač so postajenje změní. 2015 bu nowelěrowanje sakskeho šulskeho zakonja připowědžene. Hladajo na prioritu tuteje diskusije rozsudžichu so čłonojo wodženskeje skupiny 2plus znowa, nowelěrowanje postajenja (VO Arbeit) přestorčić.

Wewobłuku noweje zakonja je sej Domowina zapisanje zastupjerja serbskich zajimow žadała. Je wjacore namjety k polěpšenju informacije a móžnosćow soburěčenja zapodała. Za čas nastaća tuteje rozprawy kónčny staw naćiska knježerstwoweju stronow njepředležese. (hlej k tomu dypk 4.2.2)

4.1.2. Domowina pódpěrujo w Bramborskej pšezětanje serbskego šulskego póstajenja w lěše 2015. Witaj-wučba ma byś regularna forma bilingualneje wučby.

Domowina podpěruje w Braniborskej předžětanje serbskeho šulskeho postajenja z lěta 2015. WITAJ-wučba ma być regularna forma bilingualneje wučby.

Pšezětanje Šulskego póstajenja w Bramborskej za bilingualnu wučbu a wučbu serbsčiny ako cuza rěč hyšći njejo zakóńcone. Zaměr wobnowjenja jo, póstajenje z lěta 2000 žinsjašnym wumjenjenjam pšiměriš a wósebnje za bilingualnu wučbu lěpšy ramik stwóriš. Mimo togo koncentrěrujo se zašćitowanje serbskich kubłańskich zajimow na niwow rěčnych zamóžnosćow, kenž měli wuknice a wukniki w běgu swójjogo šulskego casa dojspiš. Rěčna didaktika a metodika lažy w kompetency ceptarjow a ceptarkow. K pšepytowanju rěčnych zamóžnosćow wuwija Rěčny centrum WITAJ zakłady certifikacije pó Zgromadnem europejskem referencnem ramiku za rěcy (glej www.sprachzertifikat.sorbisch.de).

Wót spócentnego zaměra jo se nacerjenje nowego póstajenja mócnje zdalowało. Ministarstwo jo wzelo wobnowjenje póstajenja ako góžbu, swójske zaměry zažětaš, to groni: zežarjenje resursow (abo oficielnje: “haushalterische Gründe”-citat z pósejženja Serbskeje rady, dnja 24.01.2017). Wóne se wustatkuju we pominanju, až ma měš jedna wuknjeńska kupka nanejmenjej 12 wuknikow. Njedojspijo-li se licba, maju se tak wjele lětnikow gromaže wuwucowaš, až jo licba 12 dojspita. Pšesiwo k tomu su se serbske zastupniki wuraznje pozicioněrowali a pominali, aby se licba wušmarnuła. Wót boka ministarstwa pak njejo se serbskim žycenjam wótpowědowało. Na wurědnem pósejženju Serbskeje rady w Picnju pak jo zastupnik ministarstwa signalizěrował, až MBS na kuždy pad jednu licbu co zapisaš, wóno pak njemusy na kuždy pad licba 12 byś. (staw: 27.02.2017)

Měrcojske pósejženje Serbskeje rady wótmějo se 21.03.2017 w Pódstupimje. Nowosći pódaju se na Głownej zgromažinje.

4.2. Nadawki na dlejšy cas / Dležodobne nadawki

4.2.1. Domowina pódpěrujo w Bramborskej pšežětanje serbskego šulskego póstajenja w lěše 2015. WITAJ-wucba ma byś regularna forma bilingwalneje wucby.

Domowina džiwa na a so w Braniborskej kaž tež w Sakskej wo zdobyće, wukubłanje a zasadženje wučerskeho a kubłarskeho dorosta w bilingwalnej wučbje sobu stara a džěła w tutym nastupanju z wotpowědnymi zarjadami hromadže.

Dobyanje wučerskeho dorosta je bytostny nadawk při zachowanju a polěpšenju wobstejnosćow w serbskim šulstwje. Hladajo na snadny dorost a přiběracu přerěznu starobu wučerstwa je kóždy iniciatiwa witana.

Domowina kaž tež w jeje nadawku Rěčny centrum WITAJ wabi za powołanje wučerja. Tež sobustawske towarstwo Domowiny Serbske šulske towarstwo so tutomu nadawkeji intensiwnje wěnuje.

2016 předstaji sakske knježerstwo rozprawu wo situaciji šulow a nastupajo dobywanje wučerjow za šule w serbskim sydlenkim rumje. W njej so zwěšći, zo měło so hač do 2025 99 nowych wučerkow a wučerjow přistajić, jeli maja so wotchady kompenzować a nětčiši system šulow zachować.

Statistika – potřeba nowych wučerjow/wučerkow w Sakskej

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
zakładna šula	7	6	3	3	5	4	2	6	6	42
wyša šula	7	8	0	3	3	4	4	6	2	37
gymnazij	1	2	3	1	2	1	3	2	5	20
	15	16	6	7	10	9	9	14	13	99

Žórto: SMK/SMWK – 08/2016

Pokazać chcemy w tutym dypku zdobom na to, zo so koncept 2plus hižo nětko we wšitkich dypkach a na wšitkich šulach w žadanej měrje přesadzić njehodži, dokelž njeje dosć wučerkow a wučerjow z maćernorěčnymi znajomosćemi serbsčiny. Tež powšitkowny zjaw falowaceho personala, kotryž so w cyłej Sakskej jewi, je Serbam na škodu, tak zo njehodža so wšelake kooperatiwne wučenske formy (team-teaching) realizować.

Mjenowana rozprawa Sakskeje je sydnom naprawow definowała, z pomocu kotrychž chce hrožacy deficit wučerskeho personala wotpopadnyć.

Dnja 25.09.2016 smy so k tutej rozprawje a w njej naličenym naprawam wuprajili. Při tym smy mjez druhim na to pokazali, zosu za wěstosće planowanja přichoda šulstwa dokładne informacije wo ličbach šulerjow (ewaluacija) a aktualne wuwice (monitoring) wažne. Nimo toho maja so namjetowane naprawy běžnje ewaluować a po potrebjce modifikować.

Nětčiši staw a wuwice njeje spokojace a wužaduje trěšny zwjazk kaž tež fachowe towarstwo SŠT, so tomu intensiwnje wěnować a sej naprawy dale wužadować.

W lětomaj 2015/2016 přewjedžeše so na Serbskim gymnaziju w Budyšinje za 11. lětnik studijny orientaciski dzeń “Matura a potom?!” na kotrymž mjez druhim 20 serbskich studentow wo svojich nazhonjenjach rozprawjachu a wo studiju wučerstwa, sorabistiki a dalšich studijnych směrach informowachu (organizaciju zarjadowanja přewzachu: kubłanska referentka za młodžinu, PAWK, Serbski gymnazij). Dale je so wudžětała brošurka wo móžnosćach praktikumow, wukubłanskich a džětowych městnow we Hornjej Łužicy (2015/2016) za šulerjow 8./9. lětnika serbskich srjedźnych šulow a gymnazija (redakcija: kubłanska referentka za młodžinu).

Teke w Dolnej Łužicy pšewjedu se procowanja wó dorost za kubłańske pótowanja.

Tak pšewježo se rěd praktiskich napšawow:

- tšidnjowne dalejkubłanja za hortnarki a žišownice (4-6.10, 11-13.10, 18-20.10, 25-27.10), wuspěšnje pšewježone, 30 wobžělonych kursistkow z cełeje Dolneje Łužyce, 32 pšizjawjenjow
- pytanje za wótnabocnikami za žěło ako ceptarje w Dolnej Łužicy, někotare su juž ako ceptarje w DŁ žěłali.
- rekrutowanje něgajšnych stipendiatow Załožby za serbski lud ako wótnabocniki pla Šulskego amta
- sobužěło z OSZ, direktne pódpěrowanje wucby serbšćiny w OSZ
- wobžělenje RCW na Kubłańskich wikach w DSG

Mimo toho pyta se gromaže z ministerstwom za kubłanje, młožinu a sport rowno tak ako z krajneju zagronitu za serbske nastupnosći za wósebny mředowanim, kenž zawěšćijo, absolwentam Dolnoserbskego gymnazija, kótarež su na ceptarstwo studěrowali, ale serbšćinu ako fakultu njamaju referendariat resp. ceptarske městno we Łužicy.

Tejerownosći wažny žěl zawěšćenja ceptarskego a kubłańskego dorosta jo wužaržowanje kontakta k wótpowědnym instancam a nosarjam. Pšez Rěcny centrum WITAJ, cłonkojstwo we wóžeńskej kupce 2plus, cłonkojstwo w rewitalizaciskej seši MWFK a politiske žěło jo stawny kontakt k wšykny m statnym instancam w Bramborskej a Sakskej dany.

Tak su se na pšikład zastupniki Domowiny a SŠT na rozgronje z ministerku Stange k pšašanju ceptarskego dorosta dnja 04.11.2016 w Drježdžanach wobžělili.

W rozmołwje narěčachu so mjez druhim znižowanje numerusa claususa za fachowe předmjety bjez kombinacije ze serbšćinu w Drježdžanach, Lipsku a Kamjenicy, nowe móžnosće spěchowanja přidružnikow a wabjenje w słowjanskim wukraju.

	Sakska		Braniborska		cyłkownje	
	šule/ institucije	šulerjo/ studenća/ wobdžělnicy	šule/ institucije	šulerjo/ studenća/ wobdžělnicy	šule/ institucije	šulerjo/ studenća/ wobdžělnicy
pěstowarnje	32	1193	11	254	43	1447
zakładne šule	22	1294	23	1361	55	2655
srjedźne/ wyše šule	6	748	2	17	8	765
gymnazije	2	444	1	689	3	1133
powołanska šula	1	200	1	5 - 10	2	210
Uniwersita Lipsk		30 - 34		2-6		32 - 40
dalekubłanje dorosceny	3	67 - 100	1	250 - 300	4	317 - 400

Tabulka 13: Ličby institucijow ze serbskorěčnym wučbnym poskitkom a serbšćinu wuknjacych w Hornjej a Delnej Łužicy (přełožk z wudaća "The Sorbian language in education in Germany" zestajene wot B. Brězanoweje a M. Nowaka, 2016)

4.2.2. Domowina se procujo wó to, až se kazniski zarucaju sobupóstajowańske pšawa we wšykných nastupnosćach serbskego šulstwa w Sakskej a Bramborskej a až wóni se pšez kontrolne gremiumy pšewóžuju.

Domowina prócuje so wo to, zo so we wšitkich naležnosćach serbskeho šulstwa w Sakskej a Braniborskej prawa sobupostajowanja zakonsce zaručeja a zo je kontrolne gremije přewodžeja.

W lěše 2014 jo se Bramborska Serbska kazń změniła. Na zaklaže toho wužěta se tuchylu nowe Póstajenje wó šulskich kubłańskich nastupnosćach Serbow. Póstajenje pšedlažy w nacerjenju, ke kótaremuž Serby njamógu pšigłosowaš. Na naraženja Serbow njejsu w dosegajucej měrje nastupajuće licby wuknikow a bilingualnu wucbu žiwali. Pótakem jo něnto politiske procowanje wó pódlejšenje nažětańskego procesa trěbne. MBJS ma wótgłěd, wobjadnanje w žěłowej kupce 13.01. 2017 zakónčyš. Tomu ma se zadoraš.

W Sakskej so na prawniskim postajenju za koncept 2plus resp. džěto na serbskich šulach a šulach w serbskim sydlenkim rumje, na kotrychž so serbšćina wuwučuje, wot lěta 2014 sem wjace zaměrnje njedžěta (hlej k tomu tež 4.1.1), dokelž so wot tutoho časa nowela šulskeho zakonja diskutuje. Hakle po wobzamknjenju noweho šulskeho zakonja, budže so SMK znowa tutomu zakonskemu postajenju wěnowač.

Wot lěta 2015 sem přihotuje so změna šulskeho zakonja w Sakskej. Domowina je so hižo zahe za zapřijeće serbskich wobsahow zasadžowała. Namjetowaše, zo měli Serbja (Serbska rada, Domowina a SŠT) zhromadne stejišćo wuwic. 12.01.2016 předpoži sakske knježerstwo naćisk nowe šulskeho zakonja. Dnja 04.03.2016 zapoda Domowina stejišćo, kotrež so wobsahowje ze stejišćom Serbskeje rady kryješe. Knježerstwo wjetšinu namjetow njepřiwa, tak zo dyrbjachu so potom w běhu parlamentariskeho procesa dale zastupowač. Na namjet Domowiny a Serbskeje rady je mjez druhim wotpohladane, slědowace wobsahi změnič:

- skrućić prawo Serbow, w naležnosćach šulstwa być słyšeni,
- skrućić prawo Serbow, być słyšeni při přistajenju wjednika/cy serbskich šulow,
- serbskim džěćom zmóžnič, přepytowanje do zastupa do šule w serbšćinje absolwowač,
- skrućić zhromadne džěto mjez šulemi a zastupnistwom zajimow Serbow,
- zastupjerjow třěšneho zwjazka do šulskich konferencow sprosředkowač.

Dnja 8.2.2017 dojedna so Domowina ze SŠT na wothłosowany namjet k tule mjenowanym dypkam. Koaliciiskej partneraj CDU a SPD budžetej naćisk do diskusije wo sakskim šulskim zakonju zapřijeć.

Za dobre zhromadne džěto, w kotrehož wuslědku (kiž wočakujemy lětsa w aprylu) by so serbska pozicija z připóznaćom Domowiny a wopodstatnjenjom jeje čłonskeho towarstwa SŠT skrućila, džakujemy so zapóstancomaj Sabine Friedel (SPD) a Lotharej Bienstey (CDU), kotrajž staj rěčnikaj swojeju frakcijow za kubłańske naležnosće a kiž staj so intensiwnje ze serbskej tematiku zaběrať. Puć ke konsensej njebě lochki, wšako bě sčasami rozdžělnych předstawow wo interpretaciji § 5 Serbskeho zakonja, kotryž jako fachowy zakón do šulskeho zakonja saha.

Za přichod budže wažne, kooperaciju mjez Serbskej radu, Domowinu a SŠT dale skrućić a zhromadne pozicije wutworič. Jeničce to je garant za wobkedžbowanje serbskich zajimow. Na tutym městnje budž Detlef Rein, něhdyši ministerialny dirigent zwjazkoweho nutřkoweho

ministerstwa citowany: “Dabei ist es äußerst hilfreich, wenn es der Minderheit gelingt, zumindest nach außen geschlossen aufzutreten und sie nicht die Entscheidungssträger mit Partikularinteressen regionaler oder kultureller Art irritiert.” (Lětopis 2014-2, str. 79).

4.2.3. Na zakłaže nowele bramborskeje šulskeje kazni procujo se Domowina ze župu Dolna Łužyca wó wobsajźenje městnow w šulskich konferencach pó § 90 (1) BbgSchulG.

Na zakładže nowele braniborskeho šulskeho zakonja prócuje so Domowina ze župu Delnja Łužica wo wobsadźenje městnow w šulskich konferencach po § 90 (1) BbgSchulG.

Bramborska šulska kazń jo se južo w lěše 2014 změniła, a to pšez nowelěrowanje Serbskeje kaznje. Pó toś tej změnje wobsajźijo Domowina městna w šulskich konferencach tych šulow, ak maju bilingwalnu serbskorěčnu wucbu. Doněta stanjo se to na 7 šulach. Župne předsedarstwo wóne žěto koordinuju.

4.2.4. Domowina pódpěrujo nowe a digitalne wuwucowańske formy, wuwijanje digitalnych wučbnicow a medialne rěčne kurse. Pši tom ma se koncepcionelnje teke na wucbu za jednotliwcow žiwaś.

Domowina podpěruje nowe a digitalne wuwučowanske formy, wuwijanje digitalnych wučbnicow a medialne rěčne kursy. Při tym ma so tež wučba za jednotliwcow koncepcionelnje wobkedźbować.

2016 wutwori so na zakładže přidatneho financneho spěchowanja nowy projekt DIGITAL – krok po kroku. Z nim ma so k přidatnje ke knižnym wučbnicam maćeršćiny přidatny digitalny wučbny srědk za zwučowanje a skrućenje gramatiskich a prawopisnych kmanosćow šulerjow rěčneju skupinow 1 a 2 wuwić, kotřiž po koncepcje 2plus serbsce wuknu. Cil je, z wučbnym srědkom individualnemu spěchowanju šulerjow služić a diferencowane wuwučowanje podpěrować. Přenja cilowa skupina su šulerki a šulerjo 5. a 6. lětnika.

2016 je so wobsahowje pječ temow nadžětało:

- tři prawopisne temy:
 - o dwaj pismikaj - jedyn zwuk (č a ć)
 - o dwaj pismikaj - jedyn zwuk (w a ł)
 - o čěžišćo: zwuk - pismik (słowa z ó a o)
- dvě gramatiskej temje:
 - o genus (ród) a numerus (ličba)
 - o substantiwy a adjektiwy
 - o deklinacija substantiwow a adjektiwow

Testowanska wersija webstrony so w lěće 2017 wozjewi a skića hižo přenje digitalne nadawki k temje “dwaj pismikaj - jedyn zwuk (č a ć)”.

W zamołwitosći Założby za serbski lud zwoprawdźi so projekt SOL (Sorbisch online lernen). To je onlinekurs serbsćiny za započatkarjow po měritkach Zhromadneho europskeho referencneho ramika za rěče, kotryž wopřija niwow A1 do B1 za hornjoserbsćinu a A1 a A2 za delnjoserbsćinu. Projekt ma so do kónca lěta 2018 wotzamknyć.

4.2.5. Domowina wježo ako pšipóznata powědarka zajmow Serbow stawny dialog ze wšyknymi zagronitymi w kubłańskich nastupnosćach.

Domowina wjedže jako připóznata rěčnica zajimow Serbow stajny dialog ze wšěmi zamołwitymi w kubłańskich naležnosćach.

Kaž rozprawa pod dypkom 4 kubłanje w narodnym duchu a dorost rysuje, stara so Domowina na wšelakich runinach wo dialog w šěrokih kubłańskich naležnosćach. Hač su to na př. rozmołwy z knježerstwomaj, diskusija z nošerjemi pěstowarnjow a šulow wo transporće džěči resp. šulerjow, wužadanje w šulach w jednotliwych regionach (Hodži, Hućina/Bart, Delnja Łužica) abo diskusija wo noweli sakskeho šlskeho zakonja, Domowina žada sej za Serbow dalokosahace rozsudy a je zakituje.

Zakład toho je, zo je Domowina jako rěčnica zajimow Serbow připóznata a wjedže stajny dialog ze wšěmi zamołwitymi w kubłańskich naležnosćach.

W Bramborskej jo Domowina pšez swójo sobužěto w žětovej kupce za serbske kubłańske pšašanja pla ministerstwa za kubłanje, mložinu a sport, w wokrejsnyma šulskima pširadoma města Chóšebuza a wokrejsa Sprjewja-Nysa rowno tak ako pšez swójo zapšěgnjenje do šulskich konferencow šulow z bilingualneju wucbu do zakładnych procesow a pšeměnjow na kubłańskem pólu zapšěgnjona.

Hlej wuwjedženja w dypkach 4.1.1 do 4.2.7.

4.2.6. Domowina zasajžujo se za zdžaržanje serbskich kubłanišćow a wuwíše jich specifiskego profila serbskosći. Rownocasnje angažerujomy se za dalšne rozšyrjenje rěčneho kubłanja.

Domowina zasadžuje so za zachowanje serbskich kubłanišćow a wuwíce jich specifiskeho profila serbskosće. Zdobom angažuje so za rozšěrjenje rěčneho kubłanja a založenje nowych kubłanišćow.

29.1.2016 přewjedže RCW w Hornjej Łužicy cyłodnjowske dalekubłanje za wučerjow serbsčiny srjedźnych šulow a gymnazija wo wužiwanju cuzych słowow w serbsčínje. Za wučerjow zakładneju šulow Ralbicy a Worklecy stej sobudžětaćerce RCW 4.4.2016 popoždniše dalekubłanje wo wužiwanju cuzych słowow w serbsčínje a 4.8.2016 pođnjowske dalekubłanje wo nałożowanju adjektiwow a adwerbow přewjedtoj. Dnja 29.1.2017 přewjedže RCW cyłodnjowske dalekubłanje za wučerjow serbsčiny wo nałożowanju werbow. Ze wšěmi tutymi zarjadowanjami kwalifikuje RCW staw wědy wo prawym posrědkowanju a wužiwanju serbsčiny. Zdobom słuži zarjadowanje direktnemu dialogej z wučerkami a wučerjemi.

Dalšne akcije w rozpšawniskej dobje su teke byli

- Pytanje za ceptarku za šulu w Lubinje
- Založenje serbskeje wucby w Pšynej
- Wabjenje pla starjejšych za WITAJ-projekt w šulach (na pš. w Brjazynje)
- Hrajkaca hodžina w serbskej rěči w Hodžiskej pěstowarni so z podpěru RCW zmóžni
- rěčne dalekubłanja za wučerjow
- Dopokaz serbskorěčnych kmanosćow na zakładže certifikata po Zhromadnym europiskim referencnym ramiku mět přidružnikam nimo druhich dopokazow kwalifikacije zastup do šulskeje słužby zmóžnić. Wo to prócuja so zastupjerjo Domowiny při wotpowědnych kubłańskich instancach a we wotpowědnych gremijach (hlejtež 4.2.1).

4.2.7. Domowina angažerujo se na politiskej rowninje zaměrnje za solidne wugótowanje a fachowe profilěrowanje Instituta za sorabistiku w zmysle wukubłanja sorabistiskego dorosta.

Domowina angažuje so na politiskej runinje zaměrnje za solidne wuhotowanje a fachowe profiłowanje Instituta za sorabistiku w zmysle wukubłanja sorabistiskeho dorosta.

Po § 12 sakskeho Serbskeho zakonja fianncuje Swobodny stat Sakska uniwersitne slědźenišćo a pedagogiske zarjadnišćo za sorabistiku university w Lipsku. Z tym je status Instituta za sorabistiku zakonsce zaručeny. Njehladajo na to pak ma so diskusija wo wuznamje, wobsahu a cilu instituta stajnje wjesć.

W zjednoćenstwje „Sorabija Lipsk z. t.“, kotrež je čłon Domowiny, smy so wospjet ze studentami rozmołweli, zo bychy so aktualne problemy rozrisali.

Tež rozmołwy z wjednistwom instituta wotkrychu wjacore problemy, za kotrež měto so politiske rozrisanje namakać.

K tomu słuša spadowacy rěčny niwow, kotryž wobsahowu džěławosć w rěčnych seminarach pohubjeńša. Tež přidružnicy, kotřiž serbšćinu na stopjenju maćeršćiny njewobknježa, žadaja sej rjadowanje, kotrež tomu wotpowěduje. W diskusiji so namjetowaše, za studij sorabistiki propedeutikum zawjesć. Z nim by so studentam (wosebje tym bjez maćernorěčnych znajomosćow serbšćiny) dała móžnosć, sej serbske rěčne kmanosće přiswojić a z tym zakład za studij sorabistiki abo wučerstwa stworić.

Tohorunja jako problematiske wobhladujemy wuhotowanje instituta. Personalny kluč a falowacy maćernorěčni fachowcy rěčny rum studentow přidatnje pomjeńšuja. Wjacore předmjety (na přikład kubłanske wědomosće) podawaja so studentam w němčinje. Wot prof. Warnarja předwidžane přeprofilowanje wosebiteho slědźenišća za sorabistiku do směra powšitkowneho instituta za mjeńšinowe rěče ani studentow ani Domowinu njepřeswědča. Jako Domowina to jasnje wotpokazujemy.

Wosebity problem, kotremuž je so předewšěm Serbske šulske towarstwo wěnowało, je problematika přidružnikow wučerstwa. Za to je institut přidatne móžnosće wukubłanja stworił. Z tym

zeskutkowanja so wotpohlad sakskeho knježerstwa, přidatne móžnosće zdobywanja wučerskeho dorosta zarjadować.

Naspomnić ma so tež rozmołwne koło, kotrež so 01.03.2016 w Lipsku přewjedže.

Na nje přeprósyt bě

profesor Edward Warnar. W běhu posedženja nartčachu so wšelake problemy, kaž na přikład falowaca móžnosć participowanja studentow na planowanju studija abo njewobstejace rozmołwne koło w instituće, přez kotrež pomocu by so poměr mjez institutom a studentami skrućić hodžał.

5. Kultura a wuměštwa Kultura a wuměštwa

Nadawki, kenž su wusměrnjone na spěchowanje a wuwijanje kulturnego žěta a wuměštwa a turizma.

Nadawki, kotrež su wusměrjene na spěchowanje a wuwijanje serbskeho kulturneho dźěta a wuměštwa a turizma.

5.1. Nadawki na krotki cas / Krótkodobne nadawki

5.1.1. Domowina wuwolajo pši gózbje 200. pósmjertneho narodneho dnja Jana Arnošta Smolerja (03.03.2016) lěto 2016 k "Smolerjowemu lětoju". Zwěžkowe pšedsedarstwo wuwija k tomu gromaže ze župami, towaristwami a serbskimi institucijami wótpowědujucy koncept až do kónca lěta 2015.

Domowina wuwola składnostnje 200. posmjertnych narodnin Jana Arnošta Smolerja (03.03.2016) lěto 2016 jako "Leto Smolerja". Zwjazkowe předsydstwo wuwija za to zhromadnje ze župami, towarstwami a serbskimi institucijami wótpowědny koncept hač do kónca lěta 2015.

Wjacore zarjadowanja su towarstwa a institucije pod tutym hesłom přewjedli. Domowina je so na jich koordinaciji wobdźěliła a zarjadowanja po svojich móžnosćach podpěrowała. Zdobom pak ma so na samostatnu aktiwitu towarstwow a institucijow pokazač. To je najlěpši dopokaz, zo sej serbski lud Smolerja česćuje. W zhromadnym dźěle z wjednistwami serbskich institucijow nastaj lětak, kotryž skićeše přehlad wo wšitkich zarjadowanjach.

Swjedženske zarjadowanja składnostnje 200. posmjertnych narodnin Jana Arnošta Smolerja:

12.02.2016 „... wuslědženje a zachowanje najdróšeho poklada“ Jan Arnošt Smoler (1816 – 1884) a jeho zběrka ludowych pěsnjow w Domje Zejlerja a Smolerja, Łaz zarjadowar: Spěchowanske towarstwo zetkanišća „Dom Zejlerja a Smolerja“ z. t.

03.03.2016
Spominanje při Smolerjowym pomniku na Lubijskej w Budyšinje
zarjadowar: župa „Jan Arnošt Smoler“ Budyšin

03.03.2016
„Jan Arnošt Smoler – přeni serbski kniharnik-basnik a přetožowar“
w Smolerjec kniharni - zarjadowar:
LND a Přečeljo Smolerjec kniharnje z. t.

05.03.2016 Swjedženska akademija Maćicy Serbskeje na česć Jana Arnošta Smolerja
- spominanje při rowje Smolerja na Budyskim Hrodžišku
- swjedženska akademija Maćicy Serbskeje na česć Jana Arnošta Smolerja w Serbskim muzeju Budyšin

-přijeće w hosćencu „Burghof“ zarjadowar: Maćica Serbska z. t.

18.03.2016 „W' Łazu w hornjej korčmičce“
wosebity koncert składnostnje 200. narodnin
Jana Arnošta Smolerja w ewangelskej cyrkwi
we Łazu

zarjadowar: Serbski ludowy ansambl a

Spěchowanske towarstwo zetkanišća „Dom
Zejlerja a Smolerja“ z. t.

24.06.2016

Budyska nóc poezije w Starej wodarni w
Budyšinje

zarjadowar: Zwjazk serbskich wumětcow z. t.

5.1.2. Domowina se za to zasajžujo, až se zastojnstwowa pódpěra za kulturne aktiwity a projekty regionalnych a nadregionalnych towarstwow, ako teke na bazy ředuju a zmócnijo. W tom zwisku ma se pótrjeba gromaže z člonkojskimi towarstwami zwěšćić.

Domowina so za to zasadźuje, zo so zarjadniska podpěra za kulturne aktiwity a projekty regionalnych a nadregionalnych towarstwow kaž tež na bazy rjaduje a zesylnja. W tutym zwisku ma so potřjeba hromadže z člonskimi towarstwami zwěšćić.

Zarjadniska podpěra za kulturne aktiwity a projekty regionalnych a nadregionalnych towarstwow je ze stron Domowinskeho zarjada wobmjezowana. Wot lěta 1996 nimamy w strukturje hižo projektnych managerow. Woni su do załožboweho zarjada zapřijeći. Za wulkoprojekty, hdžež je Domowina z nošerjom, kaž Mjezynarodny folklorny festival, Europeada a dalše, zasadźujemy kapacitu Domowinskeho zarjada na wěsty čas w kooperatiwnym zhromadnym dźěle ze zarjadow załožby. Podpěra župow a fachowych specifiskich towarstwow při zwoprawdženju swójskich projektow wobmjezuje so na minimum. Wobzamknjenje załožboweje rady, zo maja so Serbska kulturna informacija a tře projektni managerojo wot załožby do Domowinu přerjadować, njebu dotal realizowane. Přičiny za to běchu w zaštosći swobodna wola jednotlivych sobudžětačerjow załožby resp. njeruna financelna situacija hladajo na přestajnych zarjada Domowiny a załožby nastupajo starobne zastaranje. Tutón rozděl je mjeztym wotstronjeny - při wšěm pak je trjeba, z nowym załožbowym direktorom wo tutym wobzamknjenju dale jednać a wuměnjenja stworić, zo by přewzaće tutych kapacitow do struktury Domowiny w přezjednosći móžne było. Tute mocy měli so jako poslužbowa agentura resp. samostatny wotrjad za projektny management instalować, ke kotremuž maja wšitke župy a specifiske towarstwa jenaki přistup. Njedźiwajcy toho poskića zarjad Domowiny poslužby z wobšěrnym składom informacijow a kontaktow, tak zo hodža so projekty wuspěšnje přewjesć. Druhdy pomha hižo pokiwi, na koho měł so zajimc wobroćić abo hdže su wotpowědne spěchowanske srědki k dispoziciji.

5.1.3. Domowina rozšyrjujo wědu wó serbskich naložkach a jich pšewježenje pódpěrujo. Rownocasnje pokazujo na status toś tych ako imaterielne kulturne derbstwo Nimskeje.

Domowina šěri wědu wo serbskich naložkach a jich přewjedženje podpěruje. Zdobom pokazuje na jich status jako imaterielne kulturne herbstwo Němskeje.

Šěrjenje a spěchowanje serbskich naložkow je bytostny nadawk kulturnych čělesow w třěšnym zwjazku a zwonka njeho.

Serbja su so přez Domowinu wuspěšnje wo zapisanje naložkow jako imaterielne kulturne herbstwo (IKH) na lisćinu Zwjazkoweje republiky Němskeje prócowali. Wužiwanje IKH-loga na wšelkich publikacijach pomha wědu wo tutym statusu šěrić.

Tuchwilu produkuj so z pomocu filmoweho studija Sorabija a Założby za serbski lud krótke filmy wo naložkach. Tež Domowina a Serbski Institut stej wobsahje do produkcije zapřijatej. Projekt so w běhu lěta 2017 skónči. Film wo naložkach Delnjeje Łužicy je hižo w lěće 2016 nastał. 2015 přewjedže so kolokwij k tutej temje we wobłuku folklorneho festiwala Łužica. Wothłós běše dobry, tak zo planujemy tajki kolokwij tež na přichodnych festiwalach. Šěrjenje wědy wo naložkach jako imaterielne kulturne herbstwo zwostanje tež w přichodže nadawk Domowiny, wšako tči w tym wulki potencial wuwědomjenja bohatosće serbskeje kultury a rěče a słuži zdobom sylnjenju serbskeho sebjewědomja.

5.2. Nadawki na dlejšy cas / Dležodobne nadawki

5.2.1. Domowina wježo gromaže z fachowymi krejzami, statnymi instancami a politiskimi zastupnistwami dialog wó wužaržowanju a dalšnem profilěrowanju serbskich institucijow do přichoda.

Domowina wjedže zhromadnje ze fachowymi kruhami, statnymi instancami a politiskimi zastupnistwami dialog wo wuděržowanju a dalšim profilowanju serbskich institucijow do přichoda.

Politiske lobby-džěto za zaručenje zakładnych wuměńjenjow za zachowanje a dalše profilowanje serbskich institucijow smy tež w zwisku z wobzamknjenjom noweho financneho zrěčenja Założby za serbski lud wukonjeli. Mjeztym bu financne zrěčenje podpisane, kiž płaći hač do lěta 2020. W spěchowanju přez Zwjazk a krajej wotbtyšćuje so zasadnje solidna baza, kotraž pak njewobkedźbuje móžne zwyżenje wěcnych kóštow a tarifow w jednotliwych institucijach. To woznamjenja, zo ma so wote wšeho spočatka zlutniwje ze srědkami wobchadžeć. Za profilowanje resp. nowe wobsahi a přidatne pola skutkowanja, tež na projektnym polu, srědki z tuteho zrěčenja njedosahaja. Tohodla je wažne, so dale tež wo srědki třećich prócować, štož je Domowina kóžde lěto z wuspěchom činiła. Dalše rezerwy widźimy w kooperatiwnym zhromadnym džěle wšelakich institucijow, na př. SLA a NSLDž nast. techniske wuměńjenja, předań lisćikow a dalše. Nastupajo nowe medije je trěbna kooperacija wšitkich institucijow ze załožbu, zo bychu so jednotne efektiwne struktury na tutym polu natwarjeli a wužiwać móhli. Wuše kooperatiwne zhromadne džěto mjez fachowymi

towarstwami a institucijemi měto być zhromadny zajim při zachowanju profesionalneje serbskeje kultury. (Hlej tež dypk 7.1.4.)

5.2.2. Župy a towaristwa pódpěruju a organizěruju mjazsobne wuměny a zmakeanja. Z tym ma se skšušić wěda a rozměše za kulturne a regionalne wósebnosći wšych regionow Łužyce.

Župy a towaristwa podpěruja a organizuja mjezsobnu wuměnu a zetkanja. Z tym ma so skrućić wěda a zrozumjenje za kulturne a regionalne wosebitosće wšitkich regionow Łužicy.

Župa “Michał Hórnik” organizuje za swoje člonstwo kóždy lěto kubłansku jězbu do druheje župy abo k Domowinje přislušacemu/spřečelenemu towarstwu we wukraju. 2013 wopytachu župu “Jakub Lorenc-Zalěski” a domchowanku na Njepilic dworje w Rownom. 2014 pobychu na zarjadowanju “Superkokot” kaž tež w muzeju w Dešnje w Delnjej Łužicy. 2015 běchu w Stróži w Budyskej župje. 2016 přewjedzechu přez “Společnost přátel Lužice“ derje organizowanu kubłansku jězbu do Prahi. Młodžinski koordinátor w Delnjej Łužicy organizuje kóždy lěto wopyt młodostnych na Budyskej schadźowance.

Tež za wobdźělenje na wolejbalowym turněrze spytamy druge regiony nawabić.

Tež fachowe towaristwa, kaž na přikład Zwjazk serbskich rjemjeslnikow a předewzaćelow, pěstuja prawidłownu wuměnu mjez Hornjeje a Delnjej Łužicy. Zjimajo hodži so zwěsćić, zo drje bě tójšto jednotliwych předewzaćow, ale w tutym dypku tči hišće wjetši potencial, kotryž móht so na přikład z podpěru regionalnych rěčnikow lěpje budzić.

5.2.3. Domowina spěchujo zachowanje a woplěwanje wšych serbskich nałogow, wótpowědujucy lisćinje za ščit imaterielneho kulturnego derbstwa Němskeje. Wóna procujo se wó zapisk toś tych na lisćinje UNESCO.

Domowina spěchuje zachowanje a pěstowanje serbskich nałožkow, na lisćinje za škit imaterielneho kulturneho derbstwa Němskeje. Prócuje so jich wo zapisk na lisćinje Unesco.

Medijowa informacija z dnja 12.12.2014

Serbske nałožki nětko w zapisu imaterielneho kulturneho namrěwstwa Němskeje Němska při wza 27 tradicijow a formow wědy do swójeho noweho zapisa imaterielneho kulturneho derbstwa a zwoprawdža z tym wotpowědne zrěčenje UNESCO. Wo tym informuje nětko němska komisija UNESCO. Mjez 27 mjenowanymi su tež serbske nałožki Hornjeje, srjedźneje a Delnjeje Łužicy. »Wjeselimy so jara, zo je so to poradźilo. Hižo z tutym krokom smy docpěli wjetše připóznaće a zjawn kedźbnosć za naše žiwe kulturne namrěwstwo«, praji džensa předsyda Domowiny Dawid Statnik.

Domowina je w nowembrje 2013 z pomocu Serbskeho instituta próstwu wo připóznaće serbskich nałožkow němskej komisiji UNESCO zapodała. Na kulturnej konferency, kiž wotmě so we wobłuku kongresa CIOFF dnja 23.10.2014 w Budyšinje, wuradźowachu wo tym, na kotre wašnje hodži so k zachowanju njematerielneho kulturneho namrěwstwa přinošować. Na próstwu Domowiny přednošowachu tam kulturni wědomostnicy Serbskeho instituta dr. Ines Kellerowa, dr. Theresa Jacobsowa a dr. Fabian Jacobs na temu »Intangible Cultural Heritage and Sorbs – a new handling with cultural heritage?«

Nadawk hodži so tuž jako spjelnjeny wobhladować. Srjedźodobnje móhtla so próstwa wo při wzaće “Serbskich nałožkow w kołoběhu lěta” na mjezynarodnu UNESCO lisćinu stajić. Za to pak su wobšěrne přihoty a wotpowědne capacity trěbne.

5.2.4. Domowina pódpěrujo dalšne kulturne wjeraški, ako folklorne, žiwadłowe, choro we, sportowe, młožinske a druge festiwale abo zlěty pó cełej Łužicy. Wóna napominajo w pśigótach a pšewježenju toś tych woplěwaś wuske kooperacije mjazy towaristwami a serbskimi institucijami.

Domowina pódpěruje dalše kulturne wjerški, kaž folklorne, dźiwadłowe, chórowe, sportowe, młóžinske a druge festiwale abo zlěty po cyłej Łužicy. Namotwja k tomu, při přihotach a přewjedženju pěstować wuske kooperacije mjez towarstwami a serbskimi institucijami.

Kulturne žiwjenje Serbow je bohate a wuraz čiteje duše našeho luda. Wopřija najwšelakoriše wobłuki – folkloru, tworjace wumětstwo, hudźbu, sport abo dźiwadźelenje. Mnohe z tutych aktiwitow wukonjeja ludžo na bazy – w towarstwach, institucijach abo priwatne wosoby:

- Janšojski festiwal
- festiwal dudakow w Slepom
- folklorny festiwal “Łužica”
- Europeada
- schadźowanka
- oratorije
- passion
- zhromadne chórowe koncerty
- zarjadowanja ZSW
- Power Serb
- lěto Jurja Brězana
- lěto Smolerja
- schadźowanki za swójby

Pozitiwnje wowliwować spytamy poskitk z koordinowanjom informacijow.

Z nowej internetnej prezencu Domowiny bu tež protyka zestajana, kotraž wšitkim zajimcam zmóžnja, tam swoje terminy zapisać. Z tym skića so cyłkowny přehlad a zarjadowanja hodža so lěpje koordinować.

Tež Załožba za serbski lud planuje podobny kalendar. Wotpohlad je, zo so wobě protyce synchronizujetej a tak hišće šěrši kruh zajimcow narěči.

5.2.5. Z kulturnej wuměnu a zajězdami wužaržuju Domowina do wukraja kulturne kontakty. Z tym pówušujo kulturnu identifikaciju a swětawótwrjonosć Serbow.

Z kulturnej wuměnu a wuprawami pěstuje Domowina a kulturne styki do wukraja. Tak pšisorja kulturnu identifikaciju a swětawotewrjenosć Serbow.

Spěchowanje serbskeje kultury a serbskeho wumětstwa je wažny stołp sylnjenja identity Serbow. W Domowinje spěchujemy po našich móžnosćach načasne wumětstwo, ale tež ludowu kulturu. Při tym mětoj serbska kultura a wumětstwo wažny póstanc našeho luda we Łužicy a zwonka njeje być.

Domowina spěchuje zwiski mjez Serbami kaž tež z druhimi mjeńšinami a narodami. Kulturna wuměna, wopyty kaž tež mjezsobne zeznaće słuža k skrućenju identity Serbow. Wosebje naši słowjanscy bratřa a sotry měli nam dale ze sylnym partnerom być. Prócujemy so wo zachowanje dotalnych kontaktow a witamy nowe kulturne styki.

Delegowanje a kulturna wuměna staj wažnej kulturnopolitiskej srědkaj Domowiny. Z tym skića so Serbam móžnosć, za serbsku kulturu a rěč zwonka Łužicy wabić a spěchować kulturnu wuměnu z druhimi narodami.

Slěduje přehlad wo delegowanju a kulturnej wuměnje doby 2013 do 2016

doba	štó	dokal	příčina
23.03.2013	Pawk z. t.	Grou / Nižozemska	MENS, jutrowny seminar
31.05.-02.06.2013	dr. Norbergowa a knjez Geis	Praha	delnjoserbski kulturny džeń / přednoški
26.06.-30.06.2013	Serbska rejoyanska skupina Smjerdžaca / skupina Sprewjan	Finska	
14.07. – 29.07.13	Berlinska dróha, Čorna krušwa	Pólska / Ukraina	
28.09.-29.09.2013	Alojs Šoŭta a Jankahanka	Praha	Serbski wječor w Praze a wustajeńca + koncert
29.09.-12.10.2013	Serbska drastowa skupina Strobice	Kanada	
08.-13.10.2013	Pawk z. t.	Pecs / HU	Nazymski seminar
25.10.2013	delegacija	Mexico, Sacategas	CIOFF-KONGRESS
nazymu 2013	kulturna skupina	Opole / PL	Serbske dny
31.08.2013	Horjany	Havelberg	
30.08.-01.09.2013	Serbska narodna drastowa skupina Židžino z. t.	Goslar	
12.-18.04.2014	Pawk z. t.	Opole / PL	MENS / jutrowny seminar
22.-23.05.2014	Towarstwo stareje serbskeje ludoweje hudźby	Póznań	Komitet Nauk Etnologicznych PAN konferencję naukową
20.-22.06.2014	Chróšćanscy muzikanća	Štětí / CZ	FEDO-festiwal / město Štětí
08.08. – 13.08.2014	chór „Łužyca“	Goričan / Zagreb	kulturny centrum „Zadružni dom“ / Zagreb
09.-10.08.2014	Serbeat	Namystów	Kulturny džeń
10.-18.08.2014	Serbska rejoyanska skupina Smjerdžaca	Portugalska	International Folklore Festival of Azores 2014
11.-17.08.2014	Pawk z. t.	Makedonska	MENS, Voices of Europe
07.09.2014	Serbski muski chór Delany	Großenhain	Džeń Sachsow
02.-04.10.2014	chór z Baški	Radwor	chór Meja
28.03.–3.04.2015	Pawk z. t.	Rumunska	MENS, jutrowny seminar
17.-18.04.2015	Serbski folklorny ansambl Wudwor	Berlin	DGV / FörderKongress für TanzKULTUR
30.05.2015	Folklorny ansambl Slepó	Praha / CZ	Narodny Muzej / Praha
28.06.2015	Delnjoserbski džěčacy ansambl	Lipsk	Eur. Stiftung der Rahn Dittrich Group
17.-18.07.2015	Chróšćanscy muzikanća	Delnja Sakska	Wendlandženjo

05.-10.08.2015	Serbska rejowanska skupina Smjerdžaca	Rumunska	Centrul Judetean de Cultura, CIOFF
19.-24.08.2015	Serbski folklorny ansambl Wudwor (SFAW)	Rumunska	Festivalul Folcloric Szent Istvan
04.-06.09.2015	chór Delany	Wurzen	Džeń Sachsow
27.09.2015	Spěchowansku kruh za serbsku ludowu kulturu	Texas	Texas Wendisch heritage society
03.10.2015	Serbska rejowanska skupina Smjerdžaca	Praha	Němcy w Čěskej
13.10.-18.10.2015	Pawk z. t.	Flensburg	MENS, nazymski seminar
21.-22.03.2015	čěska dźiwadłowa skupina Nepřijatelní w Chrósćicach	Chrósćicy	Serbska lajska dźiwadłowa skupina Chrósćicy
19.07.-21.07.2015	Spálené Poříčí	Ralbicy	Sokoł Ralbicy / Hórki - jubilej
28.04.2015	delegacija z Wendlanda we Łužicy	Budyšin	Domowina
14.-17.01.2016	Serbski folklorny ansambl Wudwor	Sewjery Šleswig	Bund deutscher Nordschleswiger
14.-17.01.2016	Pawk z. t.	Sewjery Šleswig	Bund deutscher Nordschleswiger, serbske lěto
10.03.2016	Pawk z. t.	Sewjery Šleswig	Bund deutscher Nordschleswiger, serbske lěto
19.03.-25.03.2016	Pawk z. t.	Fünfkirchen	MENS, jutrowny seminar
měrc 2016	Towarstwo Cyrila a Metoda z. t.	Cieszyn / PL	kongres Europasion
15.-18.04.2016	Delnjoserbski dźěćacy ansambl z. t.	Wulka Britaniska	Southend Boys´ and Girls´ Choir
11.06.2016	Chrósćanscy muzikanća	Kolín / CZ	tamniši zarjadowar festiwala
08.-09.07.2016	Serbska rejowanska skupina Smjerdžacy	Rakuska	Slovensko prostwetno društvo Šentrjanž
07.-14.08.2016	Pawk z. t.	Ruska	MENS, Diversity festiwal
20.08.2016	Serbska rejowanska skupina Ćisk	Wendland	Město Lüchow/Die Oewepeters
04.09.2016	chór Delany	Limbach-Oberfrohna	Džeń Sachsow
01.10.2016	Křesćan Krawc a zastupj. župy "Michał Hórnik" Kamjenc	Žary	Žary
11.-18.10.2016	Serbska rejowanska skupina Smjerdžaca	Neu Delhi / Indiska	Shrustii / Multicultural Centre
9.-11.09.2016	Chór Meja / Baški	Radwor	Chór Meja
19.-21.08.2016	Přezpólni / Serbski folklorny ansambl Wudwor a VOJAR / CZ	Chrósćicy	Přezpólni
18. - 24.02.2017	Pawk z. t.	Trst, Triest	MENS, Kick-Off

5.2.6. Domowina pódpěrujo łagodny turizm, pšez kótaryž zmóžnijo se góscam serbsku kulturu we Łužicy awtentiski zeznaš. Rownocasnje jo zwólniwa, pši wutwórjenju nowych pórucenjow póražowaš.

Domowina podpěruje łahodny turizm, kotryž hosćom zmóžnja serbsku kulturu we Łužicy awtentisce zeznawaš. Zdobom je zwólniwa, při wutworjenju nowych poskitkow poradźowaš.

Aktualnje njeje wosebitych aktiwitow ze stron Domowinskeho wuběrka za gospodarstwo a infrastrukturu trěbnych. Referent informowaše wo stajnych aktiwitach za „łahodny turizm”. Serbja su w slědowacych zwjazkach Delnjeje a Hornjeje Łužicy zastupjeni:

- Turistiski zwjazk Błóta
- Delnołužiski turistiski zwjazk
- Turistiski zwjazk Hornja Łužica/Delnja Šleska
- přirada za koncept wuwica gmejnow Trjebin, Slepó a Džěwin

Mamy tež kooperaciske zrěčenje z Marketingowej towaršnosću Hornja Łužica (MGO) a Zwjazkom za serbski kulturny turizm.

Prěnjemu zetkanju předsydy Domowiny a noweho šefa MGO Olafa Franke dnja 13.4.16 maja dalše slědowaš. Temy zetkanja běchu mjez druhim móžnosće spěchowanja serbskeje rěče jako kriterij za spožčenje hospodarskich mytow, wobdžělenje Serbow na projekće „modelowy region kulturny turizm“, dwurěčnosć we wozjewjenjach MGO, dalše wuwice turistiskich zwjazkow a regionalnych cytkow za skručenje turizma.

6. Góspodarstwo Hospodarstwo

Nadawki, kótarychž wugbanje k tomu pšinosuju, aby se dwójo- abo wěcejrěčnosć wuwědomiła góspodarstwu a regionalnemu wuwijeju ako wěcejgódnota a praktiski jawiła.

Nadawki, kotrychž zeskutkownjenje k tomu přinošuje, zo by so dwu- a wjacerěčnosć gospodarstwu a regionalnemu wuwicu jako wjacehódnota wuwědomiła a praktisce jewiła.

6.1. Nadawki na krotki cas / Krótkodobne nadawki

- 6.1.1. Domowina procujo se wó wutwórjenje zjawneho myta za pšedewzešarjow, kenž pšez zjawne wužywanje serbskeje rěcy, pšez zapšimješe serbskosći do firmoweje ideje ako teke do wugótowanja abo z pósrědnjenim wědy wó Serbach dwójorěčnosć a serbsku kulturu prezentěruju a wuwijaju.
Domowina prócuje so wo wutworjenje zjawneho myta za předewzaćelow, kotřiž přez ze zjawnym wužiwanjom serbskeje rěče, zapřijećom serbskosće do firmoweje ideje kaž tež do wuhotowanja abo z posrědkowanjom wědy wo Serbach dwurěčnosć a serbsku kulturu prezentuja a wuwijaja.**

Wuběrk gospodarstwo a infrastruktura wuwi přenje mysle resp. prašenja nastupajo wutworjenje zjawneho myta za spěchowanje serbskosće ze stron předewzaćelow. Za tutón zaměr měli so, tak wuběrk, tež druzi akterjo zdobyć. To by nahladnosći myta přinošowało. Zdobom pokaza so na to, zo je postajenje ciloweje skupiny trěbne a zo ma so definowaš, z čim móže so předewzaćel spěchowaš/motiwowaš (pjenježnje abo z lobbydžětom, wabjenjom za jeho produkty). Nimo toho doporuča, pola druhich narodnych mjeńšin rešeršowaš za móžnymi přikładami tajkeho myta.

Dyrbimy zwěšćić, zo je nadawk dale wotewrjeny a zo měš so wosebje do zamołwitosće wotpowědneho referenta zarjadowaš.

6.2. Nadawki na dlejšy cas / Dležodobne nadawki

6.2.1. Domowina procujo se ze sobužětom we wótpowědnych gremiumach wó žiwanje na serbski aspekt pši nowem spěchowanskem programje LEADER za wšakorake regiony Łužyce (Górnołužyske gaty a góla, Łužyska jazorina, Błota, Sprjewja-Nysa).

Domowina prócuje so ze sobudžětom we wotpowědnych gremijach wo wobkedźbowanje serbskeho aspekta při nowym spěchowanskim programje LEADER za wšelake regiony Łužicy (Hornjołužiske haty a hola, Łužiska jězorina, Błota, Sprjewja-Nysa).

Sobužěto Domowiny w wšakorakich wuběrkach jednotliwych LEADER-regionow jo nadawk, kenž se běžnje wugba. Z tym jo serbski aspekt stawnje prezentny. Teke su se wótpowědne aspekty do spěchowanskich směrnicy zanjasi.

Dalej naražijo se, w lěše 2017 informelne zarědowanje z wuměnu nazgónjenjow mjazy serbskimi zastupnikami w LEADER-gremijach pšewjasć:

- Regionalny forum „Błota”
- Regionalna pširada regiony Sprjewja-Nysa – LEADER
- Rozsužecy wuběrk za region Górnołužyska góla a gaty (nosaj jo Towaristwo k wuwišu Górnołužyska góla a gaty z.t.)
- Rozsužecy wuběrk za region Łužyska jazorina

6.2.2. Domowina zasajžujo se za pšesajženje serbskich zajmow pši dalšnem wuwišu Łužyskeje jazorateje krajiny a turizma.

Domowina zasadźuje so za pšesadženje serbskich zajimow při dalšim wuwiću Łužiskeje jězoriny a turizma.

Zwěšćamy wšelake aktiwity jednotliwcow a towarstwow, w sumje pak posudźujemy je jako njedosahace a po ličbje słabe, jeli ma serbski kulturny turizm w tutej so wuwiwacej turistickej kónčinje wažnu rólu hrać. Nimo poskitkow serbskich kulturnych čělesow je trjeba, nowe a dalše tajke poskitki wuwiwać, štož je jenož dlěšodobnje ze zasadženjom přidatnych resursow móžne – na př. z pomocu LEADER-spěchowanja (hlej dypk 6.2.1.). Wot 3. kwartala 2016 sem džěta so na marketingowym planje za Łužisku jězorinu, hdžež su serbske naležnosće hač dotal z horjeka mjenowanych přičin jenož na kromje zapřijate.

Po tym, zo njebu we Łužiskej jězorinje dwurěčnosć we wodženskim systemje za kolesowarjow wobkedźbowata, zasadźuje so Domowiny za to, zo so w dalšim wuwiću wodženskeho systema Łužiskeje jězoriny dwurěčnosć wobkedźbuje. Za to je tež připrajenje zaměroweho zwjazka dóstała. Zwoprawdženje měta Domowina přewodzeć, na přikład tež ze sobudžětom zastupjerki našeho fachoweho towarstwa w džětovej skupinje “kultura” Turistickeho zwjazka Łužiskeje jězoriny. Tam póndže tež dale wo to, zo mět serbski kulturny turizm tež wobstatk turizma jězoriny wostać. Njesměmy dowolić, zo so wšo redukuje na wodowy sport. To smy tež našim wotbagrowanym serbskim wjeskam dołžni. Tež při nastajenju master-plana za Hórnikočanski jězor a jeho wuwiće po saněrowanju maja so serbske naležnosće wobkedźbować. Při tym měli nas zastupjerjo komunow serbskeho sydlenkeho ruma podpěrować.

6.2.3. Rěčny centrum Witaj zasajźuju se zgromadnje z trěbnymi partnerjemi za nažěłanje serbskeje terminologije za góspodarstwo we Łužicy. Rownocasnje wabi serbskich pšedewzešarjow a pšekupcow k wužywanju teke serbskich pomjenowanjow.

Rěčny centrum WITAJ zasadźuje so zhromadnje z partnerjemi za nadžěłanje serbskeje terminologije za hospodarstwo we Łužicy. Zdobom wabi serbskich pšedewzačelow a pšekupcow k wužywanju tež serbskich pomjenowanjow.

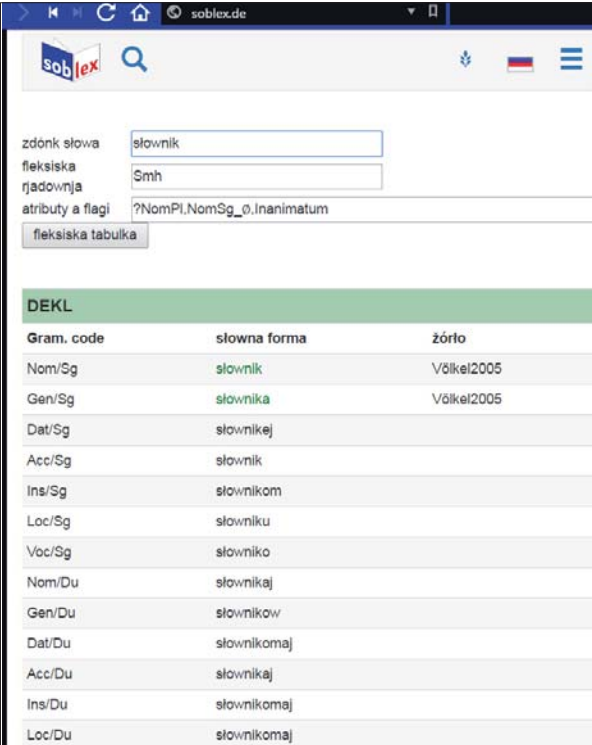
Aktualita rěče a wobstaće w ponowjacym so rěčnym rumje wotwisuje wot kmanosće rěče, so dynamiskemu wuwicu přiměrić. Čim mjeńša rěč je, čim ćešo bywa, nowe wobroty tworjeć. Tole začuwamy wšědnje a wšudže. Skazaš-li sej pola pjekarja “Berliner Schrippe” jewi so hnydom prašenje, što je serbske pomjenowanje za to. W tajkich situacijach jewitej so dwaj problemaj:

1. spad znajomosće serbskich wotpowědnikow
2. dominowanje słowow, kiž buchu po němskej strukturje tworjene a swójske wunamakanki.

RCW džěta stajnje na wudžěłanju resp. wobdžěłanju terminologijow za šulsku wučbu. Eksistuja terminologije za matematiku, biologiju, fyziku, chemiju, stawizny, geografiju, nabožinu, informatiku, socialnowědu, hudźbu a ručne džěto w hornjoserbšćinje.

Delnjoserbsce eksistuja terminologije za matematiku, stawizny, wěcnu wědu, sport, kompjuter, internet, e-mail a handy, hudźbu, etiku a za nabožinu.

W zwisku z projektami za powołansku orientaciju je RCW za šulerjow w Hornjej Łužicy dokumentaciju wo powołanjach a wukubłanskich móžnosćach wudać. Dokumentacija wopřija zakładnu terminologiju za slědowace powołanja: pjekar, zubny lěkar, blidar, šwalča, chorobna sotra/hladar chorych a starych, pěstowarka, rěznik a elektrikar.

The screenshot shows the Soblex website interface. At the top, there is a search bar with the word 'słownik' entered. Below the search bar, there are fields for 'fleksiska' (flexion) and 'rjadownja' (declension), both containing 'Smh'. A button labeled 'fleksiska tabulka' is visible. Below this, a table titled 'DEKL' (Declension) is displayed, showing the various forms of the word 'słownik' across different grammatical cases and numbers.

Gram. code	słowna forma	žórto
Nom/Sg	słownik	Völkel2005
Gen/Sg	słownika	Völkel2005
Dat/Sg	słownikej	
Acc/Sg	słownik	
Ins/Sg	słownikom	
Loc/Sg	słowniku	
Voc/Sg	słowniko	
Nom/Du	słownikaj	
Gen/Du	słownikow	
Dat/Du	słownikomaj	
Acc/Du	słownikaj	
Ins/Du	słownikomaj	
Loc/Du	słownikomaj	

Domowina je se zaměr stajila, tež hospodarstwo a zarjady aktiwnje podpěrować (hlej tež pod dypkom 3.2.2). Nadawk zamołwić ma Rěčny centrum WITAJ.

W lěće 2010 je RCW wobšěrnju lisćinu z pjekarskimi wobrotami nadžěłať, kotraž pak njebu dotal wozjewjena, dokelž njeje dokorigowana a wot Rěčneje komisije schwalena. Mnohotnosć zapřiječow a wobstajny rozrůst pomjenowanjow produktow přesahuje lektorske capacity RCW a rěčnych wědomostnikow. Tohodla njebu prócowanje dotal na dalše wobtuki rozšěrjene. Hladajo na wuwice digitalnych poskitkow pak so mjeztym tež prašenje jewi, hač je produkowanje brošurkow hišće prawy puć. Jako mjeztym standardny internetny słownik buštej stronje www.soblex.de za hornjoserbšćinu a www.niedersorbisch.de za delnjoserbšćinu wuwitej. Jeli so nadawkej pokročuje, měło so pruwować, hač njeje zarjadowanje wobrotow do knižnych a digitalnych słownikow lěpše postupowanje. Při tym měło so z ludźimi z hospodarstwa rěčeć, kotre wobroty měli to być. Čitarjej so zawěsće wuwědomi, zo njemóže to być jenož nadawk Rěčneho centruma WITAJ. Ale zdobom su w tutym zwisku tež tamne serbske institucije wužadane. Dotalne zhromadne postupowanje při wutworjenju digitalnych poskitkow je dopokaz toho, zo je za serbske institucije džěto w syći kmány instrument, wukon džěławosće powjetšić.

7. Politiska participacija Politiska participacija

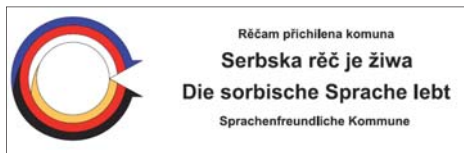
Napšawy, z kótarymiž ma Domowina ako kazniski pšipóznata powědarka pšawa a zajmy Serbow zastupowaš.

Naprawy, z kotrymiž ma Domowina jako zakonsce pšipóznata rěčnica prawa a zajimy Serbow zastupować.

7.1. Nadawki na krotki cas / Krótkodobne nadawki

7.1.1. Domowina pšewježo w lětoma 2016 a 2017 w zgromadnosći z Radu za nastupnosći Serbow pši Bramborskem krajnem sejmje a z Radu za serbske naležnosće Swobodneho stata Sakska 3. wuběžowanje “Rěcam pšichylona komuna - Serbska rěč jo žywa”.

Domowina přewjedže w lětomaj 2016 a 2017 w zhromadnosći z Radu za nastupnosći Serbow pši Bramborskem krajnem sejmje a z Radu za serbske naležnosće Swobodneho stata Sakska 3. wubědzowanje “Rěčam přichilena komuna - Serbska rěč je žywa”.

Tšeše komunalne wuběžowanje wótmějo se paralelnje w Sakskej a Bramborskej, tola wóno se we wobyma krajoma separatnje zachopijo, pšewježo a wugódnšijo.

Wuslědki wuběžowanja sakskich komunow

pšiwzeju se až do 31.12.2017. Wóno ma tomu služyš, až wuwijaju se nowe aktiwity a iniciatiwy k zmócnjenju prestiža serbskeje rěcy w zjawnosći. Spěchowanje wobgrozoneje serbskeje rěcy ze stron komunow a wobydlarstwa ma se wědobnje zmóčniš. Domowina bužo z pomocu swóich župow a regionalnych powědarkow zarědnistwa Domowiny toš to wuběžowanje pódpěraš. Žycimy se, až wobžěliju se pó móžnosći wšykne komuny serbskego sedleńskego ruma Bramborskeje a Sakskeje na toš tej rěč spěchujucej akciji ze swójskimi idejami.

Wupominanje w Dolnej Łužicy bužo, wobrošiš se teke na nowe pšistušne gmejny serbskego sedleńskego ruma a je k wobžělenju pógnuš. Dalšne informacije dajotej Serbskej raže a mógu se teke pšez internetowy bok Domowiny wótwołaš.

7.1.2. Domowina pšewóžijo w Bramborskej proces zwopšawdnjenja nowelěrowaneje Serbskeje kazni Bramborskeje a analyžerujo jeje wuslědki w pširoownanju z doněntnym pšawniskim ramikom.

Domowina přewodźuje w Braniborskej proces zwoprawdženja nowelěrowaneho Serbskeho zakonja Braniborskeje a analyzuje jeho wuslědki w pširunanju z dotalnym prawniskim ramikom.

Prědny žěl nadawka góži se ako dopołnjony wobglědaš. Nowa serbska kazń jo wobražila Serbskej raže a Domowinje wšake nowe nadawki. W přědnymi lětoma stej to głownje

byłej organizacja a pšewježenje wólbow do Serbskeje rady a nowopóštajenje serbskego sedleńskego ruma. Ako doněta pozitiwnje stej se wustatkowatej jasne póštajenje/ pšípóznaše Domowiny ako kšywowy zwězk a z tym ako zastupnica zajmow serbskego luda (na zakłaže § 4a) a móžnosć zastupowanja Domowiny w šulskich konferencach tych šulow, ak pórucyju bilingualnu serbskorěčnu fachowu wucbu.

Analyza nowelěrowanja kazni njejo se doněta pšewjadła, wšako njejsu se dotychměst hyšći wšykne pódrědowane póštajenja zawjadli. Teke musy se nejprwej změnjone wólbje Serbskeje rady pšewjasć a wugódnosć. Drugii žěl nadawka ma se pótkem hyšći pšewjasć.

7.1.3. Domowina jo w Bramborskej zawěšćila pšewježenje listowych wólbow Rady za nastupnosći Serbow pši Bramborskem krajnem sejmje w lěće 2015 w zagronitosći wót njeje pówołanego wólbneho wuběrka. Z nowowuzwolonym gremiumom procuju se wo zgromadne žěto na dobro Serbow w Bramborskej.

Domowina je w Braniborskej přewjedženje listowych wólbow Rady za nastupnosći Serbow pši Bramborskem krajnem sejmje w lěće 2015 w zamówtitosći wot njeje powołanego wólbneho wuběrka zaručila. Z nowowuzwolonym gremijom prócuje so wo zhromadnje džěto na dobro Serbow w Braniborskej.

Modus pšewježenja wólbow do Serbskeje rady jo było nowum za Serbow w Dolnej Łužycy. Žurne žěto organizacije jo pšewzeł wólbny wuběrk, w kótaremž su statkowali cesnoamtske luže ze serbskego žywjenja. Zwěšćis ma se, až ma se wósebnje finacielne wugótowanje resp. modus za zarownanje wudawkow wuběrka polěpšyś. How su musali jogo cesnoamtske cłonki cesto dosć samo wusoke sumy pšedfinancěrowaś pjerwej až jo zagronite ministerstwo jim pjenjeze wupłašilo. A to, lěcorownož su měli za wólbje póštajony budget. Pšedewšym k wónemu dypkoju jo było planowane wugódnosenje z Ministerstwom nutšikownego. Bóžko njejo se k tomu hyšći žeden termin namakał.

Domowina jo wólbje z pomocu župy Dolna Łužyca a ze zarědnistwom Domowiny aktiwnje pódpěrała.

Wólbny cas jo se 31.05.2015 kónčył. Do wólbneho registra jo se 1602 wósobow zapisało. W ceťku jo se 1245 głosowańskich lisćikow zapódali.

Dalšne statistiske daty wólbneho wuslědka mógu se pód slědujucu adresu wótwołaś: <http://www.swg-brandenburg.de/images/pdf/wugodnosenje.pdf>

Zgromadne žěto z nowowuzwóloneju radu woplěwa Domowina głownje pšez zastupnikow Domowiny w raže samej. Kšywowy zwězk jo wótwórjony napšešiwu wšyknym dopórcenjam a naraženjam rady. W wšednem žěle wopytaju na to žiwaś, aby kompetence rady a Domowiny jasnje wótgranicowali. Pši tom wopokazujo se napšašowańska kompetenca rady w krajnem sejmje ako dobry instrument słyšanja a gromaženja informacijow. Zamóžnosć, zgromadne žěto wugbaś móć, wopokazujo se cesto w nastupnosćach, w kótarychž muse Serby wšakorake politiske drogi rownocasnje kšacaś, aby wótgłědany cel dojspili. Domowina wiži w raže za to spuščobnu a zamóžnu partnarku. Wupominanja pšichoda mógu se tak na dobrej bazy dowěry zmejstrowaś.

7.1.4. Domowina zasajžujo se za wótzamknjenje nowego financneho dogrona k spěchowanjmu Załožby za serbski lud, kenž ma wót lěta 2016 sem plašiwosć.

Domowina zasadźuje so za wotzamknjenje noweho financneho dojednaja k spěchowanjmu Załožby za serbski lud, kotrež ma wot lěta 2016 sem plačiwosć.

Třeće dojednanje wo zhromadnym financowanju Załožby za serbski lud bu 15.02.2016 w Berlinje podpisane. Podpisowarjo běchu zwjazkowy minister Thomas de Maizière a ministerskaj prezidentaj Stanisław Tilich a dr. Dietmar Woidke. Přitomni běchu mnozy zastupjerjo politiki, medijow kaž tež zastupjerjo Domowiny a serbskich institucijow.

Džak słuša wšitkim prócowarjam w parlamentach na zwjazkowej a na runinomje krajow, kotřiž so za tute zrěčenje zasadźowachu. Runje tak słuša džak wšitkim spěchowarjam w hospodarskim wuběrku zwjazkowego sejma. Nětko je na nas, wopokazanu dowěru do džěla Serbow z widom do přichoda a dobrymi idejemi na dobro serbskeho ludu zwoprawdžeć. Mamy z nowym zrěčenjom wěstosć planowanja hač do lěta 2020.

Zasadne prašenje w běhu prócowanja wo nowe financne zrěčenje bě, hač hodži so projektne spěchowanje do institucionalneho spěchowanja přetworić. Z tym bych so zwyżenje kóštow a tarifowe stopnjowanja w zrěčenjach přistajenych přez awtomatiske lětnje přiměrjenje spěchowanja wotpopadnyć hodźeli. Dla „omnibusowego systema“ financneho ministerstwa Zwjazka, kotryž wopisuje zasadu, zo ministerstwo jenož potom dalšeho institucionalnje spěčuje, jeli so druhe institucionelne spěchowanje na projektne přeměni, so tole njeporadži.

Hižo nětko wothłosuje so Domowina ze Załožbu za serbski lud wo dalšim postupowanju za spěchowansku dobu wot lěta 2020. Při tym mamy zhromadnje naše wobsahowe argumenty wosebjje za trěbne lětnje stopnjowanje přiražkow zběrać a je wotpowědnje podkłasć.

Hlej k tutomu dypkej tež pod 5.2.1.

7.1.5. Domowina procujo se znowa wó serbsku zastupjarku/serbskego zastupjarja w medijowej radže MDR za pšichodnu wólbnu periodu.

Domowina prócuje so znowa wo serbskeho zastupjerja/serbsku zastupjerku w medijowej radže MDR za přichodnu wólbnu dobu.

Naše prócowanja wo mandat w rozhtosowej radže so wospjet radžili njejsu, byrnjež smy zaměrnje lobby-džěto w rjadach frakcije CDU Sakskeho krajneho sejma wukonjeli. Nadawk za přichod wostawa, so w zwisku z ewaluaciju zakonja za sćelaki MDR w lěće 2017 wo krute městno w radže prócować. Tute lobby-džěto smy hižo dlěši čas zaměrnje činili. Wot zamołwiteju frakcijow CDU a SPD mamy připrajenje, zo budže so tole wobkedźbować. Při wšěm optimizmje pak dyrbymy wočaknyć, wšako jedna so wo zrěčenje mjez třomi krajemi, w kotrychž kruhu je Sakska jenički kraj z narodnej mjeńšinu, štož sej wužaduje, tamnej krajaj za tutu naležnosć sensibilizować. W tutym nastupanju smy z knježerstwom w stajnej rozmołwje.

7.1.6. Domowina procujo se w projektowem źěle wó wuspěšne nawabjenje třešich srědkow.

Domowina prócuje so w projektowym dźěle wo nawabjenje třećich srědkow.

Naša stajna próca, wobstarać srědki třećich na projektnym polu, so kóždy lěto w bilancy našeje džěławosće jewi. W lěće 2015 je so poradźiło, 366.000,00 € za projekty organizować. W lěće 2016 bě to 625.985,33 €. Z toho bu 530.000,00 € přetrjebanych. Přiwšěm widźimy rezerwy, w zhromadnym prócowanju z towarstwami srědki třećich organizować. Žórta za to su na přikład Česko-němski fonds přichoda za mjezy přesahowace česko-serbske projekty kaž tež spěchowanje přez CIL3 a dalše. Tuchwilu džěłamy na přehledže wo móžnosćach financelneho spěchowanja projektow ze serbskim kontekstom.

7.2. Nadawki na dlejšy cas / Dlěšodobne nadawki

7.2.1. Zwězkowe pśedsedarstwo pśespytujo w Sakskej pótrjebu nowelěrowanja Serbskeje kazni ako teke dalšnych pšawniskich póstajenjow a twóri wó tom gromaže ze Serbskeju radu zwězujuce dopóručenja.

Zwjazkowe pśedsydstwo Domowiny pruwuje w Sakskej potrjebu nowelěrowanja Serbskeho zakonja kaž tež dalšich prawnskich postajenjow a twori tomu zhromadnje ze Serbskeju radu zwjazowace dopóručenje.

Hižo dnja 01.09.2014 zaběraše so wuběrk za prawniske naležnosće Zwjazkowneho pśedsydstwa Domowiny z wuskutkami a nazhonjenjemi nowelěrowaneho Serbskeho zakonja Braniborskeje a zdobom z namjetami za nowelěrowanje Serbskeho zakonja Sakskeje. Wuběrk orientowaše na dokładne wuhódnoćenje zwoprawdźenja zakonja w Braniborskej, na dołhodobnu diskusiju wo ewentualnych změnach a na móžne wobkedźbowanje trěbnych změnow w jednotliwych zakonjach Sakskeje bjez toho, zo by so Serbski zakon w blišim času nowelěrował.

Na přikład je Domowina na zakładze nazhonjenjow z Braniborskeje za nowelu šulského zakonja Sakskeje namjetowała, jako zastupnistwo w kubłanskich prašenjach zapisać dać “zastupnistwo zajimow Serbow po § 5 Serbskeho zakonja”, štož je faktisce Domowina. Tomu njeje so na kóncu we wšěch namjetach koalicijskeho načiska slědowało. Kompromisny namjet předwidži, zo so w zasadnych prašenjach serbskeho šulstwa a při přistajenju šulskich wjednikow nimo Domowiny tež jeje fachowe sobustawske towarstwo, Serbske šulske towarstwo z. t. słyši. W tutym zwisku by derje było, hdyž by so nowa baza mjezsobneje komunikacije na zakładze kooperaciskeho zrěčenja namakała. Zarjad Domowiny kaž tež Rěčny centrum WITAJ matej při tym centralnu rólu koordinacije informacijow přewzać a čestnohamtske cyłki aktiwnje podpěrować.

Po přikładze Braniborskeje zapodachmy namjet, zo měli w šulskich konferencach serbskich kubłanišćow a w šulach ze serbskim poskitkom serbscy zastupjerjo z poradźowacym hłosom sobu skutkować.

Hižo nazymu 2014 je wuběrk za prawniske naležnosće tež synopsu hladajo na nowelěrowany Serbski zakon Braniborskeje a sakski Serbski zakon z lěta 1999 wudžětať, zo bychu so lěpšiny a słabosće wotwažowali. Tuta synopsa měta so aktualizować a jako zakład dalšeje diskusije sluzić.

Po nowelěrowanju šulského zakonja Sakskeje a po 18. hłownej zhromadźiznje Domowiny, kotraž nowowólby organow Domowiny za dobu 2017 - 2021 přewjedže, by so nowe zwjazkowe pśedsydstwo na zakładze dotalnych přidžětow dale a konkretnišo z prašenjom nowelěrowanja Serbskeho zakonja zaběrać móhło. Nowe namjety bychu so stajne ze Serbskeju radu Sakskeje wotłósowali.

7.2.2. Domowina zasajžijo se za pšewježenje zgromadneje konference ze zastupnikami komunow dwójjorčnego sedleńskego ruma k pšawniskim pšašanjam serbskego luda a jich zwopšawdnjenju.

Domowina zasadźuje so za přewjedženje zhromadneje konferency ze zastupjerjemi komunow serbskeho sydlenkeho ruma wo prawnickich prašenjach serbskeho ludu a jich zwoprawdženju.

Južo w lěše 2014 jo kšěta Domowina zgromadnu konferencu Bramborskeje a Sakskeje z krajnymi radami, šołtami a zagronitymi za serbske nastaupnosći na zachopjeńku wólbneje doby 2014 - 2019 iniciěrowaš. K tomu pak njejo dojšło, dokulaž njejo w Bramborskej proces zwěšćenja pšislušnosći komunow k serbskemu sedleńskemu rumoju Bramborskeje na kóńcu był. Až do 31.05.2016 jo była hyšći góžba za wótpowědne pšosby.

Wótgłěd jo se do žělowych směrnicow Domowiny, kenž jo 17. głowna zgromažina pšed dwěma lětoma wobzamknuła, pšewzeł.

Pomjenjona konferenca mógła se zwěžaš z 3. wuběžowanim “Rěcam pšichylona komuna - Serbska rěc jo žywa” w lěše 2017.

K tomu měli se wopšimješowe šěžyšća naražiš. Zarědnistwo Domowiny dejało pšigótowanja a pšewježenje konference pódpěrowaš.

7.2.3. Domowina wježo pšawidłowne wótgłosowanje z póražujucymi gremijami na pólu serbskich nastupnosćow pši boce wokrejsow a městow w Bramborskej a Sakskej. Wósebne wupominanje jo pši tom naložowanje serbskeje rěcy w zastojnstwach zjawneje služby.

Domowina so z poradźowacymi gremijemi na polu serbskich naležnosćow poboku wokrejsow a městow w Braniborskej a Sakskej prawidłownje wothłosuje. Wosebite wužadanje je při tym naložowanje serbskeje rěče w zarjadach zjawneje služby.

Hłowni akterjo při spjelnjenju tutoho nadawka su regionalni rěčnicy Domowiny. Nimo nich skutkuja tež zastupjerjo čłonskich towarstwow, čłonojo Zwjazkowneho předsydstwa Domowiny, předsyda Domowiny a dalši přistajeni zarjada w mjenowaných gremijach.

Tak wobdžěla so na přikład regionalna rěčnica Domowiny za teritorij župy “Handrij Zejler”, kotraž je zdobom rěčnica župneho předsydstwa, z poradźowacym hłosom na posedženjach Wojerowskeje přirady za serbske naležnosće. Informuje wo aktiwitach župy a sposrědkuje župnemu předsydstwu předewzaća přirady. Z tym so wzajomne a zhromadne džěto poradźowaceho gremija města a župy garantuje. Přirada spěchuje we wothłosowanju ze župu z wěcneho konta města “přiražku za serbske projekty a zarjadowanja”, w přěnim rjedže za rěč spěchowace projekty wosebje za dorost.

Dale je zamołwita za serbske naležnosće města, Gabriela Linakowa ze stajnym hosćom přirady. Takle hodži so na krótkim puću wšo wothłosować, štož naložowanje serbsčiny w měščanskim zarjadnistwje nastupa. Z tym smy docpěli, zo so dwurěčnosć w zjawnym rumje, wot twarskich tafłow, přez pućniki hač do serbskorěčneje připowědže zastanišćow w měščanskich busach, wjele wědomišo praktikuje hač prjedy. A zarjadnistwo je kmane, w serbsčinje spisane listy wobydlerjow bjez problemow wobdžětać.

Za wobkedźbowanje serbskich naležnosćow w žiwjenju města a we wotpowědnych gremijach je přiřada w lěće 2016 přiřučku wudžětała, kotruž je předsyda přiřady na posedženju měšćanskeje rady oficialnje wyšemu měšćanosće přepodał. Z tym měto wobkedźbowanje serbskeho aspekta při rozsudach hišće samozrozumliwiše być hač do toho. Bilancowała je so dotalna džělawosć přiřady z přepodaćom informaciskeje předłohi, kotraž wobsahuje tež namjety za přichod, na přikład aktiwne wobdźělenje na 3. wubědźowanju „Rěčam přichilena komuna - Serbska rěč je žiwa”.

Witamy, zo je nowa społnomócnjena za serbske naležnosće wokrjesa Budyšina, Regina Krawcowa prawidłownu wuměnu nazhonjenjow zamołwitych za serbske naležnosće komunow a zastupjerjow serbskich přiřadow zahajiła. Na tutych zendženjach zeznaja wobdźěleni tež serbske zarjadnišća a towarstwa.

Zdobom so tam aktiwity na polu serbskeje rěče a kultury wothłósuja.

Na teritoriju župy „Jakub Lorenc-Zalěski” bě dotalne zhromadne džěto z wotpowědnymi gremijemi spomóžne, dokelž je župan zdobom jako zamołwity wokrjesa za serbske naležnosće skutkował. Tak móžeše so serbska přiřada wokrjesa na někotrych wuradźowanjach župneho předsydstwa a na džětarničkach přichoda wobdźělić. Přewjedźechu so prawidłowne kontaktne rozmołwy z gmejnymi w serbskim sydlenkim rumje. Jara pozitiwne bě džěto wšudže tam, hdžež běchu so gmejny hižo na wubědźowanju „Rěčam přichilena komuna“ wobdźělili a kiž su na zakładze serbskich wustawkow tež zamołwitosće za to zradowali. Wosebje nadžětanje zhromadnych stejišćow, štož wosebje přichodne planowanje abo brunicu nastupa, bě pozitiwny wuslědk zhromadneho jednanja.

Nastupajo wobknježenje rěče w teritoriju našeje župy pak ma so zwěsćić, zo, wothladajo wot Witaj-pěstowarnje, zakładneje a wyšeje šule, lědma něchtó w zarjadnišćach serbsčinu wobknježi.

W Dolnej Łužicy maju we wšykných gremiumach teke šoły, wótpostańce a drugich zastojnikow w cłonkojstwie. Z tym wobstoj móžnosć, we wšykných wobradowanjach serbske temy zapšěgnuš. Serbska rěč njejo w zastojnstwach prezentna. Wóna pak jo wopšimješe jadnanjow. Tak su se procowali serbske zastupniki na psikład w Bórkojskem amše, aby serbsku rěč w turistiskich póručenjach jasnjej zanjali. Dalšne wažne temy za gremiumowe žěto jo kubłanje, financěrowanje młóžinskego žěta a rozšyrjenje serbskego sedleńskego ruma.

7.2.4. Ze sobužětom w psiraže krajneje prawenciskeje rady (Landespräventionsrat) podpěrujo Domowina wuwiše a zdžaržanje demokratiskich gódnostow w Sakskej.

Ze sobudžětom w přiřadze krajneje prawenciskeje rady (Landespräventionsrat) podpěruje Domowina wuwiće a zachowanje demokratiskich hódnotow w Sakskej.

Wot lěta 2008 sem zastupowaše tehdyša regionalna rěčnica Domowiny, dr. Hilža Elina, Serbow w tutym poradźowacym gremiju na krajnej runinje Sakskeje. Po jeje wotchadze bě prašenje, hač mamy naslědnika do tuteje přiřady póstać. Džělawosć tutoho gremija pak je mjeztym wusnyła. Smy dale zwólniwi, w tutym gremiju sobu skutkować, jeli so džělawosć znowa zahaji. Zo by zachowanje demokratiskich hódnotow w Sakskej podpěrowała, wobdžěla so Domowina hižo wjacore lěta ze swójskim přinoškom na interkulturnych tydženjach wokrjesa Budyšina a 2016 na nowej akciji „Tydženje demokratije”.

W lěće 2016 přewjedze město Budyšin přeni raz „Tydženje demokratije”. Najwšelakoriše towarstwa a cyłki z Budyšina su za to zhromadny koncept wudžětałi. Ze strony Domowiny je so kubłanska referentka w přihotowanskim komiteju na tutym džěle wobdžěliła. Předsyda Domowiny přewza funkciju póstanca tutoho zarjadowanja. Přewjedźechu so najwšelakoriše projekty na polu prawencije w džěle z młóžinu, na přikład projekty wo demokratiskich

hódnotach a projekty na polu zadžewanja wotwisnosći. W lěće 2016 přewjedžechmy w tutym zwisku młodžinski projekt „Krabat between us“, w kotrymž so serbscy, němscy, čěscy, syriscy a afgħaniscy młodostni z tematiku Krabata a swójskimi předstajenjemi wo zhromadnym přichodže rozestajachu.

Wot lěta 2016 je Domowina kruta partnerka regionalnych a nadregionalnych akterow a podpěruje wšelake zarjadowanja z tym, zo poskićuje Serbski dom jako schadźowanišćo. Z tym so Serbja jako džěl tudyšeje towaršnosće na dialog ludow a kulturow wobdžěleja. Serbski wid a naše nazhonjenja jako lud mjez Němcami su tutomu prócowanju na dobro a móža tomu služić, na našu situaciju pokazać.

7.2.5. Pšez zgromadne džěto w póražujucyma wuběrkoma zwězkowego ministerstwa nutšikownego a nutšikownego wuběrka zwězkowego sejma Nimskeje, pšez člonkojstwo w mjeńšinowej rađe styrych awtochtonych narodnych mjeńšinow Nimskeje, procujo se Domowina wó pólěpšenje politiskich wobstojnosćow a žiwanje na zajmy serbskego luda.

Přez zhromadne džěto w poradžowacymaj wuběrkomaj zwjazkowego ministerstwa nutřkowneho a nutřkowneho wuběrka zwjazkowego sejma Němskeje, přez člonstwo w mjeńšinowej radže štyrjoch awtochtonych narodnych mjeńšin Němskeje, prócuje so Domowina wo polěpšenje politiskich wobstojnosćow a wobkedźbowanje zajimow serbskeho luda.

Wobstajnje so jako Domowina wo to prócujemy, skrućić a zesylnić struktury za politisku participaciju Serbow a narodnych mjeńšin na zwjazkowej a na runinje krajow. Mjeztym mamy jako samozrozumliwe, zo eksistuja politiske gremije kaž mjeńšinowa rada, rozmołwne koło mjeńšinow w Zwjazkowym sejmje, poradžowacy wuběrka za serbske prašenja w Zwjazkowym ministerstwje

nutřkowneho, Serbskej radže w Sakskej a Braniborskej kaž tež mnohe dalše gremije, w kotrychž Serbja wuspěšnje skutkują.

Zaměry tutoho politiskeho džěta su předewšěm: stražować na dodžerženju europskich mjeńšinowych standardow kaž Rěčneje charty regionalnych a mjeńšinowych rěčow a Wobłukowego dojednanja za škit narodnych mjeńšinow kaž tež Serbskeju zakonjow a specifiskich postajenjow; staramy so sobu wo přesadženje postajenjow a wojujemy wo konkretne polěpšenja zakonskich předpisow w zajimje Serbow a awtochtonych narodnych mjeńšinow Němskeje.

2015 je mjeńšinowa rada zhladowała na swoje 10-lětnje wobstaće a wuhódnoćiła džětawosć na zwjazkowej runinje. Mjeńšinowa rada a jeje sekretariat matej w stolicy Berlinje připóznaty politiski wuznam. Prócowanja wo zesylńenje politiskeje participacije w zwjazkowym sejmje njesu plody, k čemuž slušeja planowana debata w zwjazkowym sejmje wo mjeńšinowych rěčach w přnim połlěće 2017, prawidłowna rozprawa wo połoženju narodnych mjeńšinow w běhu legislatureneje perody Zwjazkowego sejma, financowanje mjeńšinowego sekretariata w Berlinje abo dołhodobne spěchowanje europskeje třěšnjeje organizacije mjeńšinow FUEN. Konkretnje prócują so Serbja na zwjazkowej runinje na př. wo změnu Zakonja wo wotchilacych

mjenach přístušnikow mjeńšin (Minderheitennamensänderungsgesetz), zo bychu so sufiksy při žónskich mjenach w oficialnych dokumentach připóznali, wo dwurěčne tafle na awtodrôhach, wo nowe financne zrěčenje, za wutworjenje Łužiskeho fondsa za dobu po wudobywanju wuhla, zo by so dwurěčny teritorij tež solidnje hospodarsce wuwic móht abo tež wo spěchowanje projektow, słužace nałožowanju serbsčiny w nowych medijach resp. digitalizaciji serbsčiny.

Bilancujo móžemy zwěsćić: Džěto na zwjazkowej runinje hromadže z druhimi mjeńšinami je wulke wudobyče, kotrež ma tež sylne wuskutki za Serbow. Džěto na tutym polu skrućić, status a wědu wo mjeńšinach a Serbach w Němskej zwyżić a tak za sebje trěbne naprawy wuzbytkować je dale wažny nadawk Domowiny za přichod.

7.2.6. Domowina wužaržujo a skšušijo swóje politiske, kulturne a góspodarske kontakty do susodnych krajow a nažěłajo sebje za to lětny plan konkretnych napšawow.

Domowina wudžeržuje a skruća swoje politiske, kulturne a hospodarske styki do susodnych krajow a zdžěła sej za to lětny plan konkretnych naprawow.

Styki do susodnych krajow su wobstatk stajneje džěławosće Domowiny. Wšelake čłonske cytki tajke styki pěstuja runje tak kaž asociěrowane towarstwa Domowiny we wukraju z tudyšimi strukturami. Ze stron zarjada je za to referent za kulturu a wukraj zamołwity.

Hodži so rjec, zo wudžeržuje Domowina nimale do kóždého kraja Europy kontakty. Lětny plan njejsmy zestajeli, dokołž njejsmy wotpowědnu potrebu zwěsćili. Styki nawjazuja so indiwiduelnje po potrebjce. Zdobom pokazujemy na dypk 1.2.2, kotryž ma tutomu dypkej podobny wobsah.

Namjetujemy, tutón dypk šmórnyć a wobsah do dypka 1.2.2 integrować.

7.2.7. Zwězk za serbski kulturny turizm co až do 2017 eksistěrujuce kolasowarske sćažki a temowe pórucenja pód labelom “Serbske impresije” mjazy Górnej (Sakska) a Dolnej Łužycu (Braniborska) wutwariš a zwěžaš.

Zwjazk za serbski kulturny turizm chce hač do 2017 kolesowarske šćežki a tematiske poskitki pod labelom “Serbske impresije” mjez Hornjej (Sakska) a Delnej Łužicu (Braniborska) wutwarić azwjazać.

Z tutym nadawkom zaběraše so wuběrk za hospodarstwo a infrastrukturu. Zamołwity referent Domowiny informowaše, zo eksistuje za to wosebita džěłowa skupina Serbski kulturny turizm při MGO, kiž so realizowanju nadawka hač do kónca lěta 2017 wěnuje. Tole je tež nadawk projektneje sobudžětačerki ZSKT, Ines Kunzendorfoweje. Aktualnje maja planowarjo turistiskich šćežkow čěže, we wokrjesomaj Budyšinje a Zhorjelcu dla njedosahacych džěłowych kapacitow nowe puće planować.

7.2.8. Domowina procujo se wó nawězanje kontaktow k prewenciskej raže Bramborskeje (Landespräventionsrat Brandenburg).

Domowina prócuje so wo nawjazanje stykow k prewenciskej radže Kraja Braniborskeje (Landespräventionsrat Brandenburg).

K tomu njejo dotychměst dojšło, dokeluž su byli pó nowelěrowanju Serbskeje kazni Bramborskeje druge šěžyšća, ako na pšikład pšigótowanja a pšewježenja wólbow do tamneje serbskeje rady a proces zwěsćenja pšislušnosći komunow do serbskego sedleńskego ruma. Slědujo tuchylu dalšne wupominanje z wokrejsneju reformu, w kótarejž njedejeli se serbske nastupnosći we wó wjele wětšych wokrejsach zgubiš.

8. Póšěg k našym susedam we Łužcy a zwenka njeje Počah k našim susodam we Łužicy a zwonka njeje

Nadawki, kótarychž zaměr jo pšinosowaš k rozšyrjenju wědy wó Serbach a k pólěpšenju mjazsobneho wobchadanja.

Nadawki, kotrychž zaměr je, přinošować k rozšěrjenju wědy wo Serbach a k polěpšenju mjazsobneho wobchadženja.

8.1. Nadawki na krotki cas / Krótkodobne nadawki

8.1.1. Domowina naražijo a organizěrujo parlamentariskej wjacora k serbskim nastupnosćam w Bramborskem a Sakskem krajnem sejmje.

Domowina namjetuje a organizuje parlamentariskej wječoraj wo serbskich naležnosćach w Braniborskim a Sakskim krajnym sejmje.

Hižo w lěće 2013 je so předsyda Domowiny na wobě Serbskeje radže z próstwu wobrocił, parlamentariskej wječoraj w krajnymaj parlamentomaj přewjesć. Přejčina bě, zo měš so tajki wječor we wothłosowanju a po móžnosći zhromadnje z wotpowědnej radu wotměć. Namjet we woběmaj radomaj wothłós namakaš njeje. Přejčina drje bě wulki wobjim temow, z kotrymiž matej so radže zaběrać. Přejšěm pak tutón wotpohlad a poskitk dale wobsteji. Temu je tež wuběrk za lobby-džěto dnja 16.06.2015 wobjednaš a zwěsćiš, zo ma tajke zarjadowanje zmysł.

Předsyda Domowiny je wotpohlad, organizować parlamentariski wječor, prezidentej a direktorej zarjada Sakskeho krajneho sejma zdžěliš, zo bychu so na zakładže jeho doporučenjow trěbne wobsahi planować móhli. Na kóncu budže radženje tajkeho wječora tež wotwisować wot přihota, temy a financneho wolumena, kotryž k dispoziciji steji.

8.2. Nadawki na dlejšy cas / Dležodobne nadawki

8.2.1. Domowina pódpěrujo wšykne prewentiwne napšawy w zwisku ze šćitom Serbow pšěšiwu antiserbskim nadpadam. Wóna stoj woporam takich nadpadow na pomocy.

Domowina pódpěruje wšitke prewentiwne naprawy w zwisku ze šćitom Serbow před antiserbskimi nadpadami. Steji woporam tajkich nadpadow pomocliwje poboku.

W lěće 2014 běchu serbscy młodostni wopory organizowanych nadpadow z prawicarskim pozadkom. W Hornjej Łužicy so wone kopjachu a zbudźichu šěroki medialny zajim. Wuchadźišćo běše artikl młodeho Serba, kotryž so w Serbskich Nowinach wozjewi. Domowina so młodostnemu jako partner poskići a sposrědkowa nahromadźene informacije policiji a statnemu škitkej. Při tym garantowaše wšěm potrjechenym anonymitu, zo njebychu so dalšich nadpadow bojeć trjebali. Předsyda Domowiny skutkowaše při tym jako swědk a koordinowaše wšitke kontakty, wobsah wotmołwow na naprašowanja medijow a z tym tomu dopomha, na wšitkich runinach politiski zajim za problematiku budźić. Wuslědk toho běše, zo zwurazniču wjacori politikarjo swoju solidaritu.

Nastaty zjawny fokus wukonješe zdobom tež ćišć na skućicielow, štož drje dalšim nadpadam zadžěwa. W slědowacym přepytowanju policija drje jednotliwych skućicielow wuslědži, jednotliwe njesutki so jim pak njehodžachu přirjadować, wšako jednachu tehdy w skupinje a so tež zababichu.

Wučba z tutych podawkow je, zo dyrbja so Serbjna na demokratiskim procesu towaršnosće wobdźělić a kmane preventiwne struktury natwarić.

W prawidlownym wotstawku so sobudźětaćerjo Domowiny za džěto z młodžinu a Rěčneho centruma WITAJ młodostnych za tym prašaja, hač su dalše antiserbske nadpady počerpjeli, hač trjebaja pomoc abo hač sej specielne projekty k tutej tematice přeja. W zašłymaj lětomaj njebě hižo zajim na tajkim zarjadowanju, dokelž je ličba nadpadow drastisce spadnyła. Při wšěm pak je Domowina w lěće 2015 we wobłuku krajneho programa „Swětej wotewrjena Sakska za demokratiju a tolerancu” stajila próstwu wo spěchowane městno za serbske młodžinske džěto a eksplicitnje za přewenciju nastupajo antiserbske nadpady. Próstwa bu kónc 2016 wotpokazana. Jako přičina mjenowaše so njedospołnosć koncepcije próstwy a falowaca konkretizacija cila a ciloweje skupiny. Rozsud wo dalšim požadanju njeje hišće tworjeny.

Za přichod mamy přez regionalnych rěčnikow Domowiny, socialnych džětaćerjow Domowiny a Rěčneho centruma WITAJ kaž tež přez wotpowědne projektne městna kontakt k serbskim młodostnym hajić a w padže dalšich nadpadow wupruwowany system wotwobaranja znowa aktiwěrować.

Naprašowanje Domowiny na policajsku direkciju Lipsk – operatiwny wotwobarski centrum

Frage: Wie viele Fälle sind bei der Polizei registriert, wonach Personen in den jeweiligen Jahren 2014 – 2017 aufgrund Ihrer Zugehörigkeit zur sorbischen Minderheit Opfer von Gewalt wurden? (Bitte nach Jahren einzeln)

Vorbemerkung: Die nachfolgenden Angaben für das Jahr 2016 basieren auf den beim Landeskriminalamt im Rahmen des Kriminalpolizeilichen Meldedienstes in Fällen politisch motivierter Kriminalität (KPMD-PMK) mit Stand vom 12. Januar 2017 eingegangenen Erstmeldungen der Polizeidienststellen und haben daher vorläufigen Charakter. Sie können sich aufgrund von Nachmeldungen und neuen Ermittlungsergebnissen noch verändern. Die Fallzahlen für die Jahre 2014, 2015 beruhen auf dem statistischen Jahresabschluss. Es handelt sich hierbei um eine manuelle Auswertung. Eine systematische Erfassung zur Thematik „Sorben“ ist im KPMD-PMK für den hier in Rede stehenden Zeitraum nicht vorgesehen. Mit Beginn des Jahres 2017 wurde ein Themenfeld eingeführt, welches u.a. diese Thematik mit erfasst.

Darüber hinaus wurde bei der Beantwortung der Kleinen Anfrage, Drs.-Nr. 6/324 aus dem Jahr 2014 eine Straftat mit aufgeführt, welche im Nachgang als keine politisch motivierte Straftat zu bewerten war. Hintergrund dieser Bewertung war, dass der ermittelte Tatverdächtige auf Grund seiner Eigenschaften bei der Tatausführung ohne politische Motivation gehandelt hatte.

Tatzeit	Tatort	Delikt	Kurz Sachverhalt	Phänomenbereich	TV	Stand des EV
2014						
06.09.2014	Ralbitz-Rosenthal	Körperverletzung	Zu einer sorbischen Tanzveranstaltung wurde der sorbisch-stämmige Geschädigte durch einen gezielten Faustschlag am Jochbein verletzt. Er wollte einem Kumpel zu Hilfe eilen, da dieser auf Grund seiner sorbischen Abstammung durch eine Personengruppe bedrängt wurde.	PMK -rechts-	1	Abgabe StA
14.09.2014	Panschwitz-Kuckau	Körperverletzung	Während des „Summer Ending Open Air“ in Ostro wurden zwei sorbische Jugendliche auf Grund ihrer sorbischen Abstammung durch mehrere männliche Personen bedrängt. Zuerst wurde ein sorbischer Jugendlicher durch einen Schlag am Ohr getroffen, so dass er kurzzeitig zu Boden ging. Unmittelbar danach wurde ein anderer sorbischer Jugendlicher mit mehreren Faustschlägen attackiert.	PMK -rechts-	3	Abgabe StA
12.10.2014	Ralbitz-Rosenthal	Verw. Kennzeichen	Unbekannter Täter entrichtet während einer Veranstaltung der Deutsch-Sorbischen Freundschaft in Cunnewitz den Hitlergruß.	PMK -rechts-	1	Abgabe StA

Tatzeit	Tatort	Delikt	Kurz Sachverhalt	Phänomenbereich	TV	Stand des EV
18.10.2014	Ralbitz-Rosenthal	Bedrohung	Während einer durch das sorbische Gymnasium organisierten Tanzveranstaltung erschienen ca. 10-15 teilweise vermummte Personen, welche sich abfällig gegenüber den anwesenden sorbischen Jugendlichen äußerten. Es wurden Parolen gebrüllt, wie z. B. „Sorbenschweine“ und „Scheiß Sorben“. Mehrere sorbische Diskoteilnehmer wurden beim Verlassen der Veranstaltung bedrängt bzw. teilweise bis zu deren Fahrzeugen verfolgt und beleidigt.	PMK - rechts-	-	Abgabe StA
2015						
10.05.2015	Radeberg	Beleidigung	Unbekannter Täter hatte im Hausflur eines Mehrfamilienhauses eine Ruhestörung verursacht, und dabei den Anzeigenerstatter als „Sorbenvogel“ und „Sorbenarsch“ lautstark betitelt, sowie lautstark geäußert; „Dem Sorbenarsch werden wir mal auf die Schnauze hauen“.	PMK - rechts-	-	Abgabe StA
2016						

8.2.2. Domowina wugronijo se jasnje za pódpěru azyl póžadajucych a pódpěruje ze sobuzěłom wótpowědujuce gremije.

Domowina wupraja so jasnje za podpěru požadarjow azyla a podpěruje ze sobudžěłom wotpowědne gremije.

Domowina wobdžěli so na Budyskich “Tydzenjach demokratije” a je tutón projekt sobu iniciěrowała. Dale je na polu młodžinskeho džěta wuske zhromadne džěto z Kamjentnym domom w Budyšinje hajta. Přejedžechmy eksplicitnje na tematiku azyla wusměrjene projekty, tak na přikład World Cafe w internaće Serbskeho gymnazija w Budyšinje kónc lěta 2015 abo projektnej dnjej za demokratiju a tolerancu napřečo čekancam w Šulskim a zetkawanskim centru w Budyšinje nazymu 2016. Při tutych projektach kooperowachmy z domom za požadarjow azyla Greenpark na Flincowej. Dale podpěruje Domowina wobstajnje džěto towarstwa “Budyšin wostanje pisany” a tež aktiwity dalšich zjednoćenstwow w měsće a we wokrjesu. Hlej k tomu tež pod dypkom 7.2.4.

9. Mjazynarodne póšěgi Mjezynarodne počahi

Nadawki, z kótarymiž co Domowina wuznam a bogatosć woplěwanja swójskeje kultury a rěcy rozšyríš.

Nadawki, z pomocu kotrychž chce Domowina wuznam a bogatosć hajenja swójskeje kultury a rěče šěrić.

9.1. Nadawki na krotki cas / Krótkodobne nadawki

9.1.1. Domowina pšewježo wót 09. do 12. julija 2015 XI. mjezynarodny folklorny festiwal Łužyca w Budyšinje, w Hochozy a w Chrosćicach. Program festiwala pósćiwu se šćitoju imaterielneho kulturnego derbstwa.

Domowina přewjedže wot 09. do 12. julija 2015 XI. mjezynarodny folklorny festiwal Łužyca w Budyšinje, w Hochozy a w Chrosćicach. Program festiwala wěnuje so šćitej imaterielneho kulturnego derbstwa.

W času wot 09. julija do 12. julija 2015 wotmě so XI. mjezynarodny folklorny festiwal „Łužyca 2015” w

Budyšinje, w Hochozy a Chrósćicach. Projekt je so, kaž w koncepciji a programje planowany, přewjedł. Z něhdže 20.000 přihladowarjemi měješe festiwal, přirunajo z dotalnymi, najwjetšii wothłós. K tomu móhli ličić mjezynarodnje wuhotowanu Božu mšu z wjace hač 2.400 wobdźělnikami, ale tež 4.500 zajimcow na cyłym swěće, kotřiž su wot MDR wozjewjeny live-stream slědowali resp. wjace hač 30.000 wirtuelnych wopytowarjow, kotřiž su sej fotowu galeriju festiwala na webstronach MDR wobhladali. K dalšim faktam hlej rozprawu zarjada.

Nadawk je realizowany, zběrka medijowych wozjewjenjow, fotow a widejow předleži. Tuchwilu přihotujemy XII. mjezynarodny folklorny festiwal Łužica 2017, kiž so wot 22.-26.6.2017 wotměje.

Hlej k tutomu dypkej tež rozprawu zarjada.

9.1.2. We wobłuku festiwala pšewježo Domowina kolokwium k temje “Folklor na jawišću - kak awtentiska jo žinsa?”.

We wobłuku festiwala přewjedže Domowina kolokwij k temje “Folklor na jawišću - kak awtentiska je džensa?”.

Kolokwij na temu “Folklor na jawišću – Kak awtentiske je džensa ludowe wuměštvo” je so přeni króć w režiji wuběrka za kulturu a wuměštvo ZP planował. Přednoški a diskusija dopokazachu trěbnosć tajkeho zarjadowanja, kiž festiwal wobsahowje wobohaći. Přitomni zastupjerjo rysowachu počah wotpowědneho luda k swojej kulturje, kak ju pěstuja a kak chcedža ju zjawnosći prezentować. Je wotpohladane, podobne kolokwije tež w přichodže přewjesć.

9.1.3. Domowina wobzělijo se ze serbskim kopańcowym narodnym mustwom na Europeaže 2016 w Pódpołudnjowem Tirolu. Wóna pšigótujo gromaže ze sekciju serbskego Sokola wše trěbne wuměnjenja za wobzělenje serbskego wubranego mustwa a pšiwisnikow na turněrje.

Domowina wobzěli so ze serbskim koparskim narodnym mustwom na Europeadže 2016 w Južnym Tirolu. Wona přihotuje zzhromadnje ze sekciju serbskeho Sokola wše trěbne wuměnjenja za wobzělenje serbskeje wubranki a pšiwisnikow na turněrje.

Zhladujo na lěto 2016 hodźi so zwěsćić, zo běše wobzělenje serbskeje koparskeje wubranki muži a přeni raz tež wubranki žonow w Južnym Tirolu jedyn z wusahowacych wjerškow za Serbow a za Łužicu. Do projekta zapřijeći běchu zastupjerjo wubrankow, Serbskeho Sokola, Zapadołužiskeho koparskeho zwjazka a Domowiny, kotraž bě jako nošerka koordinaciju projekta přewzała.

W swojim rezimeju wuzběhny nawoda wuběrka a serbskeje delegacije w Južnym Tirolu Marko Kowar, “zo stej mustwje žonow a muži Serbow jara derje prezentowałoj. Zhromadnje z wjace hač 200 fanami smy trajny začišć w přewšo pozitiwnym zmysle zawostajili.”

Hlej k tutomu dypkej tež rozprawu zarjada. Nadawk je spjelneny.

9.2. Nadawki na dlejšy cas / Dležodobne nadawki

9.2.1. Domowina zarucyjo z aktiwnym sobužětom w organizacijoma FUEN a MENS serbske zajmy na europejskej rowninje.

Domowina zaruča z aktiwnym sobudžětom w organizacijomaj FUEN a MENS serbske zajimy na europskej runinje.

Naše zhromadne džěto na europskej runinje, wosebje přez čłonstwo we FUEN, MENS a tež CIOFF, je přikładne. We wšitkich tutych gremijach wobsadźa Serbja wólbne mandaty w nawodnistwje kaž na př. jako wiceprezident resp. jako čłon předsydstwa MENS abo we wobłuku CIOFF Němska. Wosebje wuzběhnyć ma so w minjenymaj lětomaj wukonjane džěto za lěpše financowanje FUEN ze stron zwjazkowego knježerstwa

a tež kontinuita, z kotrejš jako nošer projekta seminar słowjanskich narodnych mjeńšinow mjeztym hižo 19. raz přewjedźechmy. W přichodže budžemy so wo wjetšu finacielnu podpěru za džělawosć skupiny słowjanskich narodnych mjeńšin prócować, zo bychmy tež wěstu zarjadnisku strukturu wutworili móhli, kiž móže wjetše naroki w zmysle projektneho managementa wotdžětać.

Serbske młodžinske towarstwo PAWK z. t. wobdžěla so prawidlownje na europskich projektach a pěstuje z tym kontakty k druhim mjeńšinam.

2015 přewjedže PAWK zhromadnje z MENS přeni Diversity Festival. Cil běše intensiwna wuměna kulturow mjeńšinowych ludow a wěšte zjawne wuwědomjenje hódnoty mjeńšinow jako bohatstwo za cyłu towaršnosć. Hesło tydženja běše: “Diversity through identity – Mnohotnosć přez identitu”.

W štyrjoch kreatiwnych džětowych skupinach zaběrachu so wobdžělnicy z temami diskriminacija, trajna skutkownosć, interkulturelnosć a interkulturalita.

Skupina „Roy de Roy“ zahori mjezynarodnu młodžinu na Diversity festivalu w Radworju

9.2.2. Domowina wobžělijo se na projekće “mjeńšinowy kompetency centrum” organizacije FUEN. Rěčny centrum Witaj, Serbski institut a předwižony “Centrum narodnych mjeńšin” župy Jakub Lorenc-Zalěški maju se do toš teje zgromadneje seši FUEN zarědowaš.

Domowina wobdžěli so na projekće “mjeńšinowy kompetency centrum” organizacije FUEN. Rěčny centrum Witaj, Serbski institut a předwižony “Centrum narodnych mjeńšin” župy Jakub Lorenc-Zalěški maja so do tuteje zhromadneje syće z FUEN sobu zarjadować.

We wobłuku předwidžaneho mjeńšinoweho kompetencneho centruma so wo to prócujemy, zo so tež we Łužicy zarjaduje wotnožka centruma FUEN, kotraž so předewšěm z rěčnym spěchowanjom zaběra. Wotpowědna koncepcija za teritorij župy “Jakub Lorenc-Zalěški” předleži. Financne wuhotowanje za zwoprawdženje tajkeho koncepta njeje hišće jasne. Tutón projekt w dalokej měrje wot toho wotwisuje, kak so dialog z nowym investorom EPH, kiž bě brunicy rewěr we Łužicy přewzał, poradži.

9.2.3. Přez člonkojstwo w organizaciji CIOFF wužaržuju Domowina kontakty k dalšnym kulturnym kupkam.

Přez člonstwo w organizaciji CIOFF pěstuje Domowina kontakty k dalšim kulturnym čělesam.

Domowina słuša k najaktiwnišim člonam w němskej sekciji CIOFF. Jako zarjadowarka Mjezynarodneho folklorneho festiwala Łužica koordinuje na tutym zakładže z druhimi člonami CIOFF organizatoriske prašenja, kaž na př. planowanje turnejow wukrajnych skupinow po Němskej. 2014 přewjedže Domowina swětowy kongres CIOFF w Budyšinje, štož reputaciji Domowiny tyješe. Tež w

předsydstwje organizacije CIOFF su člonoj Domowiny aktiwni. Tuchwilu zastupuje Domowinu jednačel Marko Kowar. Referent za kulturu a wukraj, Clemens Škoda, je powołany jako zamołwity partner Domowiny za CIOFF. Tež dalše serbske čělesa, kiž su z člonom Domowiny, němskej sekciji CIOFF přisłušeja (Serbska rejowanska skupina Smjerdžaca, Serbski folklorny ansambl Wudwor, Serbski folklorny ansambl Slepó, župa Delnja Łužica) kaž tež Serbski ludowy ansambl. Tež wone haja z CIOFF stajny a dobry kontakt. 2016 přewjedže so hłowna zhromadźizna němskeje sekcije CIOFF w Slepom.

9.2.4. Domowina woplěwuje ze swójimi asociěrowanymi člonkami na zakładže zgromadnje wótłósowanych projektow a pšdewzešow kooperatiwne zgromadne žěło.

Domowina pěstuje ze swojimi asociěrowacymi člonami na zakładže wotłósowanych projektow a předewzačow kooperatiwne zhromadne dźěło.

Dypk kryje so z wobsahom dypka 1.2.2. Nastupajo rozprawu hlej mjenowany dypk. Namjetujemy, wobsah dypka 9.2.4 do dypka 1.2.2 integrować a tule šmórnyč.

Dar dobyčerskeje kolekcije najrjeńšich serbskich jejkow z lěta 2012 Wendish Heritage Society w Texasu

10. Statkowanje w zjawnosći Skutkowanje w zjawnosći

Nadawki, kótarychž zaměr jo, pśinosowaś k transparency pótrjefjece rozsuženja Domowiny a zwěžaś statkowanje wšakorakich politiskich a kulturnych akterow do zgromadnego statkowanja na dobro serbskego luda.

Nadawki, kotrychž zaměr je, přinošować k transparency nastupajo rozsudy Domowiny a zwjazać skutkowanje wšelakich politiskich a kulturnych akterow do zhromadneho skutkowanja na dobro serbskeho ludu.

10.1. Nadawki na krotki cas / Krótkodobne nadawki

10.1.1. Domowina twóri wuměńjenja za zgromadny terminowy kalendař serbskich institucijow. Wón se w interneše wózjawijo.

Domowina twori wuměńjenja za zhromadnu terminowu protyku serbskich institucijow. Wona so w interneće wozjewi.

Zmysł zhromadneje protyki je, terminy koordinować a zdobom centralny informaciski dypk za wšitkich a wo najwšelakorišich zarjadowanjach wutworić.

Z ponowjenjom internetneje strony je so Domowina tutomu předewzaću wěnowała. Wuslědk je digitalna protyka, kotraž hodži so na wšelake wašnje pjelnić. Tak móža druzy (towarstwa, institucije, gmejny, jednotliwcy) projekty zapisać abo swójsku protyku awtomatisce do Domowinskeje strony integrować.

Nadal je wažne, za protyku wabić a z tym jeje atraktiwitu stopnjować.

Nadawk je nimale spjelnjeny. Stworić ma so hišće techniska móžnosć integrowanja terminow jednotliwych institucijow, štož pak budže so při zwoprawdženju portala załožby wobkedźbować.

10.1.2. Domowina wužěła sebj z pomocu zastojnstwa pśiručku za definěrowanje jednotneho wonkowneho wobrazu w zmysle corporate design.

Domowina wudžěła sej z pomocu zarjada pñiručku za definowanie jednotneho wonkowneho wobrazu w zmysle corporate designa.

Wo tutym dypku smy hižo pod wotrězkom 1.1.1. rozprawjeli.

Nadawk je spjelnjeny.

Wuslědk je w směrnicy nastupajo wužiwanje loga a loga ze słowom dokumentowany. Po wobzamknjenju w Zwjazkowym předsydstwje Domowiny dnja 30.01.2016 smy směrnicy wšěm regionalnym běrowam Domowiny, župam a towarstwam sposrědkowali.

Domowina je z tym wažny krok za jednotny wonkowny wobraz činiła.

Delegatam hłowneje zhromadźizny předleži na doporučenje zwjazkoweho předsydstwa namjet za doskónčne schwalenje mjenowaneje směrnicy, zo by najwyši gremij třěšneho zwjazka wuznam tutoho rozsuda podšmórnył.

Mjeztym su so čišćeli listy z hłowu za wšě župy a za zarjad Domowiny kaž tež mapy z wobnowjenym logom.

Logo ze słowom “DOMOWINA” měli w přichodže nimo župow tež naše specifiske towarstwa a institucije w nošerstwje Domowiny nimo swójskeho loga wužiwać, zo bychmy zhromadnje za šěrokosć našeho skutkowanja wabili.

10.2. Nadawki na dlejšy cas / Dlěšodobne nadawki

10.2.1. Domowina stara se wó rozšyrjenje wědy wó swójej narodnopolitiskej žěłabnosći, wósebne w młóžinje.

Domowina stara so wo šěrjenje wědy wo swojej narodnopolitiskej dźěławosći, wosebje mjez młóžinu.

W zašłych lětach je Domowina swoje komunikaciske srědki dale a bóle na nowe wužadanja digitalnych medijow wusměřila; nětko wužiwa tež medije kaž facebook a whats app. Hłowna internetna strona Domowiny so stajnje optiměruje. Z tutym digitalnym přistupom bliži so třěšny zwjazk tež młóžinje, kotraž tute medije wužiwa. Z wutworjenjom městna kubłanskeje referentki a z tym zwjazanej móžnosću přewjedženja konkretnych projektow za serbsku młóžinu je so šěrjenje wědy wo dźěławosći Domowiny dale polěpšilo. Nimo toho předstajichu so młóžinje w projektach tež stajnje -specifiske aspekty dźěławosće Domowiny. Widžomny wuskutk toho su na přikład přistupy młóžinskih klubow w zašłych lětach.

10.2.2. Domowina prócuje se pšez wótgłosowanje z akterami serbskeje politiki jednotne politiske wustupowanje Serbow dojspiš a tak žěło z drugimi politiskimi gremiumami efektiwnje na dobre serbskego luda wuwis. Wšykne župy, cłonkojske towaristwa a organy Domowiny su pominane, aby se na zakłaže wobzamknjenjow głownych zgromažinow, wustawkow a programa swóje zgromadne wótgłědy a pozicije w serbskich nastupnosćach napšešiwu komunam, knježarstwam a politice krajow jednotnje zastupowali.

Domowina so pšez wothłosowanje z akterami serbskeje politiki wo jednotne politiske wustupowanje Serbow prócuje, zo by efektiwne dźěło z druhimi politiskimi gremijemi na dobro serbskeho ludu wuwila. Wšitke župy, sobustawske towarstwa a organy Domowiny su wužadane, na zakładže wobzamknjenjow głownych zhromadźiznow, wustawkow a programa naše zhromadne wotpohlady a pozicije w serbskich naležnosćach napřečo komunam, knježerstwam a politice krajow jednotnje zastupować.

Aby mógał serbski lud wobstaš, jo wažne, až wustupuju z jednotnym měnjenim, až njeby se serbske zajmy mjazsobu wugrawali.

Toš te zwěšćenje stoj ako napominanje a nadawk nade wšymi pšemyšlowanjami wó zmysłapołnem zastupnistwje zajmow Serbow.

Domowina ako kšywowy zwězk stajijo se toš tomu nadawkoju. Zakład za to jo raz wustawkowe a programatiske wusměrjenje kšywowego zwězka, nadawk pó § 5 serbskeje kazni Sakskeje a § 4a serbskeje kazni Bramborskeje, ako teke fakt, až njedajo tuchylu wětša organizacija w serbskem luže, kenž ma mandat wěcej ako 7300 głosow.

W zajžonych lětach jo se jawiło pšašanje, lěc jo forma kšywowego zwězka nejlěpša forma zastupnistwa zajmow. Dotychmešt njejo se ražilo, koncepciju pšedpožyš, kenž zamóžnu alternatiwu ceri a na wšykne pšawniske pšašanja wótegronijo. Tež iniciatiwa “Serbski sejm”njezamóžo tós tomu wupominanjeju wótpowědowaš.

Slědujo krotka chronika donětnych rozsudow w zwisku z pšašanim zastupnistwa zajmow Serbow:

1. 04.07.2012 - zjawne posedźenje zwjazkowego předsydstwa we Wojerecach

Wobzamknjenje č. 181 z dnja 04.07.2012

Na zakładze zjawneje a wotewrjeneje diskusije a na zakładze zapodateje papjery załožboweje džěłoweje skupiny „Korporacija zjawneho prawa“ dóńdže Zwjazkowe předsydstwo Domowiny k slědowacymaj rozsudomaj:

Wobzamknjenje č. 183 z dnja 04.07.2012

Zwjazkowe předsydstwo faworizuje model skrućenja Domowiny w dotalnej prawniskej formje po namjetowanym modelu z Załožboweje džěłoweje skupiny „Korporacija zjawneho prawa“.

Wobzamknjenje č. 184 z dnja 04.07.2012

Zwjazkowe předsydstwo wotpowěduje z tym winowatosći, programatiske wobzamknjenja 15. hłowneje zhromadźizny Domowiny zwoprawdźić.

2. 23.03.2013 - 16. hłowna zhromadźizna Domowiny we Wjerbnje

“Delegaća 16. hłowneje zhromadźizny Domowiny přiwzaja rozsudy zwjazkowego předsydstwa č. 181, 183 a 184 a zakónča z tym diskusiju wo prawniskej formje zastupnistwa serbskich zajimow.

Z tutoho rozsuda wurośće žadanja k skrućenju Domowiny, maja być ze zakładom za narodopolitiske skutkowanje třěšneho zwjazka.”

Dale tež w džěłowych směrnicach, kotrež płačachu za džěłowu dobu 2013 – 2015:

“Zwjazkowe předsydstwo faworizuje model skrućenja Domowiny w dotalnej prawniskej formje po namjetowanym modelu z Załožboweje džěłoweje skupiny “Korporacija zjawneho prawa.”

3. 23.11.2013 - zjawne posedźenje zwjazkowego předsydstwa w Budyšinje

Wobzamknjenje č. 44 z dnja 23.11.2013

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny bjerje přidžěto swojeju wuběrkow nastupajo papjeru iniciatiwneje skupiny „serbski sejmik“ ze smažnika 2013 na wědomje.

Zwjazkowe předsydstwo da wuběrkej za lobby-džěto nadawk swoje prašenja iniciatiwnej skupinje sposrědkować.

4. 14.06.2014 - zjawne posedźenje zwjazkowego předsydstwa we Wochozach

Wobzamknjenje č. 70 z dnja 14.06.2014

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny njewučita z wotmołwow iniciatiwneje skupiny, kotrež su so na zakładze prašenjow třěšneho zwjazka wozjewili, dale nošny koncept iniciatiwneje skupiny.

Zwjazkowe předsydstwo slěduje dale rozsudy a wobzamknjenja Hłowneje zhromadźizny Domowiny.

Domowina je kóždy čas ze wšěmi ludźimi a skupinami, kiž chcedža so na dobro Serbow angažować, k rozmołwje zwólniwa.

Přehlad pokazuje, zo je so hłowna zhromadźizna a z tym najwyši gremij zwjazka jasnje za pokročowanje dotalneho puča wuprajila. Tole žada pak sej tež korektne postupowanje čłonskich cyłkow. Maja narokej wotpowědować, zo to zastupuja, štož su wobzamknuli. Runje tak maja tež w čłonstwje za to wabić, tworjene rozsudy na bazy zwoprawdźić.

Kóždy diskusija na bazy njekorektnych argumentow a separacija Serbow slabi.

W tutym zwisku tež postupowanje iniciatiwy “Serbski sejm” jasnje kritizujemy. Z ignorowanjom wobstejacych a zakonsce legitimowanych strukturow škodži běžnym procesam a prócowanjam wo polěpšenje situacije Serbow.

Dale njejasne předstawy wo tym, kotru formu awtonomije sej sejmikarjo žadaja, budži mjez wobydlerjemi Łužicy – Serbami a susodami – njezrozumjenje.

Domowina je w tutym zwisku wospjet namołwjała, zo měta iniciatiwa rozsudy demokratisce legitimowanych gremijow respektować a so sama na tworjenju měnjenja w třěšnym zwjazku wobdźeleć. To pak njeje iniciatiwa přizwała.

Postupowanje iniciatiwy je we wšelakim nastupanju škódne a wumjezowace, z čimž třěšnemu zwjazkej zdźěla znjemóžnja, ju do transparentnych procesow tworjenja měnjenja zapřijeć.

Třěšny zwjazk dyrbi zjawnosć wo woprawdžitej situaciji ludu a wo měnjenju wjetšiny informować. Za to je wažne, zo postupujemy jednotnje a zo jednamy po hesle Domowiny: zwjazanosć – wotewrjenosć – zamołwitosć.

Domowina wukonja ze swojim stajnym politiskim dźětom jej dowěrjeny nadawk. Wažne při tym je, zo so z dalšimi akterami serbskeje politiki wothłosuje. Přez swoje čłonstwo w radach, kontaktne rozmołwy a prócowanje, partnerow sčasom do tworjenja měnjenja zapřijeć, spyta třěšny zwjazk politiske dźěto multiplikować.

Wuspěch tutoho přistupa su wjacore zhromadne stejišća, kotrež so w zaštosći formulowachu. Tak hodži so fungowaca syć serbskich akterow wutworić, kotraž je kóždydemu zajimcej wotewrjena, kiž je wnučkokmana a zmóžnja, zhromadnje po nowych pučach kročić.

11. Serbske institucije Serbske institucije

Nadawki k polěpšenju zghromadneje žětabnosći serbskich institucijow a serbskich towaristwow pótrjejeje zastojnskeje a fachoweje pódpěry za projekty k skkušěnju rěčneje identity a woplěwanja serbskeje kultury.

Nadawki k polěpšenju zhromadneje dźělawosće serbskich institucijow a serbskich towaristwow nastupajo zarjadnisku a fachowu podpěru za projekty k skrućenju rěčneje identity a hajenja serbskeje kultury.

11.1. Nadawki na krotki cas / Krótkodobne nadawki

11.1.1. Domowina wótgłosujo se pšawidłownje z wjednikami serbskich institucijow.

Domowina so prawidłownje z nawodami serbskich institucijow wothłosuje.

W rozprawniskej dobre je so poradžiło, prawidłowne wothłosowanje wo serbskich naležnosćam z nawodami serbskich institucijow w Budyšinje wožiwić. Na přeprošenje předsydy Domowiny je so tutón kruh wospjet zetkawał. W srjedžišću steješe na př. mjezsobna informacija wo aktualnych a planowanych projektach kaž tež wuwice jednotneje protyki

serbskich podawkow w cyłej Łužicy. W tutym zwisku bu protyka na internetnych stronach tak změnjena, tak zo móža župy, towarstwa a institucije swoje termíny same zapodać. W dalším kroku ma nastać w zamołwitosći Załožby za serbski lud zhromadny portal z centralnej protyku terminow. Ze stron Domowiny zapodate termíny maja potom awtomatisce do njeje přeńć runja terminam SKI a Lodki.

W Delnjej Łužicy pšepšosuju Domowina 2 do 3 razow wob lěto wjednicy a wjednikow serbskich institucijow na zgromadne zmake, na kótarež se termíny wótgłosuju, zarědowanja planuju a wšake tematiki dlymej wobjadnaju. W slědnyma lětoma stej bytej pši tom šěžyšći Festiwal serbskeje kultury w Janšojcach a koncepcija za bilingwalnu wučbu na Dolnoserbkem gymnaziju.

11.2. Nadawki na dlejšy cas / Dležodobne nadawki

11.2.1. Domowina pomaga nowym kulturnym zastojnstwam pši koncipěrowanju serbskich wobpšimješow a pši zarucenju serbskorěčnego personala.

Domowina pomha nowym kulturnym zarjadnišćam při koncipowanju serbskich wobsahow a při zaručenju serbskorěčneho personala.

Domowina ma narokej wotpowědować, kóždemu w serbskich naležnosćach pomhać, kotryž wo to prosy. Nowe kulturne zarjadnišća su při tym bjezdweła zajimawy partner. Nowe poskitki džě zmóžnjeja nowy přistup k serbskej identiče. Horjeka wopisana pomoc je stajny nadawk a ma so wukonjeć, hdyž sej to tamna strona wuprosy, jeli njeje Domowina nošer wotpowědnych zarjadnišćow. Towarstwa a cyłki trjebaja zdžěla swójski rum za swoje skutkowanje. Tuž nimamy za trěbne, nadawk aktiwne wukonjeć, ale reagujemy jenož na naprašowanja.

Krabatowy młyn w Čornym Chołmcu je dobry přikład za tajke so wuwiwace kulturne zarjadnišće. Domowina so tam hižo lěta angažuje a je w nowej dohladowanskej přiřadze z člonom.

11.2.2. Domowina zasajžijo se za to, až sewoplěwanje sorabistiskeje wědomnosći a slěženja wó rěcy, stawiznach a kulturje Serbow dalej pšez Zwězk, Saksku a Bramborsku spěchujo.

Domowina zasadźuje so za to, zo so hajanje sorabistiskeje wědomosće a slěđenja wo rěči, stawiznach a kulturje Serbow dale pšez Zwjazk, Saksku a Braniborsku spěchuja.

Domowina jo w rozpšawniskej dobje iniciěrowała a se sobu wobžěliła na diskusiji k pšichodoju Instituta za sorabistiku pla uniwersity Lipsk. Glej k tomu dypk 4.2.7 rozpšawy. Domowina a RCW wužaržuju stawnje kontakty k sobužětašerjam a k studentam instituta na žětowej rowninje. Wobej pobijotej studentam praktikumowe a krotkodobne žětowe městna.

W lěše 2016 jo se mjazy Sakskeju a Bramborskeju wujadnało a pódpisalo dojadnanje wó kraja pšesagajucem zgromadnem žěle pši wu- a dalejkubtanju serbskich ceptarjow a ceptarkow a sorabist_kow, kótarež slědujo dojadnanjeju z lěta 2002. Ako nowe šěžyšće rědujo se tam wětše žiwanje na dolnoserbšćinu na pólu fachoweje didaktiki. W tom zwisku spěchujo Bramborska wót 01.09.2016 nejpjerwej raz za pěš lět poł městna w Lipsku na pólu fachoweje didaktiki dolnoserbšćiny.

12. Ščit serbskego sedleńskego ruma Škit serbskego sydlenskego ruma

Nadawki, z kótarymiž co Domowina sedleński rum a z tym zwězane pšawa skšuśiš a pšesajźiš.

Nadawki, z kotrymiž chce Domowina sydlenski rum a z tym zwjazane prawa skrućić a pšesadźić.

12.1. Nadawki na krotki cas / Krótkodobne nadawki

12.1.1. Domowina zaběra se znowa z pšašanim “Serby a brunica – Kak dalej?”. K tomu pšewježo se brunicowa konferenca zwězkowego pšedsedarstwa.

Domowina zaběra so znowa z prašenjom “Serbjka a brunica – Kak dale?”. K tomu pšewjedže so brunicowa konferenca zwjazkowego pšedsydstwa.

Prezidium Domowiny jo pšedne wopšimješa za brunicowu konferencu pšigótował. Grozeca změna wobsejžarja brunicoweje sparty a z tym zwisujuca njewěstnosć nastupajuce dalšne wuwěše regiona jo była pšicyna za prezidium, dalšne póstupowanje wusajźiš. Za cas pšechoda wobsejžeństwa njejo jasne było, lěc se jamy dalej wjedu a co by dejało głowne wopšimješe konference byś.

W běgu lěta 2017 ma se rozsud wó dalšnem jadhanju firmy LEAG wózwjawiś. Rownocasnje ma se pšepytaj, kaku gódnotu ma zdžaržanje serbskeje kultury za nowy nosař EPH a pšedewzeše LEAG. To dej byś zakład za póstupowanje nadawka.

Do planowanja zapšěgnuś matej se župa Dolna Łužyca a župa Jakub Lorenc-Zalěski.

12.1.2. Domowina pódpěrujo župu Dolna Łužyca a Radu za nastupnosći Serbow Bramborskego krajneho sejma w procowanju wó rozšyrjenje serbskego sedleńskego ruma. Wóna žiwa na toś ten proces z kritiskim glědanim w zwisku dožaržanja mjeńšynowego pšawa na zakłaže europejskich standartow.

Domowina podpěruje župu Delnju Łužicu a Radu za naležnosće Serbow Braniborskeho krajneho sejma w prócowanju wo rozšěrjenje serbskeho sydlenskego ruma. Wobkedžbuje tutón proces z kritiskim zhladowanjom w zwisku z dodžerženjom mjeńšinowego prawa na zakładže europejskich standartow.

Domowina jo pódpěrowała serbsku radu pši zběranju, zestajanju a pšrědkowanju serbskich indicijow a faktow, a to w paže tych gmejnow, za kótarež jo dejało ministerstwo za wědomnosć, slěženje a kulturu pšislušnosć serbskemu sedleńskemu rumoju zwěšćiš. Pšosby wó pšepytowanje serbskich kriterijow su se nanejpózdžej až do 31.05.2016 ministerstwoju pšepódali. Tuchylnje njejo proces pšepytowanja hyšći za wšykne gmejny wótzamknjone, tak až njedajo se tematika dowugódnosć. Zwěšćiš pak ma se južo něnto wěsta njewěda wó mjeńšynowych pšawach na boku komunalnych wótpóstańcow a zastojnstwow a až jo za jaden cysto cesnoamtski žěłajucy gremij, kaž Serbsku radu, dopońnje njerealistiski, wóna žurne a detajlow poľne žěto mimo pódpěry tšěšego wugbaś. (staw: januar 2017)

12.2. Nadawki na dlejšy cas / Dležodobne nadawki

12.2.1. Domowina pódpěrujo pótrjefjone župy we politiskem dialogu nastupajuce zachowanja serbskeje rěcy a kultury pód wugbašim negatiwnych slědow wudobywanja surowiznow w serbskem sedleńskem teritoriumje.

Domowina podpěruje potrjehene župy w politiskim dialogu nastupajo zachowanje serbskeje rěče a kultury pod wuskutkom negatiwnych scěhow wudobywanja surowiznow w serbskim sydlskim rumje.

Třěšny zwjazk podpěruje wosebje wot dołhodobneho wudobywanja brunicy potrjehenej župje w prócowanju wo zachowanje serbskeje rěče a kultury. Na přikład planuje zwjazkowe předsydstwo posedženja, kotrež so hłownje tutej temje wěnuja. Planuje tež konferencu wo brunicy (hlej dypk 12.1.1.). Ale wšě tute prócowanja hači dale trajaca njewěstosć, hač so jamje Wochozy a Wjelcej w přichodze rozšěritej.

Domowina prócuje so wo dialog z nowym wobsedźerjom brunicoweje sparty Vattenfalla, z českej firmu EPH a prócuje so wo dalše spěchowanje serbskich projektow w župomaj "Jakub Lorenc-Zalěski" a Delnja Łužica po lěće 2017.

Politisce zamołwići na wšitkich runinach akceptuja mjeztym srjedžodobny wustup ze zminjowanja brunicy, za kotryž Domowina hižo dawno pleduje. Ale tuchwilu je prašenje "Hdy a kak?" bjez konkretneje wotmołwy.

Tule mamy so jako Domowina w zajimje Łužicy a Serbow na wšitkich politiskich runinach za to zasadźeć, zo so tole jasnje definuje a zo stat hospodarski přichod po brunicy w dosahacej měrje spěchuje.

12.2.2. Domowina pódpěrujo župu Jakub Lorenc-Zalěski pśi zwopřawženju planowanych napřawow w koncepciji k pózbuzenju a wóžywjenju serbskeje rěcy a kultury w Slěpjańskej wósadze "wósym jsow – jedna wósada".

Domowina podpěruje župu Jakub Lorenc-Zalěski při zwoprawdženju planowanych naprawow w koncepciji k pozbudženju a wožiwjenju serbskeje rěče a kultury w Slěpjańskej wosadze "Wosom wsow – jedna wosada".

Župa "Jakub Lorenc-Zalěski" je najbóle wot wuskutkow wudobywanja brunicy we Łužicy potrjehena. Koncept "Wosom wsow – jedna wosada" je dobry zakład za dialog, zo bychu so potrjeheni zhromadnje na přichod přihotowali - samo, jeli dyrbjeli so dalše wsy brunicy dla přesydlíč. W tutym zwisku podpěruje Domowina zajimy tamnišich Serbow w politiskim dialogu na runinje knježerstwowrunje tak kaž w rozmołwach z nowej firmu LEAG a jeje mějićelom EPH.

Stejišćo Domowiny k temje brunica dale płaći. Wone bu jako stejišćo Zwjazkoweho předsydstwa Domowiny nastupajo dalepisanje brunicoweju planow za wotkryće jamow Wjelcej-juh a Wochozy II dnja 14.09.2013 we Wochozach wothłosowane:

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny:

1. potwjerdža swoje wobzamknjenje z dnja 28. januara 2012 a w programje Domowiny, zo nimaja so žane dalše wsy serbskeho sydlskeho ruma wotbagrować.
2. wotpokazuje dalewjedženje jamy Wjelcej-juh a jamy Wochozy a žada sej rjadowane a planowane srjedžodobne skónčenje wudobywanja brunicy w serbskim sydlskim rumje.
3. apeluje na čłonow Planowanskeho zwjazka Hornja Łužica-Delnja Šleska, schwalenje wustawkow brunicoweju planowanja wotpokazać.

4. namoľwa knjeŕstwje Sakskeje a Braniborskeje, wotpokazać wobzamknjenje wustawkow regionalneju planowanskeju zwjazkow za dalewjedŕenje jamow Wjelcej-juh a Wochozy.

Domowina so w zwisku z tematiku brunicy dale k stajnemu dialogej z krajnymaj knjeŕstwomaj, planowanskimaj zwjazkomaj, koncertom Vattenfallom, wosebje pak ze wobydlerjemi potrjecheneho regiona wuznawa.

12.2.3. Domowina pŕdpěruje a spěchuje wšykne procowanja a aktiwity, kŕtreŕ su na to wusměrnjone, zdŕarŕaš a wuwijać zroscŕone, intaktne gŕspodarske, kulturne, socialne a towarišnostne struktury we jsach, gmejnach a amtach dwŕjŕcneje ŕuŕyce a z tym wše trěbne wuměnjena a zakłady za bogate serbske narodne a kulturne ŕěto celkow a jednotliwcow.

Domowina podpěruje a spěchuje wšitke pŕocowanja a aktiwity, kotreŕ su na to wusměrene, zachować a wuwiać zroscŕene, intaktne hospodarske, kulturne, socialne a towaršnostne struktury we wsach, gmejnach a zarjadnistwach dwurěcneje ŕuŕicy a z tym wšě trěbne wuměnjena a zakłady za bohate serbske narodne a kulturne dŕěto cyłkow a jednotliwcow.

Kaŕ z pŕehlada serbskich zastupjerjow w rozsudŕacych a poradŕowacych gremijach wuchadŕa, angaŕuju so Serbja, serbske towarstwa a Domowina we wjace hać 30 tajkich gremijach. Z tym je zarućene, zo Serbja sami specifiske serbske zajimy artikuluja, zastupuja a, maja-li prawo hłosowanja, teŕ sobu wothłosuja. Tute ŕěroke narodno-politiske dŕěto je wotblyšć dołholětneho pŕocowanja wo trěbny stajny dialog mjez zastupjerjemi jednotliwych zamołwitych instancow a wotpowědnych gremijow. Zdobom je wŕn zakład za to, zo so na tutŕn dypk stajnje dŕiwa. Pŕehlad je zdobom wotblyšć toho, je Domowina w Sakskej a Braniborskej a teŕ na zwjazkowej runinje jako rěčnica Serbow pŕipŕznata. Za pŕichod budŕe ćim waŕniše, naŕ zwisk ke komunam a komunalnym cyłkam polěpšić a skrućić. Z mnohimi tutymi pŕašenjami so akterjo na lokalnej runinje zaběraja a teŕ wo nich rozsudŕeja. Tu ma Domowina być z pomocu a formulowane rozsudy komunow podpěrać.

Hlej teŕ pŕehlad wo serbskich zastupjerjach w delegatnej mapje.

13. Serbske nabŕŕno-narodne ŕywjenje Serbske naboŕno-narodne ŕiwjenje

Domowina ma woplěwanje nabŕŕno-narodnych tradicijow a nałogow za waŕne pšiwutwŕrjenju, skŕušenju a wuwijanju narodneho wědombja. Nadawki, kenŕ pŕdpěruju ćlonkojske ako teke zwenkacłonkojske celki.

Domowina ma pěstowanje naboŕno-narodnych tradicijow a nałŕkow za waŕne pšiwutwŕrjenju, skrućenju a wuwijanju narodneho wědombja. Jedna so wo nadawki, kotreŕ podpěruja ćłonske kaŕ teŕ zwonkaćłonske cyłki.

Wustup Smjerdŕečan rejuwaneke skupiny na Dnju katolikow w Lipsku

13.1. Nadawki na krotki cas / Krótkodobne nadawki

13.1.1. Domowina pódpěrujo nabožno-narodne projekty a pšedewzeša serbskich katolskich a ewangelskich projektowych nosarjow.

Domowina podpěruje nabožno-narodne projekty a pšedewzaća serbskich katolskich a ewangelskich projektnych nošerjow.

Zhromadne džěto ze Serbskim ewangelskim towarstwom a z našim čłonskim cytkom, Towarstwom Cyrila a Metoda, je wuběrne a prawidłowne. Tež džěto z Towarstwom za serbsku rěč w cyrkwi je dobre. Hlej k tomu tež rozprawy pod dypkomaj 13.2.1 a 13.2.2. K tutomu dypkej hodža so někotre aktiwity naspomnić:

- zetkanje Domowiny a TCM z CIVITAS Christiana z Pólskeje
- koordinowanje projekta Svatá Ludmila
- ekskursija do Čěskeje Lípy a podpěra TCM při wobdźělenju na Dnju katolikow w Lipsku

13.2. Nadawki na dlejšy cas / Dležodobne nadawki

13.2.1. Pšez zgromadne žěto ze Serbskim ewangelskim towarstwom a Spěchowańskim towarstwom za serbsku rěč w cerkwi žiwa Domowina na zajmy towarstwow pši swóich politiskich rozsuzenjach. Pó toś tom pšiklaže procujo se teke wó zgromadne žěto z dalšnymi.

Přez zhromadne džěto ze Serbskim ewangelskim towarstwom a Spěchowańskim towarstwom za serbsku rěč w cerkwi wobkedźbuje Domowina zajimy towarstwow při swóich politiskich rozsudach. Po tutym pšiklažde prócuje so tež wo zhromadne džěto z dalšnymi.

Domowina prócowaše so dale wo zhromadne džěto ze Serbskim ewangelskim towarstwom. Na pšiklad podpěruje z pomocu swóich župow přihoty a přewjedženje Serbskich ewangelskich cyrkwinskih dnjow, na kotrychž předsyda postrowne słowa Domowiny přednjese. W Župje "Handrij Zejler" Wojerecy podpěruje Domowina aktiwne kóžde lěto přewjedženje Serbskeho domizniskeho dnja w zhromadnym džěle z Janskej wosadu. Župa "Jakub Lorenc-Zalěski" z.t. pěstuje wobstajne a spomóžne zhromadne džěto ze Slepjanskej wosadu a serbskej fararku. Tole k tomu přinošuje, wulke wužadanja w zwisku z njejasnym přichodom w zwisku z brunicowej jamu Wochozy lěpje zmištrować.

Teke w Dolnej Łužycy žětatej Domowina a Towaristwo za serbsku rěč w cerkwi wusćej a wusćej gromadu. Wjeraška stej how w lěše 2016 byłej 50. serbska namša pó nowem licenju w měsće Chóšebuz, ak jo se pšewjadła 06. měrcy we Chóšebuskej wusćej cerkwi a Festiwal serbskeje kultury w Janšojcach, 21. awgusta 2016.

13.2.2. Domowina wužaržujo stawny dialog z krajnymi cerkwjami a pódpěrujo z tym wěrjacych Serbow pši zdžaržanju rěčnych rumow w katolskich a ewangelskich wosadach.

Domowina pěstuje stajny dialog z krajnymi cyrkwjemi a podpěruje z tym wěrjacych Serbow při zachowanju rěčnych rumow w katolskich a ewangelskich wosadach.

Zamołwići za serbske młodźinske džěto w Domowinje a w Rěčnym centrumje WITAJ haja dobry kontakt k dekanatnemu dušepastyrstwu we Worklecach. Zhromadny cil je zachowanje rěčnych rumow a serbskich kaž tež křesćanskich hódnotow.

Župa “Michał Hórnik” prócuje so wo kontakt a wuměnu ze cyrkwju. W lěće 2016 je zmóžniło, župnej zarjadowani k zdrasćenju serbskeje narodneje drasty w Chrósćicach na farje přewjesć. Tež w župje “Jakub Lorenc-Zalěski” so dialog wotměwa a to dosć wobstajnje, dokelž je župan zdobom zamołwity za serbske prašenja krajneje cyrkwy a hižo třěću legislaturnu periodu předsyda jeje serbskeje přirady. Zapřijejo zastupjerjow Ewangelsko-lutherskeje krajneje cyrkwy Sakskeje do džěta přirady, móže so z tym cyłkowne serbsko-ewangelske džěto we Łužicy z najwšelakorišimi towarstwami a aktiwitami kaž tež kooperacija z ewangelskimi křesćanami w Pólskej koordinować. Wšelake wosebite podawki a rjad aktiwitow su 2017 w zwisku z 500. jubilejom reformacije planowane.

W nachilacej so legislaturje zwjazkowego předsydstwa je župa rjad projektow ewangelskeje wosady Slepó podpěrała, kiž so z temu brunicy a wotbagrowanjom serbskich wsow zaběrachu. Z toho je mjez druhim nastala pućowaca wustajeńca, kotraž bě tež na Dnju wotbagrowanych wsow we Wochozach widjeć a kiž do dalšich wosadow pućowaše. Dokónčena je nětko knižna dokumentacija wosudow jednotliwcow a swójbow w potrjechenych wsach. Wona ma so srjedź lěta 2017 w Slepom prezentować.

W župje “Handrij Zejler” je předsyda towarstwa Bratrowstwa z čłonku Diecezanskeje rady biskopstwa Zhorjelc a zdobom čłonku Centralneho komiteja němskich katolikow; nimo toho wobdžěla so na wuradźowanjach z biskopstwom wo serbskim pastoralnym rumje. Župa “Jan Arnošt Smoler” chce zhromadne džěto ze Serbskim ewangelskim towarstwom wutwarić. Wosobinski kontakt k towarstwu je jara dobry.

Zastupjerjo Domowiny prócuja so wo rozmołwy z biskopstwami sydlenkeho ruma.

Tak pobyštaj předsyda Domowiny a předsyda Towarstwa Cyrila a Metoda dnja 10.01.2017 na rozmołwje z nowym biskopom Timmereversom katolskeho biskopstwa Drježdžany-Mišnjo. Rozmołwa skićeše móžnosć, situaciju Serbow rysować a wužadanja nastupajo organizatoriske změny biskopstwa mjenować.

6.1. přehlad wobzamknjenjow zwjazkowneho předsydstwa po 17. hłownej zhromadźiznje

11. (rjadne) posedženje zwjazkowneho předsydstwa dnja 09.05.2015 w Delnjoserbskim internaće w Choćebuzu		
<p>Wobzamknjenje č. 121 z dnja 09.05.2015</p> <p>Předležacy dnjowy porjad so schwali. Přidatny nowy dypk 4.1. wutworjenje noweje 3. rjadownje 7. lětnika w Delnjeje Łužicy a dypk 4.2. solidarizowanje ze Zwjazkom Němcow Sewjeroschleswigskeje wo prócowanju wo dwurěčne tafle so na dnjowy porjad staji. Změni so slěd wobjednanja poddypkow dypka 5.</p> <p>W dypku 1. so přizamkne wuhódnoćenje hłowneje zhromadźizny a móžnosć rozprawy člonow.</p> <p>Wuslědk wohtosowanja:</p>		
za namjet: 21	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: --
<p>Wobzamknjenje č.122 z dnja 09.05.2015</p> <p>Předležacy protokol 10. (rjadneho) posedženja z dnja 07.03.2015 so schwali.</p> <p>Wuslědk wohtosowanja:</p>		
za namjet: 17	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: 4
<p>Wobzamknjenje č. 123 z dnja 09.05.2015</p> <p>Zwjazkowe předsydstwo Domowiny deleguje jako zastupjerja zjednoćenstwow Serbow na zakładže paragrafow 29 a 30 Sakskeho zakonja wo priwatnym rozhlósu (SächsPRG) předsydu Domowiny, Dawida Statnika, na dalšu wólbnu dobu 2016 - 2022 do zhromadźizny Sakskeho wustawa za priwatny rozhlós a nowe medije (SLM).</p> <p>Wuslědk wohtosowanja:</p>		
za namjet: 20	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: --
<p>Wobzamknjenje č. 124 z dnja 09.05.2015</p> <p>Zwězkowe předsedarstwo Domowiny pódpěruje pšosbu wjednice Dolnoserbskego gymnazija wo wutwórjenje přidatneje sedymeje řdownje w šulskem lěše 2015/16. W zajmje wšych, kótarež kšě dolnoserbsku rěc teke pó wuchóžženju zakładneje šule nawuwknuš a wótpowědujucy artikelu 25 wustawy kraja Bramborskeje napominajo zwězkowe předsedarstwo zagronite instance wónej pšosbje slědowaš.</p> <p>Wuslědk wohtosowanja:</p>		
za namjet: 19	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: 2

12. (rjadne) posedženje zwjazkowego předsydstwa dnja 27.06.2015 na žurli Serbskeho kulturneho centru w Slepom		
Wobzamknjenje č. 125 z dnja 27.06.2015 Předležacy dnjowy porjad so schwali.		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 17	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: --
Wobzamknjenje č. 126 z dnja 27.06.2015 Předležacy protokol 11. (rjadneho) posedženja z dnja 09.05.2015 so ze změnamy schwali.		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 15	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: 2
Wobzamknjenje č. 127 z dnja 17.06.2015 Zwjazkowe předsydstwo schwali změneny financny porjad, kotryž wotnětka płaći.		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 17	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: --
13. (rjadne) posedženje zwjazkowego předsydstwa dnja 19.09.2015 na žurli Serbskeho domu w Budyšinje		
Wobzamknjenje č. 128 z dnja 19.09.2015 Předležacy dnjowy porjad so schwali.		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 19	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: --
Wobzamknjenje č. 129 z dnja 19.09.2015 Předležacy protokol 12. (rjadneho) posedženja z dnja 27.06.2015 so schwali.		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 16	přećiwo namjetej:--	so hłosa wzda: 3
Wobzamknjenje č. 130 z dnja 19.09.2015 Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamkne, zo wěnuje Domowina swoju džěławosć w lěće 2016 wopomnjeću na zaslužbneho serbskeho prócowarja Jana Arnošta Smolerja składnostnje jeho 200. posmjerntych narodnin dnja 03.03.2016. Nimo centralnych zarjadowanjow měli so čłonojo Domowiny na župnej, towarstwowej a skupinskej runinje bliše ze žiwjenjom a narodnym skutkowanjom Smolerja zeznajomić. Witane su wosebje wotpowědne projekty z džěćimi a młodžinu.		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 19	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda:--

<p>Wobzamknjenje č. 131 z dnja 19.09.2015 Zwjazkowe předsydstwo Domowiny schwali z někotrymi změnami jednanski porjad přirady RCW, kotryž wotnětka płaći.</p>		
<p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 18	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda:1
<p>Wobzamknjenje č. 132 z dnja 19.09.2015 Zwjazkowe předsydstwo přihtosuje k načiskej hospodarskeho plana Domowiny za lěto 2016.</p>		
<p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 19	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda:--
<p>Wobzamknjenje č. 133 z dnja 19.09.2015 Zwjazkowe předsydstwo powoła Antje Kellowu do wuběrka za kubłanje a młodžinu. Wona je sobudžěłačerk ABC a wučerka serbšćiny na delnjoserbskim gymnaziju a tam za Witaj-program zamołwita.</p>		
<p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 19	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda:--
<p>14. (rjadne) posedženje zwjazkowego předsydstwa dnja 21.11.2015 na žurli Serbskeho domu w Budyšinje</p>		
<p>Wobzamknjenje č. 134 z dnja 21.11.2015 Předležacy dnjowy porjad so schwali.</p>		
<p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 17	přećiwo namjetej: 1	so hłosa wzda:1
<p>Wobzamknjenje č. 135 z dnja 21.11.2015 Předležacy protokol 13. (rjadneho) posedženja z dnja 19.09.2015 so ze změnami schwali.</p>		
<p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 18	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: 1
<p>Wobzamknjenje č. 136 z dnja 21.11.2015 Zwjazkowe předsydstwo schwali plan swojeje džěławosće hač do 18. (wólbneje) zhromadžizny Domowiny w měrcu 2017. Prezidij zwjazkowego předsydstwa dóstanje nadawk, z pomocu fachowych wuběrkow a z podpěru zarjada Domowiny wšitke posedženja sčasom wobsahowje přihotować.</p>		
<p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 19	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: --

<p>Wobzamknjenje č. 137 z dnja 21.11.2015 Zwjazkowe předsydstwo schwali wutworjenje “serbskeje rěčneje rady”. Nadawk tuteje je wudžětanje šěrokih rěčnych naprawow w regionach Delnjeje a Hornjeje Łužicy, kiž maja mjez druhim předšulske a šulske kubtanje přewodžeć. Při tym měli so hižo eksistowace dobre naprawy wobkedžbować a na nje natwarjeć. Prezidij Domowiny dóstanje nadawk, wutworjenje rěčneje rady koordinować a zarjadowanje k serbskej rěči w lěće 2016 přihotować. Z tym zložuje so zwjazkowe předsydstwo na džěłowe směrnicy 17. hłowneje zhromadźizny Domowiny. Zwjazkowemu předsydstwu so běžnje wo aktualnym stawje džěławosće rady rozprawja. Prosy my sobustawske towarstwa a župy serbsku rěčnu radu aktiwnje při wutworjenju rěčnych naprawow podpěrować.</p>		
<p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 19	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: --
<p>Wobzamknjenje č. 138 z dnja 21.11.2015 “Hladajo na aktualnu situaciju, reflektujo na rozsudy hłowneje zhromadźizny a w zmysle čłowjeskosće a wotewrjenosće doporuči Zwjazkowe předsydstwo Domowiny komunam w serbskim sydlenkim regionje ke krótkodobnemu rozrisanju napjateje situacije w Němskej při zadomnjenju čěkańcow přinošować. Přejemy sej wot wšěch wobydlerjow a komunalnych politikarjow wotewrjenosć, bjez předsudkow nowych, nachwilnych abo dlěšodobnych sobuwobydlerjow ze swojich wsow witać a podpěrać.”</p>		
<p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 15	přećiwo namjetej: 1	so hłosa wzda:1
<p>15. (rjadne) posedženje zwjazkowneho předsydstwa dnja 30.01.2016 w Delnjoserbskim internacie w Choćebuzu</p>		
<p>Wobzamknjenje č. 139 z dnja 30.01.2016 Předležacy dnjowy porjad so schwali.</p>		
<p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 15	přećiwo namjetej:--	so hłosa wzda:--
<p>Wobzamknjenje č. 140 z dnja 30.01.2016 Předležacy protokol 14. (rjadneho) posedženja z dnja 21.11.2015 so schwali.</p>		
<p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 15	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda:4
<p>Wobzamknjenje č. 141 z dnja 30.01.2016 Zwjazkowe předsydstwo přihtosuje wašnju nastajenja operatiwneho plana k přesadženju nadawkow džěłowych směrnicy Domowiny. Prezidij dóstanje nadawk, z pomocu wuběrkow ZP a zarjada Domowiny a we wothłosowanju ze župami a sobustawskimi towarstwami plan precizować a jeho zaměrne přesadženje běžnje přewodžeć a kontrolować.</p>		
<p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 18	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda:1

<p>Wobzamknjenje č. 142 z dnja 30.01.2016</p> <p>Zwjazkowe předsydstwo schwali směrnicu za wužiwanje loga a za logo ze słowom „DOMOWINA“ (Wort-Bild-Marke) - hlej načisk grafikarki, kotrež ma so wotnětka w komunikaciji a w nowych publikacijach Domowiny jednotnje wužiwać.</p> <p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 18	přećiwo namjetej: 1	so hłosa wzda:--
<p>Wobzamknjenje č. 143 z dnja 30.01.2016</p> <p>Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wutwori na zakładže zjawneho wupisanja džěłowego městna jednačela Domowiny, kotrež ma so k 01.01.2017 wobsadzić, namakansku komisiju w slědowacej zestawje:</p> <p>1. Dawid Statnik - předsyda Domowiny 2. Judith Wałdžic - městopředsydk Domowiny 3. Kito Ela - dalši člon zwjazkowego předsydstwa 4. Bjarnat Cyž - tuchwilny jednačel Domowiny 5. Marcus Końcař - zastupowacy jednačel Domowiny</p> <p>Namakanska komisija ma pruwować přizjewjenja na zjawne wupisanje, požadarjow styšeć a posudžować jich kmanosće. Z toho ma nastać doporučenje za zwjazkowe předsydstwo k powołanju noweho jednačela.</p> <p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 19	přećiwo namjetej:--	so hłosa wzda:--
<p>Wobzamknjenje č. 144 z dnja 30.01.2016</p> <p>Zwjazkowe předsydstwo Domowiny bjerje rozprawu zarjada Domowiny wo rezultatach džěławosće lěta 2015 kaž tež nachwilne wotličenje hospodarskeho plana 2015 na wědomje a schwali čěžiščowe nadawki zarjada Domowiny za lěto 2016.</p> <p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 19	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda:--
<p>Wobzamknjenje č. 145 z dnja 30.01.2016</p> <p>Zwjazkowe předsydstwo Domowiny bjerje rozprawu džěławosće Rěčneho centruma WITAJ w lěće 2015 na wědomje.</p> <p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 17	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: 2
<p>Wobzamknjenje č. 146 z dnja 30.01.2016</p> <p>Zwjazkowe předsydstwo Domowiny schwali džěłowy plan RCW za lěto 2016.</p> <p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 12	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: 7

<p>Wobzamknjenje č. 147 z dnja 30.01.2016</p> <p>Zwjazkowe předsydstwo Domowiny nominuje slědowaceju wosobow za wólby na 61. kongresu FUEN (18. - 22.05.2016 we Wrocławje):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bjarnata Cyža za wólby wiceprezidentow FUEN - Dawida Statnika za wólby čłonow europskeho dialogneho foruma FUEN. <p>Wólbna doba wobjima lěta 2016 – 2019, jeli wolitaj so kandidataj na delegatnej zhromadźinje FUEN dnja 21.05.2016.</p> <p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 19	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: --
<p>16. (rjadne) posedženje zwjazkowego předsydstwa dnja 12.03.2016 hodź. w Serbskim domje w Budyšinje</p>		
<p>Wobzamknjenje č. 148 z dnja 12.03.2016</p> <p>Předležacy dnjowy porjad so schwali.</p> <p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 16	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: --
<p>Wobzamknjenje č. 149 z dnja 12.03.2016</p> <p>Předležacy protokol 15. (rjadneho) posedženja z dnja 30.01.2016 so schwali.</p> <p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 12	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: 4

<p>Wobzamknjenje č. 150 z dnja 12.03.2016</p> <p>1. Zwjazkowe předsydstwo zwoła 18. (wólbnu) hłownu zhromadźiznu Domowiny na sobotu, dnja 25. měřca 2017, w 09.00 hodž. do Wojerec.</p> <p>2. 18. hłowna zhromadźizna Domowiny změje slědowace hłowne nadawki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bilancować wólbnu dobu 2013 - 2017 a na zakładze rozprawow wuwjazać zwjazkowe předsydstwo; - přewjesć nowowólby za dobu 2017 - 2021: wólby předsydy, městopředsydow Domowiny a čłonow zwjazkowego předsydstwa kaž tež čłonow rewizijnego a změrcowskeho wuběrka; - analyzować staw zwoprawdženja džětowych směrnicy a tute po potrebnje wudospoćnić abo změnić. <p>3. Prezidij dóstanje nadawk, z pomocu zarjada Domowiny trěbne wobsahowe a organizatoriske přihoty hłowneje zhromadźizny koordinować.</p> <p>4. Zwjazkowe předsydstwo namołwi župy a sobustawske towarstwa, so aktiwnje na přihotach 18. hłowneje zhromadźizny třěšneho zwjazka wobdźělić a zdobyć kandidatow za nowowólby organow Domowiny.</p> <p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 16	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: --
<p>17. (rjadne) posedženje zwjazkowego předsydstwa dnja 28.05.2016 w Serbskim domje w Budyšinje</p>		
<p>Wobzamknjenje č. 155 z dnja 28.05.2016</p> <p>Předležacy dnjowy porjad so schwali.</p> <p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 15	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: --
<p>Wobzamknjenje č. 156 z dnja 28.05.2016</p> <p>Předležacy protokol 16. (rjadneho) posedženja z dnja 12.03.2016 so wot zwjazkowego předsydstwa schwali.</p> <p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 13	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: 2
<p>Wobzamknjenje č. 157 z dnja 28.05.2016</p> <p>Načisk hospodarskeho plana za lěto 2017 so wot Zwjazkowego předsydstwa Domowiny přiřwa.</p> <p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 15	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: --

Wobzamknjenje č. 158 z dnja 24.05.2016

1. 18. (wólbna) hłowna zhromadźizna přewjedže so sobotu, dnja 25. měrca 2017 na žurli Wu-chodosakskeje nalutowarnja Drježdžany we Wojerecach - Stare město (adresa: Hrodowe naměsto 2, 02977 Wojerecy).
2. Zwjazkowe předsydstwo schwali slědowacy kluč delegatow za 18. hłownu zhromadźiznu třěšneho zwjazka: nimo 28 čłonow zwjazkowego předsydstwa nominuja župy a nadregionalne towarstwa na kóžde započane 50 čłonow jedneho delegata, znajmjeńša pak póscele kóžde sobustawske towarstwo dweju delegatow na hłownu zhromadźiznu.

Nadregionalne sobustawske towarstwa, kotrež skutkuja w Hornjej a Delnjej Łužicy, dyrbjeli znajmjeńša jedneho delegata z Delnjeje Łužicy nominować

Doporuči so wšitkim sobustawskim župam a towarstwam, znajmjeńša štwórcinu delegatow w starobje pod 35 lěty nominować.

Připoložena lisćina wupokaza maksimalnu ličbu delegatow. Hdyž so tuta ličba wot župy / nadregionalneho towarstwa njewučerpa, njeje móžno, druhej župje / druhemu towarstwu zbytnje městna k dispoziciji stajić.

Sobustawske župy a towarstwa nominuja hač do 15. januara 2017 swojich delegatow a přepodaja wotpowědnu lisćinu delegatow na zarjad Domowiny.

Zapodate lisćiny delegatow tworja zakład za zwěšćenje přitomnosće na hłownej zhromadźiznje.

Wupady přizjewjenych delegatow chorobnych abo druhich wažnych přičin dla smědža so z naslědnikami narunać.

3. Zwjazkowe předsydstwo doporuči delegatam 18. hłowneje zhromadźizny Domowiny na zakładze plaćiweho wólbneho porjada Domowiny schwalenje modusa wólbow čłonow zwjazkowego předsydstwa na dobu 2017 - 2021.

Zwjazkowe předsydstwo namołwi wšitke župy a sobustawske nadregionalne towarstwa, hač do kónca januara 2017 swojich kandidatow za wólby předsydy a městopředsydow Domowiny, čłonow zwjazkowego předsydstwa kaž tež čłonow rewizijnego a změrcowskeho wuběrka Domowiny nominować.

Zwjazkowe předsydstwo doporuči wšitkim župankam/županam a předsydkam/předsydam nadregionalnych towarstwow, wosobinsce kandidować na načolnym městnje za zwjazkowe předsydstwo.

Zwjazkowe předsydstwo doporuči wšitkim kandidatam, předstajeć so serbskej zjawnosći w předpolu hłowneje zhromadźizny.

4. Zwjazkowe předsydstwo přihtosuje namjetej za jednanski porjad 18. hłowneje zhromadźizny.

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet: 15

přećiwo namjetej: --

so hłosa wzda: --

Wobzamknjenje č. 159 z dnja 28.05.2016		
<p>Zwězkowe pśedsedarstwo Domowiny wobzamknjo na naraženje Župy Dolna Łužyca z.t. cłonkojstwo Domowiny w euroregionje Sprjewja-Nysa-Bohr.</p> <p>Pšosbu wó pśistup stajijo w nadawku kšywowego zwězka zastupujucy jadnař Domowiny. Ako zastupnik za sobužěto Domowiny w euroregionje powołajo se Marcus Końcař.</p> <p>Nadawki a projekty z toś toho cłonkojstwa maju se ze Župu Dolna Łužyca wótgłosowaś.</p>		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 15	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: --
<p>18. (rjadne) posedženje zwjazkowego předsydstwa dnja 17.09.2016 w Delnjoserbskim internaće w Choćebuzu</p>		
Wobzamknjenje č. 164 z dnja 17.09.2016		
Předležacy dnjowy porjad so schwali.		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 18	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: --
Wobzamknjenje č. 165 z dnja 17.09.2016		
Předležacy protokol 17. (rjadneho) posedženja z dnja 28.05.2016 so wot zwjazkowego předsydstwa schwali.		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 13	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: 5
Wobzamknjenje č. 166 z dnja 17.09.2016		
Zwjazkowe předsydstwo Domowiny schwali doporučenje k wotběhowemu a časowemu planej za 18. hłownu zhromadźiznu kaž tež lisćinu hosći a rjadowanje rozprawnistwa z podatymi korekturami.		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 18	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: --
Wobzamknjenje č. 167 z dnja 17.09.2016		
Zwjazkowe předsydstwo Domowiny pomjenuje na zakładze § 4 wotstawk 2 wustawkow za zachowanje, spěchowanje a wuwice serbskeje rěče a kultury we wokrjesu Budyšin z dnja 13.01.2009 a na namjet Župy "Jan Arnošt Smoler" regionalnu rěčnicu, knjeni Sonju Hrjehorjowu na dobu hač do 31.01.2018 jako wěcywustojnu wobydlerku k sobudźětu w dźětowym kruhu za serbske naležnosće wokrjesa Budyšin we wólbnej dobj 2014 – 2019.		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 18	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: --

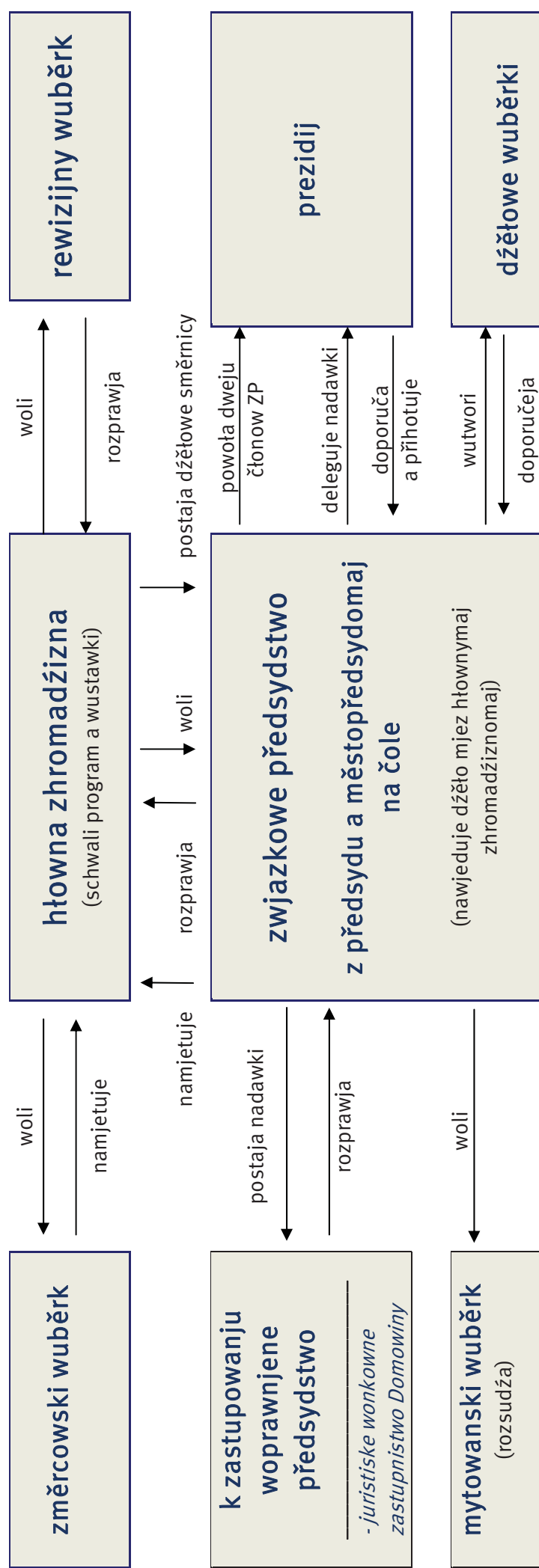
<p>Wobzamknjenje č. 168 z dnja 17.09.2016 Zwjazkowe předsydstwo Domowiny pomjenuje na namjet Župy "Jan Arnošt Smoler" regionalnu řečnicu, knjeni Sonju Hrjehorjowu jako člonku přewodneho wuběrka "Partnerstwa za demokra- tiju". Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 18	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: --
<p>19. rjadne posedženje zwjazkowego předsydstwa dnja 05.11.2016 w Serbskim domje w Budyšinje</p>		
<p>Wobzamknjenje č. 171 z dnja 05.11.2016 Změnjeny dnjowy porjad so schwali.</p>		
<p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 15	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: --
<p>Wobzamknjenje č. 172 z dnja 05.11.2016 Předležacy protokol 18. (rjadneho) posedženja z dnja 17.09.2016 so wot zwjazkowego předsydstwa schwali.</p>		
<p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 14	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: 1
<p>Wobzamknjenje č. 173 z dnja 05.11.2016 Zwjazkowe předsydstwo Domowiny přihtosuje wothłosowanemu namjetej CDU a SPD z dnja 19.10.2016 k rjadowanju serbskich naležnosćow k noweli Sakskeho šulskeho zakonja. Zdo- bom pokaza na rozsud Serbskeje rady, kotraž tohorunja namjetej CDU a SPD z dnja 19.10.2016 přihtosuje (posedženje 03.11.2016). Dale ma prezidij nadawk, ze Serbskim šulskim towarstwom z. t. kooperaciske zrěčenje w tutej naležnosći wudžětać.</p>		
<p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 15	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: --
<p>20. rjadne posedženje zwjazkowego předsydstwa dnja 28.01.2017 w klubowni Delnjoserbskeho internata w Choćebuzu</p>		
<p>Wobzamknjenje č. 176 z dnja 28.01.2017 Předležacy dnjowy porjad so schwali.</p>		
<p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 17	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: --
<p>Wobzamknjenje č. 177 z dnja 28.01.2017 Předležacy protokol 19. (rjadneho) posedženja z dnja 05.11.2016 so wot zwjazkowego předsydstwa schwali.</p>		
<p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 13	přećiwo namjetej:	so hłosa wzda: 4

<p>Wobzamknjenje č. 178 z dnja 28.01.2017 Zwjazkowe předsydstwo Domowiny bjerje rozprawu zarjada Domowiny wo rezultatach dźěławosće w lětomaj 2015 a 2016 na wědomje. Rozprawa předpožiči so delegatam 18. hłowneje zhromadźizny Domowiny, kotřiž změja móžnosć, so k tomu naprašować.</p>		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 17	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: --
<p>Wobzamknjenje č. 179 z dnja 28.01.2017 Zwjazkowe předsydstwo Domowiny přihłosuje čezišćowym nadawkam zarjada Domowiny za lěto 2017.</p>		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 17	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: --
<p>Wobzamknjenje č. 180 z dnja 28.01.2017 Zwjazkowe předsydstwo Domowiny bjerje rozprawu RCW wo rezultatach dźěławosće w lětomaj 2015 a 2016 na wědomje. Rozprawa předpožiči so delegatam 18. hłowneje zhromadźizny Domowiny, kotřiž změja móžnosć, so k tomu naprašować.</p>		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 15	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: 2
<p>Wobzamknjenje č. 181 z dnja 28.01.2017 Zwjazkowe předsydstwo Domowiny přihłosuje dźěłowemu planej RCW za lěto 2017.</p>		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 11	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: 6
<p>Wobzamknjenje č. 182 z dnja 28.01.2017 Zwjazkowe předsydstwo Domowiny doporuči delegatam 18. hłowneje zhromadźizny na zakładze nadawka 10.1.2. dźělowych směrnicy - "Domowina wudžěta sebi z pomocu zarjada ručnik za definowanje jednotneho wonkowneho wobrazu w zmysle corporate design" - doskónčne schwalenje směrnicy za wužiwanje loga a za logo ze słowom k zaručenju tutoho naroka w třěšnym zwjazku, w župach a w sobustawskich towarstwach. Wotpowědny namjet za wobzamknjenje ma so do delegatnych mapow zapřijeć.</p>		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 17	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: --
<p>21. rjadne posedženje zwjazkowego předsydstwa dnja 25.02.2017 w Serbskim domje w Budyšinje</p>		
<p>Wobzamknjenje č. 186 z dnja 25.02.2017 Předležacy dnjowy porjad so schwali.</p>		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 14	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: --

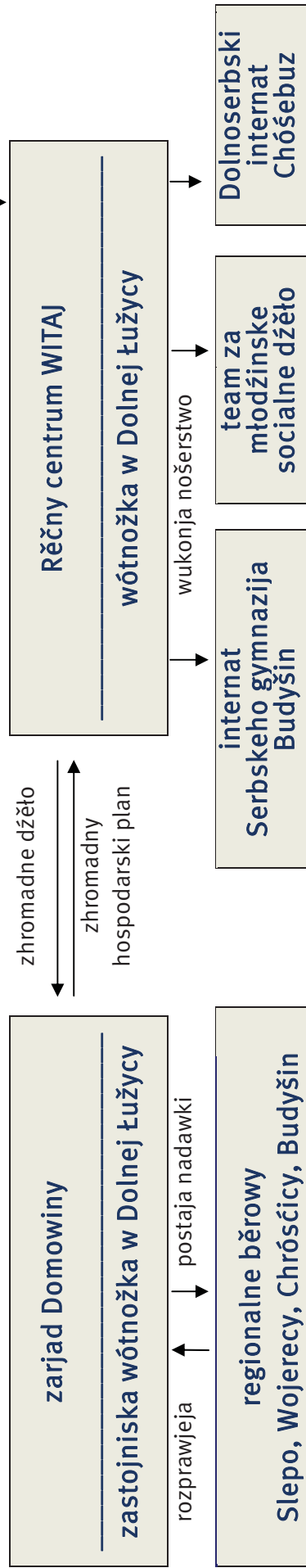
<p>Wobzamknjenje č. 187 z dnja 25.02.2017 Předležacy protokol 20. (rjadneho) posedženja z dnja 28.01.2017 so ze změnu w dypku 5 wot zwjazkowego předsydstwa schwali.</p>		
<p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 12	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: 2
<p>Wobzamknjenje č. 188 z dnja 25.02.2017 Zwjazkowe předsydstwo Domowiny schwali swoju rozprawu wo dźěławosći Domowiny mjez 17. a 18. hłownej zhromadźiznu. Rozprawa zapřija so do delegatnych mapow a tworí zakład za wuwjazanje zwjazkowego předsydstwa wólbneje doby 2013 - 2017.</p>		
za namjet: 13	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: 1
<p>Wobzamknjenje č. 189 z dnja 25.02.2017 Na zakładže § 10 wotstawk 5 Krajneho planowanskeho zakonja Sakskeje powoła Zwjazkowe předsydstwo Domowiny Pětra Brězana k poradźowacemu sobudźětu w zwjazkowej zhromadźiznje a w brunicy wuběrku Regionalneho planowanskeho zwjazka Hornja Łužica-Delnja Šleska. Jako jeho zastupjer w mjenowanymaj gremijomaj skutkuje Manfred Hermaš.</p>		
<p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 14	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: --
<p>Wobzamknjenje č. 190 z dnja 25.02.2017 Zwjazkowe předsydstwo Domowiny powoła Dawida Statnika do dohladowanskeje rady Krabatoweho młyna powšitkownowužitna towaršnosć z wobmjezowanym rukowanjam (gGmbH). Wón ma so zasadźeć za dalše wuwíce Krabatoweho młyna jako regionalnje wuznamne zarjadnišćo hajenja kultury, wuměštwa a tradicijow Serbow a srjedźišćo k spěchowanju serbskeje kultury a turizma (hlej regionalny plan Hornja Łužica-Delnja Šleska) z wužiwanjom serbskeje rěče.</p>		
<p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 12	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: 2
<p>Wobzamknjenje č. 191 z dnja 25.02.2017 Zwjazkowe předsydstwo doporuči delegatam 18. hłownej zhromadźizny Domowiny dnja 25.03.2017 we Wojerecach schwalenje naćiska za přiměrjenje dźělowych směrnicy hač do 19. hłownej zhromadźizny w lěće 2019. Dale namjetuje, zo měta so 19. hłowna zhromadźizna wěnować předdźětanju dźělowych směrnicy.</p>		
<p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 14	přećiwo namjetej: --	so hłosa wzda: --

6.2. Organigram třéšneho zwjazka (staw 07/2016)

čestnohamtska runina

hłownohamtska runina

6.3. rozprawy żupow a specyficznych sobustawskich towarstwow wo dźělawnosći w lětomaj 2015 a 2016

6.3.1. rozprawa rozšěrjeneho předsydstwa Župy Jakub Lorenc-Zalěski z. t. wo dźělawnosći 2015/2016

2015/2016 njebě za nas jednory čas.

Smy so z našim modelom, zhromadnje kroče do přichoda namakać, na jara dobry puć podali. Do našich konceptow, wosebje do sociokulturneho koncepta „Wosom wsow – jedna wosada“, smy wšě trěbne naprawy zapřijeli, zo bychmy naše programy k rewitalizaciji rěče w pěstowarni a šuli a naše dźěło w towarstwach polěpšili resp. dale derje pokročowali. Přez dźělarnički přichoda smy wšitkich, kotřiž to chcychu, zapřijeli a z tym dalše zakłady za zhromadne dźěło w přichodze kładli. Dokelž běchmy dvě lěće dołho w njewěstosći nastupajo předań brunicoweje sparty a milinarnje, njemóžachmy wšelake projekty realizować. Po předani Vattenfalla čěskemu předewzaću EPH w oktobru 2016 je so zaso něšto hibało, ale wo wotbagrowanju za Wochozy II budže so hakle w podlěću 2017 rozsudzić.

Njejsmy so jako župa ženje chutnym diskusijam zapowěli. Diskusije pak dyrbjachu móžnosće za rozrisanja a tudyšim wobydlerjam perspektiwy do přichoda pokazać. To najwažniše bě a je, zo wšitko za wozrodženje serbsčiny činimy.

Zo bychmy so w tutych njewěstych časach na puće podali, kiž su tež woprawdže móžne, smy z lokalnymi akterami zhromadnu bazu pytali. Model dźělarnički přichoda smy wužili za procesy moderacije a akceptancy, zo bychmy wšitke projekty zaměrnje realizowali. Serbski institut a socialna syć nas wot lěta 2007 při tym jara wuspěšnje přewodźujetej. Přez socialnu syć su Slepjanske komuny a wosada 2016 model dźělarničkow přewzali. Jich wuslědky nam přiřada za koncept wuwica spřistupnja. Džakownje registrujemy, zo njejewja so žanežkuli serbskosć wobmjezowace zaměry. Naše předstawy so wobšěrnje w druhich dokumentach jewja. Po separatnych jednanjach Domowiny z Vattenfallom móžachu so w decembru 2013 dojednane wuslědky z wobłukowego dojednanja za lěće 2015/2016 wuspěšnje nałožować a realizować.

Wulku prócu je župa do podpěry projekta Witaj inwestowala. Juliana Kaulfürstowa a Franciska Wróblowa nětko hižo dlěši čas, z Rěčnym centrumom WITAJ wusko kooperuju, kubłarki při rozšěrjenju jich znajomnosćow hornjoserbsčiny podpěrujetej.

Nimo toho móžachmy Mariju Pěček, kotraž bě jako šulerka w Slepom projekt zplus wuspěšnje absolwowała a kiž so nětko na kubłarku wukubła, jako přidatnu pomoc za Witaj-pěstowarnju w Rownom zdobyć.

Pěstujemy stajny zwisk k Slepjanskej gmejnje jako nošerka tuteje pěstowarnje.

Dokelž je za našu zakładnu kaž tež za wyšu šulu dale a wjace přizjewjenjow, dźělaja wšitcy partnerojo z gmejnow, wokrjesa Zhorjelca kaž tež Swobodneho stata na tym, zo by kładženje zakładneho kamjenja za nowy šulski kompleks w nalěću 2017 był wulki podawk za wšitkich, z kotrymiž je tež nowa perspektiwa dwurěčneho kubłanja zwjazana.

Nimo toho smy dalšich wučerjow dóstali, kiž serbsčinu maćernorěčnje wobknježa, tak zo móže so wučba w zwučenej wysokej kwalificiće wotměwać.

Naša župa přinošuje z projektnymi srědkami a z personalom wysokemu niwowej zwonkašulskich cyłodnjowskich poskitkow.

Wjerški 2015/2016:

džěłarnički přichoda „8 wsow – 1 wosada“

- 26.06.2015, 5. džěłarnička „Kak zachowamy a skrućimy Slepjansku rěč a kulturu, našoži a tradicije w tuchwilnej situaciji?“
- 13.11.2015, 6. džěłarnička „Zwěšćenje spěchowanskich móžnosćow zwonka Vattenfalla“
- 11.05.2016, 7. džěłarnička – dr. Jana Šoćina předstaji wuslědki slědženskeho projekta „Bilingualne přiswojenje rěče w projekće WITAJ“

slepjanščina:

- prawidłowne kursy slepjanščiny na Njepilic statoku w Rownom
- oktober 2015: dokónčenje projekta „Nahrawanja za dokumentowanje slepjanščiny“ a prezentacija knihi „Płachta pětna hulicowańkow“ z CD originalnych nahrawanjow kaž tež wustajeńca wo wobdžělenych wosobach w nošerstwje župy
- awgust 2016: wozjewjenje knihi „Kak to jo było – 1000 Slěpjańskich słowow“ w nošerstwje spěchowanskeho towarstwa Njepilic dwór Rowne z.t.
- džiwađłowa skupina jako poskitk cyłodnjowskeje šule na ZŠ Slepom z tekstami, kiž su zdžěła w slepjanščinje

jubileje:

- awgust 2015: 70 lět Domowinska skupina Trjebin
- juni 2016: 70 lět Domowinska skupina Wochozy
- september 2016: 70 lět Domowinska skupina Rowno
- september 2016: 250. narodniny Hanza Njepile

dalše wjerški w Domowinskich skupinach a towarstwach:

- junij 2016: „Zetkanje dudakow“ w Trjebinje
- kóždy lěto jutrowne wiki w Slepom a Brězowce
- pěstowanje našožkow w běhu lěta na Njepilic statoku (swinjorězanje, pjerjodrěče, wóskowanje jejkow ze swójbami, předstajenje žnjowych našožkow, přaza, džěćetko a wjele dalšeho)
- kóždy lěto ptači kwas w pěstowarni „Milenka“ w Rownem

W našim džěle smy na region a naše wjeski pokazani. Poćah k wjeskam sposrědkuje nam trěbny ramik za to, zo naše džěto tež w přichodže na najlěpše wašnje zdokonjamy. Njedziwajmo wšěch njewěstosćow je Slepjanska wosada, běchu wsy Mužakowskeje hole a něhdyšeho wokrjesa Běta Woda přeco hižo naša domizna a to tež wostanu. Wo wusměrjenje na cyły wokrjes Zhorjelc smy so postarali, tak zo je nětko tež w Zhorjelcu a Žitawje serbskich aktiwitow. Naš nadawk potajkim je, zo stworimy za serbskosć wobstejnosće, w kotrychž móže dale žiwa być a so w přichodže wuwijać.

6.3.2. rozprawa k džěle Zwjazka serbskich studowacych - župa „Jan Skala“

Župa „Jan Skala“ je zwjazk studentow, wukubłacych a alumni w Serbach. Jeje nadawki su koordinacija zhromadneho džěła, poskićenje pomocy a zastupowanje tutych skupinow před serbskimi institucijemi. Tučasnje džěli so župa do štyrjoch džělow, kiž wobsteja ze studentskeho chóra, redakcije satiriskeho lětopisa Šeršenja a studentskeju cyłkow Bjarnat Krawc (Drježdžany) a Sorabija Lipsk. Zastupjerjo tutych cyłkow tworja hromadže z alumni zdobom předsydstwo župy, kiž džěto čłonow podpěra a dokumentuje. Dla toho je přirodny angažement župy wosebje na jeje čłonske džěle koncentrowane. Župa sama zarjaduje drje prawidłowne zetkanja, woteda pak wšitke wjetše projekty do rukow čłonow. Wuwzaće tworja projekty, kaž studijny džeń na gymnaziju, kiž so hromadže z Pawkow wotměwa.

K džěle cyłkow:

Šeršeń: Studentski časopis so lětnje na Schadžowance rozdžěli. Koordinaciju a layout přewza w poslednich lětach Lipsk, při čimž so tež přeco mnohe přinoški z Drježdžan a wot dalších serbskich studentow dodawaja. Kónčna wersija so kóždolětnje wot Jana-Jurja Serbomichla wudžěła. Tamni dopisowarjo so z prawym mjenom njemjenuja, wšako časopis satirisce a kritisce wo serbskich wobstojnosćach sudži. Šeršeń je njewotwisny a njedóstanje žane spěchowanje. Awtorojo džěłaja čestnohamtsce a financuja čišć přez dary čitarjow.

Studentski chór: Studentski chór wustupuje kóždolětnje na Schadžowance. Pod wuměłskim nawodom Symana Hejduški je so chór dale modernizował a zamóže klasiske serbske kaž tež moderne popowe twórbje na wysokim niwowje přednjesc. Dla dobrego wothłosa spyta so 2016 samo nimorjadny koncert organizować, kiž pak dla njekalkulujomnych časow přitomnosće, kiž sej studij žada, znjemóžni. Snano so klětu nowy projekt nastaji. W lětomaj 2013 a 2015 wotměwaštej so wuspěšnej probowej lěhwje we słowjanskim wukraju.

Bjarnat Krawc: Studentski cyłk w Drježdžanach ma swójsku etažu, hdžež so čłonojo a přečeljo častohdy zetkaja. Tak wotměštej so wulka semester-startowa party kaž tež adwentnička. Na tutych swjedženjach pěstuje so serbske wašnje swjećenja, wosebje přez serbski spěw a serbske reje. Dla tradicionalneje struktury towarstwa a studijných poskitkow w Drježdžanach, faluja kóždolětnje holcy. Tuž njemóža so tež nałožki kaž mejemjetanje wotměwać. Reaguj na tutón problem přewjedu Krawcojo kóždolětnje zetkanje ze šulerjemi, na kotrymž informuja wo studijných móžnosćach a studentskim žiwjenju a zdobom za nje wabja. Najwjetša akcija Krawcow je wobdžělenje na Schadžowance. Tam spěwaja w chórze, dopisuja do Šeršenja a předstaja kabaretowy přinošk. Wosebitosć je kritiske a žortne wabjenje na programje. Přez lěto so Krawcojo zdobom na sportowych akcijach w měsće a we Łužicy wobdžěleja.

Sorabija Lipsk: Studentske towarstwo woswjeći 2016 swoju 300. róčnicu z wulkim swjedženjom. Cyłk je přez cyłe lěto aktiwny. Tak swjećitej so kermuška a adwentnička, ke kotrymajž so tež awtor za mały kulturny podžěl přeprosoy a nowi čłonojo so witaja. Dale wobdžěleja so Sorabičenjo runja Krawcam na Schadžowance, z podžělom při chórze, Šeršenju a kabareće. Wosebitosć je wuzběhowanje dołheje serbskeje tradicije w Lipsku, kiž so tež do zjawnosće nosy. Tak pala so 30. apryla chodojty a meja so staja. Tuta so potom tež mjeta. K wšitkim serbskim nałožkam kaž tež k róčnicy so zdobom ze Sorabiju spřečeleni Lipšćan studentske cyłki přeprošuja. Město zhladuje na dothu tradiciju studentskich jědnatkowych radow, ke kotrymž tež Sorabija słuša. Tak přewjedu rapaki kóždolětnje w februarje póstničku z programom. W lěcu wobdžěleja so na wulkich lěčnych póstnicach wšěch studentskich cyłkow. Tež sportowje je Sorabija aktiwna, tak wobdžěluje so w Lipsku a we Łužicy na wšelakich wubědžowanjach.

→ Ma so potajkim bilancować, zo je serbske studentstwo jara aktiwne a so tučasnje w jara plódnjej fazy pohibuje, wosebje tež dla jeje mnohich młodych a angažowanych čłonow. Podpěra studentstwa, tež jako žórło přichodneje serbskeje elity, ma so tuž dale pilnje spěchować.

6.3.3. rozprawa Towaršnosće za spěchowanje Serbskeho ludoweho ansambla Budyšin z.t. wo skutkowanju w lětomaj 2015/2016

Spěchowanska towaršnosć, kotrejž přisłuša 19 jednotliwcow a dwaj kolektiwaj, ma za přenjozadny nadawk nimo materielneje a pjenježneje podpěry, k tomu přinošować, zo by so prestiž SLA hłownje mjez Serbami zwyżi.

Towaršnosć podpěruje prócowanja SLA, so koncepcionelnje na sylnej noze stajeć a njehladajo na wobmjezowane pjenježne a personelne možnosti na jednej stronje na dobre tradicije nawjazać a na druhej stronje spěchować nowe projekty.

Wusahowacy projekt bě spočatk 2016 wot towaršnosće sobu spěchowany a pod jeje kmótristwom stejace wobědžowanje młodych serbskich hudźbnych talentow.

Na tutym polu je pak wjace kooperacije z druhimi mocami (ZSW, Domowina atd.) móžne. Towarstwo je w lětomaj rozprawniskeje doby za wažne měto, so sobu zarjadować do witanjskich a integraciskich aktiwitow na dobro azylowych požadarjow. Na Ptačim kwasu 2015 smy 40 džěči z azylowych domow na zarjadowanje do Budyšina přeprošyli a jim k witanju ptačkow kwasu sroku z witanjskej chorhojčku přepodali. Hižo lěto do toho je towaršnosć 15 šulerjam-džěčom azylowych požadarjow wopyt Ptačeho kwasu zmóžniła. Zwjeselace je, zo bu to wot Budyskeje Domowinskeje župy a wot SLA sameho derje podpěrane.

Prócowanja spěchowanskeje towaršnosće, renomej Serbskeho ludoweho ansambla dale mjez serbskim (a tež němskim) ludom spěchować, je so stało ze zaměrnymi aktiwitami jednotliwych člonow: wobdžělnje na diskusijnych kołach druhich towarstwow, přewod turnejowych zajězdow, na přikład do Danskeje, spěchowanje publikaciskeho džěła a zjawnostneho džěła SLA sameho.

Mamy za třěbne, dalokož so to hišće hodži, zwiski k něhdyšim člonam SLA a džensnišim ansamblowcam ze stron člonow našeje towaršnosće hajić a archiwěrować dopomnjenki bywšich člonkow a člonow SLA jako pokład serbskeho kulturneho wědomja (na přikład wobšěrniji interview z bywšim intendantom SLA Detlefom Kobjelu).

Naša towaršnosć ma scyła za třěbne, zo so dopomnjenska kultura pola Serbow jako džělčk serbskeje identity dale wuwija.

Radžomne je, zo so wědomostnicy, publicisća a amaterjo-stawiznarjo koncepcionelnje dojednaja. Tak je na času, zo so spomóžne skutkowanje tajkich wusahowacych ansamblowcow kaž choreografa Juraja Kubaňki, moderatorki Lenki Šoćčineje- Winarjec abo organizatora Jana Kindermanna do wědomja džensnišich ludži woła. Zwiski mjez něhdyšimi a džensnišimi ansamblowcami skrućić mamy za wažny kulturny a socialny nadawk. To pak jeničce za SLA njeplaći, ale tež za druge serbske zarjadnišća.

Towaršnosć za spěchowanje SLA ma sowě tež nadawk, direktnje z penjezami podpěrować wobšěrne skutkowanje ansambla, wosebje w pomocy a nawjedowanju amaterskich cyłkow we Łužicy a při spěchowanju młodych talentow.

Dokelž njehraje w Zwjazku serbskich wumětcow hudźba jej přistejacu rólu – njeje prawje došlo k znowazałoženju wumětskeho koła kaž pola spisowacelow abo tworjacych wumětcow – je so SLA nabrěmiło hajeńe tež naščasneje hudźby. Ju sobu do ludu njesć je z wida serbskeje towaršnosće wažny nadawk.

6.3.4. rozprawa předsydstwa Zwjazka serbskich wumětcow

(na hłownej a wólbnej zhromadźiznje dnja 18. nowembra w Haslowje)

Česćeni přitomni! Po našej zaštej wólbnej zhromadźiznje w oktobrje 2014 stej so mjeztym dvě lěće minyły. W tutym času je tehdy nowowuzwolene předsydstwo ZSW, zwjetša zaso wot bywšich čłonow předsydstwa wobstejace, tójšto wuznamnych kulturnych projektow organizowało a přewjedło, kotrež přinošowachu k šěrokemu serbskemu kulturnemu žiwjenju kaž tež k wuspěšnej prezentaciji serbskeje kultury a serbskeho wumětstwa zwonka Łužicy a samo we wukraju. Před dwěmaj lětomaj je tehdy 19 lět skutkowacy předsyda Benedikt Dyrlich swoju funkciju přepodał młodemu čłonej ZSW Istwanej Kobjeli z potrjebu a nadawkom, zo so naš zwjazk a jeho předsydstwo womłodźitej.

Start za tutu nadźiju bě daty. Ale stary problem našeho zwjazka, dóstać poľne přistajenje koordinatorki/koordinatora, kotrež garantuje běžne dobre džěto a wudžerženje kontaktow mjez čłonami ZSW, je bohužel hnydom młodemu a nowemu přesydže na noze padnył. Z přěnim wokomikom swojeho předsydstwa dyrbyeše so Istvan Kobjela, wězo tež z wulkej pomocu čłonow předsydstwa, wosebje Benedikta Dyrlicha, bėdźić z móžnymi konstelacijemi financowanja koordinatorki. W přěnim lěće so poradzi z poľměstnym přistajenjom w SLA a z dalšej 60procentowskej financnej podpěru přez załožbu tute městno zawěsćić.

W druhim lěće, 2016, njebě SLA k tomu hižo zwólniwy. Dyrbjachmy za sponsorami pytać a jich zdobyć, zo bychy tući k 60 procentam podpěry přez Załožbu za serbski lud pobrachowacych 40 procentow přinošowali. Tole bě wulke napinanje. A tutón problem so zaso za nowe lěto jewi, dokelž nochce załožba poľnje sumu za přistajenje koordinatorki/koordinatora přewzać. Ale wo tym w diskusiji wjace!

Někotre wažne projekty

Při wšěch napinanjach za sponsorami – smy w tutymaj lětomaj w cyłku nazběrali na 47.043,08 eurow - je so Zwjazkej serbskich wumětcow poradziło něhdže 40 wjetšich projektow, ale tež tójšto mjeńšich, kaž čitanja, přewjesć. Wam předleži lisćina tych wjetšich projektow. Tuž nochcu nětko kóždy projekt znowa mjenować, ale so jenož na někotre koncentrować, wšako chcedža wo jich džěławosći tež rozprawjeć předsyda w tutej legislaturnej periodže znowa załoženych kołow w našim předsydstwje – Koła spisowacelow, tworjacych wumětcow, hudźbnikow a džiwadźelnikow. Chcu hišće na to skedźbnić, zo njeběchu naše projekty jenož kulturneho razu, ale tež politiskeho kaž například loni 30. januara diskusijne koło ze syriskim lékařjom a basnikom dr. Abdelwahhabom Azzawiom.

Wosebje wusahowacej běštej w lěće 2015/2016 37. a 38. mjezynarodny swjedžen poezije, za kotryž bě kaž dotal přeco Benedikt Dyrlich poľnje zamołwity. Ale jemu stejachu čłonojo předsydstwa a dalši čłonojo ZSW pomocnje k dispoziciji. Při tym bě so z tutymaj swjedženjomaj tež poradziło, ze serbskej poeziju a hudźbu dóstać přistup do Drježdžanskeho literarneho domu wile Augustin.

Lětsa naši awtorojo tam znowa wuspěšnje wustupichu a takle serbsku kulturu a literaturu zwonka Łužicy přeswědčiwje prezentowachu. Tole płaći tež za loni w juniju přewjedženu rozmołwu a čitanje pod hesłom „Wuswobodženje 1945“ - spominajo na jednu baseň Józefa Nowaka w Berlinskim pučowanskim běrowje Global.

Scyła dyrbi so při woběmaj swjedženjomaj poezije wuzběhnyć, zo je so ZSW stajnje prócowal wo zapřijećé młodych awtorow a prezentacije literatury a poezije před serbskimi a němskimi gymnaziastami w Budyšinje, Wojerecach, Drježdžanach, Biskopicach a Złym Komorowje. Tule džěše ZSW wo to, młodym ludžom zaso zajim za serbsku literaturu zbudźić. A wuzběhnyć ma so, zo nastachu přez swjedženje poezije z pomocu na nich wobdžělenych wukrajnych

basnikow antologije serbskeje poezije w přeložkach, wudate we słowjanskim wukraju, ale tež lětsa w PoP-nakładnistwje wobšěrna antologija „Brücken im Zugwind“. Tule słuša znowa džak Benediktej Dyrlichej.

Zdobom wustupichu naši čtonojo-basnicy we wukraju kaž w oktobrje 2014 Benedikt Dyrlich, Dorothea Šotčina a Tomasz Nawka w serbskej stolicy Běłohród a w Smederevje, hdžež serbisko-serbsku antologiju „Wokomiki stónca“ předstajichu. Loni a lětsa přednošowaše Dyrlich w Katowicach kaž tež w Ukrainje wo serbskej literaturje. Ale wo tym budže Benedikt hišće w svojim přinošku něšto rjec. Wuzběhnyć ma so, zo buchu lětsa wjacori čtonojo – Benedikt Dyrlich, Beno Budar, Dorothea Šotčina, Alfons Wićaz ... z diplomami a medaljami Akademije wědomosćow Ukrainy wuznamjenjeni, a Beno Budar tež hišće přez Lwiwsku uniwersitu, štož zwurazni, zo so jich džěło na dobro serbskeje kultury we wukraju z česćownosću připóznawa.

Tworjace wuměłstwo

Tež na polu tworjaceho wuměłstwa je so tójšto hibato. Tule bě na přikład loni w nowembrje wotewrjenje wustajeńcy „jasym Malerei-Grafik-Plastik“ w Ludowej bance w Budyšinje před wjace hač sto wopytowarjami wulki wuspěch. Tam wustajichu Iris Brankčkowa, Isa Bryccyna, Maja Naglowa, Borbora Wiesnerjec, Marion Kwicojc a Sofija Natuškec. Samsna wustajeńca namaka lětsa w meji/juniju w Biskopicach wulke připóznaće. Tole plaći tež za wustajeńcu z twórbami Eberharda Petersa składnostnje jeho 80. narodnin lětsa w měrcu w Budyskim wyším zarjadniskim sudnistwje.

Wjele prihotow a džěła při natwarje a wottwarje je za tajku přehladku trěbne. A tule słuša za jich prócu wšitkim wobdźělenym tworjacym wuměłcam, ale wosebje tež za organizaciju, natwar a wotewrjenje wustajeńcy zamołwitymaj Jance Rögnerjowej a Tomaszej Nawce wulki džak za jich wulki angažement.

Za džěći

ZSW je so tež prócowat, džěćom přistupnič serbsku literaturu a spěw. Cyły rjad čitanjow wotmě so loni a lětsa w pěstowarnjach a šulach. Tak podpěraše naš zwjazk loni w nowembrje w Lubiju koncert k projektej „Lausitzer Spatzen/Sołobiki - Jedem Kind seine Stimme“. A wosebje wuspěšne bě lětsa w juniju wot našeje člonki ZSW Wórše Wićazoweje wudźěłany a z Chróšćanskimi šulerjami a Tomaszom Nawku na dudach na Wojerowskej Zejlerjowej šuli předstajeny program „Po puću ze spěwami a bajkami na česć Smolerja“. Tule čuje so naš zwjazk sobu zamołwity za serbske kubłanje našich džěći.

Hudźba

Serbska hudźba namaka nimale při kóždym literarnym programje sobu swoje krute městno. Mjenować pak dyrbi so wosebje loni w nowembrje přewjedženy koncert z chóromaj Budyšin a Łužyca w Haslowje. Samsny program bě so před tym w Choćebuzu předstajit. Tule je zwjazk, na čole z jeho člonom předsydstwa Michałom Jancu a koordinatorku wšón prihot połnje do rukow wzał a projekt wuspěšnje zmištrowat.

Tola wusahowacy wjeršk bě na polu hudźby prapremjera 5. sinfonije „Stalingrad“ našeho čtona a komponista Hinca Roja lětsa 15. apryla we wulkopóslanstwje Ruskeje federacije w Berlinje. Tule je so dobre zhromadne džěło ZSW a SLA wopokazało. Wo hudźbu staraše so orchester SLA pod nawodom Dietera Kempeho a organizatora Tobiasa Ruchi, zamołwity za zapřijeće někotrych člonow Delnjošleskeje filharmonije Jelenia Góra. Cyły organizatoriski prihot koncerta měještaj pak Alfons Wićaz hromadže z Janku Rögnerjowu w rukomaj. Nimale 450 hosći so na prapremjerje z Klětnjanskeje wokoliny, Delan a Budyšina wobdźěli. To bě woprawdže wulki podawk.

Klětnjanscy wobdźělnicy su wo tutym podawku samo rjanu fotowu knižku wudali a zdobom předleži nam CD z natočenej 5. sinfoniju. Byrnjež so w Rozhledže projekt njewěcownje

kritizował, bě wón za prezentaciju serbskeje kultury wuznamny, bych samo prajił historiski, a za přitomnych koncerta krasne dožiwenje. Na web-stronje ruskeho wulkopóstanstwa namakamy pod mediateka/wobrazy samo fota a rozprawu wo tutej prapremjerje kaž tež pod „aktuell“ powitanske słowa wulkopóstanca Wladimira Grinina, štož zdobom zwurazni, zo tež ruske wulkopóstanstwo tute zarjadowanje jara wysoko hódnoći.

Na kóždy pad ma so tež mjenować zhromadne džěto ze Założbu za serbski lud. Wěmy, zo njeje naš zwjazk jeničke towarstwo, kotrež wo finacielnu podpěru prosy. Ale jeli bychmy raz analizowali, kelko financnych srědkow přez sponsorow je ZSW přez lěta jeho skutkowanja sam wobstarał, potom bychmy procentualnje zawěsće na čole stali. Štož so nam njelubi je, zo bě při próstwach za finančnu podpěru stajnje někajke wušparanje ze stron załožby, druhdy mjeńše, potom zaso wjetše. A často dlješe so přizwolenje srědkow někajkich małych wěckow dla. Tohodla čakachmy na tute druhdy hač do posledneho wokomika, štož wězo projekt wohrožeše.

Wo polěpšenje tuteje situacije smy ze zamołwitymi załožby rěčeli a tutu próstwu tež nowemu direktorej Janej Budarjej lětsa na zhromadnej rozmołwje sprosředkowali. Tule bychmy sej ze stron załožby přichodnje wjace pomocy a fleksiblnosće přeli. Jenož takle so kulturne džěto z radosću přewjedže.

Někotre přispomnjenja

Na próstwu někotrych člonow, w přichodže tež wjace wo literarnych nowostkach diskutować, je Koło spisowacelow pod nawodom B. Dyrlicha wjacore tajke diskusije přewjedło. Bohužel pak so zwjazkej tute słabe wobdžělnistwo njelubi. (Snadž Benedikt hišće w swojim přinošku něšto k tomu praji.) Scyła dyrbjachmy zwěsćić, zo mało našich člonow zarjadowanja ZSW wopytuje. Tole měto so w přichodže změnić. Wšako člonowo w předsydstwje tež čestnohamtsce džětaja. A woni měli tež začuće měć, zo sej jich džěto w swobodnym času tež wšitcy člonowo ZSW česća.

Jako předsystwo smy so w tutej legislaturnej periodže 23 razow zetkali. Bohužel njemóžemy tež z wobdžělnistwom člonow předsydstwa stajnje spokojom być, tež hdyž předležachu najwšelakoriše zamołwjenja. Wěmy, zo staj Istvan Kobjela a Marian Bulank jako džiwdželnikaj jara do džěta zapřijetaj. Tohodla je Alfons Wićaz tež předsyda za čas lětneho džiwdžadła, lětsa wot junija hač do awgusta, jako amtěrowacy předsyda zastupował, zo by takle džěto předsydstwa dale běžało.

Michał Janca bě přez swój dalokostudij zadžěwany běžnje aktiwnje sobu džětać. Tak wobdžělichu so na posedženju předsydstwa Janka Rögnerjowa a Alfons Wićaz na wšěch 23, Benedikt Dyrlich 21, Istvan Kobjela 19, Tomasz Nawka 18, Michał Janca 6 a Marian Bulank 5 razow. Tohodla naša próstwa na nowe předsydstwo: Tule w přichodže lěpše zhromadne džěto wukonjeć.

Džak

Na kóncu słuša pak wšitkim člonam předsydstwa a tym, kotřiž su spomóžnemu džětu ZSW sobu přinošowali wutrobny džak. Džak słuša džensa wosebje Benediktej Dyrlichej, Jance Rögnerjowej, Alfons Wićazej, Tomaszew Nawce, Marianej Bulankej a Istwanej Kobjeli - kotřiž hižo wjace za nowe předsydstwo njekandiduja - za jich dotal wukonjane džěto. Wjeselimy so, zo Michał Janca znowa za nowe předsydstwo kandiduje a prosymy wo to, zo so džensa nowi ludžo za kandidaturu noweho předsydstwa k dispoziciji staja.

Wutrobny džak!

Projekte des Sorbischen Künstlerbundes e.V. im Zeitraum vom 01.01.2015 – 31.12.2015

- 28.01.2015 Diskussionsrunde zum Buch “Hodownikowanje” in der Gaststätte “Wjelbik”
- 30.01.2015 Diskussionsrunde mit Dr. Abdelwahhab Azzawi (Arzt und Dichter aus Syrien) in der Gaststätte “Wjelbik”

- 11.03.2015 Buchbesprechung “Europa erlesen – Lausitz” in der Stadtbibliothek Bautzen

- 23.04.2015 Vortrag von Benedikt Dyrlich an der Universität in Katowic vor Gymnasiasten und Studenten
- 29.04.2015 Chorkonzert mit den Chören “Budyšin” und “Łužyca” im Dieselkraftwerk Cottbus

- 25.06. – 28.06.2015 Besuch von 14 Gymnasiasten aus Katowic zum 37. internationalen Fest der sorbischen Poesie (mit einer finanziellen Unterstützung der Europäischen Bewegung)
- 25.06.2015 “Mit Poesie in der sächsischen Metropole”, Literaturhaus Villa Augustin Dresden (37. internationales Fest der sorbischen Poesie)
- 26.06.2015 Lesungen im Sorbischen Gymnasium Bautzen (37. internationales Fest der sorbischen Poesie) und im St.-Benno-Gymnasium in Dresden
- 26.06.2015 Bautzener Poesienacht (37. internationales Fest der sorbischen Poesie)
- 27.06.2015 Auf den Spuren von Józef Nowak (Lesungen in Ostro, Miltitz und Radibor zum 37. internationalen Fest der sorbischen Poesie)
- 28.06.2015 “Satkula oder die Wa(h)re Landschaft” – Lesung zum Finale der Ausstellung von Karl Vouk
- 29.06.2015 „Die Befreiung 1945“ – Gespräch und Kurzlesung in Erinnerung an ein Gedicht von Józef Nowak im Reisebüro Global in Berlin

- 30.08.2015 Lesung mit musikalischer Umrahmung zum 2. Oberlausitztag im Gartenlokal „Morgensonne“ in Bautzen

- 22.09.2015 Lesung mit musikalischer Umrahmung zu Ehren von Alfons Wićaz-Lehmann anlässlich seines 70. Geburtstages

- 26.10.2015 Buchdiskussion über die beiden Bücher “Kupjel połna rybičkow” von Dorothea Scholze und “Hdže je kóčka wostała?” von Christian Schneider in der Gaststätte „Senfstube“ in Bautzen

- 05.11.2015 Ausstellungseröffnung „jasym Malerei-Grafik-Plastik“ in der Volksbank Bautzen eG
- 08.11.2015 Chorkonzert mit den Chören “Budyšin” und “Łužyca” im Gasthof Dreikretscham
- 20.11.2015 Solidaritätslesung und Gespräch über das freie Wort im Literaturhaus Villa Augustin in Dresden
- 25.11.2015 Konzert zum Projekt „Lausitzer Spatzen/Sołobiki - Jedem Kind seine Stimme“ in der Messehalle Löbau

- 25 Lesungen in Kindergärten, Schulen und Vereinen

Projekte des Sorbischen Künstlerbundes e.V. im Zeitraum vom 01.01.2016 – 31.12.2016

- 13.03.2016 Premiere des Projektes des Pop-Verlages und des SKB der umfangreichen Anthologie “Brücken im Zugwind” (Zeitschrift “Bawülon”) auf der Leipziger Buchmesse. Die ehrenamtliche Arbeit der Zusammenstellung, Redaktion und Organisation der 230 Seiten starken Edition haben 25 sorbische und den Sorben freundschaftlich zur Seite stehende Autoren mit dem Arbeitskreis sorbischer Schriftsteller und Publizisten durchgeführt.
- 13.03.2016 Premiere des im Pop-Verlag erschienenen umfangreichen Anthologie “Das andere Dresden” (Zeitschrift “Matrix”) auf der Leipziger Buchmesse
- 15.03.2016 Ausstellungseröffnung Eberhard Peters – Malerei und Objekte. Werkausstellung zum 80. Geburtstag im Oberverwaltungsgericht Bautzen

- 15.04.2016 Uraufführung der Stalingrad-Sinfonie von Heinz Roy in der Botschaft der Russischen Föderation in Berlin

- Seit Mai 2016 Hilfe bei der Organisation und Zusammenstellung der Anthologie neuer sorbischer Prosa für die Zeitschrift “Signum” (2/2016)
- 27.05.2016 Ausstellungseröffnung “jasym – druhi wid / der zweite Blick” im Rathaus und in der Carl-Lohse-Galerie in Bischofswerda

- 20.06.2016 “Unterwegs mit Liedern und Märchen zu Ehren von Smoler” in der Grundschule “Handrij Zejler” in Hoyerswerda (38. internationale Fest der sorbischen Poesie)
- 21.06.2016 Lesung mit musikalischer Umrahmung sowie Informationen über die Sorben im Goethe-Gymnasium in Bischofswerda
- 23.06.2016 “Brücken im Zugwind - Sorben und ihre Freunde vereint in Wort und Bild” in der Smoler’schen Volksbuchhandlung in Bautzen (38. internationale Fest der sorbischen Poesie)
- 24.06.2016 Poeten aus dem In- und Ausland zu Besuch in der Stadtbibliothek Bautzen (38. internationale Fest der sorbischen Poesie)
- 24.06.2016 “Bautzener Poesienacht - weltoffen und fremdenfreundlich” an der Alten Wasserkunst in Bautzen (38. internationales Fest der sorbischen Poesie)
- 25.06.2016 “Mit Poesie und Musik auf den Spuren von Jan Arnošt Smoler” am Denkmal Smolers, auf dem Lauenenturm, in der Röhrscheidtbastei, im Nicolaiturm und in der Gerberbastei (38. internationales Fest der sorbischen Poesie)
- 26.06.2016 “Brücken im Zugwind - Sorben und ihre Freunde vereint in Wort und Bild” in der Wendischen Kirche in Senftenberg (38. internationales Fest der sorbischen Poesie)

- 04.07.2016 “Brücken im Zugwind - Sorben und ihre Freunde vereint in Wort und Bild” im Literaturhaus Villa Augustin in Dresden (38. internationales Fest der sorbischen Poesie)

- 21.08.2016 Lesung mit musikalischer Begleitung anlässlich des 3. Oberlausitztages im Gartenlokal “Morgensonne” in Bautzen

- 24 Lesungen in Kindergärten, Schulen und Vereinen

6.3.5. džělawosć Serbskeho Sokola z. t. w lětomaj 2015 a 2016

2015

- měrc 2015 Serbski Sokol stara so wo 3 trikotowe sadžby za serbske koparske wubranki młodžinow F, E a D
- apryl 2015 Sokolki a Sokoljo rozsudža, zo smědža serbske kubłanišća trikotowe sadžby za wubědžowanja wužiwać
- 28.03.15 Serbski Sokol je w Budyšinje zarjadowar a wuhotowar 33. sokolskeho volleyballoweho turněra wo pokal Domowiny
- 19.06.15 Serbski Sokol je w Ralbicach zarjadowar a wuhotowar 19. koparskeho turněra starych knjezow wo pokal Serbskeho Sokola
- 04.07.15 Serbska koparska wubranka młodžiny E wobdžěli so z pomocu Serbskeho Sokola na turněrje w Liegau-Augustusbadže
- 05.07.15 Serbska koparska wubranka młodžiny D wobdžěli so z pomocu Serbskeho Sokola na turněrje w Bukecach
- 12.07.15 Serbska koparska wubranka młodžiny C wobdžěli so z pomocu Serbskeho Sokola na turněrje w Kubšicach
- 27.07.15 Serbski Sokol je k přenjemu razej zarjadowar kónčneho beachvolleyballoweho turněra wo pokal Radija Satkule w Miłočicach

2016

- 12.03.16 Serbski Sokol je w Budyšinje zarjadowar a wuhotowar 34. sokolskeho volleyballoweho turněra wo pokal Domowiny
- 04.04.16 Serbska koparska wubranka młodžiny C hraje z pomocu Serbskeho Sokola w Ralbicach přećiwo wokrjesnej wubrance młodžiny D
- 10.06.2016 Serbski Sokol je w Njebjelčicach zarjadowar a wuhotowar jubilejneho 20. koparskeho turněra starych knjezow wo pokal Serbskeho Sokola
- junij 2016 Sekcija Serbska koparska wubranka, kotraž Serbskemu Sokolej přistůša pomha w předpolu Europeady, w času Europeady a tež po tym serbskimaj koparskimaj wubrankomaj a přiwisnikam, kotřiž postaraja so w Južnym Tirołu na 3. Europeadže wo njezapomnitu atmosferu
- 22.08.16 Serbski Sokol je k druhemu razej zarjadowar kónčneho beachvolleyballoweho turněra wo pokal Radija Satkule w Miłočicach
- 05.08.16 Serbski Sokol je w Budyšinje zarjadowar 39. volleyballoweho turněra wo pokal sćelakow ARD a ZDF

Milan Funka, starosta Serbskeho Sokola z. t.

6.3.6. rozprawa wo skutkowanju župy “Michał Hórnik” 2015/2016

Swójbna schadźowanka 2015 dnja 01.03.2015

Je hižo z tradiciju, zo přewjedže župa “Michał Hórnik” zhromadnje z Rěčnym centrumom Witaj spočatk měrca kóždoho lěta swójbnu schadźowanku w Chróšćanskej wjacezaměrowej hali “Jednota”. Tute zarjadowanje je so 2015 hižo k 5. razej přewjedło a je z 350 wopytowarjami znowa wulki wohtłós namakało. Džěći mějachu móžnosć paslič, so šminkować dać a sportować. Jedna z dalšich atrakcijow běše džěl noweje computeroweje hry wo Krabače pod nawodom Budyskeho filmoweje studija SAEK Michała Cyža.

Hólcy a holcy zeznajomnichu so dale ze serbskimi wuknjenskimi hrami. Nimo toho pospytachu so džěći w džiwadźelenju, a zhonichu něštožkuli wo strowym zežiwjenju. Jara chwalobne je, zo so tež tójšto rěčnje měšanych swójbow na tutym zarjadowanju wobdžěli a tak swojim džěćom natožowanje serbskeje rěče w tajkim rěčnym rumje zmóžni.

Spominanje na 70. róčnicu znowazaloženja Domowiny dnja 08.05.2015

Na znowazaloženje Domowiny před 70 lětami spominachmy 8. meje 2015 w Chróšćicach před Wjeselic statokom. 10. meje 1945, dwaj dnjej po zakónčenju Druheje swětoweje wójny, zahaji Franc Natuš z dalšimi horliwymi Serbami zaso džěło Domowiny. Předsyda Dawid Statnik rysowaše w swojej swjedženskej narěči nowy započatk skutkowanja našeje narodnej organizacije. Šulerjo Chróšćanskeje zakładnej šule “Jurij Chěžka” wobrubichu swjatočnosć pod nawodom wučerki Wórše Wićazoweje z kulturnym programom. Na zarjadowanje běchu něhdže 40 wosobow přichwatali.

Kubłanska jězba do Stróže dnja 14.06.2015

W juniju wjedžeše nas župna kubłanska jězba do blišeje wokoliny Stróže, do biosferoweje rezerwata – Hornjołužiska hola a haty -.

W šulskim muzeju “Korla August Kocor” witaštej nas županka Budyskeje župy Jana Pětrowa a člonka domizniskeho towarstwa “Radiška” Marlis Konjehotec, kotraž da nam dožiwić zajimawu šulsku hodžinu něhdyšich časow. Potym podachmy so do “Doma 1000 hatow”, kotryž je centrum biosferoweje rezerwata, a kotryž bu před 3 lětami wotewrjeny. Tu wobhladachmy sej zajimawu wustajeńcu. Dla stajneho dešća dyrbeše so planowane wjedženje přez krajinu hatow wotprajić.

Filmowej wječoraj w Chróšćicach dnja 10.07.2015 a w Hórkach dnja 04.09.2015

Župa a RCW přeprosytaj na předwječoru festiwala, pjatk, 10.07.2015, na open-air kino na Šoćic dwór w Chróšćicach. W 20.30 hodž. pokaza so wot Jana Krawže natočena dokumentacija swjedženskeho čaha „770 lět Chróšćanska wosada“ z lěta 1995. Po tym pokaza so zajimawy DEFA-film z lěta 1972 wo jězbe po serbskej Łužicy. W 21.30 hodž dožiwichu přihladowarjo lóštnu komediju “Wer`s glaubt wird selig”.

Na žurli Młynkec hosćenca pokaza so 04.09.2015 džěćom nowy synchronizowany trikowy film “Šmjatańca w raju bajkow”. Pod hołym njebjom scěhowaštaj dalšej filmaj za dorosćenych. Nimo župneho předsydstwa postarachu so wo poradženje zarjadowanja socialna džěłačerka RCW, Franciska Zopic a wjesne towarstwo “Při skale” Hórki, kiž je so spočatk lěta založilo.

Sakska filmowa služba za džeći a mlodostnych z Kamjenicy je so jako spuščomny partner znowa wo techniku starała. Wo čelne derjeměće staraštej so Młynkec hosćenc a wjesne towastwo. Župa "Michał Hórnik" sej při tym wuwědomi, zo služba tajke zarjadowanja k dobrym počaham mjez serbskimi a němskimi wobydlerjemi kaž tež mjez mlodžinu a staršej generaciju.

Zetkanje chronikarjow dnja 27.10.2015

Tež zetkanje z chronikarjemi słuša k tradicionelnemu zarjadowanju našeje župy. Kaž móžachmy zwěsćić, mamy podložki wo tutych zarjadowanjach znajmjeńša hač do lěta 2008. Wjedženje chroniki wjesnych stawiznow abo dalše najwšelakoriše stawizniske podložki a pohladnicy su wažne dokumenty za přichodne generacije.

Tema zetkanja wjesnych chronikarjow bě "Nabožno narodne pomniki we Wotrowskej wosadze". K tutej temje přednošowaše Trudla Kuringowa.

2016

6. Swójbna schadžowanka dnja 28.02.2016

Župa "Michał Hórnik" a Rěčny centrum WITAJ přeprosytaj wšitke džeći, jich staršich, džeđy a wowki na zhromadne popoždnyo za swójby njeđzelu, dnja 28.02.2016 do Chróšćanskeje "Jednoty".

W 15 hodž. zahaji so popoždnyo z wopytom serbskeho kuztarja.

Po tym mějachu džeći składnosć,

so na wšelakich stacijach wupruwować, kaž n.př. při paslenskich a sportowych zaběrach, při šminkowanju, při wuknjenskich a kompjuterowych hrach, při rejowanju abo krosnowanju.

Starši a džeći móžachu pola ekspertki za strowe zežiwjenje Raphaela Wićazoweje nazhonjenja wuměnič a so wuspytać. Wona poskići w 16.30 hodž, přednošk k strowej snědani.

Džełarničce "Kak sebi sama katolsku narodnu drastu zdrasću" dnja 14.03.2016 a "Zdrasćenje družčeje drasty" dnja 16.04.2016

K přěnjemu razej přeprosytaj župa mlode holcy a žony na džełarničku pod hesłom "Kak sebi sama katolsku narodnu drastu zdrasću". 15 zajimčow bě k tomu na Chróšćan faru přichwatało.

Na spočatku rozložili nazhonita serbska hotowańča Hanka Kubašowa z Pančic-Kukowa žonam zdrasćenje. Při tym jenož njerěčeše, ale so hnydom sama zdrasći. Jej poboku běštej nazhonitej hotowańči Bobora Markowa a Betina Wjeselina, kaž tež mloda hotowańča Katrin Matkec. Tak móžachu zajimcam někotryžkuli pokiwo abo trik přeradzić.

Dalše tajke zarjadowanje wotmě so 16.04.2016, hdžež pokazachu nazhonite hotowańče mlodym maćerjam zdrasćenje družčeje drasty.

Wjedženje po Wotrowskim hrodžišću dnja 31.05.2016

Župa "Michał Hórnik" je sebi do swojeho lětneho plana kruće zapisala wjesnych chronistow a dalšich zajimčow nimo tradicionalnych zetkanjow z přednoškom, na wjedženja po zajimawostkach w župje přeprosyc.

Prěnje tajke zarjadowanje wotmě so wutoru, 31.05.2016, na Wotrowskim hrodžišću. Skupina zajimčow (12 wosobow) njebě so wot njewěstych wjedrowych powěsćow wottrašić dała a je k zetkanišću při Klóšterskej wodze přichwatała. Wjedženje po hrodžišću přewza wědomostnica

Muzeja Zapadna Łužica Kamjenc Sabine Kuhlmann. Wona rozłóži na zajimawe wašnje nastaće a wuwicé hrodžišća z archeologiskimi a stawizniskimi dopóznaćemi. Tak tež domoróдни někotryžkuli nowostku přinawuknychu.

Při wjedženju so wobdźělnicy na swoje dožiwjenja tu na hrodžišću dopominachu. Nasta prašenje, čehodla so tu wjac zarjadowanja njewotměwaja a tež pućiki njehladaja. Hłowny džěl hrodžišća je we wobsydstwje Krajneho towarstwa za sakski domizniski škit z.t. (Landesverein Sächsischer Heimatschutz e.V.) a tute njedowoli tu ani wjac koliki za pastwy wowcow nastajić. Z tym skići so móžnosć, tu po jara přirodnej krajiny pućować. Tež za wědomostnikow je dalše slědženje lěpje móžno.

Wot 16.06.2016 do 22.06.2016 přeprósytaj župy “Michał Hórnik” Kamjenc a “Jan Arnošt Smoler” šulerjow 3. a 4. lětnika na projektowe dny do Hornjeho Hajnka.

W lěće 2016 wopominachmy znateho serbskeho spisowaćela Jurja Brězana składnostnje jeho 100. posmjertnych narodnin.

W ramiku wosebiteho projekta zaběraja so šulerjo z tworjenjom Jurja Brězana. Tutón wopřija žiwjenje a tworjenje Brězana, figuru Krabata a samo temy čěkańcow so projekt dótknje. Župy “Michał Hórnik”, “Jan Arnošt Smoler” a “Handrij Zejler”, kubłanska referentka Domowiny a Serbski muzej Budyšin chcychu zhromadnje z tuteje temy srěbać a su přez cyłe lěto 2016 zajimawe wobsahi za serbskich šulerjow a młodostnych zestajeli. W srjedžišću zhromadneho projekta steješe skrućenje narodneho wědomja serbskich maćernorěčnych šulerjow.

Kubłanska jězba župy “Michał Hórnik” do Prahi dnja 27.08.2016

Sobotu, dnja 27.08.2016, poda so 40 wobdźělnikow wšitkich generacijow na zhromadnu jězbu do Prahi.

Jězbu organizowaše župne předsydstwo župy “Michał Hórnik” z pomocu towarstwa přećelow Serbow w Praze (Společnost přátel Lužice). Naše přeće bě sebi tajke zajimawostki wobhladać, kotrež hewak na programje w Praze njesteja. Tak su sej zastupjerjo „Společnosće“ wokoło jich předsydy Lukaša Novosada hłojčku łamali a zajimawy program zestajili. Přeni puć wjedžeše na Vyšehrad, jedne z najznačišich hrodžišćow Čěskeje. Tam wopytachu cyrkej swjateju Pětra a Pawoła a pódla cyrkwje znaty kěrchow, na kotrymž su wuznamne wosobiny Čěskeje pochowane kaž n.př. Bedrich Smetana a Antonin Dwořak. Z twjerdžizny skići so

krasny wid na Prahu. Po wobjedže wopytachu Serbski seminar. W samsnym domje je tež Sakski zwjazowacy běrow w Praze zaměstnjeny. Tu swjećachu lětny swjedžen, na kotryž bě tež Domowina přeprašena. Statna ministerka (a.D.) Stefanie Rehm skupinu powita a rozprawješe wo Sakskich stykach tu w Praze. Přewjele časa pak njebě, tu ze Saksami swjećić, wšako čakaše hižo přichodna zajimawostka na Serbow – wjedženje přez „Narodne dźiwadło“. Běše to woprawdže wosebitoska, dokelž tajke wjedženje dźiwadło stajnje njeposkići. Wobdžělnicy móžachu sebi dźiwadło wot zakładneho kamjenja hač na terasu wobhladać.

Župna kulturna kermuška dnja 23.09.2016 w Chrósćicach

Z někotrymi překwapjenkami a nowoscemi wabješe župa „Michał Hórnik“ hosći na kermušku sobotu do Chróšćanskeje „Jednoty“. Něhdže 200 ludźi bě přišlo, byrnjež so ze zarjadowanjemi tón džen znowa kopito, kaž županka Zala Cyžowa při witanju přispomni. Jedna z překwapjenkow bě, zo je přeni serbski dudlowar Beno Nowak wšitkich při zachodže witał, hrajo znate serbske pěsnički. To pak njeběše jenička nowosc. K wječeri sydachu stódnje regionalne wudžětki ze swinjořezanja, twaroh z lanym wolijom, pomazki, butra a kisałe kórki. Kóždy hósć smědžeše so po swojej woli postužować, štož sej mnozy jako dobru ideju pohosćenja chwalachu.

Paliwaka –sceniske čitanje na Kopšinjanskim hrodzišću dnja 30.09.2016

Něhdže 130 ludźi je na Kopšinjanskim hrodzišću runje tak njewšědny kaž zajimawy wječor dožiwiło. Tam běchu w lěće 1936 Jurja Wjelowu hru „Paliwaka“ předstajili, štož bě tehdy posledni zjawny wuraz žiwjenskeje wole serbskeho ludu, prjedy hač nacionalsocialisća lěto na to wšo serbske zakazachu. Na tónle podawk na samsnym městnje dopominać bě zaměr zarjadowanja, kaž zastupowaca intendantka NSLDž Madleńka Šoćic jako hłowna organizatorka wopytowarjam spočatnje rozložić. Župa bě zhromadnje z jeje sobustawskim towarstwom z Nuknicy a dźiwadłowymaj skupinomaj Chrósćicy a Konjegy sobuorganizator wječora.

Wubědžowanje „Krabat džensa - pisaj basni moluj“ za šulerjow zakładnych šulow

Nawjazuju na 100. posmjertne narodniny Jurja Brězana, wupisa župa „Michał Hórnik“ zhromadnje ze župomaj „Jan Arnošt Smoler“ Budyšin a „Handrij Zejler“ Wojerecy kreatiwnje wubědžowanje k temje „Krabat džensa – pisaj, basni, moluj“. Šulerjo 2. – 4. lětnika běchu namotwjeni, podač swoje powědančka, basnje a molowanki k temje, kak sebi Krabata džensa předstaja a kotre dožiwjenja ma w našim swěće zmištrować. Štó su naše „Krabaty“ džensa? Wudžětki šulerjow mějachu so do 20.10.2016 wotedać Wosebita jury, kotraž schadźowaše so 15.11.2016 w Serbskim domje, dobyčerjow nominuje. Mytowanje dobyčerjow bě 09.12.2016 w 17.00h w Serbskim muzeju w Budyšinje. Najlěpše wudžětki so wustaja.

Wuslědženje a archiwowanje swjatyh křižow, pokutnych stołpow a kamjentnych křižnych pomnikow w župje: 2015 – Njebjelčanska wosada, 2016 – Ralbičanska wosada

Hižo w lěće 2013 je so zahajił projekt k wuslědženju a archiwowanju swjatyh křižow, pokutnych stołpow a kamjentnych křižnych pomnikow w našej župje. Tute spore a wobšěrne džěto je Trudla Kuringowa přewzała. 2015 dokumentowaše křiže Njebjelčanskeje wosady. 2016 podpěra ju Alfons Kuring při 120 křižach Ralbičanskeje wosady.

6.3.7. rozprawa Domowinskeje župy “Handrij Zejler”

Župne projekty 2015

Domowinski dom we Wojerecach słuži nam jako kulturne srjedzišćo za aktiwity w narodnym zmysle, za dokumentacije a prezentacije k temam serbskeje rěče, literatury, tworjaceho wumětstwa, ludoweje kultury, k nałožkam a tradicijam, za dalekubłanske rěčne, drastowe a druge kursy, kaž tež za zwoprawdjenje duchowno-kulturneho žiwjenja přez wustajeńcy, Serbske rěčne koła, bjesadne koła, přednoški, swjedženje, spěwne wječorki atd. Dalše rěčne rumy nałožowanja serbskeje rěče šulerjam poskićeć, na powabliwe wašnje wašnja a nałožki Serbow zbližić a tak zajim budzić za nawuknjenje serbskeje rěče su naročne nadawki. Wažny zaměr našeho džěta tuž je, zo nałožujemy serbsku rěč rady a sebjewědomje w zjawnosći.

- Srjedu, dnja 25.03.2015, wotmě so projektowa wučba serbsčinarjow zakładneje šule “Krabat” z Kulowa. Podpěru dóstanjemy ze zarjada RCW a ze župy Jakub Lorenc-Zalěski z.t. kaž tež wot socialneho džětaćerja Tobiasa Bulanka.
- Póndželu, dnja 30.03.2015, wotmě so projektowa wučba šulerjow Lessingoweho gymnazija w Zejlerjowej bróžni we Wojerecach. Projekt přewodža knjeni Serafina Pašcyna. Šulerjo pospytaja so w debjenju jutrownych jejkow.
- Wutoru, dnja 31.03.2015, wotmě so projektowa wučba ze šulerjemi Spěchowanskeho centruma za zbrašenych we Wojerecach. Serbska rěč, kultura, wašnja a nałožki jich wosebje zajimowachu.

Spřihotowachmy wšelakore zabawne a kubłanske stacije na ležownosći Domowinskeho domu we Wojerecach. W Zejlerjowej bróžni kaž tež w Spěchowanskim centrumje za zbrašenych zeznajomichu so šulerjo mjez druhim z nałožkami a tradicijemi, wosebje wokoło jutrow. W klubowni Domowinskeho domu wobhladachu sej šulerjo mału přehladku mólbow Oty Gartena.

Informacije k projektowej wučbje k temje: “Serbska rěč, wašnja nałožki a tradicije”

Trjebamy podawki a dožiwjenja, na kotrychž so jako zhromadnosć wopokazamy a so přirodnje čujemy jako Łužičenjo, kotřiž rěča serbsce a němsce a kotřiž haja dvě kulturje, a zo tole wšitko do zhromadneje Łužicy słuša. Rěč, jako najwažniši zakład za narodnu identitu, staji nam prašenje serbskorěčneho kubłanja w přichodže.

Projektowa wučba zmóžni šulerjam, serbsku rěč w dalšim rěčnym rumje nałožować.

2. apryla 2015 wotmě so serbska nutnosć w Patokec bróžni na Horach. W zhromadnosći zanjesu so kěrluše a spěwy. Serbsku rěč spěchowanska naprawa je hižo z dobrej tradiciju a přewjedže so lětsa k 15. razej.

14. junija 2015 wotmě so “Serbski domizniski džěń” w Lejnje a Ptačecach. Dwurěčne kemše z Božim wotkazanjom, serbske programy a ludowe spěwanje našu mačernu rěč w zjawnym žiwjenju spěchujaja.

4. septembra 2015 wotmě so wotewrjenska swjatočnosť Wobydlerskeho centruma Piwarska hasa 1 we Wojerecach. Ze swójskim projektom wuhotowachmy wotkryće wopomnjenskeje tafle, kotraž skedźbnja na založenje Domowiny 1912 w tutym domje.

12. septembra 2015 wotmě so k druhemu razej "Swójbne popołdno" na ležownosći Domowinskeho domu we Wojerecach. Ze zarjadowanjom podpěramy direktny kontakt k serbskej rěči a přinošujemy k wuwianju,

spěchowanjemu a rozšěrjenju rěče a kultury serbskeho luda. Swójbny swjedžeń wopokaza so jako přeni mozaikowy kamušk we wobłuku interkulturnych dnjow Budyskeho wokrjesa. Požadarjo azyla su ze swojimi dźěćimi přeprošenje scěhowali a zhromadnje z nami swječili.

29. septembra 2015 wotmě so přenje Serbske rěčne koło w Domowinskim domje. Serbske pomjenowanje zelow a jich wužiwanje w kuchni a w strowotnistwje so předstaji.

16. decembra 2015 scěhuje dalše Serbske rěčne koło k temje: "Serbska narodna drasta". Wjacore lěta je tele koło wotpočowało, nětko zbudži znowa wulki zajim. Klětu ze Serbskim rěčnym kołom pokročujemy - k temam serbskeje rěče, literatury, tworjaceho wuměstwa, ludoweje kultury atd.

2. decembra 2015 wotmě so předhodowne zarjadowanje na zakładnej šuli "Handrij Zejler" z "božim dźěćatkom" a serbskimi programami wot šulerjow, tež hóstnych z wokolnych šulow, předstajenych. Čłonojo "Přirady za serbske naležnosće města Wojerecy" serbske zarjadowanja a projekty z přiražkami podpěruja, so na zarjadowanjach wobdžěla a z dobrymi směrodajnymi idejemi nas do zhromadnosće wjedu. Za to so wutrobnje dźakujemy.

Župne projekty 2016

Składnostnje 100. posmjertnin spisowačela Jurja Brězana a 200. posmjertnin serbskeho nakładnika, teologi a publicista Jana Arnošta Smolerja jubilejej z mnohostronskimi aktiwitami přewodźachmy.

Z temowym kompleksom serbskeho spisowačela Jurja Brězana so na bohaty narodny pokład pokaza a identita skrući. Šulerjo zaběrachu so na tworičelske wašnje z twórbami Jurja Brězana a figuru Krabata. Dźěći a šulerjo pokazachu, što symboliska figura Krabata za nich dźensa woznamjenja. Składnosće nałożowanja serbskeje rěče – dalše serbske rěčne rумы so z tym poskičichu a tak zdobom tež teoretiske a praktiske nazhonjenja wudospołnichu. Ze šulerjemi zakładneje šule "Krabat" z Kulowa wotmě so 17. měrca projektowe dopołdno w Domowinskim domje we Wojerecach a w Krabatowym młynje w Čornym Chołmcu. Witaj-

pěstovarske džěči z Čorneho Chołmca na serbske wašnje šulerjow witachu a předstajichu mały program. Projekt přewodžeše Serbske šulske towarstwo z.t.

Ze šulerjemi zakładneje šule “Handrij Zejler” z Wojerec wotmě so 18. meje projektowe dopoždno w Hornim Hajnku. Tam zeznajomichu so z Jurja Brězanowym wjelelětnym skutkowanišćom kaž tež z jeho skutowanjom. Projekt přewodžeše spisowačel Beno Budar a Serbske šulske towarstwo. Zhromadnje ze spisowačelom

Benom Budarjom sej šulerjo wosobinu Jurja Brězana na historiskim městnje – w jeho “Archi Horni Hajnk” zblížichu a w literarnej bróžni spisowačela Bena Budarja swójske basnje přednjesechu.

Šulerjo ze zakładneje šule “Krabat” kaž tež šulerjo ze zakładneje šule “Handrij Zejler” zhotowichu zešiw k temje. W nim mjez druhim z krótkimi basnjemi spisowačela počesća. Wuslědky so pozdžišo hišće mytuja a tež zjawnosći prezentuja. Předsydka Serbskeho šulskeho towarstwa knjeni Ludmila Budarjowa přepoda šulerjam w Čornym Chołmca kaž tež w Hornim Hajnku wopisma.

Sobotu, dnja 27.08.2016, wot 15.00 hač do 18.00 hodž. wotmě so k třěćemu razej “Swójbne popoždno” Domowinskeje župy “Handrij Zejler” na ležownosći Domowinskeho domu we Wojerecach, Drježdžanska dróha 18. Program wuhotowachu šulerjo zakładneje šule při worjole “Handrij Zejler”.

Nahladna ličba wopytowarjow sej dobru atmosferu mjez młódšej a staršej generaciju chwaleše. W Domowinskim

domje a w Zejlerjowej bróžni sej wopytowarjo šulerske džěta wo Jurju Brězanu wobhladachu. Zabawne stacije k natožowanju serbskeje rěče šulerjo rady přiwezachu. Wosebitosć, kotraž k zhromadnemu spěwanju pohonjowaše, bě Róžeńčanski serbski dudlowar Beno Nowak.

23. oktobra wotmě so Nazymski koncert we Wobydlerskim centrumje Piwarska hasa 1, kotryž wuhotowachu “Přezpólni” ze Smolerjowymi pěsnjemi. Załožba za serbski lud spěchowaše tute zarjadowanje a čłonojo župneho předsydstwa kaž tež čłonojo Přirady za serbske naležnosće pomhachu při wabjenju publikuma a so na zarjadowanju ze swójbnyimi wobdžělichu. Přěni Nazymski koncert je so pola publikuma pozitiwnje přijat, žurla bě pońje wobsadžena a přichodnje mět so kóžde lěto znowa Nazymski koncert we Wobydlerskim centrumje Piwarska hasa 1 přewjesć.

Wubědžowanje šulerjow k temje: “Krabat džensa – pisaj, basni, moluj” je so pozitiwnje přiwažalo. Šulerjo Kulowskeje zakładneje šule “Krabat” a šulerjo Wojerowskeje zakładneje šule při worjole “Handrij Zejler” su so z cyłkownje 63 powědančkami, basnjemi a rysowančkami wobdžělili.

6.3.8. rozprawa 2015/2016 Serbskeho kulturneho turizma z.t. za hłownu zhromadźiznu Domowiny 25.03.2017

Towarstwo Zwjazk za serbski kulturny turizm z.t. (SKT) so w turistiskich zwjazkach a kónčinowych zjednoćenstwach Hornjeje a Delnjeje Łužicy za to zasadźuje, zo bychu so stawizny, kultura, nałožki, tradicije a rěč serbskeho ludu do turizma awtentisce zapřijeli. Dnja 29.02.2016 woswjeći SKT na Njepilic statoku w Rownom swój 20. jubilej. Tam dóstachu čłonojo přeni raz rollup SKT do ruki, kotryž móža při swojich prezentacijach wužiwać. W léće 2015 buštej knjeni Doroteja Čejkowa, ludowa wuměłča a wjednica muzeja jutrownych jejkow w Zabrodźe, a knjeni dr. Christina Eisenberg, jednačelka spěchowanskeho towarstwa Łužica z.t., čłonce našeho towarstwa. Srjedź léta 2016 přistupi župa Delnja Łužica. W SKT je wosom wosobow a sydom towarstwow organizowanych kaž tež štyri předewzaća. Kóždy lěto podpěruje SKT wuhotowanje kolesowanskeje tury „Serbske impresije“ a wodženje hosći po njej, kotruž Turistiske tzwr „Kraj a ludžo“ we wobłuku Łužiskeho kčěnjoweho běha w Kamjencu poskićuje. 2015 wuwi SKT w zhromadnym dźěle z wokrjesom Sprjewja-Nysa, Turistiskim zwjazkom Delnja Łužica z.t., Marketingowej towaršnosću Hornja Łužica-Delnja Šleska zwr (MGO) a regionalnymi turistiskimi poskićowarjami dnjowu kolesowansku turu, kotraž šćežku „Serbske impresije podłu Sprjewje a Nysy“ w Delnjej Łužicy z tematiskej šćežku „Serbske impresije“ w Hornjej Łužicy zwjazuje.

W měrcu 2015 poskićichmy na 34 km dołhej čarje zajimowanym kolesowarjam turistiski přewod přez wsy Błobošojce, Lěšće, Bóšojce, Lěsk a Slepó z wodženjom po muzeju, tematiskim čitanjom ze Strittmatterowych twórbow, typiskej regionalnej jědžu a wopytom Wikow serbskich jutrownych jejkow w Slepom. Tuta kolesowanska tura bu zjawnosći we wokrjesu Sprjewja-Nisa jako „tura měsaca“ předstajena. Organizowachmy tež turu za nowinarjow po tutej čarje, kotruž bě wokrjes Spjewja-Nysa realizować, hdžež jim čaru, stacije a wosebje dalše wupokazanje puća ze serbskim lipowym łopješkom hač k sakskej mjezy předstajichmy. Pod titlom „Serbske impresije w Braniborskej a Sakskej“ bu tuta kolesowanska šćežka w kooperaciji z nowinu Lausitzer Rundschau na portalu za turistow urlaubsreich-aktiv. de wozjewjena.

Tež kolesowanska šćežka „Serbske impresije“ (ca. 240 km) w Delnjej Łužicy je ze serbskim lipowym łopješkom wupokazana. Zhromadnje z džěłowej skupinu Serbski kulturny turizm MGO smy na wupokazanju kołojězby po Hornjej Łužicy džěłali, kotraž so do wulkeje měry z wotběhom tematiskeje šćežki „Serbske impresije“ kryje. Kolesowanska šćežka w Delnjej Łužicy a tematiska šćežka w Hornjej Łužicy zwjazujetej tójšto kulturnoturistiskich serbskich cilow a móžnosćow za dožiwjenja. Kóždy lěto informuje towarstwo na wšelakich wikach předewšěm wo tutych strukturach, kiž wolóžeja orientaciju při zeznawanju a dožiwjenju serbskeje kultury, ale tež z dalšimi poskitkami. W léće 2015 bě SKT tež mjez wustajerjami zhromadneho wustajenišća Hornjeje Łužicy na Konvent'a 2015 w Lubiju. Personelnje a z eksponatami nas při tym Muzej jutrownych jejkow w Zabrodźe podpěrowaše. Zhromadne džěło z turistiskimi towarstwami zmóžni prezencu na wikach ReisenFreizeitCaravanBoot w Choćebuzu kaž tež 2016 na Pućowanskich wikach w Drježdžanach a na Mjezynarodnej turistiskej bursy w Berlinje.

Na čišćanych produktach turistiskich towarstwow wobdžěla so SKT z přinoškami wo serbskich kulturnoturistiskich temach, zajimawych městnach, nałožkach, tradicijach a powěšćach. Při tym so za přiměrjene a korektne nałožowanje serbsčiny zasadźuje. Zhromadnje ze Župu Delnja Łužica z.t. a Serbskej kulturnej informaciju Lodka w Choćebuzu smy so wo to postarali, zo wozjewichu so w léće 2016 tři redakcionelne přinoški w Błótowskim žurnalu w rubrice Tradition, die lebt!

Jónu za kwartal wudawa SKT wokólnik „Informaciske łopjeno“ z powěšćemi wo džěle towarstwa a wo kulturnoturistiskich temach. Zajimcy za abonement móža so pod skt-domowina@t-onlind.de přizjewić. Internetna strona SKT bu prawidłownje wudospołnjena, aktualizowana a optiměrowana. Předewšěm we wobłuku wodženjow za hosći smy knihujomne poskitki wozjewili. Dalekubłanje přewodźerjow hosći podpěrowaše SKT z tym, zo přewostaji informacije wo kulturnoturistiskich serbskich temach.

Kóžde lěto organizuje SKT ekskursiju za swojich čłonow a partnerjow k turistiskim cilam w Hornjej a Delnjej Łužicy, kotraž su hižo do datoweje banki Serbskeje kulturneje čary a z tym tež do internetneje strony SKT zapřijate abo kiž budu so tam hišće zarjadować. 2015 zeznachu wobdźělnicy serbske wulětnišća podłu kolesowanskeje šćežki „Serbske impresije“ w Delnjej Łužicy w dožiwjenskim parku Gatojce kaž tež w Janšojcach, Dešnj a Wětošowje. Wuwiće a potenciale w muzealnym statoku Erlichtec dwór w Rěčicach, we Łazowskej gmejnje a při Bjerwałdskim jězorje we wuchodnym džělu tematiskeje šćežki „Serbske impresije“ słušachu 2016 do našeho programa.

Po mnohich lětach partnerskeho zhromadneho džěła podpisa SKT 2016 kooperaciske zrěčenje ze Założbu za serbski lud a to wosebje hladajo na serbskej kulturnej informaciji w Budyšinje a Choćebuzu, kaž tež z MGO tzwr. Kooperaciskej partnerjej a SKT so mjezsobu podpěruja, w přěnim rjedže nastupajo tema Serbja we Łužicy, rozwiwanje serbskeho kullturneho turizma w Hornjej a Delnjej Łužicy a sposrědkowanje wědy wo stawiznach, kulturje, nałožkach a tradicijach Serbow. Zhromadne džěło z MGO słuži tež podpěryje při wuwianju produktow w Hornjej Łužicy jako prózdniški region kaž tež zwyżanju imaga Serbow we Łužicy. Dalše projektowe zrěčenje smy z Choćebuskej wotnožku za delnjoserbske slědženja Serbskeho instituta wotzamknyli, wšako móža wuslědky studijow k rozšěrjenju a wobohaćenju poskitkow serbskeho kulturneho turizma přinošować.

6.3.9. wurěžk žěta župy Dolna Łužyca z.t. za dobu 2015/16

Žěto našeje župy jo wjelgin wobšyrne, wopšimjejo ga ceću paletu serbskego kulturnego a politiskego žywnjenja Dolneje Łužyce. Głowne šěžyšća cynitosći, ak deje se how krotko naspomnješ, su byli:

1. Žěto z kupkami a towaristwami a dobyše nowych cłonkow
2. wólby do serbskeje rady Bramborskeje 2015
3. nowodefiněrowanje serbskego sedleńskego ruma
4. 70 lět Domowina w Dolnej Łužycy a 25 lět župa Dolna Łužyca
- Festiwal serbskeje kultury w Janšojcach -

1. Žěto z kupkami a towaristwami a dobyše nowych cłonkow

Župa Dolna Łužyca z.t. jo organizěrowana w 40 Domowinskih kupkach a 23 towaristwach z dogromady 2284 cłonkami. Zwjaselece jo pši tom, až jo se nam teke w casu pó slědnej głownej zgromažinje póražiło nowe cełki w našych řědach wuwitaš. Tak stej se w nowembru 2015 załožyłej Domowinskej kupce Grožiščo (Amt Picnjo) a Gołbin (gmejna Gołkojce) z mjaztym 13 resp. 46 cłonkami. W lěše 2017 jo pšistupilo nowo załožone towaristwo „Studnja“ župje a w Žylowje su se rozsužili cłonki „Zjadrošeństwa za spěchowanje žylojskego muskecego zapusta“ za załoženje Domowinskeje kupki. Młožinske kupki, kótarychž jo 9 z někak 410 cłonkami w župje, žětaju z wjelikim wótmachom pši zdžaržanju serbskich nałogow a tradicijow. How jo našo stawne wupominanje młodostnym teke pšistup serbskej rěcy zmóžniš.

2. Wólby do serbskeje rady Bramborskeje 2015

Wót přédneho junija 2014 mamy nowu nowelěrowanu Serbsku kazń a z tym teke nowy wólbny system za wuzwólenje cłonkow Serbskeje rady.

Přédny raz w stawiznach su se mókali wšykne Serby w Bramborskej na listowych wólbach wobžěliš. Wumjenjenje jo było, se daš zapisaš do wuzwóleńskego zapisa. Wjeliki politiski wuznam teje procedure jo był, až wupołnjony formular z pódpisom wolarja de facto ptaši ako wuznaše k serbskej narodnosći.

1602 wólarje su se zapisali do wuzwólarskego zapisa. Praksa jo dopokazała, až njejo dosegalo, až w amskich łopjenach a drugich su se napominali Serbow hyš wolit. Wjele rozgronow a rozkładowanja wólbneho systema jo było trěbnych, pjerjej až su se Serby gibali. Na kóncu dajo se pak zwěšćiš, až jo teke Domowina rowno wót toš tych wósobinskih kontaktow k lužam na jsach profitěrowała.

3. Nowodefiněrowanje serbskego sedleńskego ruma

Domowina jo pódpěrowała serbsku radu pši zběranju, zestajanju a pósrědkowanju serbskich indicijow a faktow, a to w paže tych gmejnow, za kótarež jo dejało ministerstwo za wědomnosć, slěženje a kulturu pšistušnosć serbskemu sedleńskemu rumoju zwěšćiš. Pšosby wó pšepytowanje serbskich kriterijow su se nanejpózdžej až do 31.05.2016 ministerstwoju pšepódali. Tuchylu njejo proces pšepytowanja hyšći za wšykne gmejny wótzamknjone, tak až njedajo se tematika dowugódnosći. Zwěšćiš pak ma se južo něnto wěsta njewěda wó mjeńšynowych pšawach na boku komunalnych wótpóstańcow a zastojnstwow ako teke tam a zas rozšyrjone pšedsudki napšešiwu domorodnym Serbam.

Wšake njedorozměša na boku komunow smy mókali pši tom zwěšćiš a bužo we

młogich kóńcynach wjele źěta a šyka trěbne, aby dowěrliwu bazu za zgromadne źěto pó rozsuženjach głownego wuběrka stwóřili. Aby se to póraźiło a te wopšawnjone wusoke wóćakowanja nowych komunow społniš mógli, dejało se teke raz w zarěže Domowiny wó tom přemyslowaš, kak mógało se źěto kšywowego zwězka w Dolnej Łužicy personelnje pódpěrowaš.

4. 70 lět Domowina w Dolnej Łužicy a 25 lět Župa Dolna Łužyca - Festiwal serbskeje kultury w Janšojcach -

Comy se krotko hyšći raz domysliš, kaka jo była situacija pšed 25 lětami, jaden wjelgin njeměrný a njewěsty cas. Rowno w tej situacija, žož naše kupki su njejawěcej pomocy trjebali, su Domowinske přistajone do krotkožěta o šli. Weto smy dalej žěta a se procowali, naše přigotowane kulturne zarědowanja teke přewjasć a njocomy zabyš, až smy tegdy teke přetwarili serbski dom, how jo wjele koordinacije a ganjanja notne było.

Kak jo to něnto było na 31. maju 1991? Naš wótpogljěd jo był, až zjadnošijomy wšykne 4 župy DŁ do jadnej župy DŁ. Južo góšpodarski rozum a felujuce financy njejsu žeden drugi rozsud dowólili. Wót 96 přepšosonych delegatow wšykných župow su rowno raz 48 přišli, rowno teliko, aby mógli wótgłosowaš.

Wjele wobmyslenja su byli a nic mało delegatow su přeseiwo zjadnošenju wustupili. Wjele su tšach wugronili, až ta pódpěra wót instrukterow njejo wěcej garantowana.

Pó dłužkej a głosnej diskusej jo 45 delegatow głosowało za zjadnošenje.

W měrcu 1992 smy licyli 1500 Domowinarjow w 57 kupkach.

Z žinsajšneho wida jo ceło pšawe było, 4 župy zjadnošiš.

W lěše 2016 smy toš wóswěšili naš 25. jubilej. Mimo togo jo było 70 lět až jo se Domowina w Dolnej Łužicy nowo załožyła, t.gr. w lěše 1946 we Wjerbnej. W tom zwisku jo dawno na casu było, až su naše kupki a towaristwa dostali tu móžnosć, raz na serbski part dwa dnja zasobu gromadu přiši. Wósebne naše kupki z něgajšnej župy Gubin/Baršč su se cesće a głosnej pominali taki serbski kulturny wjerašk w Janšojcach. Slědne Dny serbskeje kultury w Janšojcach su byli w lěše 1991. Potakem su jich pominanja teke wopšawnjone byli.

Festiwal w awgustu 2016 jo dopokazał, až njedajo žednu lěpšu móžnosć, bogatosć našeje serbskeje kultury a řecy w zjawnosći prezentěrowaš, Nimcam rowno tak ako Serbam. A nic jano drastwy, teke wšykne druge drogostki našogo luda: spiwy, reje, tradicije, nałogi, WITAJ-projekt smy mógli tam wižěš.

Zwězali smy swěžeń z 20-lětnym wobstašim Janšojskego Serbsko-Nimskego domowniskego muzeja a teke Janšojska wósada jo wšo aktiwnje pódpěrała. Pó jadnom dnju ze wšymi dolnoserbskimi žnjonymi nałogami jo kiwała ta swěžeńska nježela ze serbsko-nimskeju namšu w kopatopołnej Janšojskej cerkwi, ze swěžeńskim přesešgom z 48 wobrazami a ze serbskim jawišćowym programom na 3 jawišćach. Wušej 4000 woglědari z Łužyce, Nimskeje, Pólskeje a Ameriki a sobustatkujuce z 51 jsow a wjaskow Łužyce su byli přiši tom nejwětša chwalba za žurne přigotowanja. Comy se teke na tom městnje hyšći raz wšym sobustatkujucym ze srježnej a Gorneje Łužyce za wobogašenje našogo jubileja wužekowaš.

6.4. hosćo z tu- a wukraja na wopyće pola Domowiny (wuběr)

Hosćo Domowiny

04.2015	delegacija z Wendlanda w Budyšinje (měšćanosta Łuchowa, předsyda tamnišeho zarjadniskeho zwjazka)
04.2015	a 2016 bus ze Žar / zhromadne počesćenje při pomniku w Chrósćicach
04.2015	Cristian Barbieri-Wittwer, Italski wědomostnik na wopyće we Łužicy
07.2015	studentska skupina z Bayreuth w Budyšinje
07.2015	interview předsydy z chorwatskim sćelakom - Krabat a Serbja
07.2015	oficialna delegacija Domowiny we Łuchowje/Wendland
11.2015	skupina studentow a wědomostnikow z Moldawskeje w Budyšinje
04.2016	čěscy studenća we Łužicy (dr. Kalina)
04.2016	litawska žurnalistka wjedže interview z předsydu
06.2016	skupina Čěskeje akademije wědomosćow w Budyšinje
09.2016	wopyt prezidenta Sakskeho krajneho sejma w Serbskim domje w Budyšinje
10.2016	delegacija “Europa-Union” w Budyšinje
10.2016	studenća fakulty geografije uniwersity z Lwiwa w Budyšinje
11.2016	delegacija “Civitas Christiana” we Łužicy
11.2016	skupina z Čěskeje Lipy we Łužicy (projekt “Sv.Ludmila”)
11.2016	delegacija SPL na schadźowance
12.2016	EBLUL-konferenca w Budyšinje - postrowne słowa Domowiny

Naše wopyty druhdže

05/2015	FUEN-kongres w Komotini, Grjekska
08.2015	lětny swjedžen Saksow w Praze – zhromadny program (Łuščanski/Škoda)
10.2015	FUEN-seminar słowjanskich mjeńšin w Daruvaru w Chorwatskej
10.2015	wopyt pola němskeje mjeńšiny w Čěskej (Ela/Škoda)
01.2016	nowolětne přijeće Sakskeho zastupnistwa w Praze (Škoda)
01.2016	wopyt předsydy pola němskeje mjeńšiny w Danskej - zahajenje serbskeho lěta
02.2016	wobdźělenje na přnim zetkanju zastupjerjow słowjanskich muzejow we Wendlandže (Łuchow)
03.2016	posedženje mjeńšinoweje rady w Heidelbergu pola Sinti a Roma
05.2016	FUEN-kongres we Wrocławju
07.2016	zetkanje z čěskim premjerom Sobotku w Praze
10.2016	delegacija na Serbske kulturne dny w Žarach (Čyžowa, Jurkowa, Hrjehorjowa, Škoda)
10.2016	delegacija na zetkanje słowjanskich muzejow w Torgelowje (Měškank, Brycka, Škoda)
11.2016	FUEN-seminar w Serbiskej – zetkanje z wjacorymi politikarjemi chorwatskeje mjeńšiny (Statnik, Nyča, Pěčcyna, Škoda)
11.2016	ekskursija - wuměna mjez Serbami a Čechami - Čěska Lipa – projekt “Sv.Ludmila”
12.2016	wopyt pola mjeńšinoweje rady w Čěskej (Cyž, Škoda, Wałdžic)
12.2016	wopyt na počesćenju dr.Kubierskiego w Namysłowje (Škoda)
12.2016	parlamentariska snědań w Zwjazkowym sejmje a tematiska konferenca ZMN (BMI) k mjeńšinowym rěčam a k wotpowědnemu kubłanju

7. rozprawa rewizijneho wuběrka za 18. hłownu zhromadźiznu Domowiny

Posedženja wuběrka přewjedźechu so 19.03.2015, 01.04.2016 a 25.10.2016.

Dnja 25.10.2016 přewjedže so njeprizjewjene pruwowanje ručneje kasy zarjada.

Pruwowali su so wotličjenja po hospodarskim planje, ručna kasa, staw kontow na spočatku a na kóncu lěta (po kontowych wučahach), inwentarne přehłady a dodžerženje financneho porjada.

Předpožili su so nam tohorunja wuslědkki eksternych pruwowarjow kaž n.př. rozprawa dawkowego poradźowarja a pruwowanski zapisk Załožby za serbski lud.

Wuběrk je Zwjazkowemu předsydstwu w meji 2016 informaciju k stawej pruwowanja wotličjenja lěta 2015 přidžětał.

Pruwowanje wotličjenja lěta 2016 njeje hišće zakónčene. Posedženje k tomu so wotměje.

Financny zarjad Budyšin je w swojim zdžělenju z dnja 11.03.2015 Domowinje

powšitkownowužitnošć wobkrućił. Wobkručenje je hač do lěta 2017 płaćiwe.

Na zakładže wuslědkow pruwowanjow, předpožonych podložkach a ertnych a dodatnych informacijow so njedostatki we wobhospodarjenju srědkow zwěsćili njejsu.

Doskónčnu rozprawa k hospodarskimaj lětomaj 2015 a 2016 poda rewizijny wuběrk na

Hłownej zhromadźiznje.

Staw: 23.02.2017

8. rozprawa změrcowskeho wuběrka za 18. hłownu zhromadźiznu Domowiny

Změrcowskemu wuběrkej Domowiny přislušachu po wotchadže Hajka Kozela w měrcu 2015 a po wólbach Hańže Winteroweje na 17. hłownej zhromadźiznje Jěwa-Marja Čornakec, Gabriela Korchowa, Hańža Winterowa, Dr. Pětr Brězan a dr. Ludwig Ela. Na wuradźowanju dnja 06.05.2015 wuzwoli so dr. Ludwig Ela jako předsyda wuběrka.

Po změrcowskim porjedže art. 4 skutkuje wuběrk po dochadže pisomnych próstwow.

W rozprawniskej dobje 2015-2017 tajke próstwy njeběchu.

Dr. Ela, předsyda změrcowskeho wuběrka

9. rozprawa zarjada Domowiny wo rezultatach džěławosće w lětomaj 2015/2016

staw: 12.01.2017

Wobsahowe rjadowanje:

1. Narodne politiske džěto a gremije
2. Wuznamne podawki a aktiwity lěta
3. Džěto z młodžinu a towarstwami na bazy
4. Kubłanska politika
5. Kulturna wuměna a wukrajne aktiwity
6. Zjawnostne džěto a nowe medije
7. Serbja a brunica
8. Serbja, hospodarstwo a turizm
9. Wužiwanje hospodarskich srědkow po schwalenym hospodarskim planje
10. Čěžišćowe nadawki a konkluzije za přichod

Přihohi:

1. Financny plan 2015/2016
2. Přehlad župnych projektow lěta 2015/2016
3. Krótka rozprawa wo XI. mjezynarodnym folklornym festiwalu “Łužica 2015”
4. Krótka rozprawa wo Europeadže 2016

Zawodne wuwjedženja

Na zakładže hospodarskeho plana, kiž je so wot Zwjazkowego předsydstwa Domowiny w januarje 2016 schwalił, a na zakładže dalšich wobzamknjenjow gremijow Domowiny kaž tež po schwalenym planje za čěžišćowe nadawki zarjada prócowachu so wšitcy sobudžětačerjo zarjada Domowiny wo spjelnjenje tutych. Prawidłowne wuradźowanja mjez jednačelom a sobudžětačerjami wotbłyšćowachu so w měsacnych wuradźowanjach referentow a regionalnych rěčnikow kaž tež w měsacnych wuradźowanjach wjednistwa zarjada Domowiny. Nimo toho wopyta jednačel prawidłownje regionalne běrowy w župach a informowaše so wo spjelnjenju nadawkow wotpowědnje specifiskim zaměram župow. Z protokolow a dalšich dokumentow a předłohow, kiž su so za prezidij a za zwjazkowe předsydstwo zdžěłali, je wučitać, kak je so poradžilo, stajene zaměry konsekwentnje zwoprawdźić.

W slědowacej zarjadniskej rozprawje su jenož bytostne naležnosće, wulkoprojekty a předewzaća wopisane a w jich realizaciji dokumentowane. Nadrobnije informacije ke kóždemužkuli projektej su w podložkach zarjada přistupne. Tež w dalšich dokumentach kaž wudaću “Naša Domowina” a na našich internetnych stronach su tute rezultaty sčěhujomne.

1. Narodnopolitiske džěto a gremije

Spočatk lěta 2015 běše z hłownym nadawkom zarjada, přihotować organizatorisce a wobsahowje 17. hłownu zhromadźiznu Domowiny. Při tym móžachmy so na nazhonjenja předchadźacych hłownych zhromadźiznow w organizatoriskim džěle zložować a tute po schwalenym planje spřihotować. Tež wobsahowe džěto, kaž rozprawy zarjada wo džěławosći w lětomaj 2013/2014, zdžěłanje dokumentow a předłohow wosebje noweho programa a džěłowych směrnicy kaž tež rozprawow rewizijnego wuběrka a změrcowskeho wuběrka

su sobudžětačerjo zarjada spuščomnje spjelnili. Z wobzamknjenjom noweho programa a džětowych směrnicy na zhromadźiznje samej je so próca přihotow z pozitiwnym rezultatom zakónčiła. Na zakładze noweho wobzamknjeného Serbskeho zakonja w Braniborskej smy so tež zaběrali z přihotami a přewjedženjom wólbow do serbskeje rady po nowym wólbny modusu.

Župa Delnja Łužica a z tym tež sobudžětačerjo zarjada w Delnjej Łužicy pomhachu tute wólby sobu pozitiwnje zmištrować z tym, zo wabjachu zaměrnje čłonstwo so zapisać dać we wólbny registru. Njeby-li so tuta próca zamołwiće a wobšěrnje wukonjała, njebychmy na kóncu docpěli tajki rezultat kaž su wólby jón wunjesli. Z tym smy zakłady za dalše narodnopolitiske skutkowanje w Delnjej Łužicy tworili.

Wosebje podšmórnyć ma so, zo su tež někotři sobudžětačerjo zarjada - mjez nimi zastupowacy jednaćel - kandidowali a zamołwitosć w tutej radže přewzali.

Tež w Sakskej su so w samsnym času wólby do serbskeje rady přewjedli. Modus běše jednoriši a je so w praktiskim přewjedženju jako dobry wopokazał. Zwjazkowe předsydstwo je na namjet župow a towarstwow kandidatow nominowało, kiž su so wot krajneho sejma do funkcije powołałi. Mjez nimi je so tež předsyda Domowiny wuzwolił. Tuta konstelacija měješe hižo a změje tež do přichoda dobre wuskutki na politiske lobby-džěto we woběmaj krajomaj.

W rozprawniskej dobje smy so w tutym zwisku ze slědowacymi temami wosebje zaběrali:

1. Diskusija wo nowym finančnym zrěčenju za Założbu za serbski lud na krajnej a zwjazkowej runinje
2. Rozšěrjenje serbskeho sydlenkeho ruma w Delnjej Łužicy a dialog mjez knježerstwom a komunami
3. Planowana wokrjesna reforma w Delnjej Łužicy a wobkedźbowanje zajimow Serbow tohorunja w rozmołwje z knježerstwowej runinu a wokrjesnej runinu w Delnjej Łužicy
4. Kubłansko-politiske temy w zwisku ze šulerskim transportom na serbske šule w Sakskej a nowela Sakskeho šulskeho zakonja
5. W zhromadnym džěle z mjeńšinowej radu Němskeje přihoty wurjadneje konferency k temje "Charta – rěče w Němskej zhromadna zamołwitosć" kaž tež přihoty a přewjedženje wosebiteje parlamentariskeje snědanje w Berlinje
6. Nowela zakonja wo zjawnoprawniskim sćelaku MDR a schwalenje kruteho městna zastupjerja w rozhlósowej radže
7. Wopyt skupiny Čěskeho senata pod wjednistwom Jiřija Vozyckeho we Łužicy
8. Wopyt serbskeje delegacije pola Čěskeho premjera knjeza Bohuslava Sobotki

K wšitkim mjenowanym čěžiščam politiskeho lobby-džěta móžemy pozitiwnu bilancu sćahnyć. Nowe finančne zrěčenje je podpisane. Mamy z tym planowansku wěstosć hač do lěta 2020. Dokument so 15. februara 2016 wot wšitkich třoch spěchowarjow podpisa. Nastupajo rozšěrjenje serbskeho sydlenkeho ruma je rjad komunow swój dobrowólny přistup signalizował a wotpowědnu próstwu zapodał. W tutym zwisku ma so wosebje zaměrne džěto regionalnych rěčnikow wuzběhnyć, kiž su so w zhromadnym dialogu wo tajki rozsud

prócowali. Rozmołwy wokolo předwidžaneje wokrjesneje reformy na krajnej runinje su so tohorunja přihotowali a přewjedli. Diskusija k reformje je njezakónčena a budže nas dale zaběrać.

Zarjad Domowiny je dale zamołwitosć přewzał za projektowe spěchowanje mjeńšinoweho sekretariata w Berlinje. Přez tute běžne zhromadne džěto z wotrjadom w Zwjazkowym ministerstwje nutřkowneho kaž tež Zwjazkowym zarjadniskim hamtom je so poradźiło dopokazać, zo zamóže zarjad Domowiny tež we wěstym nastupanju spuščomne a spěchowanskim směrnice wotpowědne profesionelne džěto zdokonjeć. Tole ma samo tajke wuskutki, zo poskića nam tute zarjady zwjetša ke kóncej lěta dalše móžnosće, zbytnje spěchowanske srědki za přidatne projekty wužiwać móc, štož smy wospjet wužiwali.

Wot regionalnych rěčnikow a referentow su so na regionalnej runinje z towarstwami, zastupjerjemi komunow, wokrjesnymi zastupnistwami a tež w fachowych a planowanskich wuběrkach kaž w brunicy wuběrku, w regionalnym planowanskim wuběrku, we wuběrku za spěchowanje ILEK a LEADER, njeličomne rozmołwy a aktiwity wjedli. Wospjet je so wopokazało, zo wšudže tam, hdžež so Serb słowa jima a serbske zajimy zastupuje, so tež poradži, tute w praksy přesadzić. Njeje samozrozumliwe, zo němske zamołwite gremije a zarjady sami wot so na serbsku specifiku w swojich rozsudach mysla. Z tym so znowa wobkrući, zo su tute kapacity zarjada tež do přichoda njeparujomne a zo njeměli so přez žanužkuli strukturelnu debatu na hrački stajić.

2. Wuznamne podawki a aktiwity lěta 2015/2016

Nimo hižo naspomnjeneho přewjedženja 17. hłowneje zhromadźizny Domowiny słuša bjez dwěla přihot a přewjedženje XI. mjezynarodneho folklorneho festiwala “Łužica” k najwjetšemu podawkej lěta. Po wupruwowanej formje džělawosće přihotowaneho wuběrka a rjadowanjow wotpowědnych zamołwitosćow je tež zarjad Domowiny znowa z wšitkimi sobudžětaćerjami do tutoho džěta zapřijaty był. Nadrobniša rozprawa wo wuspěchu tutoho festiwala je w přiloze 3 sčěhujomna.

Wospjet je so zwěsćiło, zo je tutón festiwal jedyn z najwuspěšnišich był a po wobjimje a wulkosći wopytowarstwa a wobdžělenja skupinow znowa dotalne hranicy překroći. Tež cyłkowne financielne wotličenje projekta wupokaza w dochodach dalše stopnjowanje. Z rzy zarjadniskeho wida ma so zwěsćić, zo wužada sej tajki wulkoprojekt w bjezposrědnym času realizacije nad měru wjele mocow sobudžětaćerjow, štož wuskutkuje so tež negatiwnje na dalše spjelnenje poprawnych nadawkow w zarjedže. Přidatny šěroki čestnohamtski angažement sobudžětaćerjow w přihotowanskim wuběrku a na dnjach festiwala njehodži so tohodla dosć wuzběhować. Bjez tajkeho njeby tutón wulkoprojekt hižo móžny był. Stejimy wosrjedź přihotow XII. mjezynarodneho folklorneho festiwala a smy přeswědčeni, zo budže tutón tež z wulkim wuspěchom.

Jako jedyn dalši wuznamny podawk móže so z prawom mjenować při wzaće lisćiny serbskich ludowych nałožkow na němsku UNESCO-lisćinu za škit imaterielneho kulturneho herbstwa. Z tym je so dlěšodobne prócowanje pozitiwnje zakónčiło a dobry politiski zakład za to połožił, zo so serbske kulturne hódnoty na tutym polu tež wysoko politisce hódnoća, zarjaduja a do cyłeho němskeho konteksta staja. Wosebje referent za kulturu a wukraj je so wo to prócował, zo so nětko tež dokumentacija wo tutych nałožkach z pomocu spěchowanja Załožby za serbski lud a na zakładže filmowych sekwencow Sorabija-film-studija jako dokumentarne žórto nadžěta. Tutej wulkoprojektaj zarjadowaštaj so wuběrnje do 25. róčnicy politiskeho přewróta, na kotryž smy 2015 spominali. Zachowanje a wuwijanje serbskeje rěče a kultury

přez tajke předewzaća su znamjo žiwjenskeje wole Serbow, kotraž so w zjawnosći šěroko na wědomje wza. Tež dalši wulkoprojekt, kaž přihoty a přewjedženje Europeady 2016 přez přihowanski wuběrk zarjad Domowiny běžnje wužadaja. Wulki wuspěch je, zo smy móhli wudać dokumentaciju Europeady lěta 2012 přez čišć wotpowědneje fotoweje knihi. Z rozšěrjenjom tuteje měješe so w serbskim ludźe pozitiwna atmosfera a pohon na wobdźělenje na lětušej Europeadze w Južnym Tirolu spěchowac. To je so wulce poradziło a serbscy fanojo so w Južnym Tirolu za to počesćichu.

W přiloze 4 je krótke wuhódnoćenje Europeady 2016 přistupne.

3. Džěło z młodžinu a towarstwami na bazy

Wo mnohostronskim džěle a podpěrje zarjada Domowiny wosebje přez regionalnych rěčnikow napřečo župam je so wospjet pisalo. Prawidłowne wudaće “Našeje Domowiny” wo tym swědči, kak so jednotliwe župy a towarstwa w swojim regionje za zachowanje rěče a kultury přez konkretne zarjadowanja prócuja. Lisćina župnych projektow je w přiloze 2 slědujomna. Wosebje wuzběhnyć maja so w tutym zwisku wšitke prócowanja za zachowanje serbskeje rěče a kultury w młodej generaciji.

Tu smě so z prawom pozitiwnje wuzběhnyć přihoty a přewjedženje swójbnych schadźowankow w Budyskej, Kamjenskej a Wojerowskej župje. Tuta forma zhromadneje džělawosće ze staršimi, džěćimi a kubłanskimi zarjadnišćemi je so jako dobra wopokazala a měła so do přichoda dale zachowac a wutwarjeć. Tež wabjenje nowych člonow – wosebje młodych – do towarstwow we wobłuku našeje organizacije je w rozprawniskej dobje dalše wuspěchi žnjalo.

Tak su so w Delnjej Łužicy nowe Domowinske skupiny wutworili a župje přistupili. Tež Kamjenska župa je so dale wotmłodžiła a wosebje so z cytkami młodžiny zaměrnje projekty přihotuja a přewjeduje.

Při wšěm dyrbi so zwěsćić, zo je wosebje džěło z młodžinu wotwisne wot za to k dispoziciji stejaceho koordinatora resp. jedneje zarjadniskeje mocy, kotraž móže tutym cytkam při přewjedženju swójskich projektow z fachowej porady a pomocu słužić. Kubłanska referentka za młodžinu, kotraž je na projektowym městnje w septembru 2015 swoju džělawosć w zarjedze zahajiła, je za to dobre wuměnjenje. Jeje angažement je hižo k tomu dowjedł, zo je so w nazymje rjad projektowych poskitkow wot młodžiny přiwarzał – a to na interkulturelnym tydženju, w gymnaziju runje tak kaž w rozmołwje ze zastupjerjemi młodžiny we Wotrowje a na druhich městnach.

Tež młodžinski koordinator w Delnjej Łužicy je po planje swoju džělawosć pokročował a młodžinu na wulkoprojekty wjazał. Zasadnje pak dyrbimy wo tym přemyslowac, kak znowa natwarimy syć za młodžinske džěło, kiž wjaza wšitke cytki do zhromadneho skutka. Tutón něhdyši nadawk towarstwa Pawk njemóže tutón hižo wuspěšnje dale wjesć, dokelž nima za to personelne wuměnjenja.

W Župje “Jakub Lorenc-Zalěski z. t.” w Slepom kaž tež w Župje Delnja Łužica z. t. su so w rozprawniskej dobje z pomocu srědkow Vattenfalla kóždolětnje něhdze 90 najwšelakorišich projektow přewjedli resp. zwoprawdžili. Tole sta so z mnohostronskimi partnerami a tež z pomocu někotrych wotnožkow serbskich institucijow kaž Serbskeho instituta w Delnjej Łužicy. Projekty słužachu we hłownym k zachowanju a šěrjenju serbskeje rěče a kultury. Wosebje projekty, kiž su so bjezposrědnje na dobro člonstwa na bazy zwoprawdžili, mějachu pozitiwny wuznam za dalši zhromadny angažement. Tute wašnje spěchowanja je na brunicy region wobmjezowane a njehodži so přidatnje jako financielne žórło tež za druge župy wuzbytkowac.

Wosebite wužadanje w rozprawniskej dobje běše tež tematika čěkańcow a zaměstnjenje tutych w dwurěčnym teritoriju. Wosebje regionalna řečnica župy Budyšin, ale tež dalši sobudžětačerjo a čłonojo zwjazkowego předsydstwa su so na dobrowólnej bazy we wotpowědnych koordinaciskich gremijach sobu angažowali a po datych móžnosćach pomoc skićili. Zasadnje dyrbi so k tomu zwěsćić, zo budže tuta tema nas do přichoda dale zaběrać. Wosebje změjemy so z naležnosću zaběrać, kak so tući do kubłanskeje syće w Sakskej a tež w dwurěčnym teritoriju integruja. Wostróznjace je, zo je so město Budyšin na městnosć prawicarskich demonstracijow wuwilo, štož mjezynarodnje cyłej Łužicy politisku škodu načini.

4. Kubłanska politika

Wosebje wuzběhnyć maja so w tutym zwisku wšitke prócowanja k zachowanju serbskeje rěče a kultury w młodej generaciji. Tu smě so z prawom pozitiwnje wuzběhnyć přihoty a přewjedjenje swójbnych schadźowankow w Budyskej, Kamjenskej a Wojerowskej župje. Tuta forma zhromadneje džělawosće ze staršimi, džěćimi a kubłanskimi zarjadnišćemi je so jako dobra wopokazała a měta so do přichoda dale zachować a wutwarjeć.

Na tutym polu běchu regionalni řečnicy aktiwni přez přihoty a přewjedjenje projektow ze staršimi, kiž swoje džěći serbskorěčnje kubłaja. W lěće 2016 zaběrachu so ze žiwjenjom a skutkowanjom Jurja Brězana składnostnje jeho 100. posmjertnych narodnin. Přeprošeni běchu zakładne šule z Pančic-Kukowa, Ralbic, Worklec, Chrósćic, Radworja, Wulkeje Dubrawy, Bóšic, Barta, Hodźija, ze zakładneje šule “Handrij Zejler” Wojerecy a z Kulowa. Projekty podpěrachu tak serbskorěčne šulske kubłanje.

Dalše informacije k tutomu wobłukej dóstanjeće w rozprawje k džětowym směrnizam a w rozprawje džěta Rěčneho centruma WITAJ.

5. Kulturna wuměna a wukraj

Koordinowanje delegowanjow a kulturnych wuměnow je jedyn z nadawkow referenta za kulturu a wukrajne styki w běžnym lěće. W rozprawniskej dobje su so w lěće 2015 23 a w lěće 2016 20 tajkich mjezynarodnych delegowanjow a kulturnych wuměnow přihtowali, aktiwnje přewodźeli a z toho 14 direktnje přez Domowinski titul finančnje podpěrali. Mały džěl z planowanych projektow njeje so z wšelakorych přičin realizować, štož zaležeše předewšěm na krótkodobnych wotprajenjach abo tež na njespěchuomnosći předewzaća. Prócowali smy so wo to, zo su so wotpowědne próstwy spočatk lěta zapodali, zo by lěpše planowanje zaručene było. Tole je so tež jasnje w nowych směrnizam definowało a mjeztym etablěrowało.

Kontakty do wukraja su mnohostronske a wuslědk jednotliwych projektow častodosć rozdžělny. Wunošne je čłonstwo w mjezynarodnej organizaciji FUEN a CIOFF. Zwěsćimy pak tež, zo je zhromadne džěto z wukrajom přeco wot konkretnych wosobow tu a tam wotwisne. Wupad jedneje tajkeje wosoby woznamjenja hustodosć wupad mjezsobneje wuměny. Wobžarowace na přikład je, zo dla změny w Kulturnym zarjedže w Namysłowje 2014 - 2016 wosoba falowaše, kotraž so jako aktiwny partner na tamnej stronje wopokazaše. To pak je so mjeztym zaso do pozitiwneho změniło.

Zwjeselace je, zo smy w zhromadnym džěle SPL w Praze a tamnišim sakskim zastupnistwom na př. wuspěšny lětny swjedžen přewjedli. Ale tež mjezsobne počahi so přez wšelakore wopyty, na př. pola němskeje mjeńšiny w Čěskej, pola Čechow w Chorwatskej abo ze Słowjencami z Korutanskeje w Chrósćicach, ale tež přez Mjezynarodny folklorny festiwal “Łužica” a Europeadu, pohłubšichu. Znowa su so tež přez kulturnu wuměnu styki z městom Lüchow nawjazali. Wot tamnišich towarstwow pěstuja so hač do džěnsnišeho tradicije

poľobskich Sľowjanow kulturneho razu. Na tutej bazy smy teŹ kontakt k muzejam, kotreŹ so ze sľowjanskimi stawiznami w Němskej zaběraja, nawjazali a informelnu syć wutworili. 2017 přewjedŹemy k tutej temje zetkanje w Budyšinje. TeŹ tajke wuměny wosrjedŹ Němskeje móŹa nowe aktiwity wubudŹić a w našim čľonstwje zajim zbudŹić, zo so nowe projektowe ideje rodŹa a realizuja. Tak je na přiľklad předwidŹane wuše zhromadne dŹěľo z towarstwami, kiŹ pěstuja tradicije wokoto sľowjanskich kulowcow.

Na tutym městnje njech je wospjet naspomnjene, kak waŹne běše za nas po ratifikowanju ramika za škit imaterielneho kulturneho herbstwa UNESCO přez Zwjazkownu republiku Němska prócowanje wo přizjewjenje serbskich naľožkow a tradicijow na němsku lisćinu imaterielneho kulturneho herbstwa. Naša próstwa je so w měrcu 2015 wuspěšnje přiľwzaľa a z wopismom wobkrućila. Tute přizjewjenje změje do přichoda za nas zawěsće pozitiwne wuskutki, wšako registrujemy tučasnje hiŹo přiľběracy zajim a naprašowanja k tutym tradicijam.

W cyľkownym kulturnopolitiskim skutkowanju Domowiny měľa a budŹe so tuta tematika dale wuwiać, kaŹ na př. hiŹo integrowanje do koncepcije folklorneho festiwala „ŁuŹica“. Dale smy projekt mjez filmowym studijom Sorabija a Zaľožbu za serbski lud nastorčili, zo bychy so nazběrali a přiľtřihali krótkofilmy ke kóŹdemuŹkuli naľožkej na lisćinje a z wotpowědnymi klipami dokumentowali, ŹtoŹ je so w ľěće 2016 w hrubym hiŹo realizowaľo. Lićimy z tym, zo so w tutym wobľuku nowe móŹnosće spěchowanja naľožkow wotkryja a zo dóstanje serbska reč a kultura přiľdatnu skedŹbnosć w zjawnosći.

W rozprawniskej dobje smy dale zesylnili naše politiske kontakty k zastupnistwam a póstanstwam, wosebje w susodnych sľowjanskich krajach. Do njeličomnych interakcijow, rozmoľwow a zarjadowanjow běše Domowina integrowana. Čěski generalny konsul, knjez Kuděľa, je wospjet ŁuŹicu a Domowinu wopytaľ a běše teŹ z hosćom na našim XI. mjezynarodnym folklornym festiwalu. Skupina čěskich senatorow wopyta ľětsa ŁuŹicu, zo bychy so wosebje z wuwicóm serbskeje kultury a reče přećelske styki mjez čěskimi a ľuŹiskimi Serbami poľtubšili. Wusľědk zhromadneho wuradŹowanja běše teŹ přeprašenje serbskeje delegacije čěskemu premjerej Bohusľawej Sobotce, kotreŹ ma mjezty m scěhi za dalše kulturne aktiwity a mjezsobnu wuměnu.

6. Zjawnostne dŹěľo a „nowe medije“

Nadawki we wobľuku zjawnostneho dŹěľa a nowych medijow dŹeň a bóle rostu. TeŹ w minjenymaj ľětomaj je so jara wobšěrnje zjawnostne dŹěľo wot přiľstusneje referentki wukonjaľo. Mjez druhim su so kóŹdolětnje něhdŹe 175 nowinskich informacijow pisali a 80 wobšěrných naprašowanjow Źurnalistow wotmoľwili.

Přihotowali a přewjedli su so pjeć nowinarskich konferencow mj. dr. k temam 17. ľľowna zhromadŹizna, XI. mjezynarodny folklorny festiwal, Europeada a ľěto Jana Arnošća Smolerja. Na mjezynarodnym folklornym festiwalu smy wjace hać 90 Źurnalistow akreditowali a medialnje zastarali.

Dale su so wjacore interviewy z předsydu koordinowali a redigowali, dwě wuradŹowani ze šefredakciju Serbskich Nowin přewjedľoj, kiŹ tematizowachu móŹnosće polěpšenja zhromadneho dŹěľa, podaća mjezsobnych informacijow kaŹ teŹ spjelnjenje woćakowanjow Źurnalistow na našu dŹěľawosć.

Wudali smy kóŹdolětnje Źtyri čisľa „Naša Domowina“. NadŹěľaľ je so nowy stawizniski tekst za našu internetnu stronu. TeŹ dwě wudaći interneho podľoŹka „Adresy a informacije“ su so zdŹěľaľoj a wudaľoj kaŹ teŹ němske teksty a dokumentacije wokoto projektow, spěchowanych wot koncerne Vattenfall atd.

Ke kvalifikaciji našich internetnych stronow smy zaměrnje dale džětali z firmu, kotraž nam třebnu software přidžěta a běžnje zastara. Naš zaměr je, zo móže so do centralneje protyki w přichodže kóždažkuli serbska institucija kaž tež kóžde towarstwo a dalši zarjadowar sam zapisać, zo bychmy cyłkowny přehlad wo aktiwitach a projektach Serbow w jednej rubrice zdžětać móhli.

Staw je, zo stejimy bjezposrědnje před zawjedženjom tuteje strony a smy ju tež na wjacorych wuradžowanjach z načolnikami serbskich institucijow tematizowali a předstajili. Zhromadny zajim w tutym zwisku je so wot wšitkich potwjerdžić.

Nimo toho zaběrachmy so na nastork lobby-wuběrka zwjazkowego předsydstwa tež z temu, kwalifikować naš corporate design, kaž smy sej to na 17. hłownej zhromadźiznje zhromadnje schwalili. Předleži znowa wobdžěłany logo z pismom Domowiny, kotryž je so znowa škitat a jako zakład za jednotny layout čišćanych stronow w přichodže wužiwa.

Generelnje dyrbimy zwěsčić, zo njedosahaja nam hižo kapacity zarjada za wšostronske spjeljenje wšitkich wočakowanjow, kiž na tutym polu mamy. Do přichoda chcemy so tohodla zaměrnje z tym zaběrać, kak we wobłuku wobstajacych strukturow nadawki na sobudžětaćerjow rozdžělimy resp. konkretne zamołwitosće znowa rjadujemy, tež pod wuměnjenjom, zo so přidatne kapacity na njedobroh dotalnych nadawkow wuskutkuja. Spočatk januara 2016 smy přewjedli dwudnjowsku klawsuru k temje „nowe medije w zarjadniskim džěle“, w kotrejž smy sej nadžětali dalši katalog naprawow za kwalifikaciju tutoho džěloweho wobłuka. Zwjazkowemu předsydstwu smy namjet předpožili, z kotrymž chcemy docpěć, zo tež dalše přisłušne towarstwa namjetej za jednotny corporate design a za kwalifikaciju zhromadneho zjawnostneho džěta pod třěchu Domowiny přiwozmu.

Horca tema běše a wostanje dale přichod Serbskeje kulturneje informacije. Na zakładže předležaceho njedospołneho koncepta k zaměstnjenju kulturneje informacije do Röhrscheidtoweje bašty w Serbskim ludowym ansamblu stejimy tuchwilu w horcej diskusijnej fazy, hač so doporučene namjety za změnu přiwozmu resp. kak so dale kwalifikuje nadawk za informaciske srjedžišćo w Serbskim domje, jeli so nadawki předawanja produktow kaž tež džělowych wobłukow kulturneho turizma do nowoje zamołwitosće přepodadza. Zarjad Domowiny prócuje so dale w tutym zwisku wo konstruktivny diskurs ze zarjadom załožby a dalšimi čłonami załožboweje rady.

7. Serbja a brunica

Tuta tema je a budže nas tež w přichodže přeco zaso a intensiwnje zaběrać. Spočatk lěta 2015 smy so z listom na ministra Sigmara Gabriela wobroćili, zo bychmy konkretne stejišćo k přichodej wudobywanja wuhla we Łužicy wot njeho dóstali, tež pod aspektom, zo prócuje so koncern Vattenfall, wuhlowy region druhemu investorej předać. Z tutym wotpohľadom je nastata nowa situacija wosebje za potrjechenych w Župje „Jakub Lorenc-Zalěski z. t.“, za kotruž je tuchwilu přichod dla njejasnosće energijoweje politiki Němskeje dospołnje wotewrjeny.

W nazymje 2016 je so nowy investor EPH, jedne česke předewzaće, jako kupc Łužiskeho wuhloweho regiona přesadzić. Pod nowym mjenom LEAG ma so nětko wuhlowe předewzaće znowa profilować a do přichoda na „nowu energijowu politiku zwjazkowego knježerstwa“ nastajić. Dale njejasne su politiske ramiki, hač a kak spěšnje so rozsud wo dalšim wudobywanju brunicy we Łužicy schwali a hač maja so z tym dalše serbske wjeski přesydlić abo nic. Jasnosć ma so w přěnim potlěće 2017 wot LEAG tworić. Naše prócowanja wo zhromadnu rozmołwu z nowym investorom EPH njeběchu dotal wuspěšne. Přiwšěm mamy wotpohľad, na tajkej přilubjenej rozmołwje dale wobstać, zo bychmy investorow na sensibelne połoženje Serbow při wudobywanju brunicy skedźbnili.

Domowina je stajnje a přeco swoju jasnu poziciju zakitowała a tež napřečo medijam wospjet zwurazniła, zo wotpowokaza do přichoda dalše zničenje serbskich sydlišćow a zo so tam, hdžež su wotpowědne předewzača hižo schwalene, za potrjechenych wobšěrne narunanske spěchowanje zaruči. Tuta pozicija je so tež we wšitkich politiskich jednanjach přeco zaso potwjerdžiła. Zwěsćimy tež w našich rjadach kontrowersnu debatu k tutej temje, štož sej wospjet wužada, zo so wšitcy zhromadnje na jónu schwalenu poziciju zwjazkowego předsydstwa kruće dźeržimy a ju w zjawnosći přeco a wšudže jednotnje zastupujemy. Ze stron zarjada je so tuta pozicija stajnje a znova wobkrućiła. Jenož tak běše a je móžno, ze zamołwitymi politikarjemi a zastupjerjemi koncerna trěbny dialog w zajimje potrjechenych wjesć.

8. Serbja, hospodarstwo a turizm

Prawidłowne dźěło je so z wotpowědnymi planowanskimi gremijemi, kaž z Regionalnym planowanskim zwjazkom w Sakskej a Braniborskej, ze zjednoćenstwom Hornjołužiska hola a haty, z turistiskimi zwjazkami a dalšimi planowanskimi wuběrkami komunalnych zwjazkow přewjedło. Zaměr je, so w procesu nadžětanja strategiskich planow resp. dalepisanja regionalneho plana za Hornju Łužicu/Delnjošlesku ze serbskeho wida do debaty zarjadować a naše wočakowanja sformulować. Jako stajny partner buchmy konfrontowani z naprašowanjemi najwšelakorišeho razu a wukonjamy přez zamołwiteho referentu za hospodarstwo a infrastrukturelne wuwice tež nawodniske funkcije w LEADER-regionje. Zdobom dźěłamy wusko hromadže z dalšimi zwjazkami za kulturny turizm a ze Zwjazkom za serbski kulturny turizm z. t. Tež w Braniborskej dźěła so na dohodobnym koncepće za wuwice turizma, kiž ma w léće 2017 hotowy być. Tute dźěło wužada sej tójšto časa přez trěbny stajny dialog z komunalnymi runinami wosebje potom, hdyž dže wo zhromadne wotpohlady dalšeho wuwica w regionje a w tutym zwisku trěbne strategiske dorozumjenja wo prioritach spěchowanja.

Tež wužiwanje nowych spěchowanskich programow za serbske wotpohlady z nawabjenjom tak mjenowanych třěchich srědkow za naše projekty by k rozšěrjenju projektowego wobłuka wjesć móhło. Za to pak njeje Domowinski zarjad bjezposřednje přislušny resp. nima žanežkuli specifiske towarstwo a wotpowědne personalne resourcy. Doporučí so, zo měła so tuta tema w małym fachowym kruhu z móžnymi zajimcami intenziwnišo debatować a zo měli zhromadnje za pućemi pytać, kak tute tež finacielne móžnosće na dobro serbskich wotpohladow lěpje zwužitkujemy.

9. Wužiwanje hospodarskich srědkow po schwalenym hospodarskim planje 2015/2016

Z přitohi 1 je wuwidžeć, zo su so k dispoziciji stajene srědki we wobłuku hospodarskeju planow lěta 2015 a 2016 zaměrnje wužiwali. Wurunanje mjez jednotliwymi titulemi po datych kriterijach hospodarjenja su dowolene.

Zarjad Domowiny je zlutniwje a zamołwiće z tutymi srědkami wobchadzał a planowane zaměry spjelnić móhł. Wosebje wuzběhnyć ma so, zo je so znova poradžito, mnohostronske projektowe dźěło přez nawabjenje třěchich srědkow přesadzić. Nimo srědkow sponsorow a koncerna Vattenfalla smy tež zamóhli nawabić dalše třěče srědki ze spěchowanskich programow Sakskeje a Braniborskeje.

ež wulkoprojekt XI. mjezynarodny folklorny festiwal 2015 je so jako samostatny projekt wotličil a w planowanych finacielnych ramikach zwoprawdźić hodzał. Na zakładže zwěsćenjow Sakskeho zličbowanskeho dwora budžemy w přichodže wulkoprojekty we wobłuku

cyłkowneho financneho plana Domowiny wotličić dyrbjeć. Dže wo cyłkowny hospodarski přehlad wudawkow a dochodow lěta. Tole płaći hižo za wotličenje plana 2016 nastupajo wobdźělenje serbskeju wubrankow na Europeadže 2016.

Pokazać ma so na stajny hospodarski riziko, hdyž jedna so wo nachwilne projektowe městna, kotraž njedóstanjemy hnydom k spočatkej lěta z wotpowědnym přizwolenjom podkładžene (hlej tež přidatne srědki ze stron Zwjazkowneho ministerstwa nutřkowneho a Komunalneho zwjazka w Sakskej). Domowinskemu zarjady poradži so jeničce z tym tutón riziko miniměrować, zo ma spuščomnych spěchowarjow, ke kotrymž je so dowěrliwy poměr w běhu lět zhromadnje dźěławosće natwarit. Załožba za serbski lud w tajkich padach riziko njeprěwza, jeli k financielnemu deficitej dóndže.

Zniženje darow LEAG za lěto 2017 změje tež na dźěto zarjada Domowiny, předewšěm pak na dźěławosć župow Delnja Łužica a „Jakub Lorenc-Zalěski z. t.“ negatiwne wuskutki. Jeju hospodarska samostatnosć wužada sebi wosebitu zamołwitosć jednacych wosobow, županow resp. župneho předsydstwa.

Zarjadniska podpěra ze stron finančneho wotrjada za wšitke župy a towarstwa ma so na tutym městnje znova pozitiwnje wuzběhnyć. Jenož přez tute kooperatiwne zhromadne dźěto je so poradžiło a budže to tež dale, zo móže zarjad Domowiny nimo přirjadowanych zasadnych nadawkow tež na projektowym polu dale podpěru zaručić.

Za lěto 2015 předleži zakónčace pruwowanje hospodarskeho plana wot Załožby za serbski lud. Njedostatki so njezwěšćichu. Z tym je hospodarske lěto 2015 zakónčene.

10. Konkluzije za přichod

Hospodarski plan za lěto 2017 je so w załožbowej radže schwalit. Z tym ma zarjad Domowiny za běžne lěto zaručeny financielny zakład. Tole dowoli prawidłownu dźěławosć zarjada kaž tež zwoprawdženje planowanych projektow. Tež financowanje cyłodnjowskeje dźěławosće předsydy je zaručene. Tole je so přez přerjadowanje w hospodarskim planje poradžiło.

Ke kóncej rozprawniskeje doby zakónči so tež dźěłowa doba jednaćela. Zwjazkowe předsydstwo je naslědnistwo wupisało. Znowawobsadženje jednaćela a městno referenta za hospodarske a infstrukturelne naležnosće je so k 01.01.2017 poradžiło. Z tym je trěbna zarjadniska struktura zaručena a kontinuita w dźěławosći garantowana. Zarjad Domowiny je z tym dale womłodženy a na přichodnu dalšu dźěławosć derje nastajeny.

Bjarnat Cyž
jednaćel

9.1.1. finanzielle rozprawa za hospodarske leto 2015

Domowina e. V.

Soll-Ist 2015

08.04.2015

Titel	Zweckbestimmung	Soll 2015 Tsd. Euro	Ist 2015 Tsd. Euro 31.12.2015	Mehr/weniger
1	2	3	4	5
Zakónčenje / Abschluss 2015				
100	Verwaltungseinnahmen <i>nachr.: davon Festival "Lužica 2015"</i>	176,56 62,76	210.714,17 67.548,99	34.154,17 4.788,99
234-235	Sonstige Zuweisungen aus dem öffentlichem Bereich <i>nachr.: davon Festival "Lužica 2015"</i>	200,00 34,00	218.910,78 32.500,00	18.910,78 -1.500,00
282 01	Zuweisungen und Zuschüsse der Stiftung mit Ausnahme von Investitionen <i>nachr.: davon Festival "Lužica 2015"</i> <i>nachr. davon Projekt "Krok po kroku"</i>	3.189,40 85,00 0,00	3.206.770,69 85.000,00 17.370,69	0,00 17.370,69
282 02	Spenden, Zuschüsse und dgl. für laufende Zwecke <i>nachr.: davon Festival "Lužica 2015"</i>	25,85 25,85	148.843,14 11.481,57	122.989,14 -14.372,43
343	Zuweisungen der Stiftung für Investitionen, besondere Finanzierungseinnahmen	0,00	0,00	
360	Einnahmen aus Überschüssen des Vorjahres	0,00	40.226,01	40.226,01
	Gesamteinnahmen: <i>nachr.: davon Festival "Lužica 2015"</i> <i>nachr. davon Projekt "Krok po kroku"</i>	3.591,81 207,61 0,00	3.825.464,79 196.530,56 17.370,69	233.650,79
400	Personalausgaben	2.862,50	-2.825.079,62	37.420,38
500	Sachausgaben <i>nachr.: davon Festival "Lužica 2015"</i> <i>nachr. davon Projekt "Krok po kroku"</i>	729,31 207,61 0,00	-936.186,60 -191.855,02 -15.631,66	-206.872,60 15.758,98 -15.631,66
600	Rückzahlungen	0,00	-195,53	-195,53
700	Baumaßnahmen	0,00	0,00	0,00
800	Sonstige Sachinvestitionen	0,00	0,00	0,00
900	Besondere Finanzierungsmaßnahmen	0,00	-57.588,47	-57.588,47
	Gesamtausgaben <i>nachr.: davon Festival "Lužica 2015"</i> <i>nachr. davon Projekt "Krok po kroku"</i>	3.591,81 207,61 0,00	-3.819.050,22 -191.855,02 -15.631,66	-227.236,22
	Ergebnis ohne Projekte <i>Ergebnis Festival "Lužica 2015"</i> <i>Ergebnis Projekt "Krok po kroku"</i>	0,00 0,00 0,00	0,00 4.675,54 1.739,03	
nachrichtlich	KontoVereinshaftpflicht: Stand 31.12.2015		3.821,48 €	
nachrichtlich	Konto Demo berlin 2008: Stand 31.12.2015		690,00 €	
nachrichtlich	Konto Zukunft Schule: Stand 31.12.2015		333,74 €	

Wujasnjenja k wotchilenjam w titulach (k 9.1.1.)

Tu nalistowane a rozklučowane titule namakaja so w summariskim přehledže předchadźaceje tabulki. Příklad za čitanje: na příklad titule 111 01, 119 49, 111 60 atd. z jedyńku na započatku, počahuja so na titulnu skupinu 100 - dochody w tabulce „zakónčenje 2015“.

Hdžež je pjatka na započatku, so na počahuje na titulnu skupinu 500.

dochody

titul komentar

- 111 01 wjac dla zběranja poplatkow za wudawki hłowneje zhromadźizny (hlej 532 01)
- 119 01 wjac přez dochody ze škitneje plaćizny wšelakich produktow
- 119 49 wjace přez pawšalu za zarjadniske dźěło k projektej socialny rum
- 234 01 dochody ze spěchowanja projektow Domowiny a RCW/wudawki knihowane w titulach
 427 11, 538 02, 539 60
- 282 01 wjac přez přidatne projekty Domowiny „festiwal Łužica“ a RCW „Krok po kroku“
- 282 02 dary za projekty Domowiny
- 360 01 přenjesujomne srědky ze zašłego lěta
- 111 60 wjace dochodow přez wyšu potrebu na zarjadowanjacha resp. wyšu ličbu
 wobdźělnikow 119 60 wjac přez diversne narunanja
- 111 70 wjac přez wyšu ličbu šulerjow hač planowane
- 111 80 wjac přez wyšu ličbu šulerjow hač planowane

wudawki

titul komentar

- 427 05 wjace dla nachwilneho wobsadźenja městna Domowina/RCW w Choćebuzu -
 financowane z titula 428 601
- 427 11 přidatne wudawki dla městnow (28 měsacow),
 financowanych přez přidatne dochody (dary a spěchowanja) příloha 1a
- 428 01 mjenje dla staršiskeho dowola (3 pady) a wobsadźenja z mjenje hodźinami
 wotpowědnje § 11 TV-L;
- 511 01 wjace dla trěbnych reparaturow, nakupa trěbneje fachoweje literatury a narunanja
 meblow zast. jednaćela w Chćebuzu
- 518 01 wjace dla wotnajenja rumnosćow za drastowy fundus a koop. zrěčenje SPL - korektura
 plana trěbna
- 518 02 wjace dla nachwilnje wyšeje potreby barbnych kopijow a wyšich kóštow ze službnych
 jězbow předsydy
- 526 01 wjace dla kóštow za dawkowe poradźowarja (financowanje hlej 282 02)
- 527 01 wjace dla wyšeje potreby - korektura plana trěbna
- 531 01 wjace dla rozšěrjenja/přiměrjeneja internetoweje strony, jónkrótne wudawki za
 zhotowjenje „Wort-Bild-Marke“ a kwalitatiwne polěpšenje „Naša Domowina

- 532 01 wjace, dokelž so wotměwaše hłowna zhromadźizna (dwulětny turnus)
- 538 01 wyše wudawki, dokelž so w běhu hosp. lěta 2015 zamołwitosće za wobdźělanje projektow zarjadej Domowiny bjez zwyżjenja plana přewostajichu - financowanje přez proj. spěchowanje załožby (tit. 234 101) a přez mjenjewudawki w titulach za přistajeny personal (428 01 a 428 60)
- 538 02 hlej (příloha 1) a titule 282 02 a 234 01
- 546 49 wjace přez zwyżjenje koštow za KISA a dočasne płácenje přinoška za FUEV 2016 - korektura plana trěbna/
- 640 01 wróćopłácenje njeprětrjebanych projektowych srědkow na přizwolerjow z předlěta a w běžnym lěće
- 427 60 wjace dla přistajenja FSJ a džěta w prózdninach
- 428 60 mjenje dla nachwilnje wakantneho městna a dlěšodobneho wupada přistajenych dla chorosće, chorosće džěći
mjenje dla njewobsadźeného městna wučomnika
- 511 60 wjace dla narunanja PC-techniki a rozšěrjenje edv-techniki - přichodne so přiřaduje titulej 511 99
- 518 60 wjace dla kónčného wotličenja zawodnych kóštow 2014 za rumnosće na Póstowym naměsće 3, wjace barbnych kopijow město nadawkow začišćernje
- 535 60 temporernje wyša potrjeba přez honorary a licency za wučbnicy, wosebje při přeložkach z mnohimi wobrazami a fotami
- 536 60 mjenje dla wjace swójskich přinoškow redaktorow - korektura plana trěbna
- 537 60 wjace dla honorarow za digitalnu potrjebu
- 539 60 wyše wudawki dla přidatneju projektow - hlej 234 01 03 a příloha 1
- 546 60 wjace dla přidatného nadawka k wuzwolenju nawody za RCW w Choćebuzu po wospjetnym wupisanju
- 518 70 wjace dla płácenja zawodnych kóštow za internat bjez zwyżjenja etata (wot 2014) - korektura plana trěbna
- 511 80 wjace dla trěbneho narunanjow a nakupow - wyše dochody hlej 111 80
- 428 90 mjenje dla změny časowych podžělow a wosobow
- 511 90/ 518 90 wudawki wotpowědnje přizwolenju wokrjesa

wotzamknjenje

- 100 wyše dochody so dospołnje za financowanje wyšich wudawkow zasadźichu
- 400 mjenjewudawki wužiwachu so za financowanje wěcnych wudawkow
- 919 01 po zasadach hospodarjenja přenesujomne srědky - tu wjazane dary

9.1.2. finanzielle rozprawa za hospodarske leto 2016

Domowina e. V.

VN 2016

08.03.2016

Titel	Zweckbestimmung	Soll 2016 Tsd. Euro	Ist 2016 Euro	Mehr/weniger
1	2	3	4	5
Zakónčenje / Abschluss 2016				
100	Verwaltungseinnahmen	133,00	172.779,38	39.779,38
	<i>nachrichtlich</i> davon Europeada	8,10	10.866,06	2.766,06
234-235	Sonstige Zuweisungen aus dem öffentlichem Bereich	168,4	294.817,33	126.447,63
	<i>nachrichtlich</i> davon Europeada	3,1	3.069,70	0,00
282 01	Zuweisungen und Zuschüsse der Stiftung mit Ausnahme von Investitionen	3.513,26863	3.525.808,63	12.540,00
	<i>nachrichtlich</i> davon Europeada	70,00	70.000,00	0,00
	davon PK Jugendarbeit	15,82	15.823,55	0,00
	davon digitale Medien	250,45	2.505.445,08	0,00
282 02	Spenden, Zuschüsse und dgl. für laufende Zwecke	10,00	142.850,35	132.850,35
	<i>nachrichtlich</i> davon Europeada	10,08	2.000,00	8.080,30
343	Zuweisungen der Stiftung für Investitionen, besondere Finanzierungseinnahmen	0,00	0,00	0,00
360	Einnahmen aus Überschüssen des Vorjahres	0,00	64.003,04	64.003,04
	Gesamteinnahmen:	3.824,6	4.200.258,73	375.620,40
400	Personalausgaben	2.967,2	-2.974.258,60	7.075,70
	<i>nachrichtlich</i> davon digitale Medien		-33.861,42	
	davon PK Jugendarbeit			
500	Sachausgaben	857,5	-972.510,40	115.054,72
	<i>nachrichtlich</i> davon Europeada	93,25	-78.433,05	
	davon digitale Medien		-133.392,46	
600	Rückzahlungen	0,00	-7.014,51	7.014,51
700	Baumaßnahmen	0,00	0,00	0,00
800	Sonstige Sachinvestitionen	0,00	0,00	0,00
900	Besondere Finanzierungsmaßnahmen	0,0	0,00	0,00
	Gesamtausgaben	3.824,6	-3.953.783,51	129.144,93
	Differenz Einnahmen u. Ausgaben		246.475,22	
	Ergebnis ohne Projekte, übertragbare Mittel HG 1		31.170,98	
	Ergebnis Projektmittel Stiftung Bestand		84.412,58	
	Ergebnis Projektmittel BMI Bestand		11.379,19	
	Ergebnis Projektmittel LRA		535,09	
	Ergebnis Projektmittel Europeada		7.502,71	
	Ergebnis übertragbare Spenden		111.474,67	
<i>nachrichtlich</i>	KontoVereinshaftpflicht: Stand 31.12.2016		2.953,39 €	
<i>nachrichtlich</i>	Konto Demo Berlin 2008: Stand 31.12.2016		690,00 €	
<i>nachrichtlich</i>	Konto Zukunft Schule: Stand 31.12.2016		333,74 €	

Wujasnjenja k wotchilenjam w titulach (k 9.1.2.)

Tu nalistowane a rozklučowane titule namakaja so w sumariskim přehledže předchadźaceje tabulki . Příklad za čitanje: na příklad titule 111 01, 119 49, 111 60 atd. z jedynku na započatku, počahuja so na titulnu skupinu 100 - dochody w tabulce „zakónčenje 2016“.

Hdžež je pjatka na započatku, so na počahuje na titulnu skupinu 500.

dochody

titul komentar

111 01 wjace přez dochody narunanjow delegowanja a swójskich přinoškow župneje pawšale

119 01 wjace přez dochody z wozjewjenskich prawow

119 49 wjace přez pawšale za zarjadniske džěto wšelakich projektow

234 01 dochody ze spěchowanja projektow Domowiny a RCW/wudawki knihowane
w titulach 427 11, 538 02, 539 60

282 01 wjace přez přidatne projekty Domowiny

282 02 dary za projekty Domowiny

360 01 přenjesujomne srědki ze zašeho lěta

111 60 wjace dochodow přez wyšu potrebu na zarjadowanjach resp. wyšu ličbu
wobdźělnikow

119 60 wjac přez diwersne narunanja

111 70 wjace přez wyšu ličbu šulerjow hač planowane

111 80 wjace přez wyšu ličbu šulerjow hač planowane

wudawki/ Ausgaben

titul komentar

427 05 wjace přez nachwilne wobsadźenje městna Domowiny w Choćebuzu dla
staršiska dowola

427 11 přidatne wudawki za městna , financowane přez přidatne dochody
(dary a spěchowanja)

428 01 mjenje dla staršiskeho dowola a wobsadźenja z mjenje hodžinami
wotpowědnje § 11 TV-L;

511 01 wjace dla nakupa trěbneje fachoweje literatury a narunanja měblow w regionalnych
běrowach w Choćebuzu

518 01 wjace dla wotnajenja rumnosćow za drastowy fundus a koop. zřěčenje SPL

518 02 wjace dla nachwilnje wyšeje potreby barbných kopijow

525 01 wjace dla trěbneho cyłodnjowskeho dalekubłanja

- 526 01 wjace dla kóštow za dawkowego poradźowarja
- 527 01 wjace dla wyšeje potreby
- 531 01 wjace dla rozšěrjenja/přiměrjenja internetoweje strony, jónkrótne wudawki za zhotowjenje "Wort-Bild-Marke" a kwalitatiwne polěpšenje "Našeje Domowiny"
- 538 02 hlej (přiloža 1) a titule 282 02 a 234 01
- 546 49 wjace přez zwyżenje kóštow za KISA a škodže na službnym awće
- 640 01 wróćopłaćenje njepětrjebanych projektowych srědkow na přizwolerjow z předlěta a w běžnym lěće
- 427 60 wjace dla prózdninskeho džěta
- 428 60 mjenje dla dlěšodobneho wupada přistajenych dla chorosće, chorosće džěči a staršiskeho dowola
- 511 60 wjace dla narunanja PC-techniki a rozšěrjenja edv-techniki
- 518 60 wjace barbnych kopijow město wudawkow za čiščernje
- 535 60 temporernje wyša potreba přez honorary a licency za wučbnicy, wosebje při přeložkach z mnohimi wobrazami a fotami
- 536 60 mjenje dla wjace swójskich přinoškow redaktorow - korektura plana trěbna
- 537 60 wjace dla honorarow za digitalnu potrebu, nadawki wakantneho městna staršiskeho dowola dla wukonjachu so zdžěla na honorarowej bazy
- 539 60 wyše wudawki dla přidatnych projektow - hlej 234 01 03
- 511 70 wjace dla trěbnych narunanjow a nakupow - wyše dochody hlej 111 70
- 518 70 wjace dla płaćenja zawodnych kóštow za internat bjez zwyżjenja etata (wot 2014) - korektura plana trěbna
- 511 80 wjace dla trěbnych narunanjow a nakupow - wyše dochody hlej 111 80
- 428 90 mjenje dla změny časowych podžělow a wosobow
- 511 90/518 90 wudawki wotpowědnje přizwolenju wokrjesa

wotzamknjenje/Abschluss

- 100 wyše dochody zasadźichu so podžělnje za financowanje wyšich wudawkow
- 400 mjenjewudawki wužiwachu so za financowanje wěcnych wudawkow

9.2. Přehlad župnych projektow 2015

staw:

31.12.2015

	wobsah	požadanje	IST- wudawki	dochody
Jan Skala	lěhwo studentow	2.050,00 €	1.336,40 €	360,00 €
Dolna Łužyca	nosenje lapow na zapustach	1.040,00 €		
	Domowina-cup	330,00 €		
	wolejbalowy turněr	360,00 €		
	spěchowanje žnjownych nałogow	3.000,00 €		
	Superkokot 2015	1.300,00 €		
	Kónclětne decentralne Domowinske zmakanja 2015	750,00 €		
	kalendar młožiny za lěto 2016	500,00 €		
	ekskursija młožiny	570,00 €		
	25. lět Serbski dom	642,00 €		
		8.492,00 €	8.492,00 €	
Michał Hórnik	10.07.2015 - filmy młodźina	350,00 €		
	28.8.15 - filmy džěći	650,00 €		
	14.6.15 - kubłanska jězba	550,00 €		90,00 €
	proj. Inwentarizacija nab. pomn. Njebjelčicy (wosebite spēchowanje přez załožbu)	5.610,00 €		280,50 €
		7.160,00 €	7.193,93 €	
J.A. Smoler	džěfarnička Budyska ev. drasta	50,00 €		
	13.6.15 Džeń wot. duri Njehorn	210,00 €		
	10.10.15 - swójbne popoždno	1.030,00 €		
	1.10.15 - stawizniski kolokwij	300,00 €		
	4.7.15 swójbne pućowanje	300,00 €		
	B- serbšćinarjo	1.040,00 €		64,50 €
	drasty - hladanje	300,00 €		
	biosf. rezerwat	120,00 €		
	26.9.15 - kubłanska jězba	650,00 €		460,00 €
	hodowne zarjadowanje	150,00 €		
		4.150,00 €	4.102,05 €	
H. Zejler	Serbske rěčne koło we Wojerecach 2 x	300,00 €		
	swójbne popoždno Dom Domowiny	880,00 €		
	wobrubjenje wotewrjenskeje swjatočnosće wobydlerskeho centruma Piwarska hasa	850,00 €		
		2.030,00 €	1.753,60 €	
cyłk. suma za projekty župow		23.882,00 €	22.877,98 €	1.255,00 €
		soll	Ist	
rozklučowanje knihowanja:	suma titul 538 01/2	6.880,00 €	16.720,44 €	
	(zesylnjenje z 538 60)	8.492,00 €		
	suma titul 532 01	850,00 €	547,54 €	
	suma titul 535 01	2.050,00 €		
	suma titul 282 02	280,50 €	280,50 €	
	suma titul 234 01	5.329,50 €	5.329,50 €	
		23.882,00 €	22.877,98 €	

9.2.2. Přehlad župnych projektow 2016

staw:

31.12.2016

	wobsah	plan kóštow	plan dochody	požadane spěch.	IST wudawk	IST dochody
Jan Skala	10.09.2016 - koncert studentskeho chora w Njebjelčicach	1.760,00 €	650,00 €	0,00 €		
Dolna Łužyca z.t.	nosenje lapow na zapustach	1.560,00 €	310,00 €	1.250,00 €		
	wolejbulowy turněr	725,00 €	275,00 €	450,00 €		
	Domowina cup - kopařica	755,00 €	305,00 €	450,00 €		
	spěchowanje žnjownych nałogow	33.000,00 €	0,00 €	3.000,00 €		
	dokumentacija ku góžbje 70. jubileja Domowiny w Dolnej Łužyca a 25. lět wobstá župy Dolna Łužyca	8.125,00 €	6.125,00 €	2.000,00 €		
	nakup 10 lapow za serbsku drastwu pó Chóšebuskej wašni	1.450,00 €	450,00 €	1.000,00 €		
	kalendář młožinskeho aktiwa za lěto 2017	1.700,00 €	1.100,00 €	600,00 €		
	ekskursija młožinskeho aktiwa do Błotow	650,00 €	150,00 €	500,00 €		
	kónclětne zarědowanje za kupki a cesnoamtskich luži něgajšnjeje župy Gubin-Baršć					
	mjezysumy	47.965,00 €	8.715,00 €	9.250,00 €	9.248,27 €	
Michał Hórnik	07.03.16 džěłarnička za hotwańče	115,00 €	0,00 €	115,00 €		
	zetkanje wjesnych chronistow - 05 a 10/2016	60,00 €	0,00 €	60,00 €		
	15.6.-21.06.16 proj. dny za zakł. Šule w Hornim Hajnku	400,00 €	0,00 €	400,00 €		
	kreatiwne wubědžowanje za šulerjow 09 do 12/2016	500,00 €	0,00 €	500,00 €		
	20.08.16 - kubtanska jězba do Prahi	1.300,00 €	400,00 €	900,00 €		
	24.09.16 - župna kulturna kermuša	3.000,00 €	1.000,00 €	3.050,00 €		
	30.09.16 Paliwaka sceniske čitanje na Kopšinanskim hrodzišću rollup za župu	200,00 € 150,00 €				
	mjezysumy	5.725,00 €	1.400,00 €	5.025,00 €	8.396,71 €	1.609,11 €
J. Lorenc-Zalěski z.t.	mytowanje wubědžowanja jutrowne jejka SKC	300,00 €	0,00 €	300,00 €		
	23.09.16 - 70. róčnica založenja Dom. Skupiny Rowno	2.500,00 €	2.200,00 €	300,00 €		
	25.09.16 swjedzenske zarj. 250. narodniny H. Njepile	4.700,00 €	4.200,00 €	500,00 €		
	ekskurzija člonow župy	600,00 €	300,00 €	300,00 €		
	70. róčnica založenja Dom. skupiny Wochozy	1.500,00 €	500,00 €	1.000,00 €		
	mjezysumy	9.600,00 €	7.200,00 €	2.400,00 €	2.400,00 €	
J.A. Smoler	03.03.16 wop. Zarjadowanje za J.A.Smolerja, pomnik Lubiska	300,00 €	0,00 €	300,00 €		
	23.04.16 serbski program na nalětnich wikach w Stróži	300,00 €	0,00 €	300,00 €		
	08.10.16 - Nazymski koncert w Lejnje	60,00 €	0,00 €	60,00 €		
	15.-21.06.16 proj. Dny za zakł. Šule w Hornim Hajnku	800,00 €	100,00 €	700,00 €		
	awg/sept 2016 čitanje w Domje Měrcina Nowaka w Njehornju	280,00 €	0,00 €	280,00 €		
	20.08.16 swójbne pućowanje a dworowy swjedzeń we Wuježk	100,00 €	0,00 €	100,00 €		
	24.09.16 - kubtanske jězba Pirna (mj. dr. č.-ně. Gymnaziji)	500,00 €	400,00 €	100,00 €		
	22.10.16 swójbne popoždno w Rakecach	1.080,00 €	50,00 €	1.030,00 €		
	09.12.16 - mytowanske zarjadowanje k wubědžowanju Krabat	300,00 €	0,00 €	300,00 €		
	prezentacija serbskich nałozkow w předh. času	150,00 €	0,00 €	150,00 €		
	přednoški ze serbskimi temami w regionje (dwójce)	170,00 €	0,00 €	170,00 €		
	narodna drasta w serbskich kubłanišćach	430,00 €	0,00 €	430,00 €		
	mjezysumy	4.470,00 €	550,00 €	3.920,00 €	4.616,64 €	1.859,50 €
H. Zejler	17.03.2016 100. nar. J. Brězana - projekt za šulerjow zakł. šule Kulow	576,00 €	376,00 €	200,00 €		
	18.05.16 proj. dopoždno za zakł. šulu "H. Zejler" w Hornim Hajnku	510,00 €	310,00 €	200,00 €		
	27.08.16 - swójbne popoždno w Domowinskim domje	750,00 €	250,00 €	500,00 €		
	Serbske rěčne koło w Domowinskim domje - 4 króć	800,00 €	200,00 €	600,00 €		
	přednošk k 200. posmjertnin J.A. Smolerja	200,00 €	0,00 €	200,00 €		
	mjezysumy	2.836,00 €	1.136,00 €	1.700,00 €	1.535,84 €	750,00 €
	cyłk. sumy za projekty župow	72.356,00 €	19.651,00 €	22.295,00 €	26.197,46 €	4.218,61 €

rozklučowane: wudawki:	titul 538 01	plan 2016	potrj. 2016	IST 2016
		60.000,00 €		56.696,90 €
	za projekty župow	15.000,00 €	22.295,00 €	26.197,46 €
	za skupinsku pawšalu	40.000,00 €	29.580,00 €	30.567,50 €
	titul 532 01 - zarjadowanje zwjazka	5.100,00 €	300,00 €	280,00 €
dochody	titul 111 01 - swojske přinoški	0,00 €	3.086,00 €	4.218,61 €

9.3. rozprawa k XI. mjezynarodnemu folklornemu festiwalej „Łužica 2015”

W času wot 09. julija do 12. julija 2015 wotmě so XI. mjezynarodny folklorny festiwal „Łužica 2015” w Budyšinje, w Hochozy a w Chrósćicach. Projekt je so kaž w koncepciji a programje planowany přewjedł. Z někak 20.000 wopytowarjami a přihladowarjami měješe festiwal přirunajo z dotalnymi najsylniši wothłós. K tomu móhli ličić (mjezynarodnje wuhotowana) Božu mšu z wjac hač 2400 wobdźělnikami ale tež 4.500 kontaktow na cyłym swěće na wot mdr wozjewjenym live-stream resp wyše 30.000 klikow na fotowu galeriju festiwala na webowych stronach mdr.

Z wukraja wobdźěli so dohromady 12 (2013: 10) skupinow 292 wosobow (2013: 262). Z pomocu kontaktow přez mjezynarodnu organizaciju CIOFF je so dócpět kwalitatiwnje wysoki niwow. Kooperacija z druhimi europskimi folklornymi festiwalemi je k tomu přinošowła, zo su k přenjemu razej wšitke přizjewjene skupiny tež do Łužicy dojěli. Z Łužicy resp. Němskeje wobdźěli so 26 (2013: 25) skupinow z toho 8 (2013: 7) skupinow dorosta a dalši jednotliwcy, kiž wuhotowachu jednotliwe programowe dypki festiwala (631 wosobow). Cyłkownje smy naličili 923 (2013: 804) aktiwnych wobdźělnikow. Programowe zešiwk k festiwalej poda k jednotliwym programowym dypkam nadrobniše informacije.

Nimo hosćičelskeju skupinow z Wudworja a Smjerdžaceje, gmejny Chrósćicy kaž tež přistajenych zarjadow Domowiny/RCW (21) a Założby za serbski lud (15) su dalše institucije (na př. SLA, NSldž), towarstwa (z Chrósćic a Hochozy) a komunalne zarjady (Chrósćicy, Hochoza, Picno) so wo to postarali, zo festiwal w Budyšinje, Hochozy a w Chrósćicach wuspěšnje wotběži. Wot štwórtka do njedzele běše wokoło 710 (2013: 850) pomocnikow aktiwnych. Wolumen přistajenskich kapacitow za festiwal zliči so na 260 džětowych dnjow (abo 2080 hodžinow).

Cyłkowna atmosfera festiwala mjez sobuskutkowacymi kaž tež mjez wopytowarjami běše přecelna a pozbudžowaca. Hodži so zwěsćić, zo je festiwal w sylnej měrje jako serbski swjedzeń dožiwijomne (wosebje w Chrósćicach). Politisce resp.

ideologisce motiwowane nadběhi njejsu so registrowali. Njezbožo hosća z Mexiko w Hochozy wosta bjez strowotniskich sčěhow.

Medijowy špihel swědči wo šěrokim rozprawnistwje w serbskich, němskich regionalnych a nadregionalnych kaž tež wukrajnych medijskich. 90 akreditěrowanych žurnalistow je w nowinach, časopisach, rozhlósu, telewiziji a w internete we wjacorych stach přinoškach wo festiwalu rozprawjało. Zastupjene běchu 14 redakcijow a 6 swobodnych žurnalistow. Šěroke běše zaso rozprawnistwo sčelaka mdr po žołmach rozhlósa, telewizije a interneta (z nowostku live stream njedželnišeho programa) do, za čas festiwala a po nim. Z mdr kaž tež rbb je so wotzamknyło k přewodej kooperaciske zrěčenje.

Pod hesłom „folklorefestiwál lausitz 2015” w internetnej pytanskej mašinje google je z datumom 5.8.15 na přikład 7670 zapisow registrowanych (2009: 369; 2011: 1510; 2013: 6530). Za adresu www.folklorefestival-lausitz.de je wjace hač 10 300 rezultatow pola google.de zezběraných (2009 smy ličili 3.000).

Pola facebook mamy tuchwilu 525 „přečelow” (2013: 373). Pozitiwny wothłós wukrajnych skupinow dóstachmy z Estiskeje, Sloweniskeje, Słowakskeje, Čěskeje, Georgiskeje a Indiskeje.

Registrowane resp. trochowane ličby wopytowarjow na jednotliwych zarjadowanjach:

	2015	2013
štwórtk dopođnja (džěći):	690	800
witanje na Hłownym torhošću Budyšin/přečah	2.000	2.000
wotewrjenje na Hrodže Ortenburg	500	400
pjatk Hochoza:	1.500	1.500
sobotu dwory Chrósćicy	5.500	5.000
njedželu Chrósćicy		
- swjedženski ćah	3.200	2.500
- swjedženišćo	6.000	4.900
Pomocnicy (Hochoza, 2 dnjej Chrósćicy)	710	850
W sumje je to 20.100 (2013: 18.450) wopytowarjow resp. přihladowarjow.		

Njedželu boža mša w Chrósćicach 2400 2400

Z tym je so wočakowana ličba wopytowarjow přetrjechiła.

Festiwál je so wjacyrkrát w přihotowanskim wuběrku a zhromadnje z partnerami wuhódnočił. Kaž w koncepciji a w programje projekta wopisane, su so wotpohladane zaměry dócpěli. Pod patronatstwom Sakskeho ministerskeho prezidenta Stanisława Tilicha a přeni króc z postrownymi słowami Braniborskeho ministerskeho prezidenta Dietmara Woike kaž tež přez wobdžělenje mnohich zastupjerjow politiki, z europskeje, zwjazkoweje, krajoweje a komunalneje runiny, wukrajnych póstanstwow kaž tež hospodarstwa, institucijow a towarstwow je so podawk wotměł, dowolejo posudk, zo je w regionje zakótwjeny. Wuznam a připóznaće stej dale přiběrało.

Łužičenjo kaž tež jich hosćo su so zeznajomili z mjezynarodnymi kulturnymi tradicijemi a su móhli na polu folklory wosebite barby a poskitki dožiwić.

Zahajenski program so lětsa jako jara poradženy posudźuje. Wopytowarstwo je so snadnje zwysyło. Jako dobry wopokaza so rozsud, přewjesć přijeće předsydy za wukrajnych hosći a zastupjerjow politiki a podpěračelow do zahajenskeho programa štwórtk na Hrodže. Přez tematiski program Łužiskich folklornych skupin „Wětřik powěda” je so wumětska produkcija a prezentacija folklornych skupinow we Łužicy spěchowala. Zhromadna akcija wobdžělnikow z Hornjeje a Delnjeje Łužicy přispørja tež kontaktam mjez skupinami a

serbskimi regionami, přinošejo tak ke skrućenju serbskeje a Łužiskeje identity.

Kolokwij na temu »Folklor na jewišću – Kak awtentske je džensa ludowe wuměštvo« je so přeni króć pod režiju wuběrka za kulturu a wuměštvo ZP planował. Přednoški a diskusija dopokazachu trěbnosć tajkeho zarjadowanja, kiž wobsahowje festiwal wobohaći.

Někak 210 džěči w dorostowych skupinach přewažnje z Hornjeje Łužicy pokazachu publikumej swoje zamóžnosće a zahoritósć za pěstowanje kulturnych tradicijow. Programowy dyk je so w zamołwitosći Rěčneho centruma WITAJ

přihotował a realizował. Z Delnjeje Łužicy je so cyłk Hochozanskeje pěstowarnje prezentował, nažel njesu so skupiny z Delnjeje Łužicy kaž wočakowane w Chróćicach wobdžělili. Staw wuběrka dale njespokoja. Za šulerjow a pěstowarske džěči zarjadowany program na zahajenskim dnju dopoždnja z wukrajnymi skupinami, kiž su zašo dojěli, ma jara dobry wothłós. Dla špatneho wjedra pak je so předstajenje po 30 mjeńšinach zakóćić dyrbjalo. Časowe planownje a městnosće měli so přepruwować.

Wukrajne skupiny su so k niwowej techniskeho wuhotowanja, organizacije a k wumětskemu niwowej jara pozitiwnje wuprajili. Kóžda skupina je dóstała wobdžělenski diplom kaž tež přez móžnosće download wideowu dokumentaciju zarjadowarja.

Widejowa technika, kotraž je so na swjedźenišču njedzelu wužiwała je znowa jara derje skutkowała. Finalny program nabywa z multimedialnej prezentaciju a live wusyłanjom w interneće nowu kwalitu. Přez wobdžělene wukrajne skupiny su dóstali wopytowarjo po cyłym swěće přeni króć bjezposrědny wizuelny začišć wo festiwalu. Kombinacija modernych medijow z jewišćowym programom je so jara derje poradžila. Wotběh njedzelniskeho programa na swjedženskeje łuce chcemy po času a koncepcje přepruwować.

Přihoty, přewjedženje kaž tež wuhódnoćenje festiwala je mnohich jednotliwcow ale tež towarstwa k sobudžětu aktiwizowało. Z 298 registrowanych pomocnikow běchu to pak 30 mjenje hač 2013. Spadowacy trend je hižo někotre festiwale zwěsćujomny, kiž nuzuje zarjadowarja někotre džěła přez firmy zdokonjeć dać. Na tym tež njezměni płaćenje zakonskeje minimalneje mzdy.

Naložowanje serbskeje rěče je z krutym wobstatkom přihotowanja a přewjedženja folklorneho festiwala. To so započnje z džěłom w přihotowskim wuběrku, serbska rěč je klinčata z jewišćow ale tež poslužowanje a dalši serwis w Chróćicach běše serbskorěčny móžny. Prezenca delnjoserbsčiny składnostnje přihotow a přewjedženja festiwalneho pjatka w Hochozy je so w zjawnosći zwyżila.

Čišćane materialije (lětak, programowy zešiwk, plakat, wabjenske tafle) běchu serbsce/němsce dwurěčnje resp třirěčnje (z jendželšćinu) wuhotowane. Eksitowace jednotliwe džětowe koncepty za wabjenje a zjawnostne džěto měli so sylnišo na profesionelne wašnje zjimać a realizować. Tam widžu bjezdweła najsylnišu potrebu jednanja při planowanju dalších festiwalow. Mjeztym, zo so za Chrósćicy z wosebitymi akcijemi wabjeć njedyrbjało je to, hladajo na wopyt zahajenskeho programa, za město Budyšin čim trěbniše. W Hochozy wobkedžbuj trend přiběrace wopytwarstwa wot festiwalu k festiwalej, při čimž mamy tam čezu, zo so w časowej bliskosći přez wokrjes Sprjewja-Nysa zarjaduje Folklorna lawina. Reakcije Serbow a wopytwarjow pokazaja, zo so tež jědnate wudaće festiwalu jara derje wot ludnosće přiwza. Zajim wobydlerstwa zwonka sydlišćoweho ruma Serbow za festiwal je tohorunja dale přibrać. Finančny plan we wolumenje 207 t€ běše na zakładže nazhonjenjow a wobkedžbuj nowe zakonske postajenja za minimalnu mzdu (z toho trochowane wjacewudawki k přirunowanju 2013 we wysokosći 6500 €) solidnje nastajeny. Planowane dochody ze zastupa běchu wyše, kulturny rum Hornja Łužica/Delnja Šleska, město Budyšin, hamt Picnjo a gmejna Hochoza su w požadanej wysokosći festiwal sobu spěchowali. Wokrjes Budyšin je swoje zwoprědka planowane spěchowanje wo 1500 € na 2500 € redukował, ale so wo financnu podpěru přez ZVON zasadžował. Pjenježne dary a sponsoring su z 9% k pozitiwnemu rezultatej wotličenja přinošowali.

Wudawkowe pozicije su so w zasadže dodžerželi. Přez wujednane wosebite kondicije za přenocowanje a mjeńšu ličbu přenocowanjow je so w tutej poziciji zalutowało, zo to pak su kóšty za techniku a wuhotowanje programow dale stupali. Wosebitych, njeplanowaných wudawkow njebě.

Wobdžělene skupiny z Łužicy kaž tež přiřadowanski wuběrk su sej přezjedni, přewjesć w lěće 2017 dalši, potom XII. mjezynarodny folklorny festiwal „Łužica 2017“ a to w času wot 22.-25.06.2017.

Džakujemy so w mjenje wuhotowarjow a hóstnych skupin ministerskemu prezidentej Sakskeje, Stanisławej Tilichej za přewzaće patronatstwa, Załožbje za serbski lud, Kulturnemu rumej Hornja Łužica/Delnja Šleska, krajnemu zarjadowej Budyšin, měšće Budyšin, gmejnje Hochoza, hamtej Picnjo, serbskimaj rozhtosowymaj redakcijomaj mdr a rbb a wšitkim dalšim priwatnym darcelam, mjez druhim Vattenfall EM a župomaj Delnja Łužica a Jakub-Lorenc-Zalěški za financielnu a wěcnu podpěru XI. mjezynarodneho folklorneho festiwalu „Łužica 2015“.

Marko Kowar; předsyda přiřadowanskeho wuběrka

XII. Inter-Folklore-nationales festival

XII. mjezynarodny folklorny festival

www.folklorefestival-lausitz.de

22. - 25. 6. 2017 Bautzen / Budyšin
Drachhausen / Hochoza
Crostwitz / Chrósćicy

XII. mjezynarodny folklorny festival
Internationales Folklorefestival
Łužica / Lausitz 2017

22. 06. in Bautzen
• vormittags Vorstellung für Kinder und Schüler
18:00 • Umzug der mehr als 300 internationalen Teilnehmer u. a. aus Ägypten, den USA, Chile, Griechenland, Kroatien, Rumänien, Norwegen, Ungarn, Belarus, Italien vom Kornmarkt über den Hauptmarkt zur Ortenburg, dort 19:30 • Eröffnungsgala

22. 06. w Budyšinje
• dopódnja předstajenje za dźěći a šulerjow
18:00 • přechah skupinow wot žitnych wikow přez Hłowne torhošćo na hród Ortenburg
19:30 • zahajenje festiwalu - galaprogram na Hrodźe

23. 06. in Drachhausen
19:00 • Entrée mit Musik
19:30 • Folklore aus aller Welt hautnah zum Mitmachen und regionale Spezialitäten auf Bauernhöfen

23. 06. w Hochozy
19:00 • entrée z muziku
19:30 • folkloru ze celego swěta a regionalne speciality na burskich dwórach

24. 06. in Crostwitz
15:00 • „Immaterielles Kulturerbe“ auf einem Hof
• Markt traditioneller Gewerke
15:30 • Programme Lausitzer Nachwuchsgruppen
17:00 • Programm des Sorbischen National-Ensembles Bautzen
19:00 • Musik, Tanz, ländliche Weisen hautnah und kulinarische Spezialitäten aus aller Welt auf 7 Bauernhöfen
23:00 • „Crostwitz-Spezial“

24. 06. w Chrósćicach
15:00 • imaterielne kulturne herbstwo na burskim statoku
• wiki trad. rjemjesla
15:30 • programy dorostowych skupin
17:00 • program SLA
19:00 • hudźba, reje, spěwy a kulinariske wosebitoski na 7 burskich statokach
23:00 • „Chrósćčan specialita“

25. 06. in Crostwitz
10:00 • Festgottesdienst
11:30 • Markt traditioneller Gewerke
13:00 • Festumzug
14:00 • Programm Lausitzer Folkloregruppen
16:00 • großes Finale
Změny su móžne / Änderungen vorbehalten.

25. 06. w Chrósćicach
10:00 • swjedź. Boža mša
11:30 • wiki trad. rjemjesla a regionalne wiki
13:00 • swjedźenski čah
14:00 • program Łužiskich folklorných skupin
16:00 • festiwalne finale

Immaterielles Kulturerbe
www.unesco.org

9.4. Europeada 2016 w Južnym Tirolu

Zhladujo na lěto 2016 hodži so zwěšćić, zo běše wobdźělenje serbskeje koparskeje wubranki mužow a přěni raz tež wubranki žonow w Južnym Tirolu jedyn z wusahowacych wjerškow za Serbow a za Łužicu. Přihoty na tutón podawk započinachu so hižo po Europeadze 2012, kotraž so we Łužicy přewjedžeše.

Spočatnje zetkawaše so čestnohamtsce džěłacy přihotowanski wuběrk wobstejacy z 10 zastupjerjow někak dwu-měsačnje, w lěće 2015/16 tež husćišo. Do projekta zapřijeći běchu zastupjerjow wubrankow, Serbskeho Sokola, zapadołužiskeho koparskeho zwjazka a Domowiny, kotraž přewzaše při tym z nošerstwom koordinaciju projekta. Tójšto partnerow a jednotliwcow podpěrachu projekt. Tak podpěrachu Założba za serbski lud a Budyski wokres projekt financielnje a z někak 10 % wobdźěllichu so priwatni darićeljo z wosebitej podpěru župy "Jakub Lorenc-Zalěski".

Projekt a jeho wuskutki za Serbow

W swojim rezimeju wuzběhny nawoda wuběrka a serbskeje delegacije w Južnym Tirolu, Marko Kowar, "zo stej mustwje žonow a muži Serbow jara derje prezentowali. Zhromadnje z wjac hač 200 fanami smy trajny začič w přewšo pozitiwnym zmysle zawostajili.[...] Sportowe rezultaty móža přeco lěpše być – zakładna mysl EUROPEADY pak je zetkanje zastupjerjow narodnych awtochtonych mjeńšinow k wuměnje a zjawnej prezentaciju za sebje a za wjetšiny. W Južnym Tirolu ertnje sposrědkowane přeprošenja žónskeje a muskeje wubranki Łužiskich Serbow na př. k Šwicarskim Retoromanam swědča wo přečelskich stykach mjez sportowcami-zastupjerjemi narodnych awtochtonych mjeńšin."

Zjawnostne džěło

Wobstajne medijowe džěło, kotrež so přez referenta Domowiny zaručeše, móže so jako spomóžne hódnoćić. Jedyn z cilow organizatorow, běše dale wuwíwanje zjawneho wobrazu Serbow a sposrědkować na tutym puću informacije wo mjeńšinje a jeje položenju.

Medijowa konferenca w přihotach na Europeadu dnja 25.5.2016 w Njebjelčicach

Njeličomne přinoški w rozhlósu a nowinach na to pokazuja. Dale hodži so tule naspomnič, zo je tež wužiwanje modernych medijow při realizaciji zjawnostneho koncepta w fokusu stať. Tak hladaše so nimo klasiskeho zjawnostneho džěta tež zjawnostne džěto a wutworjenje jedneje tematiskeje serbskeje/serbskoafinej “community” (zhromadnosće) přez socialne syće. K tutym nadawkam so přidruži nimo toho techniske a distributiwne dale wuwijanje serbskeho live-streama, kotryž je tójšto dalšich recipientow na cyłym swěće přiwabiť.

Serbski fanowy blok w Mühlwaldže

Zhromadny foto po hrě žónskeje wubranki přečiwo mustwu Okcitančankow dnja 19. 6. 2016 w Mühlwaldže

młódsich stawiznach wubranki najsylniši cyłk zestajić. Tež mjezsobu namakachu so młódzi koparjo jako zhromadny cyłk, štož woni tež zjawnje wuprudžichu. Tole hodži so jako dobry zakład za dalše přemyslowanja serbskich zamołwitych zrozumić, dale do rěčnych rumow, kotrež su ze sportom zwjazane, inwestować.

Strukturelnje měto so tule wosebje do džěta z dorostom inwestować, wšako hodži so wysoki potencial za zesylńenje serbskeje identity a zajim w zjawnosći zwěsćić, wosebje tež pola młódsheje generacije.

Hladajo na dalše skutkowanje Serbskich wubrankow chce so Serbski Sokol z.t. sobu wo to postarać, zo so status wubrankow pola zamołwitych sportowych a koparskich zwjazkow w Sakskej a Braniborskej wujasni a definuje. Za podpěru džěta serbskich wubrankow měta so prawniska struktura wutworić, za což pytaja dale zajimcow a podpěraćelow. Perspektiwisce měto tute džěto tež do wukraja prudzić. Wšosokołski zlět 2018 w Praze je na př. tajka składnosć.

Clemens Škoda

(Nowe) rěčne rumy – (žónska) kopańca

Trenar žónskeje wubranki Pětr Bejmak zwěsći, zo su žony jara wědomje swój nadawk přiwezali a so sylnje angažowali. EUROPEADA je daťa žónskej kopańcy w Serbach sylny impuls za dalše wuwice. Tak chcedza młode žony dale prawidlownje zhromadnje trenować, hrać a wustupować, štož je nowum. Mustwowy nawoda muži Bjarnat Deleńk zjima, zo je so poradžiło po wukonliwosći dotal w

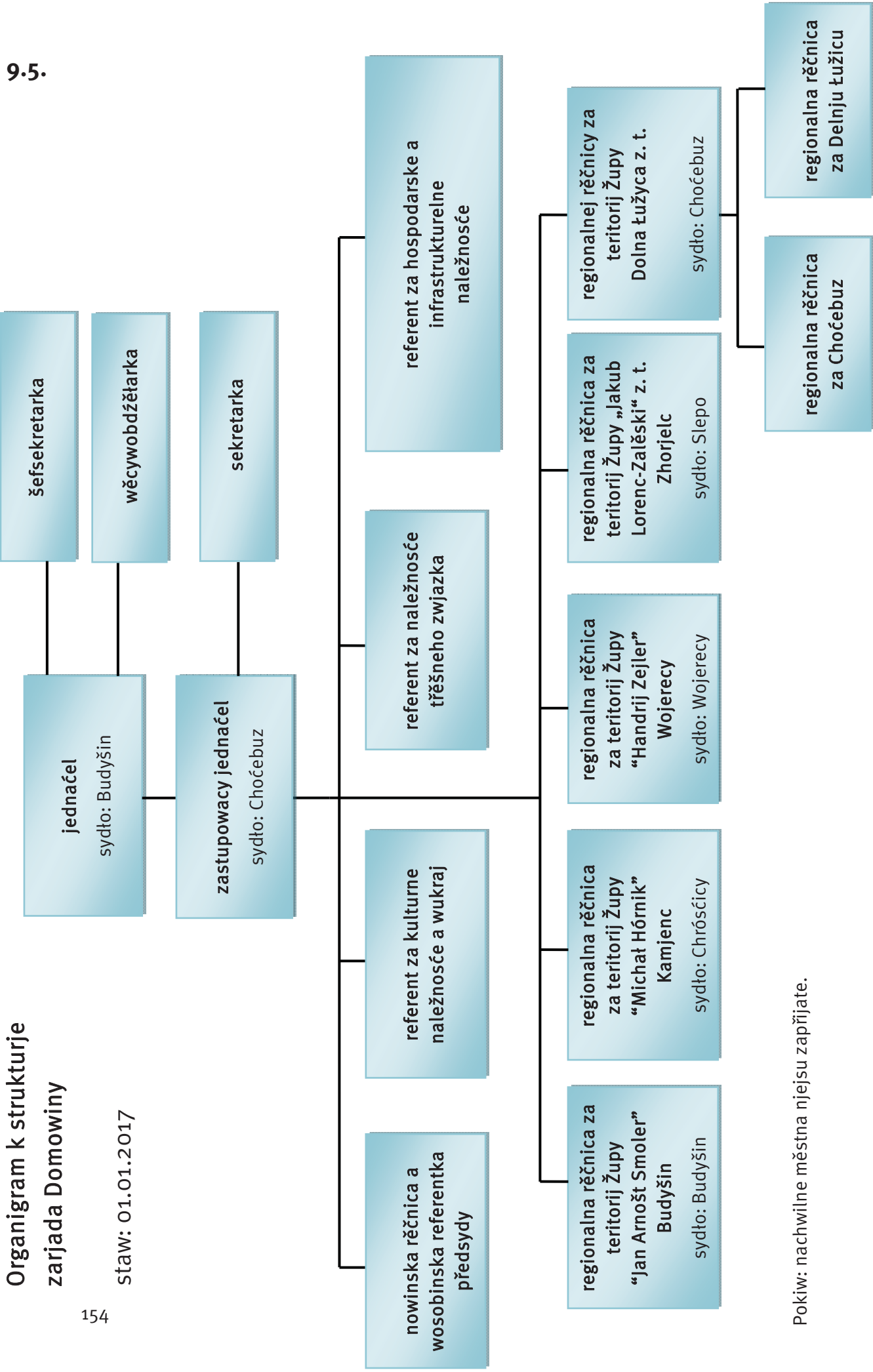

Witanje delegacijow 18. 6. 2016 w Bruneku fota: Jörg Stephan

Organigram k strukturje zarjada Domowiny

154

staw: 01.01.2017

Pokiw: nachwilne městna njejsu zapřijate.

10. Rozprawa Rěčneho centruma WITAJ wo rezultatach dźěławosće w lětomaj 2015 a 2016

1. Kubłansko-politiske dźěło RCW

RCW wukonja stajnje kubłanskopolitiske dźěło w nawjedowanskej abo čłonskej funkciji a to w slědowacych gremijach:

- we wuběrku za kubłanje a młodžinu Domowiny
- w dźěłowej skupinje za kubłanske temy při Braniborskim ministerstwje za kubłanje, młodžinu a sport
- w kubłanskej syći Delnja Łužica
- w nadšulskej fachowej konferency serbsčiny (DŁ)
- we wodženskej skupinje ke koncepciji 2plus při Sakskim statnym ministerstwje za kultus
- w serbskimaj rěčnymaj komisijomaj w Delnjej a Hornjej Łužicy
- we wuběrku młodžinskeje pomocy Budyšin
- w podwuběrku k planowanju młodžinskeje pomocy Budyšin
- w dźěłowym kruhu za holčace naležnosće wokrjesa Budyšin
- w ekspertowej komisiji Krajneho zarjada za zažne kubłanje w susodnych rěčach (Landesstelle für frühe nachbarsprachige Bildung)

Nawodnica RCW w Budyšinje a zastupowacy nawoda w Choćebuzu wudźeržujetaj nimo toho w operatiwnym dźěle stajne kontakty nošerjam pěstowarnjow, nawodam a wučerjam šulow, Sakskej kubłanskej agenturje, Sakschemu kubłanskemu institutej, Dźěłanišću za serbske kubłanske wuwijanje Choćebuz (ABC), ministerstwam za kubłanje a wědomosć w Braniborskej a Sakskej, zapóslancam krajow a zwjazka, wokrjesnym a měšćanskim zarjadam kaž tež wědomostnym institucijam, kotrež w tu- a wukraju na polu wjacerěčnosće dźěłaja.

Fachowa přirada RCW je so 21. januara 2013 znova załožiła. Jeje hłowny nadawk je, přistajenych RCW při fachowym wusměrjenju swojeje dźěławosće poradźować a wo prioritach za přichod rozmyslować. W njej skutkuja fachowcy a zastupjerjo kubłanišćow (pěstowarnje, šule, fachowa šula za socialnu pedagogiku). Na kóždym zetkanju wobjednawa so jedne čěžišćo. W lěće 2014 steješe „Katalog kwalitatiwnych kriterijow k spěchowanjow a posrědkowanju serbsčiny w dźěćacych dnjowych přebywanišćach w Sakskej“ w srjedžišću wuradźowanja. Termin zetkanja w lěće 2015 běše 28. oktober. W srjedžišću steješe prezentacija noweje internetoweje strony k certifikaciji serbskorěčnych kmanosćow. Wona wobsahuje dotal nimo zakładnych informacijow za wučacych a wuknjacych mustrowe nadawki za niwowowe schodženki A1 a A2 (www.sprachzertifikat-sorbisch.de). W lěće 2016 njeje so přirada zetkała.

2. Publikacije

2.1. Stajne publikacije 2014-16

- Lutki: 6 zešiwkow - kóždy w delnjo- a hornjoserbskim wudaću (wot 3. kwartala 2016 do 3. kwartala 2017 Lutki njewuńdu, dokelž njehodžeše so dźěłowe městno zamołwiteje projektoweje sobudźěłaćerki w času jeje maćerneho dowola znova wobsadzić)
- Płomje: 22 wudašow
- Płomjo: 22 wudaćow
- Serbska šula: 8 wudaćow
- 2 x 2 poskitkaj/pórucenja (hornjoserbski a delnjoserbski katalog wučbnych a didaktiskich materialow)

2.2. Didaktiske a wučbne materialije

We wotrjedže wuwijanje rěče/pedagogika je so w lětomaj 2015/2016 cyłkownje **62** titulow zchromadnje z LND a **22** titulow w zamołwitosći RCW nadžětało (DŁ a HŁ):

	wučbnicy a džětowe zešiwki (wudate w LND)		dalše wučbne materialije	
	delnjoserbske	hornjoserbske	delnjoserbske	hornjoserbske
2015	8	26	4	7
2016	7	21	4	7

Jako wusahowace delnjoserbske titule po wobjimje lektorskeho džěta a/abo po wobsahu wobhladujemy:

- Ptaški w našej domowni, žěłarnička
- Zwěryjeta w zymje, žěłarnička
- Pismikowe woknješka, mapa za 1. lětnik
- Narska liška 1 – 3, zarědnik za ceptarja
- Narska liška 1 – 3, kortki za šulerja
- Serbski lažko 1, awdio CD
- Wěcna wěda 2, wučbnica
- Narska liška 1 – 3, žěłowe łopjena
- Serbske natogi a wašnja, mapa
- Rufus w zwěryjeńcu, brošura
- Rufus a zložej, brošura
- Serbski lažko 2, awdijo CD
- Pismiki z měška, hra
- Zwucujom serbski 4, žěłowy zešywk
- Muzika 7/8, zwucowański zešywk

Informaciske materialije (aktualizacija):

Flyer: Serbske kubłańske drogi – Sorbische/Wendische Bildungswege

Brošurka: Serbska rěc – coolna wěc

Niša ličba delnjoserbskich didaktiskich a wučbnych materialijow ma swoju přičinu we wobmjezowanych móžnosćach, awtorow za teksty tajkeho razu namakać. Přidatnje k RCW nadžětaja so pak didaktiske materialije tež w ABC. Přiwšěm njeje delnjoserbski poskitk w cyłku tak wobšěrny kaž hornjoserbski.

Jako wusahowace hornjoserbske titule po wobjimje lektorskeho džěta a/abo po wobsahu wobhladujemy:

- wučbny material za serbšćinu
 - Zaječk Hopl a jeho přećeljo, čitanska kniha
 - Zwučujemy a pisamy 1, džěłowy zešiwk
 - Čitaj z nami, čitanska brošura
 - Čitanske zwučowanja, džěłowy zešiwk
 - Pisam serbsce 2, džěłowy zešiwk
 - Čitanka 2
 - Rufus w zwěryjencu, džěłowy zešiwk
 - Rufus w dowolu, džěłowy zešiwk
 - Piknik při morju, džěłowy zešiwk
 - Rěču serbsce 2
 - Čitanka 3
 - Zwučujemy a pisamy 6, džěłowy zešiwk
 - Z Kitom dale 3 (za cuzu rěč), džěłowa kniha
 - Zwučujemy a pisamy 8, džěłowy zešiwk

- Čłowjek a medijowa towaršnosć, temowa kniha
- LRS – předtest
- Čitaj z nami 2, čitanska brošura
- Džěćatstwo něhdy
- Časnik, plakat
- Rufus je zalubowany, džěłowy zešiwk
- Rufus pječe rapače poprjancy, džěłowy zešiwk
- Rufus a paduch, džěłowy zešiwk
- Serbščina 2, džěłowy zešiwk
- wučbnicy za fachowu wučbu
 - Wjeseli hercy 1/2 (za hudźbu)
 - Ličenske puće 1
 - Mlóč 4, džěłowy zešiwk
 - Buchnerowy koleg stawizny 11
 - Buchnerowy koleg stawizny 12
- we wobtuku noweho rjadu za wuknjenje serbščiny jako cuza rěč
 - Wuknjemy serbsce 1, wučerske doporučenje
 - Wuknjemy serbsce 2, hrajne plany
 - Wuknjemy serbsce 3, wobrazowe karty za šulerja
 - Wuknjemy serbsce 3, wobrazowe karty za wučerja
 - Wuknjemy serbsce 4, wučbnica
 - Wuknjemy serbsce 4, džěłowy zešiwk z CD
 - Wuknjemy serbsce 4, wobrazowe karty za šulerja
 - Wuknjemy serbsce 4, wobrazowe karty za wučerja
 - Wuknjemy serbsce – słowničk
- nadžětanje džěłarničkow resp. wudospotnjaceho materiala
 - „Skrućuj serbski alfabet”
 - Pismikowa keklja, hra
 - Pismiki z měška!, graše
- słowniki a terminologije
 - Wot A do Ž
 - Terminologija za předmjet ručne džěło
 - Terminologija za předmjet biologija
- didaktiske hry za wučbu serbščiny
 - Serbsce lochko 2, CD z rěčnymi wobrotami wšědneho dnja
 - Sorbian easy, App
- didaktiske předšulske materialije
 - Mein sorbisches Bildwörterbuch
- wudospotnjacy wučenski material
 - Mój wuměrjeny kraj
 - Serbske stawizny w 160 wobrazach, plakat
 - Džěłowa mapa za powołansku orientaciju
 - Hłósne kubłanje, didaktiski material za wučerjow
 - Serbsce lochko, App
 - Porucenja k Wuknjom serbski 4
 - Porucenja wuceńskich materialijow
 - Pógibowańske graša za šulu a hort
 - Dnjownik za wukniki 1. lětnika
 - Stara Jančowa
 - Són wo jědlence
 - Pširucka za muziku za ceptarki w DSG
 - Terminologija za předmjet matematika
 - Přiručka za ručne džěło
 - Čitanske znamješka, hs a ds
- material za kubłarki a wučerki
 - Hotowanje narodneje drasty – swjedźenska rejwanska drasta katolskich Serbowkow

2.3. DIGITAL krok po kroku

RCW wuwiwa přeni serbski digitalny wučbny srědk (zaměr koaliciškeho zrěčenja Sakskeho knježerstwa). Pod nawodom Sakskeho statneho ministerstwa za kultus (SMK) je so za to wodženska skupina wutworila.

K eksistowacym mačerščinam wuwiwa so přidatny digitalny srědk k zwučowanju a skrućenju gramatiskich a prawopisnych kmanosćow šulerjow rěčneju skupinow 1 a 2, kotřiž po koncepcje 2plus serbsce wuknu.

Wučbny srědk ma individualnemu spěchowanju šulerjow služić a diferencowane wuwučowanje podpěrać.

W 4. kwartalu 2015 je so přěnja tema „č a ć – dwaj pismikaj – jedyn zwuk“ jako zakład za wobsahowy prototyp nadžětała.

2016 je so wobsahowje pjeć temow nadžětało:

- tři prawopisne temy:
 - o dwaj pismikaj – jedyn zwuk (č a ć)
 - o dwaj pismikaj – jedyn zwuk (w a ł)
 - o ćežišćo: zwuk – pismik (słowa z ó a o)
- dvě gramatiskej temje:
 - o genus (ród) a numerus (ličba) substantiwow a adjektiwow
 - o deklinacija substantiwow a adjektiwow
- techniske přesadženje přěnych třoch temow hač do kónca 02/2017
- testowa wersija webstrony so w léće 2017 wozjewi, kotraž wobsahuje hižo přěnje digitalne nadawki k temje: dwaj pismikaj – jedyn zwuk (č a ć, w a ł)

Prawidłownje wotměwaja so workshopy ze sobudžětačerjemi firmy KIDS interactive z Erfurta a z poradžowacymi wučerjemi serbsčiny. KIDS interactive je nazhonita agentura za młode medije a wuwiwa zhromadnje z RCW digitalnu interaktiwnu prezentaciju wučbneho srědka po prawidłach moderneje didaktiki.

Projekt běži hač do kónca lěta 2018 pod nawodom wodženskeje skupiny w zamołwitosći Sakskeho ministerstwa za kultus.

3. Wědomostne džěto

3.1. Džětowe wobtuki

- rěčne a didaktiske dalejkubłanje wótkubłarjow a wótkubłarkow z hortow a žišownjow, *M. Norbergowa, G. Heyderowa, J. Kaulfürstowa, W. Butendeichowa*
- hospitacije w žišownjach a hortach, *M. Norbergowa, G. Heyderowa, J. Kaulfürstowa*
- wuwijanje pšespytowańskich nadawkow za certificěrowanje dolno- a gónoserbsčiny pó zgromadnem europskem referencnem ramiku za rěcy (schójžeńk B1) a zestajenje wabjeńskich materialijow, digitalizacija cełego projekta a w tom zwisku modificěrowanje nadawkow A1/A2, *M. Norbergowa a M. Smolina*
- pruwowanja za certifikowanje delnjoserbsčiny w Choćebuzu a hornjoserbsčiny w Budyšinje: schodženik A1 (23.09.2016) 4 wobdžělnicy; schodženik A2 (01.10.2016) 6 wobdžělnikow
- mentorske rozgrona ze studentami dla seminarnych žětow: Snežana Stanković (HUB), *M. Norbergowa*; Luisa Petatz (Viadrina), *G. Heyderowa*; Lorenc Jankowsky (uniwersita Jena), Thiago Balduino Teles (uniwersita Mainz), Matej Wałda (BA Budyšin), *B. Brězanowa*; šulerki socialneje pedagogiki, *J. Kaulfürstowa*
- koncepcionelny přewod a fachowy posudk na polu sorabistiki a didaktiskeho a metodiskeho natwara wučbnihoweho rjada „Naša mačeršćina“, *M. Smolina*
- koncepcionelny přewod a awtorstwo wudača gramatiskich tabulchow hornjoserbskeje rěče za šulersku potrjebu, *M. Smolina*
- koncipowanje a organizowanje WITAJ-kursow za předšulske džěći a staršich, *M. Smolina, J. Kaulfürstowa, W. Butendeichowa*

- džěto na džětowym zešiwku ke „Katalogej kwalitatiwnych kriterijow k spěchowanju a posrědkowanju serbsčiny w džěćacych dnjowych přebywanišćach w Sakskej“, *J. Kaulfürstowa*
- zwěšćenje aktualneho stawa serbskorěčneho kubłanja w džěćacych dnjowych přebywanišćach na zakładze wobšěrneho naprašowanja, *J. Kaulfürstowa*
- koncepcionelne a tematiske přihoty a přewjedženje 1. fachoweho dnja 2plus jako kooperaciski partner SMK, SBI A SBAB, *B. Brězanowa, M. Smolina, A. Džědzikowa*
- „Katalog kwalitatiwnych kriterijow k spěchowanju a pósřednjenju serbsčiny w žišecyich dnjowych přebywanišćach w Bramborskej“ – adaptacija kataloga J. Kaulfürstoweje za Saksku, *G. Heyderowa*
- sobužěto w zgromadnej žětovej kupce wokrejsa SPN za žišownje, *G. Heyderowa*

3.2. Přinoški

- Brězanowa, B.: Dwurěčne kubłanje a swójbna atmosfera – Kak to jedne z tym druhim zwisuje? Serbska šula 2015 (1).
- Brězanowa, B.: Dwurěčnosť w staršiskim džěle jako tema kwalitatiwneho managementa – kubłanske partnerstwa iniciěrować. Serbska šula 2015 (4).
- Heyderowa, G.: WITAJ – ein Geschenk für Ihr Kind / WITAJ – dar za Wašo góle. RCW, 2. nakład.
- Heyderowa, G.: krotke informacije za Lutki.
- Heyderowa, G., Norbergowa, M., Šwjelina, K., Lehmanojc, K., Melcher, B.: zdžěleńki a powěšći za facebookowy bok.
- Kaulfürstowa, J.: Zahoritosć za serbsku kulturu. Lutki 2/2015.
- Kaulfürstowa, J.: Měznik w serbskorěčnym kubłanju džěći. Naša Domowina 2/2015.
- Kaulfürstowa, J.: Rěčne kubłanje a wjacerěčnosť w fokusu wědomosće. Serbska šula 2016 (1).
- Kaulfürstowa, J.: Hornjoserbskorěčne kubłanje w džěćacych dnjowych přebywanišćach 2016. Serbska šula 2016 (4).
- Kaulfürstowa, J.: Sorbisch lernen in Krippe und Kindergarten. Kita aktuell 10/2016.
- Kaulfürstowa, J.: Kwalitatiwny management w serbskorěčnym kubłanju džěći w pěstowarnjach. Zeszyty Łużyckie (w čišću)
- Kaulfürstowa, J.: Serbskorěčne kubłanišćo wosrjedź Drježdźan. Lutki 1/2016.
- Norbergowa, M.: WITAJ-hortnarki se jasnje wuznaju. Nowy Casnik, 24.06.2015.
- Norbergowa, M.: Někotare nazgónjenja a mysli wokoło wucby za dorosčonych. Serbska šula 2/2015.
- Norbergowa, M.: Swěžeń na zakładnej šuli w Janšojcach. Serbska šula 3/2015.
- Norbergowa, M.: Žeń pedagogow w Rěčnem centrumje. Serbska šula 3/2015.
- Norbergowa, M.: Atlas niedersorbischer Zunamen. Nach Quellen des 14. bis 18. Jahrhunderts. Serbska šula 4/2015.
- Norbergowa, M.: Žylojski hort jo grať žiwadło. Serbska šula 2/2016.
- Norbergowa, M.: Serbski swěžeń w Janšojcach. Serbska šula 4/2016.
- Norbergowa, M., „W Japańskej su wuknuli serbsku rěc a słyšali pšednosk wó Serbach“, Nowy Casnik, 25.2.2015, b. 5.
- Norbergowa, M., „Carl von Linné – znaty šwedski botanikař“, Płomje 3/2015, S. 20-21.
- Norbergowa, M., „Knigłam na drogu“, in: Herbert Nowak, Pisař běch wót młodych lět, LND, Bautzen. S. 7-11.
- Norbergowa, M., „Wuwiše serbskeje wósady wót reformacije až doněta“, Nowy wósadnik, oktober 2016, (wud. Spěchowańske towaristwo za serbsku rěc w cerkwi), Chóšebuz, S. 31-34
- Smolina, M.: W fachowej wučbje džěći tež (hišće) rěčnje kubłać? Serbska šula 2015 (3).
- Smolina, M.: RĚČNY CERTIFIKAT HORNJOSERBSČINY a RĚČNY CERTIFIKAT DOLNOSERBSČINY po Zhromadnym europskim referencnym ramiku za rěče. Serbska šula 2016 (2)
- Zakar, V.: Gózby za wužywanje dolnoserbsčiny we wólnem casu a pórucenja k pólěpšenju póbitowanjow. Serbska šula 3(2016).

- Zakar, V.: Wó natožowanju supinuma w dolnoserbskej rěcy. Serbska šula 2(2016).
- Zakar, V.: Супин во долнолужичкосрпскиот јазик [Supinum w dolnoserbšćinje]. Croatica et Slavica Iadertina 2016 (w ćišću).
- Zakar, V.: dalšne publikacije (na pš. Rozhlad, Serbske Nowiny a dr.), ako pak njejsu w nadawku RCW
- Zakar, V.: Styri tšidnjowske dalejkubtanja za žišownice a hortnarki w Chóšebuzu. Serbska šula 4(2016).
- Zakar, V.: 8. lěšojске młožinske lěgwo RCW. Serbska šula 4(2016).
- Heyderowa, G.: interview k dwóřorěčnemu wótkubtanju w familiji. Nowy Casnik 23.11.2016

3.3. Sobudžětačerjo RCW wustupuja jako referenća

- 31.01.2015 pšednosk na Waseda University, Tokyo, Japan, „The Maintenance of Lower Sorbian in Brandenburg (Germany)“, *M. Norbergowa*
- 02.02.2015 pšednosk na Tokyo University, Japan, „Maintaining Lower Sorbian: It’s hard but we’re doing our best“, *M. Norbergowa*
- 14.03.2015 přednošk k dwurěčnemu kubtanju na mandželskim seminarje w Smochćicach, *J. Kaulfürstowa*
- 14.04.2015 Serbska fachowa šula za socialnu pedagogiku, wobdžělenje na wučbje k temje „Dwurěčne kubtanje a swójbna atmosfera – Kak to jedne z tym druhim zwisuje?“ wotpowědnje wozjewjenju w Serbskej šuli 1/2015, *B. Brězanowa*
- 14.05.2015 přednošk na konferency „Badania nad mniejszościami“ k temje „Kwalitatiwny management w serbskorěčnym kubtanju džěči w pěstowarnjach – inowatiwne prócowanja Rěčneho centruma WITAJ“ we Waršawje, *J. Kaulfürstowa*
- 19.05.2015 *Doreen Hufnagelowa a Madlena Norbergowa* stej na kubłańskich wikach DSG wó žětabnosći Rěčneho centruma WITAJ a wó žywjenju w Dolnoserbskem internaše informěrowatej.
- 28.05.2015 přednošk wo džěławosći RCW před studentami Serbskeje fachoweje šule za socialnu pedagogiku, *M. Smolina*
- 29.05.2015 pšedstajenje žětabnosći RCW a bilingualneho kubtanja w pšedšulskem a šulskem wobłuku pšed docentam a studentam Instituta za romanisku filologiju FU Barliń, *G. Heyderowa*
- 03.06.2015 pšednosk a mały rěčny kurs na Uniwersiće Tübingen, Inst. za slawistiku „Revitalisierung der niedersorbischen Sprache“, *M. Norbergowa*
- 20.06.2015 RWC-stojnica na Serbskem měsćańskem swěženju w Chóšebuzu, *M. Norbergowa*
- 09.07.2015 čestna narěč za absolwentow Serbskeje fachoweje šule za socialnu pedagogiku, *B. Brězanowa*
- 14.07.2015 pšedstajenje džěławosće RCW a bilingualneho kubtanja na serbskich šulach před zastupjerjemi Sinti a Roma Baden-Württembergskeje, *B. Brězanowa*
- 10.08.2015 YEN, mjezynarodny seminar „Diversity Festival“, sobuskutkowanje w projekće „Žiwa kniha“, rozmołwna partnerka za kubłanske naležnosće, *B. Brězanowa*
- 20.08.2015 pšedstajenje džěławosće RCW a bilingualneho kubtanja na serbskich šulach zwjazane z konceptom KMK k bilingualnej wučbje w Němskej před wučerjemi z Lubija, *B. Brězanowa*
- 26.08.2015 přednošk wo dwurěčnym kubtanju po koncepće zplus před studentami wučerstwa Kölnjanskeje uniwersity, *M. Smolina*
- 09./10.09.2015 pšedstajenje žětabnosći RCW a WITAJ-projekta wuknikam 7. lětnika Dolnoserbskego gymnaziuma, *G. Heyderowa*
- 06.10.2015 přednošk wo Katalogu kwalitatiwnych kriterijow k spěchowanju a posrědkowanju serbšćiny w džěcacych dnjowych přebywanišćach w Sakskej před wjednicami kubłanišćow w nošerstwje CSB w Miłočicach, *J. Kaulfürstowa*
- 11.11.2015 přednošk k serbskorěčnemu kubtanju na staršiskim wječorku Rakečanskeho džěčaceho dnjoweho přebywanišća, *J. Kaulfürstowa*
- 28.11.2015 přednošk k dwurěčnemu kubtanju na mandželskim seminarje w Smochćicach, *J. Kaulfürstowa*

- 28.01.2016 dalekubłanje za wučerjow serbšćiny k temje “Cuze słowa a adjektiwy a jich nałožowanje w konteksće”, *M. Smolina, Ma. Hrjehorjowa*
- 22.02.2016 zjawna prezentacija RĚČNEHO CERTIFIKATA HORNJOSERBŠĆINY, *M. Smolina*
- 25.02.2016 zjawna prezentacija RĚČNEGO CERTIFIKATA DOLNOSERBŠĆINY. *M. Norbergowa*
- 27.02.2016 přednošk k dwurěčnemu kubłanju džěči na mandželskim seminarje w Smochćicach, *J. Kaulfürstowa*
- 12.03.2016 „RCW wčera – džensa – jutře – krok po kroku a stup dale“ bilanca džěławosće nawodnicy RCW před čłonami Zwjazkoweho předsydstwa Domowiny w zwisku z jeje znowapowołanjom, *B. Brězanowa*
- 04.04.2016 dalekubłanje za wučerjow zakładneju šulow Ralbicy a Worklecy k temje „Cuze słowa w serbšćinje“, *M. Smolina, Ma. Hrjehorjowa*
- 11.04.2016 předstajenje serbskorěčneho kubłanja w pěstowarnjach a šulach ekspertowej přiřadźa Krajneho zarjada za zažne kubłanje w susodnych rěčach, *J. Kaulfürstowa*
- 11.04.2016 předstajenje serbskorěčneho kubłanja w pěstowarnjach a šulach studentam Brnjanskeje uniwersity, *J. Kaulfürstowa*
- 22.04.2016 předstajenje džěławosće RCW před Bretonskimi a serbskimi šulerjami Worklečanskeje wyšeje šule, *M. Smolina*
- 10.06.2016 *V. Zakar, M. Norbergowa a B. Melchersu* na kubłańskich wikach DSG wó žěłabnosći RCW a wó žywjenu w Dolnoserbškem internaše informěrowali.
- 27.06.2016 dalekubłanje za přistajenych RCW k temje „HOTKO – serbski rěčny korpus a móžnosće jeho wužiwanja za džěło RCW“, *M. Smolina*
- 02.07.2016 Pšednosk *V. Zakara* wó stawje serbskeje rěcy pšed studijneju kupku z Pódstupimskeje uniwersity w Bórkowach
- 04.08.2016 dalekubłanje za wučerjow zakładneju šulow Ralbicy a Worklecy k temje „Wužiwanje adjektiwow a numeralow“, *M. Smolina, Ma. Hrjehorjowa*
- 21.08.2016 RCW-stojnica na Serbskem swěženju w Janšojcach, *M. Norbergowa, B. Melcher, I. Hustetowa*
- 08.09.2016 předstajenje džěławosće RCW a jeho materialijow za pěstowarnje šulerjam Serbskeje fachoweje šule za socialnu pedagogiku, *J. Kaulfürstowa*
- 17.09.2016 Pšednosk *V. Zakara* wó dolnoserbškem šulstwje, stawje ds. šulstwa pšed Zwězkowym pšedsedarstwom Domowiny
- 19.10.2016 ekspertowy interview na fachowej konferency Krajneho zarjada za zažne kubłanje w susodnych rěčach (Landesstelle für frühe nachbarsprachige Bildung) w Oelsnitz/Vogtland, *B. Brězanowa*
- 22.10.2016 přednošk k certifikowanju hornjo- a delnjoserbšćiny na 1. fachowym dnju zplus, *M. Smolina*
- 02.11.2016 Tønder (Dańska) pšednosk „Sorbisch lernen in Kitas und Schulen – Möglichkeiten der zweisprachigen Bildung bei den Sorben in Deutschland“ → Kak se góži w Gł a Dł serbskorěčna kompetenca pšez pšedšulske a šulske kubłanje a pšez rěcspěchujuce projekty zwvyšiš. *M. Smolina, Mi. Hrjehorjowa, K. Šwjelina*
- 05.11.2016 předstajenje internetoweje strony „Serbsce digitalnje – krok po kroku wuknyć“ před čłonami Zwjazkoweho předsydstwa Domowiny, *M. Smolina*
- 14.11.2016 předstajenje imersiwneho kubłanja po WITAJ staršim pěstowarnje „Bručk zboža“ w Budyšinje, *J. Kaulfürstowa*
- 1.12.2016 pšedstajenje WITAJ-projekta w zakładnych šulach z boka *M. Norbergoweje a V. Zakara* w kooperaciji ze Žylojskeju zakładneju šulu a šulskim amtom Chóšebuz za Kooperaciski centrum Frankobrod-Słubice

4. Projektowe džěto

RCW je 2016 organizował na přikład slědowace projekty (nimo internatow)

w Delnjeje Łužicy:

- stawne projekty Dolneje Łužyce ako Šula w zelenem, WITAJ-camp, Lěšojski młožinski camp abo familijowy žěń, serbska BTU-rallye za 6. lětnik, projektowe dny w muzeju za 3. lětnik, žišece žiwadłowe dny, projekty w šulach, comicowe a wumětske wuběžowanje
- projekty w nowych regionach sedleńskego ruma (n. pš. Mrocna) a w zajmowanych gmejnach (n. pš. Bryland [Friedland] Běły Gozd [Schönwalde] a Zły Komorow)
- wótzamknjone projekty Dolneje Łužyce, na pšikł. šulske projekty wo serbskej rěcy, wudaše šulskego timera 2015/16
- projekty ze cuzymi srědkami Vattenfalla (Žěń pedagogow, Cesćenje angažěrowanych młodostnych)
- pšedstajenje graša „Samotne jajko“ Žylojskego horta w Měsćańskem domje w Chóšebuzu
- mólowańske, muzikowe a žiwadłowe projekty w hortach w Dolnej Łužicy
- zgótowjenje noweje drastwy Janšojskego boga gromaže ze Spěchowañskim towaristwom za Serbski muzej Chóšebuz z.t.
- nawjedowanje a organizacija zasajženja maminorěcnych pomocnikow/-cow w žišownjach ze srědkami Bramborskego ministerstwa za kubłanje, młožinu a sport
- styri tšidnjowne dalejkubłanja za žišownice a hortnarki w oktobrje 2016

w Hornjeje Łužicy:

- wjacednjowske a wulkoprojekty, mj. dr. swójbna schadžowanka, čitanske wubědžowanje, čitanska nóc, džěćacy program na folklornym festiwalu, swjedžen serbskeje rěče w Radworju, džiwadłowe dny, prózdninski camp, prózdninski poskitk w zymskich prózdninach, přěni ferialny rěčny kurs za džěći zwonka Łužicy
- serbskorěčny měsačny poskitk w štyrjoch WITAJ-skupinach
- dnjowe projekty, mj. dr. wopyt Schlingel-festiwala w Kamjenicy, zwjazkowy předčitanski džeń
- sobuskutkowanje na župnych swójbnych popođnjach w Hućinje a we Wojerecach a projektowy džeń za šulerjow serbsčiny jako cuza rěč
- projektowe dny ze šulerjemi z Ralbic, Pančic-Kukowa, ze Slepoho, z Kulowa a Budyšina w Njeswačidle
- projektowe dny z pólskimi šulerjemi němskeje narodneje mjeńšiny w Budyšinje
- přewod młodostneje w Dobrowólnym socialnym lěće kultura a zhromadne džěto z LKJ Sakska
- podpěra při koncipowanju a nadžětanju manuskripta za džěćacy audioguide w Serbskim muzeju
- podpěra při nadžětanju zběrki materiala a džětowych łopjenow za němskich šulerjow w Sakskej pod nawodom B. Wittig, SMK
- posudk spěwohry „Mjezwočo“
- dwutydženski poskitk we WITAJ-skupinomaj w Čisku a Nowym Měsće k spěchowanj rěčnych kmanosćow džěći a k podpěrje kubłarkam
- šulske a zwonkašulske projekty/džěłarnički
- přewjedženje a podpěra projektow wotpowědnje próstwam:
 - džiwadłowa pěstowarnja w NSLDŽ
 - ZŠ Wojerecy, 4. lětnik w Budyšinje
 - Swjedžen serbskeje rěče w Slepom, 1.-4. lětnik
 - pólske džěći němskeje narodneje mjeńšiny w Budyšinje
 - 5. lětnik SWŠ Budyšin w Njeswačidle
 - Serbski džeń SWŠ Radwor we Wodowych Hendrichcach, 5./6. lětnik
 - Swójbne popođnjo župy Budyšin w Rakecach

- Zwjazkowy předčitanski džeń
- Serbski předčitanski džeń ze Sakskim ministerskim prezidentom St. Tilichom na SZŠ Pančicy-Kukow
- comicowe wubědźowanje
- nowa naručna klanka WITKO firmy KUMQUATS
- dalekubłanje za kubłarki z Olafom Möllerom k zasadženju a wužiwanju klanki
- casting, synchronizowanje a premjera noweho džěćaceho filma „Peeweeje“
- wučbu wudospołnjace materialije
 - „Mój pisany předšulski zešiwk“ II (delnjoserbsce)
 - Projektowa protyka
 - memohra cycakow
 - kolenkowa knižka „Čas ryčerjow“
 - "Mój pisany zwucowański zešywk"
 - brošurka „Chto som ja?“
 - flyer „Serbske nałogi a tradicije w žišownjach Dolnje Łužyce“
 - Spěwnik „Kikerahi, bito je tři“ (4. nakład)
 - „Mój pisany předšulski zešiwk“ (4. nakład)

Dokelž wosta džěłowe městno projektoweje sobudźěłaćerki z meje 2016 njewobsadźene, njejsu so wšelake planowane projekty přewjedli, na př. serbskorěčny měsachny poskitk we wubranych WITAJ-skupinach, Lutki 3 a 4/2016, swjedžeń serbskeje rěče w Radworju.

Za někotare projekty jo RCW pšiwabil tšeše srědki Bramborskego ministerstwa za kubłanje, młožinu a sport, Domowinskeje župy DŁ (Vattenfallske srědki).

Internatne projekty su mj. dr. byli:

Chóšebuz (2015/16: Ø 25 wuknikow)	Budyšin 2014/15: Ø 48 šulerjow 2015/2016 50 šulerjow
<ul style="list-style-type: none"> - žeń wótworjonych žuri - Ptaškowa swajźba - góspodowanje zapustowego pšešega Dolnoserbskego gymnaziuma - mólowanje jatšownych jajow - fašing - internatny swěžeń - žeń póznaša – stare a nowe wukniki se póznaju - kjarmuša – warimy serbske jěže - Janšojski bog/gódownicka/Mikławš - marmelady wariš - woplěwanje rowow serbskich wóscow - tyžeński sport - filmowy projekt – žywjenje w internaše (stajiš na youtube a facebook) - wšakorake wjacory (bowling, grajkowe wjacory, šachowy turněr, baslenje za wšakorake góžby, šminkowanje, woglědanje Statneho žiwadła) - Halloween - pódpěrowanje internatneje rady - 7 serbskich institucijow se w internaše pšedstajiju 	<ul style="list-style-type: none"> - Video-tea - wuhotowanje serbskich swjedženjow – přihotowanje programa za kermušku, swj. Měrcina, mejemjetanje a póstničku gymnaziastow, ptači kwas w internače - ručne džěto – plesć - tykanje sačka za družču drastu abo wušiwanje serbskich rubiškow - serbske institucije so předstaja (SLA, rozhłós) - debjenje jutrownych jejkow a paslenje za jutry/nalěčo - wopyt serbskeho muzeja/džiwadła - tydžensce sport w čětozwučowni (gymnastika, wolejbul, basketbul); štyri sportowe turněry - internatny wječor „Bjesada w kuchni“ wotmě so měsachnje - „Pójće rejować“ – dwójce wob měsac - adwent a hody: paslenje - samozakitowanski kurs - projekt ze Serbskim muzejom a migrantami: „Swědki stawiznow“ 03-10/2016 - sport w čětozwučowni – tydžensce

<ul style="list-style-type: none"> - starješyńska konferenca - 2015/2016 zgromadny projekt RCW a internata (kolegi a kolegowki pšedstajiju wuknikam a wuknicam internat) - pomoc pši domacnych nadawkach - stajenje majskego boma w internaše/DSG 	<ul style="list-style-type: none"> - wopyt wustajencow „pappe satt“ a „Jurij Brězan“ - wumětski projekt „Sčěnowy přestrjenc“ za atrium internata - přednoški (Beata Nastickec: džiwadło; Monika Wenclowa: FSJ a džěto w starowni) - „Pójće rejowač“, rejowanske popołdnja z folklornymi a modernymi rejemi - „Piwa, wina, palenca ...“ přewenciski projekt - workshop „Skóncowane koleso – što nětk?“, nawuknjenje jednorych reparaturow - „Kak prawje wodychnyć?“ – Yoga
---	--

5. Młodžinske a socialne džěto

5.1. Młodžinske džěto

Socialni džětačerjo nawjazaja kontakt k młodžinje we wokrjesu Budyšin, wosebje w gmejnach Zarjadniskeho zwjazka „Při Klóšterskej wodźe“. Po potrebjce wopytuja młodžinske kluby, kliki a skupiny. Młodostnym skića pomoc a podpěru w zwisku z priwatnymi, šulskimi abo powołanskimi problemami. Socialni džětačerjo přewjedu zhromadnje z młodostnymi projekty a pletu syće mjez młodostnymi na kraju. Wažne jim je, zo móža poskitki tež w serbskej rěči přewjesć.

Projekty w lětomaj 2015 a 2016 běchu na přikład:

- zestajenje młodžinskeje protyki 2016 a 2017 (FZ)
- 48-hodžinska akcija
- projekt „Worldcafé k temje azyl“ w internaće serbskeho gymnazija
- młodžinski forum „Młodžina woła“ we Wotrowskim młodžinskim klubje
- podpěra młodžinskich klubow při založenju swójskeho towarstwa
- paslenski poskitk na klóšterskim a swójbny swjedženju w Pančicach-Kukowje
- prózdniški camp w Budyšinje
- bubnowanska džěłarnička w Smjerdźacej
- młodžinski forum (FZ)
- serbski flashmob (FZ)

5.2. Socialne džěto při šuli

Socialni džětačerjo přewodźuja šulerki a šulerjow při jich wuwicu k dorosćenemu čłowjekej. Woni spěchuja jich kompetency k rozrisanju swójskich a socialnych problemow a wužadanjow. Nazhonjenje swójskich sylnosćow a slabosćow, kritiske myslenje a kreatiwne paslenje abo zaběra z aktualnymi temami so při tym pozitiwnje wuskutkuje.

Socialni džětačerjo poradźuja šulerjow, wučerjow a staršich nastupajo najwšelakoriše problemy a naprašowanja.

Šulske socialne džěto wukonja so na slědowacych wyšich šulach:

- Serbska wyša šula „Michał Hórnik“ Worklecy
- Serbska wyša šula „Dr. Marja Grólmusec“ Radwor
- Wyša šula „Korla Awgust Kocor“ Kulow

Projekty w lětomaj 2015 a 2016 běchu na přikład:

- sněhakowarske lěhwo ze 7. lětnikom
- hajenje jutrownych nałožkow

- předčitanski džeń – cytozwjazkowa akcija
- poskitki k zaběrje w zymskich, lětnich a nazymskich prózdnicach
- projektowe dny k skrućenju kompetencow za 5. lětnik
- džěto ze šulerskej radu
- projekt k powołanskej orientaciji – serbske regionalne rjemjesła
- molowanski projekt „Porjeńšimy našu hudźbnu rumnosć“ ze šulerjemi 9. lětnika Worklečanskeje šule
- preventiwny projekt „Piwa, wina, palenca za dobry cocktail njetrjeba!“
- projekt k powołanskej orientaciji Girl´s & Boy´s Day (Worklecya a Kulow)
- projektny džeń „Miteinander grenzenlos“
- projekt z čěkancami „Schauen, Schmecken, Spielen“
- podpěra při tradicionalnych šulskich hodownych wikach Radworskeje wyšeje šule „Dr. Marja Grólmusec“
- přewod tydženskeje šulskeje jězby Radworskeje wyšeje šule do Wodowych Hendrichec za 5. do 10. lětnika
- projekt „Krabatowy móst“ jako mjezynarodny móst (po přikładze Leonardo-Da-Vinci-mosta) we wobtuku Krabatoweho swjedženja w Kulowje, přinošk šulerjow Wyšeje šule „Korla Awgust Kocor“ Kulow
- wopyt doma Jurja Brězana w Hornim Hajnku ze šulerjemi zakładneje šule „Korla Awgust Kocor“ Kulow we wobtuku cyłodnjowskeho poskitka (GTA)

5.3. Zhromadne džěto ze župami

- Swójbna schadžowanka w Chróscicach (FZ, TB, EŠ, LJ)
- Swójbne popołdno w Stróži (FZ)
- filmowa nóć w Hórkach (FZ)
- Open-air-kino w ramiku folklorneho festiwala w Chróscicach (FZ)
- wustup bubnowarjow na folklornym festiwalu w Chróscicach (TB)
- projektne dny za šulerjow 3.-6. lětnika wjacorych šulow k 100. posmjertnym narodninam Jurja Brězana (FZ)
- džětarnička „Kak sebi sama serbsku narodnu drastu zwobleku“ (FZ)
- kreatiwne wubědžowanje Krabat 2.0 (FZ)

5.4. Dodawk

Młodžinske socialne džěto přewjedže so na zakładze zrěčenja z wokrjesom Budyšin. Socialny team RCW skutkuje tak we wobtukach młodžinskeho džěta, socialneho džěta při šuli a swójbneho kubtanja. Wěcne kaž tež personalne kóšty spěchuja so přez wokrjes Budyšin. Hač do awgusta 2016 je so džěto zdžěla tež přez město Kulow financielnje spěchowało. Wot 01.01.2015 sem je struktura na tři regionalne teamy přerjadowana. Socialny team RCW je we wšěch třoch regionalnych teamach wokrjesa Budyšin (Budyšin, Kamjenc a Wojerecy) zastupjeny.

6. Temy dalekubłanjow přistajenych RCW

- přěnja pomoc
- Zakońske noworjadowanja za wobličenje mzdy – KISA
- Photoshop
- Herausforderungen an Managementprozesse in erlaubnispflichtigen Einrichtungen
- Workshop Projektorganisation und -management
- Unternehmensführung, Modul Personalführung
- Grundlagenseminar für Personalsachbearbeiter – Zusatzrente
- Aufbau-seminar für Personalsachbearbeiter – Zusatzrente
- Gesetzliche Neuregelungen für den Abrechnungsprozess (Gehalt)
- Bildbearbeiten & Archivieren – Bildbearbeitung am PC

- Wordpress – Einführung ins Contentmanagement
 - Gewaltfreie Kommunikation
 - Emotionale Intelligenz und aggressives Verhalten
 - Hudźbne dalekubłanje z dźěćimi k temje rjemjesto a powołanja
 - Das Feuer als erlebnispädagogisches Medium
 - Fachtag kulturelle Bildung im frühkindlichen Bereich – frühzeitige Sprachbildung heißt solide Weltbildung
 - Kamenzer Fachtag für Gesundheit und Pädagogik
 - Soziale Netzwerke wie Facebook? Aber sicher!
 - Machtspiele / Geocoaching in thematischer Verbindung mit erlebnispädagogischen Methoden
 - Fachtag „Jungen Aggression – Wie gehen Pädagogen_innen mit aggressiven Jungen um? “
 - Das Züricher Ressourcenmodell
 - Umgang mit Schülern in der Verweigerungshaltung
 - Das Konzept der Neuen Autorität nach Haim Omar
 - Lern- und Beratungsprozesse gehirnfreundlich und lustvoll gestalten
 - Achtsamkeit in Kommunikation
 - Předstajenje a nałožowanje poradźowanskich metodow
 - Stärke statt (Ohn-)Macht – Das Konzept der Neuen Autorität in Schule, Jugendhilfe und Familie
 - Neue Beratungstools für die Schulsozialarbeit – Meta-Mirror, Moment of Excellence und Ökogramm
 - Selbstsicher, klar und einfühlsam
 - Partnerschaftlich-aktivierende Elternarbeit
 - Kinder und Trauer – eine verlässliche Begleitung bei Trennungs- und Verlusterfahrung
 - Weichmacher für Kratzbürsten – professioneller Umgang mit aggressivem Verhalten und Gewalt in der Kinder- und Jugendarbeit
 - Achtsamkeitstraining: Ein Weg im Umgang mit Stress und Belastung
 - Fachtag „Familie – Schutzfaktor und Risiko für Kinder psychisch belasteter Eltern“
 - Mind Matters – Mit psychischer Gesundheit gute Schule entwickeln
 - Sächsischer Jugendschutztag
-
- Ke kulturje a rěčneje identiće Serbow a wo dalšich wohroženych ludach Europy (dr. Leoš Šatava)
 - Danska – dźěłowy wopyt pola němskeje narodneje mjeńšiny
 - Waliziska – zeznajomjenje z projektom „Welsh Language Board“
 - konferenca k potencialam pochadowych rěčow – rěčne a zwonkarěčne faktory
 - Susodorěčne kubłanje w pěstowarnjach a šulach | fachowa konferenca w Oelsnitzu
 - Zasadženje wulkich naručnych klankow w pěstowarni
-
- jendželščina
 - Sorbisch/Wendisch Kompaktkurs Fortgeschrittene
 - zwučowanje ruščiny na kompjuteru
-
- Freie Lernmaterialien im Internet
 - Fachowy dzeń 2plus w Chrósćicach
 - MeSax im Unterricht
 - Interaktive Tafeln im Sprachunterricht
 - Deutscher Lehrertag
 - Sorbische Anwendung von Fremdwörtern im Kontext
 - K wužiwanju hornjoserbskeho rěčneho korpusa
 - Metody we wučbje serbsčiny

Budyšin, 11.01.2017

dr. Beata Brězanowa, nawodnica Rěčneho centruma WITAJ

11. listiny kandidatow za nowowólby organow Domowiny na dobu 2017 - 2021

11.1. listina kandidatow za nowowólby předsydky/předsydy Domowiny na dobu 2017 - 2021

č. mjeno, předmjeno kandidaturu namjetuje resp. podpěruje

1.	Statnik, Dawid	Domowinska župa "Handrij Zejler" Wojerecy
Župa "Jan Arnošt Smoler" Budyšin
Župa "Michał Hórnik" Kamjenc
Serbske młodžinske towarstwo "Pawk" z.t.
Towarstwo Cyrila a Metoda z.t.
Towarstwo SKI Berlin z.t.
Zwjazk serbskich studowacych - Župa "Jan Skala" |
|-----------|-----------------------|---|
-

11.2. listina kandidatow za nowowólby dweju městopředsydow Domowiny na dobu 2017 - 2021

č. mjeno, předmjeno kandidaturu namjetuje resp. podpěruje

1.	Janhoefer, William	Serbske młodžinske towarstwo "Pawk" z.t.
Zwjazk serbskich studowacych - Župa "Jan Skala"
2.	Hančik, Marko	Towarstwo Cyrila a Metoda z.t.
Towarstwo SKI Berlin z.t.

11. 3. Liscina kandidatow za wólby Zwjazkowego předsydstwa Domowiny, dnja 25.03.2017 we Wojerecach

staw: 06.03.2017

Župa/ specifiske towarstwo	ličba man- datow	mjena kandidatow z kašćikami za nakřižowanie					
		1. kandidat	2. kandidat	3. kandidat	4. kandidat	5. kandidat	6. kandidat
Župa „Jakub Lorenc-Zalěški“ z. t.	2	☐ Manfred Hermaš	☐ Diana Maticowa	☐ Stephanie Bierholdt	☐ Maria Pötschke		
Župa Dolna Łužyca z. t.	5	☐	☐	☐	☐	☐	
Župa „Handrij Zejler“ Wojerecy	2	☐ Enrico Šořta	☐ Marcel Brauman				
Župa „Jan Arnošt Smoler“ Budyšin	1	☐ Jana Pětrowa					
Župa „Michał Hórnik“ Kamjenc	3	☐ Zala Cyžowa	☐ Bjarnat Cyž	☐ Marko Kliman			
Maćica Serbska/Mašica Serbska z. t.	1	☐ Marka Cyžowa					
Serbske młodžinske towarstwo „Pawk“ z. t.	1	☐ Franciska Grajcarekec	☐ Alena Pawlikec				
Serbske šulske towarstwo z. t.	1	☐ Marlis Mlynkowa					
Serbski Sokol z. t.	1	☐ Milan Funka					
Spěchowanski kruh za serbsku ludowu kulturu z. t.	1	☐ dr. Fabian Jacobs					
Towaršnosť za spěchowanie Serbskeho ludoweho ansambla z. t.	1	☐ Katrin-Suchec Dźištawkowa					
Towarstwo Cyrila a Metoda z. t.	2	☐ Marja Michałkowa	☐ Jan Nuk				
Towarstwo za spěchowanie serbskeho kulturneho a informaciskeho srijedžišća w Barlinje SKI z. t.	1	☐ Judith Watdźic					
Zwjazk serbskich spěwarskich towarstwow z. t.	1	☐ Diana Wowčerjowa					
Zwjazk serbskich rjemjesnikow a předewzačelow z. t.	1	☐ Monika Cyžowa					
Zwjazk serbskich studowacych – Župa „Jan Skala“	1	☐ Damian Dyrlich	☐ Roman Krahl				
Zwjazk serbskich wumětcow z. t.	1	☐ Jan Bělk					
Zwjazk za serbski kulturny turizm z. t.	1	☐ Hanka Budarjowa					

11.4. liscina kandidatow za nowowólby člonow změrcowskeho wuběrka Domowiny na dobu 2017 - 2021

čo. mjeno, předmjeno kandidaturu namjetuje resp. podpěruje

1.	dr. Brězanec, Annett	Maćica Serbska z.t.
2.	Čornakec, Jěwa-Marja	Towaršnosć za spěchowanje SLA z.t.
3.	Winterowa, Hańža	Maćica Serbska z.t.

11.5. liscina kandidatow za nowowólby člonow rewizijneho wuběrka Domowiny na dobu 2017 - 2021

čo. mjeno, předmjeno kandidaturu namjetuje resp. podpěruje

1.	Korjeńk, Alfons	Towarstwo Cyrila a Metoda z.t.
2.	Šewc, Dirk	Serbski Sokol z.t.
3.	Wjesela, Marko	Pawk z.t.
4.	Brězan, Florian	Bratrowstwo/TCM z.t.

12. Namjety za wobzamknjenja

12.1.0. předłoha čo. 1 za 18. hłownu zhromadźiznu Domowiny dnja 25.03.2017 we Wojerecach

Zapodačel předłohi: Zwjazkowe předsydstwo Domowiny

Awtor předłohi: Dawid Statnik

Nastupa (předmjet wuradźowanja): doskónčne schwalenje směrnicy za wužiwanje loga Domowiny a za logo ze słowom "DOMOWINA"

Slěd wobjednanja resp. wothłosowanja:

Gremij	datum	wuslědk
17. hłowna zhromadźizna Domowiny w Haslowje	28.03.2015	schwali dypk 10.1.2. džětowych směrnicy - hlej přitoha
15. posedženje zwjazkowego předsydstwa wólbneje doby 2013 - 2017	30.01.2016	schwali mjenowanu směrnicy - hlej přitoha
20. posedženje zwjazkowego předsydstwa wólbneje doby 2013 - 2017	28.01.2017	namjetuje doskónčne schwalenje směrnicy ze stron hłowneje zhromadźizny

Namjet za wobzamknjenje:

18. hłowna zhromadźizna Domowiny schwali dnja 25.03.2017 we Wojerecach doskónčnje "Směrnicy za wužiwanje loga a za logo ze słowom" a potwjerdzi z tym rozsud zwjazkowego předsydstwa z dnja 30.01.2016.

Za realizowanje namjeta trěbne financne srědky:

Dalše naprawy maja so we wobłuku titula za zjawnostne džěto hospdarskich planow koncipować.

datum: 28.02.2017

podpismo zapodačela

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet:

präčiwu namjetej:

so hłosa wzda:

12.1.1. namjet za wobzamknjenje 18. hłowneje zhromadźizny Domowiny

Nastupa: doskónčne schwalenje směrnicy za wužiwanje loga Domowiny a a za logo ze słowom “DOMOWINA”

Zakład: džěłowe směrnicy Domowiny, schwalene na 17. hłownej zhromadźiznje Domowiny dnja 28.03.2015 w Haslowje, dypk 10.1.2.:
“Domowina wudźěła sebi z pomocu zarjada ručnik za definowanje jednotneho wonkowneho wobrazu w zmysle corporate design.”

wobzamknjenje zwjazkowego předsydstwa z dnja 30.01.2016:
“Zwjazkowe předsydstwo schwali směrnicy za wužiwanje loga a za logo ze słowom “DOMOWINA” (Wort-Bild-Marke) - hlej načisk grafikarki, kotrež ma so wotnětka w komunikaciji a w nowych publikacijach Domowiny jednotnje wužiwać.”

zarjad Domowiny zapłaći grafikarku (1.655,82 €), přizjewi nowu marku pola markoweho registra Němskeje (1.167,63 €), přepoda registrej nadawk k stražowanju nad marku (1.594,01 €) a skaza listna, wizitki a wabjenske srědki z nowym logom ze słowom “DOMOWINA” a da přiměrjenje web-strony do nadawka (4.222,23 €) - cyłkowne wudawki: 8.639,69 €.

wobzamknjenje zwjazkowego předsydstwa z dnja 28.01.2017:
“Zwjazkowe předsydstwo Domowiny doporuči delegatam 18. hłowneje zhromadźizny na zakładze nadawka 10.1.2. džěłowych směrnicy -
“Domowina wudźěła sebi z pomocu zarjada ručnik za definowanje jednotneho wonkowneho wobrazu w zmysle corporate design.” - doskónčne schwalenje směrnicy za wužiwanje loga a za logo ze słowom k zaručenju tutoho naroka w třěšnym zwjazku, w župach a sobustawskich towarstwach.
Wotpowědny namjet za wobzamknjenje ma so do delegatnych mapow zapřijeć.”

Namjet za wobzamknjenje:

18. hłowna zhromadźizna Domowiny schwali dnja 25.03.2017 we Wojerecach doskónčne “Směrnicy za wužiwanje loga a za logo ze słowom” a potwjerdzi z tym rozsud zwjazkowego předsydstwa z dnja 30.01.2016.

12.1.2 směrnica za wužiwanje loga a za logo ze słowom

Domowina – Zwjazk Łužiskich Serbow, Zwězk Łužyskich Serbow, Bund Lausitzer Sorben

Směrnica za wužiwanje loga
a za logo ze słowom
Gestaltungsrichtlinie zur Verwendung
des Logos und der Wort-Bild-Marke
2015

DOMOWINA

Logo a logo ze słowom »Domowina« / Logo und Wort-Bild-Marke »Domowina«

Zawod / Einführung

Die Identifikation mit der Organisation der Domowina und die Akzeptanz der Domowina, des Bundes der Lausitzer Sorben, wird von vielen Faktoren bestimmt. Der wichtigste Faktor, der Inhalt seines Anliegens und seiner Arbeit, bildet die Basis für ein gutes Wirken für das sorbische Volk.

Das Auftreten nach Außen, das einheitliche Erscheinungsbild (Corporate Design), als unterstützende Funktion für das gesamte Anliegen, läßt das Inhaltliche visuell spürbar werden und soll von der Vergangenheit über die Gegenwart in die Zukunft weisen.

Das Symbol der Domowina – der dreiblättrige Lindenbaum – ist seit beinahe 70 Jahren erfolgreich, genauer seit 1949, wo auf der Tagung des Bundesvorstand der Domowina am 25. August unter 20 eingereichten Vorschlägen die Wahl einstimmig auf den Entwurf der sorbischen Malerin und Grafikerin Hanka Krawcec / Hannah Schneider (1901–1990) fiel.

Am 28. März 2015 beschloss die 17. Hauptversammlung der Domowina, das bisherige äußere Erscheinungsbild der Domowina zu vereinheitlichen. Dazu soll das bestehende Logo der Domowina in allen Medien und Dokumenten einheitlich erscheinen.

Weiterhin soll eine Wort-Bild-Marke entwickelt werden, d. h. zum Logo der Domowina soll das Wort »Domowina« stehen.

Es soll eine durchgehende graphische Struktur in allen Printmedien wie digitalen Medien erreicht werden, nach außen hin, genauso wie innerbetrieblich.

Ein einheitliches Erscheinungsbild symbolisiert Einigkeit. Jedoch braucht es mehr als ein Logo. Die Schriften, die Farben, die Bilder, die Formate der Drucksachen unterliegen einem Gesamtkonzept.

Das Corporate Design kann als fortschreitendes Konzept begriffen werden.

Die Logos und Informationen zum Corporate Design finden sie im Internet unter www.domowina.de

Fragen zum Corporate Design beantwortet die Pressestelle der Domowina.

Logo / Das Logo

CMYK + RGB-Modus
Verwendung der 1. Wahl

Graustufen-Modus
Verwendung bei einfarbiger
Anwendung

Schwarz-Weiß-Modus
Verwendung meistens im Büro

Der Hintergrund ist bei allen vier Varianten nicht festgeschrieben. In der Regel steht das Logo auf weißer Fläche, kann aber auch passend andersfarbig oder hinterlegt mit Bild gestaltet werden.

Negativ Weiß
Verwendung auf dunklem Hintergrund

Das Logo darf weder nachgebaut noch verändert werden. Es sind die Originaldateien zu verwenden.

Wopisanje / Beschreibung

Das Symbol der Domowina stellt auf rotem Untergrund drei hellgraue Lindenblätter dar, welche aus einem dunkelgrauen Stamm mit acht Wurzeln neu hervorsprossen. Die Wurzeln sind in der Umrahmung fest verankert.

Bis heute hat das Logo seine Aktualität beibehalten, es erinnert uns an die WURZELN.

Das Logo ist beim Deutschen Patent- und Markenamt des Bundes gesetzlich geschützt.

Um der gestalterischen Aufgabe gerecht zu werden, wurde das bestehende Logo minimal grafisch erneuert.

Die Bildmarke kann auch weiterhin ohne Schrift angewendet werden, wie z. B. in Urkunden, Mappen, Broschüren etc. Jedoch darf dann das Wort »Domowina« weder in Versalien, noch in Groß-Klein-Schreibung in unmittelbarer Nähe dazu stehen. Für diesen Fall wurde die neue Wort-Bild-Marke – LOGO + DOMOWINA – entwickelt.

Bild-Formate:
EPS (vektorbasiert), jpg, PDF

Modi:
CMYK (Cyan, Magenta, Gelb, Schwarz) – für Drucksachen
RGB (Rot, Grün, Blau) – für Web, Monitor, Hausdrucker usw.
Graustufen

Logo / Das Logo

CMYK + RGB-Modus
und Vollton

siehe rechte Spalte

Graustufen-Modus

55 % Schwarz (entspricht Rot)
70 % Schwarz (entspricht
Dunkelgrau)
13 % Schwarz (entspricht
Hellgrau)

Schwarz-Weiß-Modus

100 % Schwarz
100 % Weiß

Dies ist das Blau in der sorbischen
Fahne

Negativ Weiß

Barba / Farbe

Die historisch-gegebene Farbigkeit
ist beibehalten worden:

Rot: Vollton = HKS 15 K
CMYK = 10 – 100 – 80 – 0
RGB = 185 – 28 – 59
PANTONE
solid coated = 186 C
RAL = 3020 (Verkehrsrot) –
dies ist das Rot in der
sorbischen Fahne

Dunkelgrau:
Vollton = HKS 96 K
CMYK = 10 – 10 – 10 – 60
RGB = 131 – 130 – 129
PANTONE solid coated =
Cool Gray 9 C
RAL = 7037 (Staubgrau)

Hellgrau:
Vollton = HKS 96 K
davon 15 %
CMYK = 10 – 10 – 10 – 60,
davon 15 %
RGB = 131 – 130 – 129
davon 15 %
PANTONE solid coated =
Cool Gray 1 C
RAL = 9002 (Grauweiß)

Blau: CMYK = 100 – 70 – 0 – 40
RAL = 5002 (Ultramarin) –
dies ist das Blau in der
sorbischen Fahne

Logo ze słowom »Domowina« / Die Wort-Bild-Marke

Für die Anwendung der Wort-Bild-Marke auf sehr dunklem Untergrund gibt es eine zusätzliche Variante im CMYK-Modus mit dem Wort »Domowina« in Hellgrau, da ansonsten das Dunkelgrau nicht gut sichtbar wäre.

176

Die Wort-Bild-Marke darf weder nachgebaut noch verändert werden. Es sind die Originaldateien zu verwenden.

Wopisanje / Beschreibung

Voraussetzung für die Gestaltung der Wort-Bild-Marke war die behutsame Überarbeitung des bestehenden Logos. Die sechs Ecken der Umrandung, welche nach außen stehen, wurden minimal abgerundet. Dieses Prinzip wurde in der Schriftgestaltung wiederholt.

Dem eigens gezeichneten Wort »Domowina« liegt die Meta zugrunde, eine der bekanntesten zeitgenössischen Schriften. Der manuelle Ausgleich der Versalien rundet die Gestaltung der Wort-Bild-Marke ab.

Der Abstand des Wortes »Domowina« zur Bild-Marke ist bewusst gewählt. Das Wort soll weder daran »kleben«, noch optisch »abfallen«.

Die Farbigkeit ergibt sich aus dem Logo.

Bild-Formate:
EPS, jpg, PDF

Modi:
CMYK (Cyan, Magenta, Gelb,
Schwarz) – für Drucksachen
RGB (Rot, Grün, Blau) – für Web,
Monitor, Hausdrucker usw.
Graustufen

Eigene Hinzufügung des Wortes »Domowina« zum Logo ist nicht zulässig.

Pismo – dohľad a wuhľad / Die Schriften – Einblick und Ausblick

Wonkowe pismo / Externe Schrift

Die Schrift für externe Drucksachen der Domowina soll die Meta werden, angewendet u. a. in Broschüren, Faltblättern, Karten, Urkunden, in der gesamten Geschäftsausstattung, auf Transparenten, in der Außenwerbung, sprich, in der gesamten externen Kommunikation.

Möglich wäre noch eine Schmuck- bzw. Auszeichnungsschrift (eine Serifenschrift) zu finden.

Die Meta wurde von Erik Spiekermann gestaltet, 1991 veröffentlicht und ist eine der bekanntesten zeitgenössischen Schriften. Sie wird in die Gruppe der serifenlosen Antiqua bzw. dynamischen Grotesken eingeordnet.

Die Schriftart gibt es in den Breiten Normal und Condensed, jeweils in mehreren Strichstärken, mit Kapitälchen, entsprechender Kursivschrift, Mediävalziffern wie auch Versalziffern. Heute gibt es davon 28 Schriftschnitte, von denen jedoch nur einige als Hausschrift der Domowina Anwendung finden werden.

Weitere Varianten sowie eine Serifenschrift Meta stehen zur Verfügung.

Pismo za zarjad / Schrift in der Verwaltung

Heute wird in dem Monatsblatt »Naša Domowina« die Times verwendet, eine Antiqua mit Serifen.

Auf der Website der Domowina wird die Helvetica und die Centrale Sans, beides serifenlose Schriftarten, verwendet.

Für die interne Kommunikation wird die Arial verwendet, ebenfalls serifenlos.

In dieser Häufung der serifenlosen Schriften gilt es zu vereinheitlichen, in der internen wie externen Anwendung.

Zweitens wäre vorstellbar, an Stelle der Times die Adobe Caslon Pro oder die Minion Pro zu verwenden. Diese Schriften werden bei den Adobeprogrammen mitgeliefert und erscheinen weniger »streng«.

Im Hinblick auf ein einheitliches Erscheinungsbild wäre es sinnvoll, eine Vereinheitlichung anzustreben.

12.2.0. předloha č. 2 za 18. hłownu zhromadźiznu Domowiny dnja 25.03.2017 we Wojerecach

Zapodaćel předłohi: Zwjazkowe předsydstwo Domowiny
Awtor předłohi: Dawid Statnik
Nastupa (předmjet wuradźowanja): precizowanje džětowych směrnícow Domowiny za dobu hač do 19. hłowneje zhromadźizny w lěće 2019

Slěd wobjednanja resp. wohtłosowanja:

Gremij	datum	wuslědk
17. hłowna zhromadźizna Domowiny w Haslowje	28.03.2015	schwali džětowe směrnicy, kotrež konkretizuja zaměry programa "Domowina 2025"
21. posedženje zwjazkoweho předsydstwa wólbneje doby 2013 - 2017	25.02.2017	schwali rozprawu k dotalnemu spjelnjenju džětowych směrnícow a doporuči přiměrjenje džětowych směrnícow na dobu hač do lěta 2019

Namjet za wobzamknjenje:

18. hłowna zhromadźizna Domowiny dnja 25.03.2017 we Wojerecach schwali precizowanje džětowych směrnícow Domowiny za dobu hač do 19. hłowneje zhromadźizny Domowiny w lěće 2019.
Nowowuzwolenemu zwjazkowemu předsydstwu přepoda nadawk, předžětanje džětowych směrnícow za 19. (rjadnu) hłownu zhromadźiznu w lěće 2019 we wohtłosowanju ze župami a specifiskimi towarstwami přihotować.

Za realizowanje namjeta trěbne financne srědky:

Naprawy maja so we wobłuku titulow hospdarskeju planow 2017 a 2018 a z pomocu třećich srědkow koncipować.

datum: 28.02.2017

podpismo zapodaćela

Wuslědk wohtłosowanja:

za namjet: přećiwo namjetej: so hłosa wzda:

12.2.1. informacija k načiskej džětowych směrnícow

Waženi delegaća 18. hłowneje zhromadźizny, Zwjazkowe předsydstwo Domowiny namjetuje precizowanje džětowych směrnícow Domowiny, schwalene na 17. hłownej zhromadźiznje 2015.

Džětowe směrnicy (2015) mějachu w 13 kapitlach 81 naprawow, kotrež so na program Domowiny zložuja. Načisk (2017) ma přez precizowanje 74 naprawow. Při tym so:

- 47 naprawow bjez změny dale pisaja

1.1.2.

1.2.1.

1.2.2.

2.2.1.

2.2.3.

3.1.3. (dotalne čisło, jako nowy dypk 3.1.1.)

3.2.2.

3.2.3.

3.2.4.

3.2.5.

3.2.7.

3.2.8.

4.2.1.

4.2.3.

4.2.6. (dotalne čisło, jako nowy dypk 4.2.4.)

5.1.2. (dotalne čisło, jako nowy dypk 5.1.1.)

5.1.3. (dotalne čisło, jako nowy dypk 5.1.2.)

5.2.1.

5.2.2.

5.2.3.

5.2.4.

5.2.5.

5.2.6.

6.1.1.

6.2.1.

6.2.2.

7.1.2. (dotalne čisło, jako nowy dypk 7.1.3.)

7.1.6.

7.2.1.

7.2.2.

7.2.3.

7.2.5. (dotalne čisło, jako nowy dypk 7.2.4.)

8.1.1.

8.2.1. (dotalne čisło, jako nowy dypk 8.2.2.)

9.2.1.

9.2.2.

9.2.3.

10.2.1.

10.2.2.

11.1.1.

11.2.1.

12.1.1.

12.2.1.

12.2.2.

13.1.1.

13.2.1.

13.2.2.

- 8 naprawow spadnu, dokelž su dospotnje spjelnjene
 - 3.1.1. (dotalny dypk)
 - 3.1.2. (dotalny dypk)
 - 5.1.1.
 - 7.1.4.
 - 9.1.3.
 - 10.1.1. (dotalny dypk)
 - 10.1.2.
 - 12.1.2. (dotalny dypk)

- 18 naprawow změnja a/abo precizuja (časowje abo wobsahowje)
 - 1.1.1. Koncept je z lěta 2010. W mjezyčasu su so tójšto namjetow spjelnili. Skutkownoś tutych změnaw a načasnoś naprawow ma so přez naprašowanje zwěšćić.
 - 2.1.1.
 - 2.1.2. Džěławoś na tutym polu njetrjeba konkretny plan ale so z młodostnymi a na zakładže konkretnych projektow přewjedže.
 - 2.2.2.
 - 3.2.1.
 - 3.2.6. (tu zapřija so dypk 4.2.4.)
 - 4.1.1.
 - 4.1.2.
 - 4.2.2. (tu zapřija so dypk 4.2.5.)
 - 6.2.3.
 - 7.1.1. (dotalne čisto, jako nowy dypk 7.1.2.)
 - 7.1.3. (dotalne čisto, jako nowy dypk 7.1.4.)
 - 7.1.5.
 - 7.2.6. (dotalne čisto, jako nowy dypk 7.2.5.)
W běžnym džěle njeje so potrjeba konkretneho plana jako trěbna wopokazała.
 - 7.2.7. (dotalne čisto, jako nowy dypk 7.2.6.)
 - 8.2.2. (dotalne čisto, jako nowy dypk 8.2.3.)
 - 9.1.1.
 - 11.2.2. (tu zapřija so dypk 4.2.7.)

- 8 naprawow přez zjimanje wuwzaja (to potrjechi wosebje dwojenja nadawkow)
 - 4.2.4. (dotalne čisto, přeńdže do dypka 3.2.6.)
 - 4.2.5. (dotalne čisto, přeńdže do dypka 4.2.2.)
 - 4.2.7. (přeńdže do dypka 11.2.2.)
 - 7.2.4. (dotalne čisto, přeńdže do dypka 8.2.1.)
 - 7.2.8. (přeńdže do dypka 8.2.1.)
 - 9.1.2. (dotalne čisto, realizuje so w dypku 9.1.1.)
 - 9.2.4. (dwoji so z dypkom 1.2.2.)
 - 12.2.3. (dwoji so z druhimi nadawkami)

- 9 naprawow jako nowe přiwzaja
 - 3.1.2. (nowe čisto)
 - 4.1.3.
 - 7.1.1. (nowe čisto)
Za skutkowne džěto třěšneho zwjazka je trjeba, zo so profil a prawniske zapoženje zastupnistwa zajimow jasnje definuje. Nadawk zastupnistwa wukonja tučasnje a po zakonskim postajenju Domowina.
 - 8.2.1. (zjima dypkaj 7.2.4. a 7.2.8.)
 - 9.1.2. (nowe čisto)
 - 10.1.1. (nowe čisto)
 - 10.2.3. ZP je dnja 14.06.2014 tutu sadu wobzamknyła. Wona ma być zakład za wobchad ze wšěmi iniciatiwami zwonka tučasnych politiskich strukturow a wotpowěduje dotalnym postupowanju Domowiny.
 - 12.1.2. (nowe čisto)
 - 12.1.3. Ze stron komunalnych zastupjerjow je so próstwa wuprajila, zo mět třěšny zwjazk komuny jasnšo do swojeje džěławośće integrować.

DOMOWINA

12.2.2. Precizowanje džětowych směrnicy Načisk za 18. hłownu zhromadźiznu Domowiny dnja 25.03.2017

Džětowe směrnicy Domowiny - Zwjazka Łužiskich Serbow z. t. wobzamknjene na 18. hłownej zhromadźiznje dnja 25.03.2017

Předstowo džětowych směrnicy

Džětowe směrnicy Domowiny konkretizuja powšitkowne zaměry programa "Domowina 2025" za dwulětnu dobu hač do přichodneje hłownej zhromadźizny w lěće 2019, kaž tež za dlěšodobne předewzaća w cyłkowej programatiskej dobie hač do lěta 2025. Po schwalenju na hłownej zhromadźiznje Domowiny tworja woni zakład za džělawosć wolenych gremijow třěšneho zwjazka kaž tež za Domowinje přislušace župy a sobustawske towarstwa. Staw zwoprawdženja w džětowych směrnicach zapisanych nadawkow ma so na hłownej zhromadźiznje analizować. Na to zložuju, maja so džětowe směrnicy aktualizować. Zwoprawdženje tutych směrnicy koordinuje zwjazkowe předsydstwo z pomocu swojeho prezidija a swojich džětowych wuběrkow. Župy a sobustawske towarstwa so do wudžětanja směrnicy a do přesadženja nadawkow integruja. Ze schwalenjom nowych džětowych směrnicy na 18. hłownej zhromadźiznje Domowiny dnja 25.03.2017 we Wojerecach narunaja so wšitke dotalne wuwjedženja džětowych směrnicy.

Wobłuki skutkowanja so po slědowacym wašnju džěla:

- x. *wobłuk skutkowanja*
- x.1. *krótkodobne nadawki, kotrež měli so hač do přichodneje hłownej zhromadźiznje w lěće 2019 džělnje abo dospołnje wotdžětać*
- x.2. *dlěšodobne nadawki, kotrež měli so stajnje abo přez dlěšu dobu realizować. Zdobom móža tole tež běžne nadawki być, kotrež njehodža so jako časowje wobmjezowane wobhladować*
- x.x.x. *konkretny nadawk we wotpowědnym wobłuku*

Wobłuki skutkowanja Domowiny a z toho wurośće nadawki

1. Domowinske župy a nadregionalne towarstwa

Nadawki, kotrež počahuja so hłownje na nutřkotowarstwowe poměry, mjezsobny wobchad a džěło z čłonstwom třěšneho zwjazka.

1.1. Krótkodobne nadawki

- 1.1.1. Domowina prócuje so wo polěpšenje nutřkoweje a wonkoweje komunikacije. Na zakładže zjawneho naprašowanja čłonstwa ma so pruwować spjelnjenje doporučenjow koncepta za komunikaciju. Za wotewrjene nadawki maja so měřjomne cile postajić resp. tute aktualizować.

Wopodstatnjenje:

Koncept je z lěta 2010. W mjezyčasu su so tójšto namjetow spjelnili. Skutkownoś tutej změnow a načasnoś naprawow ma so přez naprašowanje zwěšćić.

- 1.1.2. Župy a towarstwa wabja nowych čłonow do svojich rjadow a podpěruja nastaće nowych skupinow a towarstwow. Wažne je při tym, zo poradži so wšitke generacije do zhromadneho džěła zapřijeć.

1.2. Dłěšodobne nadawki

- 1.2.1. Domowina wužiła móžnosće serbske cytki zwonka Łužicy do swojeje džěławosće zapřijeć.
- 1.2.2. Domowina wudźeržuje přez džěło z asociěrowanymi towarstwami kontakt a kulturnu wuměnu z přečelemi kaž tež potomnikami Serbow w Čěskej, Pólskej, Awstralskej a Americe.

2. Domowina – zastupjerka wšěch generacijow Serbow

Nadawki, kotrež su wusměřjene na polěpšenje a spěchowanje generacije přesahowaceho skutkowanja.

2.1. Krótkodobne nadawki

- 2.1.1. Domowina prócuje so ~~hač do 18. hłownje zhromadźizny Domowiny~~ wo trajne zaručenje kruteju městnow młodźinskeju koordinatorew w Delnej a Hornjej Łužicy.
- 2.1.2. Domowina iniciěruje młodźinske projekty k narodno politiskemu kubłanju. ~~Tomu nadžěła so zhromadnje z młodźinu plan předewzaćow.~~

Wopodstatnjenje:

Džěławosć na tutym polu njetrjeba konkretny plan ale so z młodostnymi a na zakładže konkretnych projektow přewjedže.

2.2. Dlířšodobne nadawki

- 2.2.1. Rěčny centrum Witaj přewjedže zhromadnje ze župami a dalšimi partnerami swójbne schadžowankei.
- 2.2.2. Na zakładže zrěčenja z wokrjesom Budyšin wukonja Rěčny centrum Witaj w nadawku Domowiny aktiwity na polu młodžinskeho a socialneho dźěta.

Wopodstatnjenje:

Dawa rozdźěl mjez młodžinskim a socialnym dźětom. RCW dźěta na woběmaj polomaj.

- 2.2.3. We Slepjanskej wosadže podpěruje župa Jakub Lorenc-Zalěski młodžinske socialne dźěto we šulach a skrući z tym rěčne kubtanje a narodnu identitu młodeje generacije.

3. Serbska rěč

Nadawki, kotrychž zwoprawdženje přinošuje k škitej, natožowanju, wuchowanju a rewitalizaciji serbskeje rěče¹.

3.1. Krótkodobne nadawki

- ~~3.1.1. Domowina podpěruje zhromadnje ze Serbskej radu Braniborskeje wuwěće plana naprawow Braniborskeho knježerstwa k pozbudžowanju a k wožiwjenju wužiwanja serbskeje rěče w Braniborskej.~~
- ~~3.1.2. Na zakładže namjetow kataloga naprawow k pozbudženju a zesylnjenju serbskeje rěče w zjawnosći kraja Sakskeje da Rěčny centrum Witaj lisćinu serbskich předmjenow zestajić, kotraž ma so z podpěru SMWK wšitkim zjawnym zarjadam k dispoziciji staji. Zdobom prócujemy so wo samsne postupowanje w Braniborskej.~~
- 3.1.1. Zwjazkowe předsydstwo přewjedže konferencu k situaciji serbskeje rěče.
- 3.1.2. Z pomocu RCW nadžěta so analiza wotchadnikow WITAJ-pěstowarnjow a – skupinow. Na tutym zakładže ma so strategiski koncept k docpěću wšěch WITAJ-dźěći za dalše serbskorěčne kubtanje nadžětać.

3.2. Dlířšodobne nadawki

- 3.2.1. Domowina wužadaje sebi a podpěruje přesadženje Braniborskeho krajneho plana za zmócnjenje delnjoserbskeje rěče a plana naprawow Sakskeho statneho knježerstwa k pozbudžowanju a k wožiwjenju wužiwanja serbskeje rěče.

¹ Z wurazom serbska rěč je měnjeny kanon rěčow, wobstejacy z hornjoserbskeje, delnjoserbskeje spisowneje rěče, jich regionalnych formow kaž tež slepjanšćiny.

- 3.2.2. Domowina prócuje so wo šěrše wužiwanje spisowneju rěčow delnjo- a hornjoserbšćiny w serbskich institucijach, zarjadach zjawneje služby a podpěruje aktiwity k wožiwnjenju tutych.
- 3.2.3. Domowina wabi za wutworjenje WITAJ-skupinow a WITAJ-pěstowarnjow.
- 3.2.4. Domowina wjedže rěčne planowanje (status rěče, přiswojenje rěče a korpusowe planowanje) ze zaměrom dale, wuwíce zakładow serbskeje rěče a připóznaća tuteje rozšěrić.
- 3.2.5. Rěčny centrum WITAJ wudžěta certifikaciju hornjo- a delnjoserbskich rěčnych kmanosćow po Zhromadnym europskim referencnym ramiku za rěče, zo by so modernej praksy nawuknjenja rěčow wotpowědowało a zo by so přinošowało zwyżsenju statusa serbskeje rěče.
- 3.2.6. [Domowina podpěruje nowe a digitalne wuwučowanske formy, wuwiwanje digitalnych wučbnicow a medialne rěčne kursy. Při tym ma so koncepcionelnje tež wučba za jednotliwcow wobkedźbować.](#) Rěčny centrum WITAJ realizuje aktiwity k nawuknjenju serbskeje rěče z pomocu nowych digitalnych medijow.
- 3.2.7. Domowina podpěruje zahajenu akciju rěčneje rewitalizacije w Delnej Łužicy “jo!zatebje”.
- 3.2.8. Domowina podpěruje dalše profilowanje Rěčneho centruma WITAJ jako srjedžišća rěč spěchowacych poslužbow a slědzenjow na dobro šěrjenja serbsko-rěčnych znajomosćow za wšitkich zajimcow.

4. Kubłanje w narodnym duchu a dorost

Nadawki, kotraž měrja so na kubłanje w narodnym duchu, štož słuži skrućenju identity jednotliwca. Wone wobjimuju wšitke pola kubłanja – wot pěstowarskeje hač do wysokeje staroby. Zdobom dže wo posrědkowanje serbskeje rěče a wědy wo serbskich stawiznach, štož měto tež k skrućenju narodneho ducha přinošować.

4.1. Krótkodobne nadawki

- 4.1.1. Domowina zasadźuje so za zwjazowace prawniske postajenje ke kubłanskemu koncepcijowemu zplus w Sakskej a za běžny monitoringowy proces ke koncepcijowemu šulskej prakcy. Žada sebi hromadže ze Serbskej radu [a Serbskim šulskim towarstwom](#) nowelěrowanje wuwjedženskeho postajenja šulskeho zakonja.
- 4.1.2. Domowina pódpěruje w Bramborskej pšežěłanje serbskego šulskeho postajenja ~~w lěće 2015~~. WITAJ-wučba ma być regularna forma bilingwalneje wučby.
- 4.1.3. [Domowina prócuje so wo zwoprowdženje serbskospecifiskich wobsahow nowelěrowaneho Sakskeho šulskeho zakonja.](#)

4.2. Dělšodobne nadawki

- 4.2.1. Domowina džiwa na a so sobu stara w Bramborskej kaž tež w Sakskej wo zdobyće, wukubłanje a zasadženje wučerskeho a kubłarskeho dorosta w bilingwalnej wučbje a džěta w tutym nastupanju z wotpowědnymi zarjadami hromadže.
- 4.2.2. Domowina prócuje so wo to, zo so we wšitkich naležnosćach serbskeho šulstwa w Sakskej a Braniborskej sobupostajowanske prawa zakońsce zaručeja a přez kontrolne gremije přewodžeja.
[Wona wjedže jako připóznata řečnica zajimow Serbow stajny dialog ze wšěmi zamotwitymi w kubłanskich naležnosćach.](#)
- 4.2.3. Na zakładže nowe braniborskeho šulskeho zakonja prócuje so Domowina ze župu Delnja Łužica wo wobsadženje městnow w šulskich konferencach po § 90 (1) BbgSchulG.
- ~~4.2.4. Domowina podpěruje nowe a digitalne wuwučowanske formy, wuwiwanje digitalnych wučbnicow a medialne řečne kursy. Při tym ma so koncepcionelnje tež wučba za jednotliwcow wobkedźbować.~~
- ~~4.2.5. Domowina wjedže jako připóznata řečnica zajimow Serbow stajny dialog ze wšěmi zamotwitymi w kubłanskich naležnosćach.~~
- 4.2.4. Domowina zasadžuje so za zděrženje serbskich kubłanišćow a wuwiće jich specifiskeho profila serbskosće. Zdobom angažujemy so za dalše rozšěrjenje řečneho kubłanja.
- ~~4.2.7. Domowina angažuje so na politiskej runinje zaměrnje za solidne wuhotowanje a fachowe profilowanje Instituta za sorabistiku w zmysle wukubłanja sorabistiskeho dorosta.~~

5. Kultura a wuměłstwo

Nadawki, kotrež su wusměřjene na spěchowanje a wuwiwanje serbskeho kulturneho džěta a wuměłstwa a turizma.

5.1. Krótkodobne nadawki

- ~~5.1.1. Domowina wuwola składnostnje 200. posmjertnych narodnin Jana Arnošta Smolerja (03.03.2016) lěto 2016 k “Smolerjowemu lětu”. Zwjazkowe předsydstwo wuwiwa k tomu zhromadnje z župami, towarstwami a serbskimi institucijemi wotpowědny koncept hač do kónca lěta 2015.~~
- 5.1.1. Domowina so za to zasadžuje, zo so zarjadniska podpěra za kulturne aktiwity a projekty regionalnych a nadregionalnych towarstwow, kaž tež na bazy rjaduje a zesylnja. W tutym zwisku ma so potřeba hromadže z čłonskimi towarstwami zwěšćić.

5.1.2. Domowina šěri wědu wo serbskich nałožkach a jich přewjedženje podpěruje. Zdobom pokazuje na status tutych jako imaterielne kulturne herbstwo Němskeje.

5.2. Dłěšodobne nadawki

5.2.1. Domowina wjedže zhromadnje ze fachowymi kruhami, statnymi instancami a politiskimi zastupnistwami dialog wo wudźeržowanju a dalšim profilowanju serbskich institucijow do přichoda.

5.2.2. Župy a towarstwa podpěruja a organizuja mjezsobne wuměny a zetkanja. Z tym ma so skrućić wěda a zrozumjenje za kulturne a regionalne wosebitosće wšitkich regionow Łužicy.

5.2.3. Domowina spěchuje zachowanje a pěstowanje wšitkich serbskich nałožkow, wotpowědnje lisćinje za škit imaterielneho kulturneho herbstwa Němskeje. Wona prócuje so wo zapisk tutych na lisćinje Unesco.

5.2.4. Domowina podpěruje dalše kulturne wjerški, kaž folklorne, dźiwadłowe, chórowe, sportowe, młodžinske a druhe festiwale abo zlěty po cytej Łužicy. Wona namołwja w přihotach a přewjedženju tutych pěstować wuske kooperacije mjez towarstwami a serbskimi institucijemi.

5.2.5. Z kulturnymi wuměnami a wuprawami wudźeržuje Domowina do wukraja kulturne styki. Z tym přisporja kulturnu identifikaciju a swětawotewrjenosć Serbow.

5.2.6. Domowina podpěruje łahodny turizm, přez kotryž zmóžnja so hosćam serbsku kulturu we Łužicy awtentisce zeznać. Zdobom je zwólniwa, při wutworjenju nowych poskitkow poradźować.

6. Hospodarstwo

Nadawki, kotrychž zeskutkownjenje k tomu přinošuje, zo by so dwu- a wjacerěčnosť wuwědomiła hospodarstwu a regionalnemu wuwicu jako wjacehódnota a praktisce jewiła.

6.1. Krótkodobne nadawki

6.1.1. Domowina prócuje so wo wutworjenje zjawneho myta za předewzaćelow, kotřiž přez zjawne wužiwanje serbskeje rěče, přez zapřijeće serbskosće do firmoweje ideje kaž tež do wuhotowanja abo z posředkowanjom wědy wo Serbach dwurěčnosť a serbsku kulturu prezentuja a wuwijaja.

6.2. Dłěšodobne nadawki

- 6.2.1. Domowina prócuje so ze sobudžětom we wotpowědnych gremijach wo wobkedźbowanje serbskeho aspekta při nowym spěchowanskim programje LEADER za wšelake regiony Łužicy (Hornjołužiske haty a hola, Łužiska jězorina, Błota, Sprjewja-Nysa).
- 6.2.2. Domowina zasadźuje so za přesadženje serbskich zajimow při dalším wuwicu Łužiskeje jězoriny a turizma.
- 6.2.3. Rěčny centrum Witaj zasadźuje so **za** zhromadnje z **trěbnymi** partnerjemi **za** nadžětanje serbskeje terminologije za hospodarstwo we Łužicy. Zdobom wabi serbskich předewzaćelow a překupcow k wužiwanju tež serbskich pomjenowanjow.

7. Politiska participacija

Naprawy, z kotrymiž ma Domowina jako zakonšce připóznata rěčnica prawa a zajimy Serbow zastupować.

7.1. Krótkodobne nadawki

- 7.1.1. [Wotpowědujo rozsudej 16. hłowneje zhromadźizny k skrućenju Domowiny w dotalnej prawniskej formje, ma Zwjazkowe předsydstwo narodno-politiske skutkowanje třěšneho zwjazka skrućić. Domowina ma być skutkowne, wšě generacije zapřijace zhromadženstwo Serbow.](#)

Wopodstatnjenje:

Za skutkowne džěto třěšneho zwjazka je trjeba, zo so profil a prawniske zapoženje zastupnistwa zajimow jasnje definuje. Nadawk zastupnistwa wukonja tučasnje a po zakonskim postajenju Domowina.

- 7.1.2. Domowina přewjedže w lětomaj [2017](#) a [2018](#) w zhromadnosći z Radu za nastupnosći Serbow pši Bramborskem krajnem sejmje a z Radu za serbske naležnosće Swobodneho stata Sakska 3. wubědžowanje “Rěčam přichilena komuna - Serbska rěč je žiwa”.
- 7.1.3. Domowina přewodźuje w Braniborskej proces zwoprawdženja nowelěrowaneho Serbskeho zakonja Braniborskeje a analyzuje jeho wuslědki w přirunanju z dotalnym prawnskimi ramikom.
- 7.1.4. ~~Domowina zaruči w Braniborskej přewjedženje listowych wólbow Rady za nastupnosći Serbow pši Bramborskem krajnem sejmje w lěće 2015 w zamotwitosći wot njeje powołaneho wólbneho wuběrka. Z nowowuzwolenym gremijom prócuje so wo zhromadnje džěto na dobro Serbow w Braniborskej.~~
Domowina prócuje so wo dobre zhromadne džěto z Radu za nastupnosći Serbow pši Bramborskem krajnem sejmje a z Radu za serbske naležnosće Swobodneho stata Sakska.

~~7.1.4. Domowina zasadźuje so za wotzamknjenje noweho financneho dojednaja k spěchowanjmu Załožby za serbski lud, kotrež ma wot lěta 2016 sem płaćiwosć.~~

7.1.5. Domowina prócuje so w ramiku nowelěrowanja statneho zřěčenja za sćelaki MDR znowa wo zapisanje serbskeho zastupjerja/serbsku zastupjerku w medijowej radže MDR ~~za přichodnu wólbnu dobu.~~

7.1.6. Domowina prócuje so w projektowym dźěle wo wuspěšne nawabjenje třěch srědkow.

7.2. Dłěšodobne nadawki

7.2.1. Zwjazkowe předsydstwo Domowiny pruwuje w Sakskej potrebu nowelěrowanja Serbskeho zakonja kaž tež dalšich prawnikich postajenjow a twori wo tym zhromadnje ze Serbskej radu zwjazowace doporučenje.

7.2.2. Domowina zasadźuje so za přewjedjenje zhromadneje konferency ze zastupjerjemi komunow dwurěčneho sydlenskeho teritorija k prawnikim prašenjam serbskeho ludu a jich zwoprawdźenju.

7.2.3. Domowina wjedže prawidłowne wothłosowanje z poradźowacymi gremijemi na polu serbskich naležnosćow poboku wokrjesow a městow w Braniborskej a Sakskej. Wosebite wužadanje je při tym nałožowanje serbskeje rěče w zarjadach zjawneje služby.

~~7.2.4. Ze sobudźětom w přiradže krajneje přewenciskeje rady (Landespräventionsrat) podpěruje Domowina wuwěće a zdźerženje demokratiskich hódnotow w Sakskej.~~

7.2.4. Přez zhromadne dźěło w poradźowacymaj wuběrkomaj zwjazkowego ministerstwa nutřkowneho a nutřkowneho wuběrka zwjazkowego sejma Němskeje, přez čłonstwo w mjeńšinowej radže štyrjoch awtochtonych narodnych mjeńšin Němskeje, prócuje so Domowina wo polěpšenje politiskich wobstejnosćow a wobkedźbowanje zajimow serbskeho luda.

7.2.5. Domowina wudźeržuje a skrući swoje politiske, kulturne a hospodarske styki do susodnych krajow ~~a zdźěla sej za to lětny plan konkretnych naprawow.~~

7.2.6. Zwjazk za serbski kulturny turizm ~~chce hač do 2017~~ prócuje so, eksistowace kolesowarske šćežki a temowe poskitki pod labelom “Serbske impresije” mjez Hornjej (Sakska) a Delnjeje Łužicy (Braniborska) wutwarić a zwjazać.

~~7.2.8. Domowina prócuje so wo nawjazanje stykow k přewenciskej radže Kraja Braniborskeje (Landespräventionsrat Brandenburg).~~

8. Počah k našim susodam we Łužicy a zwonka njeje

Nadawki, kotrychž zaměr je přinošować k rozšěrjenju wědy wo Serbach a k polěpšenju mjezsobneho wobchadženja.

8.1. Krótkodobne nadawki

- 8.1.1. Domowina namjetuje a organizuje parlamentariskej wječoraj k serbskim naležnosćam w Braniborskim a Sakskim krajnym sejmje.

8.2. Dležodobne nadawki

- 8.2.1. [Domowina prócuje so přez sobudžěto w fachowych gremijach a prewenciskich přiradach wo wuwíce a zdźerženje demokratiskich hódnotow w Braniborskej a Sakskej.](#)
- 8.2.2. Domowina podpěruje wšitke prewentiwne naprawy w zwisku ze škitom Serbow přećiwo antiserbskim nadpadam. Wona steji woporam tajkich nadpadow pomocliwje poboku.
- 8.2.3. Domowina wupraja so jasnje za podpěru požadarjow azyla a podpěruje ze subudžětom wotpowědne gremije, [institucije a jednotliwcy.](#)

9. Mjezynarodne počahi

Nadawki, z kotrychž pomocu chce Domowina wuznam a bohatosć hajenja swójskeje kultury a rěče šěrić.

9.1. Krótkodobne nadawki

- 9.1.1. Domowina přewjedže wot [22. do 25. junija 2017 XI!](#) mjezynarodny folklorny festiwal Łužica w Budyšinje, w Hochozy a w Chrósćicach. Program festiwala wěnuje so škitkej imaterielneho kulturneho herbstwa.
- ~~9.1.2. We wobłuku festiwala přewjedže Domowina kolokwij k temje "Folklor na jewišću - kak awtentiska je džensa?"~~
- ~~9.1.3. Domowina wobdžěli so ze serbskim koparskim narodnym mustwom na Europeadže 2016 w Južnym Tirolu. Wona přihotuje zhromadnje ze sekciju serbskeho Sokola wšě trěbne wuměńjenja za wobdžělenje serbskeje wubranki a přiwisnikow na turněrje.~~
- 9.1.2. [Domowina prócuje so zhromadnje ze Serbskim Sokotom wo koncept k spěchowanjju serbskich sportowych wubrankow.](#)

9.2. Dležodobne nadawki

- 9.2.1. Domowina zaruča z aktiwnym sobudžětom w organizacijomaj FUEN a MENS serbske zajimy na europskej runinje.

- 9.2.2. Domowina wobdźěli so na projekće “mjeńšinowy kompetenčny centrum” organizacije FUEN. Rěčny centrum Witaj, Serbski institut a předwidžany “Centrum narodnych mjeńšin” župy Jakub Lorenc-Zalěski maja so do tuteje zhromadneje syće FUEN sobu zarjadować.
- 9.2.3. Přez čłonstwo w organizaciji CIOFF wudźeržuje Domowina kontakty k dalšim kulturnym čělesam.
- ~~9.2.4. Domowina pěstuje ze swojimi asociěrowacymi čłonami na zakładze zhromadnje wothłosowanych projektow a předewzaćow kooperatiwne zhromadne dźěło.~~

10. Skutkowanje w zjawnosći

Nadawki, kotrychž zaměr je, přinošować k transparency nastupajo rozsudy Domowiny a zwjazać skutkowanje wšelakich politiskich a kulturnych akterow do zhromadneho skutkowanja na dobro serbskeho ludu.

10.1. Krótkodobne nadawki

- 10.1.1. Domowina wabi zaměrnje za dźěło třěšneho zwjazka. Za to wužiwa čłonsku nowinu Naša Domowina, informaciske brošury, lětaki a wabjenske artikle. Při tym wužiwa tež móžnosće digitalneje komunikacije.

Wopodstatnjenje:

Mamy skrućić dźěławosć třěšneho zwjazka a za nju wabić.

To ma so k jednym přez informaciju stać a k druhim přez wabjenje z wabjenskimi artiklemi (Werbeartikel).

- ~~10.1.1. Domowina twori wuměńjenja za zhromadnu terminowu protyku serbskich institucijow. Wona so w interneće wozjewi.~~
- ~~10.1.2. Domowina wudźěla sebi z pomocu zarjada ručnik za definowanje jednotneho wonkowneho wobrazu w zmysle corporate design.~~

10.2. Dlešodobne nadawki

- 10.2.1. Domowina stara so wo rozšěrjenje wědy wo swojej narodnopolitiskej dźěławosći, wosebje w młodžinje.
- 10.2.2. Domowina prócuje so přez wothłosowanje z akterami serbskeje politiki jednotne politiske wustupowanje Serbow docpěć a tak dźěło z druhimi politiskimi gremijemi efektiwnje na dobro serbskeho ludu wuwić. Wšitke župy, sobustawske towarstwa a organy Domowiny su wužadani, so na zakładze wobzamknjenjow hłownych zhromadźiznow, wustawkow a programa swoje zhromadne wotpohlady a pozicije w serbskich naležnosćach napřečo komunam, knježerstwam a politice krajow jednotnje zastupować.

10.2.3. Domowina je kóždy čas ze wšěmi ludźimi a skupinami, kotřiž chcedža so na dobro Serbow angažować, k rozmołwje zwólniwa.

Wopodstatnjenje:

ZP je dnja 14.06.2014 tutu sadu wobzamknyło. Wona ma być zakład za wobchad z wšěmi iniciatiwami zwonka tučasnych politiskich strukturow a wotpowěduje dotalnym postupowanju Domowiny.

11. Serbske institucije

Nadawki k polěpšenju zhromadneje dźěławosće serbskich institucijow a serbskich towarstwow nastupajo zarjadniskeje a fachoweje podpěry za projekty k skrućenju rěčneje identity a hajenja serbskeje kultury.

11.1. Krótkodobne nadawki

11.1.1. Domowina wothłosuje so prawidłowne z nawodami serbskich institucijow.

11.2. Dležodobne nadawki

11.2.1. Domowina pomha nowym kulturnym zarjadnišćam při koncipowanju serbskich wobsahow a při zaručenju serbskorěčneho personala.

11.2.2. Domowina zasadźuje so za to, zo so hajenje sorabistiskeje wědomosće a slědženja wo rěči, stawiznach a kulturje Serbow dale přez Zwjazk, Saksku a Braniborsku spěchuja.

Zdobom angažuje so na politiskej runinje zaměrnje za solidne wuhotowanje a fachowe profilowanje Instituta za sorabistiku w zmysle wukubłanja sorabistiskeho dorosta.

12. Škit serbskeho sydlenskeho ruma

Nadawki, z kotrymiž chce Domowina sydlenski rum a z tym zwjazane prawa skrućić a přesadzić.

12.1. Krótkodobne nadawki

12.1.1. Domowina zaběra so znowa z prašenjom “Serbja a brunica - Kak dale?”. K tomu přewjedže so brunicowa konferenca zwjazkowneho předsydstwa.

~~12.1.2. Domowina podpěra župu Delnja Łužica a Radu za naležnosće Serbow Braniborskeho krajneho sejma w prócowanju wo rozšěrjenje serbskeho sydlenskeho ruma. Wona wobkedźbuje tutón proces z kritiskim zhladowanjom w zwisku dodźerženja mjeńšinoweho prawa na zakładźe europskich standartow.~~

12.1.2. Domowina podpěra župu Delnja Łužica a Radu za naležnosće Serbow Braniborskeho krajneho sejma w dźěle z nowymi komunami sydlenskeho teritorija Delnjeje Łužicy.

12.1.3. Domowina prócuje so wo skrućenje zhromadneho džěta ze zastupjerjemi komunalnych cyłkow. Při tym spyta komuny do rozsudow integrować a postupowanje wothłosować.

Wopodstatnjenje:

Ze stron komunalnych zastupjerjow je so próstwa wuprajła, zo měł třěšny zwjazk komuny jasnišo do swojeje džělawosće integrować.

12.2. Dłěšodobne nadawki

12.2.1. Domowina podpěruje potrjehene župy při politiskim dialogu nastupajo zachowanje serbskeje rěče a kultury pod wusnutkom negatiwnych scěhow wudobywanja surowiznow w serbskim sydlenkim teritoriju.

12.2.2. Domowina podpěruje župu Jakub Lorenc-Zalěski při zwoprawdženju planowanych naprawow w koncepciji k pozbudženju a wožiwjenju serbskeje rěče a kultury w Slepjanskej wosadze “wosom wsow – jedna wosada”.

~~12.2.3. Domowina podpěra a spěchuje wšitke prócowanja a aktiwity, kotrež su na to wusměřjene, zdźeržeć a wuwijać zrosćene, intaktne hospodarske, kulturne, socialne a towaršnostne struktury we wsach, gmejnach a hamtach dwurěčneje Łužicy a z tym wšě trěbne wuměńjenja a zakłady za bohate serbske narodne a kulturne džěto cyłkow a jednotliwcow.~~

13. Serbske nabožno-narodne žiwjenje

Domowina ma pěstowanje nabožno-narodnych tradicijow a nałožkow za wažne při wutworjenju, skrućenju a wuwijanju narodneho wědomja. Nadawki, kotrež podpěruja čłonske kaž tež zwonkačłonske cyłki.

13.1. Krótkodobne nadawki

13.1.1. Domowina podpěruje nabožno-narodne projekty a předewzaća serbskich katolskich a ewangelskich projektowych nošerjow.

13.2. Dłěšodobne nadawki

13.2.1. Přez zhromadne džěto ze Serbskim ewangelskim towarstwom a Spěchowańskim towarstwom za serbsku rěč w cerkwi wobkedźbuje Domowina zajimy towarstwow při swojich politiskich rozsudach. Po tutym přikładze prócuje so tež wo zhromadne džěto z dalšimi.

13.2.2. Domowina wudźeržuje stajny dialog z krajnymi cyrkwjemi a podpěruje z tym wěriwych Serbow při zdźerženju rěčnych rumow w katolskich a ewangelskich wosadach.

Wšitke wočakowanja bazuja na mjeńšinoprawniskim zakładze, kiž wotbłyšćuje so w płaćiwych zakonjach na zwjazkowej kaž tež na krajnej runinje.

DOMOWINA

Precizowanje džěłowych směrnicy
Načisk za 18. hłownu zhromadźiznu Domowiny
dnja 25.03.2017

12.2.3.

Žěłowe směrnicy Domowiny - Zwězka Łužyskich Serbow z. t.
wobzamknjene na 18. głownej zgromažinje dnja 25.03.2017

Předstłowo žěłowych směrnicy

Žěłowe směrnice Domowiny konkretizěruju powšykne zaměry programa "Domowina 2025" za dwójolětnu dobu až do pśidućeje głowneje zgromažiny w lěše 2019, ako teke za pśedewzeša na dlejšy cas w cełkowej programatiskej dobje až do lěta 2025. Pó wobzamknjenju na głownej zgromažinje Domowiny twórze wóni zakład za žěłabnosć wólonych gremijow kšywowego zwězka ako teke za Domowinje pśisłušajuce župy a cłonkojske towaristwa. Staw zwopšawženja w žěłowych směrnicach zapisanych nadawkow ma se na głownej zgromažinje analizěrowaś. Na to se pósěgujúcy maju se žěłowe směrnice aktualizěrowaś. Zwopšawženje toś tych směrnicy koordiněrujo zwězkowe pśedsedarstwo z pomocu swójojo prezidiuma a swójič žěłowych wuběrkow. Župy a cłonkojske towaristwa se do wužětanja směrnicy a do pśesajženja nadawkow integrěruju. Z wobzamknjenim nowych žěłowych směrnicy na 18. głownej zgromažinje Domowiny dnja 25.03.2017 we Wórzejcach narownaju se wše donětajšne wuwježenja žěłowych směrnicy.

Wobcerki statkowanje se pó slědujucej wašni žěle:

- x. wobcerk statkowanja*
- x.1. nadawki na krotki cas, kenž dejali se až do pśidućeje głowneje zgromažiny w lěše 2019 žělnje abo dapołnje wótzětaś*
- x.2. nadawki na dlejšy cas, kenž dejali se stawnje abo pšez dlejšu dobu realizěrowaś. Rownocasnje mógu to teke běžne nadawki byś, kótarež se njegóže ako casowje wobgranicowane wogłědowaś*
- x.x.x. konkretne nadawki we wótpowědujućem wobcerku*

1. Domowinske župy a nadregionalne towaristwa

Nadawki, kótarež se pósěguju głownje na nutšikotowaristwowe poměry, mjazsobny wobchad a žěto z cłonkojstwom kšywowego zwězka.

1.1. Nadawki na krotki cas

- 1.1.1. Domowina procujo se wó pólpšenje nutšikowneje a wenkowneje komunikacije. Na zakłaže zjawneho napšašowanja cłonkojstwa ma se pšepytaš dopońnienie dopórućenjow koncepta za komunikaciju. Za wótwórjone nadawki maju se měřjomne cile postajić resp. tute aktualizować.

Wobtwarženje:

Koncept jo z lěta 2010. W mjazycasu jo se wjele naraženjow dopońniło. Statkownosć toš tych změnow a nacasnosć napšawow ma se pšez napšašowanje zwěšćić.

- 1.1.2. Župy a towaristwa wabje nowych cłonkow do swójjich ředow a pódpěruju nastaše nowych kupkow a towaristwow. Wažne jo pši tom, až se póražijo wšykne generacije do zgromadnego žěta zapšimješ.

1.2. Nadawki na dlejšy cas/Dlěšodobne nadawki

- 1.2.1. Domowina wužywa móžnosći serbske cełki zwenka Łužyce do swójeje žěłabnosći zapšimješ.
- 1.2.2. Domowina wužaržuju pšez žěto z asociěrowanymi towaristwami kontakt a kulturnu wuměnu z psijašelami ako teke pótomnikami Serbow w Českej, Pólskej, Awstraliskej a Americe.

2. Domowina – zastupjarka wšych generacijow Serbow

Nadawki, kótarež su wusměřjone na pólpšenje a spěchowanje generacije pšesegajuce statkowanje.

2.1. Nadawki na krotki cas

- 2.1.1. Domowina procujo se ~~hač do 18. głowneje zhromadźizny Domowiny~~ wó trajuce zarucenje kšuteju městnowu młožinskeju koordinatorowu w Dolnej a Górnej Łužicy.
- 2.1.2. Domowina iniciěruju młožinske projekty k narodnopolitiskemu kubłanju. ~~Tomu nadžěła so zhromadnje z młožinu plan předewzaćow.~~

Wobtwarženje:

Žěłabnosć na tós tom pólu njetrjeba konkretny plan, ale se z młodostnymi a na zakłaže konkretnych projektow pšewježo.

2.2. Nadawki na dlejšy cas

- 2.2.1. Řěcny centrum Witaj pšewježo gromaže ze župami a dalšnymi partnerjami swójjžbne schadowanki.
- 2.2.2. Na zakłaže dogrona z wokrejsom Budyšin wugbajo Řěcny centrum Witaj w nadawku Domowiny aktiwity na pólu młožinskego a socialnego žěta.
Wobtwarženje: Dajo rozdžěl mjazy młožinskim a socialnym žětom. RCW žěła na wobyma póloma.

- 2.2.3. We Slěpjańskej wósaže pódpěrujo župa Jakub Lorenc-Zalěski młožinske socialne žěto we šulach a skšušijo z tym rěčne kubłanje a narodnu identitu młodeje generacije.

3. Serbska rěc

Nadawki, kótarychž zwopšawženje pšinosujo k šćitoju, nałożowanju, wuchowanju a rewitalizaciji serbskeje rěcy¹.

3.1. Nadawki na krotki cas

- ~~3.1.1. Domowina podpěruje zhromadnje ze Serbskej radu Braniborskeje wuwieće plana naprawow Braniborskeho knježerstwa k pozbudžowanju a k wožiwjenju wužiwanja serbskeje rěče w Braniborskej.~~
- ~~3.1.2. Na zakładze namjetow kataloga naprawow k pozbudženju a zesylnjenju serbskeje rěče w zjawnosći kraja Sakskeje da Rěčny centrum Witaj lisćinu serbskich předmjenow zestajić, kotraž ma so z podpěru SMWK wšitkim zjawnym zarjadam k dispoziciji staji. Zdobom prócujemy so wo samsne postupowanje w Braniborskej.~~
- 3.1.1. Zwězkowe pśedsedarstwo pšewježo konferencu k situaciji serbskeje rěcy..
- 3.1.2. Z pomocu RCW nažěłajo se analiza wótchadnikow WITAJ-žišownjow a – kupkow. Na toś tom zakłaže ma se strategiski koncept k dojšpišeju wšych WITAJ-žiši za dalšne serbskorěčne kubłanje nažěłaš.

3.2. Nadawki na dlejšy cas

- 3.2.1. Domowina wupominajo sebje a pódpěrujo pšesajženje Bramborskego krajnego plana za zmócnjenje dolnoserbskeje rěcy a plana napšawow Sakskego statnego kněžarstwa k pózbužowanju a k wóžywjenju wužywanja serbskeje rěcy.
- 3.2.2. Domowina procujo se wó syrše wužywanje serbskeju pisneju rěcowu dolneje a górneje serbsčiny w serbskich institucijach, zastojnstwach zjawneje služby a pódpěrujo aktiwity k wóžywjenju toś tych.
- 3.2.3. Domowina wabi za wutwórjenje Witaj-kupkow a Witaj-žišownjow.
- 3.2.4. Domowina wježo rěčne planowanje (status rěcy, pšiswójenje rěcy a korpusowe planowanje) ze zaměrom dalej, wuwieše zakładow serbskeje rěcy a pšipóznaše toś teje rozšyriš.
- 3.2.5. Rěčny centrum Witaj wužěłajo certifikaciju górno- a dolnoserbskich rěčnih zamóžnosćow pó Zgromadnem europejskem referencnem ramiku za rěcy, aby se modernej praksy nawuknjenja rěcow wótpowědowało a aby se pšinosowało pówušenju statusa serbskeje rěcy.
- 3.2.6. Domowina podpěrujo nowe a digitalne formy wucenja, wuwijanje digitalnych wucbnicow a medialne rěčne kursy. Pši tom ma se koncepcionelnje teke na wucbu za jednotliwego žiwaš.
Rěčny centrum Witaj realizěrujo aktiwity k nawuknjenju serbskeje rěcy z pomocu nowych digitalnych medijow.

1 Z wurazom serbska rěc jo měnjony kanon rěcow, wobstojecy z górnoserbskeje, dolnoserbskeje pisneje rěcy, jich regionalnych formow ako teke slěpjańščiny.

- 3.2.7. Domowina pódpěrujo zachopjonu akciju rěcneje rewitalizacije w Dolnej Łužycy “jo!zatebje”.
- 3.2.8. Domowina pódpěrujo dalšne profilěrowanje Rěcneho centruma Witaj ako srježišćo rěc spěchujucych póslužbow a slěženjow na dobro rozšyrjenja serbsko-rěcnych znajobnosćow za wšych zajmcow.

4. Kubłanje w narodnem duchu a dorost

Nadawki, kenž měrje se na kubłanje w narodnem duchu, což služi skšúšenju identity jadnotliwca. Wóni wobpšimuju wšykne póla kubłanja – wót pšedšulskego až do wusokego starstwa. Rownocasnje žo wó pósrědnjenje serbskeje rěcy a wědy wó serbskich stawiznach, což deža teke ku skšúšenju narodneho ducha pšinosowaš.

4.1. Nadawki na krotki cas

- 4.1.1. Domowina zasajžujo se za zwězujuce pšawniske póstajenje ku kubłańskemu konceptoju zplus w Sakskej a za běžny monitoringowy proces ku konceptoju w šulskej praksy. Pomina sebje gromaže ze Serbskeju radu [a Serbskim šulskim towaristwom](#) nnowelěrowanje wuwježeńskego póstajenja šulskeje kazni.
- 4.1.2. Domowina pódpěrujo w Bramborskej pšežěłanje serbskego šulskego póstajenja ~~w lěće 2015~~. Witaj-wučba ma byś regularna forma bilingualnej wucby.
- 4.1.3. [Domowina procujo se wó zwopšawženje serbskospecifiskich wopšimješow nnowelěrowaneje Sakskej šulskeje kazni.](#)

4.2. Nadawki na dlejšy cas

- 4.2.1. Domowina žiwa na a se sobu stara w Bramborskej ako teke w Sakskej wó zdobywanje, wukubłanje a zasajženje wucabnikojskego a kubłarskego dorosta w bilingualnej wucbje a žěła w tom nastupanju z wótpowědujucymi zastojnstwami gromaže.
- 4.2.2. Domowina procujo se wó to, aby se we wšyknych nastupnosćach serbskego šulstwa w Sakskej a Bramborskej sobupóstajowańske pšawa kazniski zarucyli a pšez kontrolne gremije pšewóžowali. [Wóna wježo ako pšípóznata powědarka zajmow Serbow stawny dialog ze wšykniimi zagronitymi w kubłańskich nastupnosćach.](#)
- 4.2.3. Na zakłaže nowele bramborskeje šulskeje kazni procujo se Domowina ze župu Dolna Łužyca wó wobsajženje městnow w šulskich konferencach pó § 90 (1) BbgSchulG.
- ~~4.2.4. Domowina podpěruje nowe a digitalne wuwučowanske formy, wuwíwanje digitalnych wučbncow a medialne rěčne kursy. Při tym ma so koncepcionelnje tež wučba za jednotliwcow wobkedžbować.~~
- ~~4.2.5. Domowina wjedže jako přípóznata rěčnica zajimow Serbow stajny dialog ze wšěmi zamołwitymi w kubłanskich naležnosćach.~~
- 4.2.4. Domowina zasajžujo se za zdžaržanje serbskich kubłanišćow a wuwíse jich specifiskego profila serbskosći. Rownocasnje angažěrujomy se za dalšne rozšyrjenje rěcneho kubłanja.
- ~~4.2.7. Domowina angažuje so na politiskej runinje zaměrnje za solidne wuhotowanje a fachowe profilowanje Instituta za sorabistiku w zmysle wukubłanja sorabistiskeho dorosta.~~

5. Kultura a wuměłstwo

Nadawki, kenž su wusměrnjone na spěchowanje a wuwijanje kulturnego žěła a wuměłstwa a turizma.

5.1. Nadawki na krotki cas

5.1.1. ~~Domowina wuwola składnostnje 200. posmjertnych narodnin Jana Arnošta Smolerja (03.03.2016) lěto 2016 k "Smolerjowemu lětu". Zwjazkowe předsydstwo wuwija k tomu zhromadnje z župami, towarstwami a serbskimi institucijemi wotpowědny koncept hač do kónca lěta 2015.~~

5.1.1. Domowina se za to zasajžujo, až se zastojnstwowa pódpěra za kulturne aktiwity a projekty regionalnych a nadregionalnych towaristwow, ako teke na bazy rědujo a zmócnijo. W tom zwisku ma se pótrjeba gromaže z cłonkojskimi towaristwami zwěšćić.

5.1.2. Domowina rozšyrjujo wědu wó serbskich nałogach a jich pšewježenje pódpěrujo. Rownocasnje pokazujo na status toš tych ako imaterielne kulturne derbstwo Nimskeje.

5.2. Nadawki na dlejšy cas

5.2.1. Domowina wježo gromaže z fachowymi krejzami, statnymi instancami a politiskimi zastupnistwami dialog wó wužaržowanju a dalšnem profilěrowanju serbskich institucijow do pšichoda.

5.2.2. Župy a towaristwa pódpěruju a organizěruju mjazsobne wuměny a zmake. Z tym ma se skšušić wěda a rozměše za kulturne a regionalne wósebnosći wšych regionow Łužyce.

5.2.3. Domowina spěchujo zachowanje a woplěwanje wšych serbskich nałogow, wótpowědujucy lisćinje za šćit imaterielneho kulturnego derbstwa Nimskeje. Wóna procujo se wó zapisk toš tych na lisćinje UNESCO.

5.2.4. Domowina pódpěrujo dalšne kulturne wjeraški, ako folklorne, žiwadłowe, chorowe, sportowe, mložinske a druge festiwale abo zlěty pó cełej Łužycy. Wóna napominajo w pšigótach a pšewježenju toš tych woplěwaš wuske kooperacije mjazy towaristwami a serbskimi institucijami.

5.2.5. Z kulturnymi wuměnamy a zajězdami wužaržujo Domowina do wukraja kulturne kontakty. Z tym pówušujo kulturnu identifikaciju a swětawótwórjonosć Serbow.

5.2.6. Domowina pódpěrujo łagodny turizm, pšez kótaryž zmóžnijo se góscam serbsku kulturu we Łužycy awtentiski zeznaš. Rownocasnje jo zwólniwa, pšiwutwórjenju nowych pórucenjow póražowaš

6. Góspodarstwo

Nadawki, kótarychž wugbanje k tomu pšinosuju, aby se dwójo- abo wěcejrěčnosć wuwědobniła góspodarstwu a regionalnemu wuwijeju ako wěcejgódnota a praktiski jawiła.

6.1. Nadawki na krotki cas

6.1.1. Domowina procujo se wó wutwórjenje zjawneho myta za pšedewzešarjow, kenž pšez zjawne wužywanje serbskeje rěcy, pšez zapšimješe serbskosći do firmoweje ideje ako teke do wugótowanja abo z pósrědnjenim wědy wó Serbach dwójrěčnosć a serbsku kulturu prezentěruju a wuwijaju.

6.2. Nadawki na dlejšy cas

- 6.2.1. Domowina procujo se ze sobužětom we wótpowědujucych gremijach wó žiwanje na serbski aspekt pší nowem spěchowanskej programje LEADER za wšake regiony Łužyce (Górnołužyske gaty a góla, Łužyska jazorata krajina, Błota, Sprjewja-Nysa).
- 6.2.2. Domowina zasajžujo se za pšesajženje serbskich zajmow pší dalšnem wuwišu Łužyskeje jazorateje krajiny a turizma.
- 6.2.3. Rěcny centrum Witaj zasajžujo se **za** zgromadnje z ~~trěbnymi~~ partnerjama **za** nažětanje serbskeje terminologije za góspodarstwo we Łužycy. Rownocasnje wabi serbskich pšedewzešarjow a pšekupcow k wužywanju teke serbskich pomjenjowanjow.

7. Politiska participacija

Napšawy, z kótarymiž ma Domowina ako kazniski pšipóznata powědarka pšawa a zajmy Serbow zastupowaš.

7.1. Nadawki na krotki cas

- 7.1.1. [Wótpowědujucy rozsudaju 16. głowneje zgromažiny ku kšuwowanju Domowiny w donětnej pšawniskej formje, ma Zwězkowe pšedsestarstwo narodopolitiske statkowanje kšywowne zwězka skšuwaj. Domowina ma byś statkowne, wše generacije zapšimjejuce zgromaženstwo Serbow.](#)

Wobtwarženje:

Za statkowne žěto kšywowne zwězka jo trjeba, až se profil a pšawniske zapožołenje zastupnistwa zajmow jasnje definěrujo. Nadawk zastupnistwa wugbajo tuchylnje a pó kazniskem póstajenje Domowina.

- 7.1.2. Domowina pšewježo w lětom 2017 a 2018 w zgromadnosći z Radu za serbske nastupnosći pší Bramborskem krajnem sejmje a z Radu za serbske nastupnosći Lichotneho stata Sakska 3. wuběžowanje “Rěcam pšichylona komuna – Serbska rěc jo žywa”.
- 7.1.3. Domowina pšewóžujo w Bramborskej proces zwopšawženja nowelěrowaneje Serbskeje kazni Bramborskeje a analizěrujo jogo wuslědki w pširowanju z donětajšnym pšawniskim ramikom.
- 7.1.4. ~~Domowina zaruči w Braniborskej přewjedženje listowych wólbow Rady za nastupnosći Serbow pší Bramborskem krajnem sejmje w lěće 2015 w zamotwitosći wot njeje powołaneho wólbneho wuběrka. Z nowowuzwolonym gremijom prócuje so wo zhromadnje dźěło na dobro Serbow w Braniborskej.~~ Domowina procujo se wó dobre zgromadne žěto z Radu za nastupnosći Serbow pší Bramborskem krajnem sejmje a z Radu za serbske nastupnosći Lichotneho stata Sakska.
- ~~7.1.4. Domowina zasadžuje so za wotzamknjenje noweho financneho dojednaja k spěchowanju Załožby za serbski lud, kotrež ma wot lěta 2016 sem płaćiwosć.~~
- 7.1.5. Domowina procujo se w ramiku nowelěrowanja statneho dogrona za sćelaki MDR znowa wó zapisanje serbskego zastupnika/serbsku zastupnicu w medijowej raže MDR ~~za přichodnu wólbnu dobu.~~
- 7.1.6. Domowina procujo se w projektowem žěle wó wuspěšne nawabjenje tšešich srědkow.

7.2. Nadawki na dlejšy cas

- 7.2.1. Zwězkowe pśedsedarstwo pśespytujo w Sakskej pótrjebu nowelěrowanja Serbskeje kazni ako teke dalšnych pšawniskich póstajenjow a twóri wó tom gromaže ze Serbskeju radu zwězujuce dopóručenja.
- 7.2.2. Domowina zasajžujo se za pšewježenje zgromadneje konference ze zastupnikami komunow dwójorěcneho sedleńskego teritorija k pšawniskim pšašanjam serbskego luda a jich zwopšawženju.
- 7.2.3. Domowina wježo pšawidłowne wótgłosowanje z póražujucymi gremijami na pólu serbskich nastupnosćow pši boce wokrejsow a městow w Bramborskej a Sakskej. Wósebne wupominanje jo pši tom natožowanje serbskeje rěcy w zastojnstwach zjawneje služby.
- ~~7.2.4. Ze sobudžětom w přiřadže krajneje přewenciskeje rady (Landespräventionsrat) podpěruje Domowina wuwieće a zdźerženje demokratiskich hódnotow w Sakskej.~~
- 7.2.4. Pšez zgromadne žěto w póražujucyma wuběrkoma zwězkowego ministerstwa nutšikownego a nutšikownego wuběrka zwězkowego sejma Nimskeje, pšez člonkojstwo w mjeńšynowej raže styrych awtochtonych narodnych mjeńšynow Nimskeje, procujo se Domowina wó pólpšenje politiskich wobstojnosćow a žiwanje na zajmy serbskego luda.
- 7.2.5. Domowina wužaržujo a skšušijo swóje politiske, kulturne a góspodarske kontakty do susednych krajow ~~a zdžěta sej za to lětny plan konkretnych naprawow.~~
- 7.2.6. Zwězk za serbski kulturny turizm ~~chce hač do 2017~~ procujo se, eksistěrujuce kolasowarske sčazki a temowe póručenja pód labelom “Serbske impresije” mjazy Górneju (Sakska) a Dolneju Łužycu (Braniborska) wutwariš a zwězaš.
- ~~7.2.8. Domowina prócuje so wo nawjazanje stykow k přewenciskej radže Kraja Braniborskeje (Landespräventionsrat Brandenburg).~~

8. Póšěg k našym susedam we Łužcy a zwenka njeje

Nadawki, kótarychž zaměr jo pšinosowaš k rozšyřenju wědy wó Serbach a k pólpšenju mjazsobnego wobchadanja.

8.1. Nadawki na krotki cas

- 8.1.1. Domowina naražijo a organizěrujo parlamentariskej wjacora k serbskim nastupnosćam w Bramborskem a Sakskem krajnem sejmje.

8.2. Nadawki na dlejšy cas

- 8.2.1. Domowina procujo se pšez sobužěto w fachowych gremiumach a přewenciskich pširadach wó wuwieće a zdžaržanje demokratiskich gódnostow w Bramborskej a Sakskej.
- 8.2.2. Domowina podpěrujo wšykne přewentiwne napšawy w zwisku ze šćitom Serbow pšešiwu antiserbskim nadpadam. Wóna stoj woporam takich nadpadow na pomocy.
- 8.2.3. Domowina wugronijo se jasnje za pódpěru azyl póžedajucych a podpěrujo ze sobužětom wótpowědujuce gremiumy, institucije a jadnotliwe wósoby.

9. Mjazynarodne póšěgi

Nadawki, z kótarymiž co Domowina wuznam a bogatosć woplěwanja swójskeje kultury a rěcy rozšyriš.

9.1. Nadawki na krotki cas

9.1.1. Domowina pšewježo wót [22. do 25. junija 2017 XII.](#) mjazynarodny folklorny festiwal Łužyca w Budyšinje, w Hochozy a w Chrosćicach. Program festiwala pósćiw a se šćitoju imaterielneho kulturnego derbstwa.

~~9.1.2. We wobłuku festiwala přewjedže Domowina kolokwiji k temje “Folklor na jewišću – kak awtentiska je džensa?”.~~

~~9.1.3. Domowina wobdžěli so ze serbskim koparskim narodnym mustwom na Europeadže 2016 w Južnym Tirołu. Wona přihotuje zhromadnje ze sekciju serbskeho Sokola wšě trěbne wuměnjena za wobdžělenje serbskeje wubranki a přiwisnikow na turněrje.~~

[9.1.2. Domowina procujo se zgromadnje ze Serbskim Sokolom wó koncept k spěchowanjcu serbskich sportowych wubraných mustwow.](#)

9.2. Nadawki na dlejšy cas

9.2.1. Domowina zarucyjo z aktiwnym sobužětom w organizacijoma FUEN a MENS serbske zajmy na europejskej rowninje.

9.2.2. Domowina wobžělijo se na projekse “mjeńšynowy kompetency centrum” organizacije FUEN. Rěcny centrum Witaj, Serbski institut a pšedwižony “Centrum narodnych mjeńšyn” župy Jakub Lorenc-Zalěski maju se do toš teje zgromadnje seši FUEN zarědowaš.

9.2.3. Pšez čłonkojstwo w organizaciji CIOFF wužaržuju Domowina kontakty k dalšnym kulturnym kupkam.

~~9.2.4. Domowina pěstuje ze swojimi asociěrowacymi čłonami na zakładže zhromadnje wothłosowanych projektow a předewzačow kooperatiwne zhromadne džěto.~~

10. Statkowanje w zjawnosći

Nadawki, kótarychž zaměr jo, pšinosowaš k transparency pótrjefjece rozsuženja Domowiny a zwězaš statkowanje wšakorakich politiskich a kulturnych akterow do zgromadnego statkowanja na dobro serbskego luda.

10.1. Nadawki na krotki cas

[10.1.1. Domowina wabi zaměrnje za žěto kšywowego zwězka. Za to wužywa čłonkojski casnik Naša Domowina, informaciske brošury, lětaki a wabjeńske artikle. Pši tom wužywa teke móžnosći digitalneje komunikacije.](#)

Wobtwarženje:

Mamy skšušiš žětabnosć kšywowego zwězka a za nju wabiš.

To ma se k přědnemu pšez informaciju staš a k drugemu pšez wabjenje z wabjeńskimi artiklami (Werbeartikel).

~~10.1.1. Domowina twori wuměnjena za zhromadnu terminowu protyku serbskich institucijow. Wona so w interneće wozjewi.~~

~~10.1.2. Domowina wudžěla sebi z pomocu zarjada ručnik za definowanje jednotneho wonkowneho wobrazu w zmysle corporate design.~~

10.2. Nadawki na dlejšy cas

10.2.1. Domowina stara se wó rozšyryenje wědy wó swójeje narodnopolitiskej žětabnosći, wósebnje w młózinje.

10.2.2. Domowina procujo se pšez wótgłosowanje z akterami serbskeje politiki jadnotne politiski wustupowanje Serbow dojspiš a tak žěto z drugimi politiskimi gremijami efektiwnje na dobro serbskego luda wužyš. Wšykne župy, cłonkojske towaristwa a organy Domowiny su wupominane, se na zakłaže wobzamknjenjow głownych zgromažinow, wustawkow a programa swóje zgromadne wótpóglědy a pozicije w serbskich nastupnosćach napšešiwu komunam, kněžarstwam a politice krajow jadnotnje zastupowaš.

10.2.3. Domowina jo kuždy cas ze wšyknimi lužimi a kupkami, kenž kšě se na dobro Serbow angažerowaš, k rozgronoju zwólniła.

Wobtwarženje:

ZP jo dnja 14.06.2014 toš tu sadu wobzamknuło. Wóna ma byś zakład za wobchad z wšyknimi iniciatiwami zwenka tuchylnych politiskich strukturow a wótpowědujo donětnemu póstupowanjeju Domowiny.

11. Serbske institucije

Nadawki k pólěpšenju zgromadneje žětabnosći serbskich institucijow a serbskich towaristwow pótrjefjece zastojnskeje a fachoweje pódpěry za projekty k skšušenju rěcneje identity a woplěwanja serbskeje kultury.

11.1. Nadawki na krotki cas

11.1.1. Domowina wótgłosujo se pšawidłownje z wjednikami serbskich institucijow.

11.2. Nadawki na dlejšy cas

11.2.1. Domowina pomaga nowym kulturnym zastojnstwam pši koncipěrowanju serbskich wobpšimješow a pši zarucenju serbskorěcneho personala.

11.2.2. Domowina zasajžujo se za to, až se woplěwanje sorabistiskeje wědomnosći a slěženja wó rěcy, stawiznach a kulturje Serbow dalej pšez Zwězk, Saksku a Braniborsku spěchuju.

Rownocasnje angažeruju se na politiskej rowninje zaměrnje za solidne wugótowanje a fachowe profilěrowanje Instituta za sorabistiku w zmysle wukubłanja sorabistiskego dorosta.

12. Ščit serbskego sedleńskego ruma

Nadawki, z kótarymiž co Domowina sedleński rum a z tym zwězane pšawa skšušiš a pšesajžiš.

12.1. Nadawki na krotki cas

12.1.1. Domowina zaběra se wótnowotki z pšašanim “Serby a brunica – Kak dalej?”. K tomu pšewježo se brunica konferenca zwězkowego pšedsedarstwa.

~~12.1.2. Domowina podpěra župu Delnja Łužica a Radu za naležnosće Serbow Braniborskeho krajneho sejma w prócowanju wo rozšěrjenje serbskeho sydlenskeho ruma. Wona wobkedžbuje tutón proces z kritiskim zhladowanjom w zwisku dodžerženja mjeńšinoweho prawa na zakładze europskich standartow.~~

12.1.2. Domowina pódpěra župu Dolna Łužyca a Radu za nastupnosći Serbow Bramborskego krajneho sejma w žěle z nowymi komunami sedleńskego ruma Dolneje Łužicy.

12.1.3. Domowina procujo se wó skšušenje zgromadnego žěta ze zastupnikami komunalnych cełkow. Pši tom wopyta komuny do rozsudow integrěrowaś a póstupowanje wótgłosowaś.

Wobtwarženje:

Ze stron komunalnych zastupnikow jo se pšosba wugroniła, až mět kšywowy zwězk komuny jasnej do swójeje žětabnosći integrěrowaś.

12.2. Nadawki na dlejšy cas

12.2.1. Domowina pódpěrujo pótrjefjone župy we politiskem dialogu nastupajucy zachowanja serbskeje rěcy a kultury pód wugbašim negatiwnych slědow wudobywanja surowiznow w serbskem sedleńskem teritoriumje.

12.2.2. Domowina pódpěrujo župu Jakub Lorenc-Zalěski pši zwopšawženju planowanych napšawow w koncepciji k pózbuženju a wóžywjenu serbskeje rěcy a kultury w Slěpjańskej wósaže “wósym jsow – jedna wósada”.

~~12.2.3. Domowina podpěra a spěchuje wšitke prócowanja a aktiwity, kotrež su na to wusměřjene, zdźeržeć a wuwivać zrosćene, intaktne hospodarske, kulturne, socialne a towaršnostne struktury we wsach, gmejnach a hamtach dwurěčneje Łužicy a z tym wšě trěbne wuměnjenja a zakłady za bohate serbske narodne a kulturne dźěło cyłkow a jednotliwcow.~~

13. Serbske nabóžno-narodne žywjnje

Domowina ma woplěwanje nabóžno-narodnych tradicijow a nałogow za wažne pši wutwórjenju, skšušenju a wuwijanju narodnego wědobnja. Nadawki, kenž pódpěrujo cłonkojske ako teke zwenkacłonkojske cełki.

13.1. Nadawki na krotki cas

13.1.1. Domowina pódpěrujo nabóžno-narodne projekty a pšedewzeša serbskich katolskich a ewangelskich projektowych nosarjow.

13.2. Nadawki na dlejšy cas

13.2.1. Pšez zgromadne žěto ze Serbskim ewangelskim towaristwom a Spěchowañskim towaristwom za serbsku rěc w cerkwi žiwa Domowina na zajmy towaristwow pši swójjich politiskich rozsuzenjach. Pó toś tom pšikłaže procujo se teke wó zgromadne žěto z dalšnymi.

13.2.2. Domowina wužaržujo stawny dialog z krajnymi cerkwjami a pódpěrujo z tym wěryjnych Serbow pši zdźaržanju rěcnych rumow w katolskich a ewangelskich wósadach.

Wšykne wócakowanja bazěruju na mjeńšynopšawniskem zakłaže, kenž wótblyščujo se w płašecych kaznjach na zwězkowej ako teke na krajnej rowninje.

12.3.1. wopodstatnjenje

Jan Bart (nar. 31.03.1932)

Z časa přewróta prócuje so Jan Bart z wosobinskim skutkom sobu wo zawěšćenje trěbnych wuměnjenjow k zdźerženju a dalšemu rozwiću serbskeje řeče a kultury. Hnydom ze załoženjom Serbskeho šulskeho towarstwa z. t. w januaru 1991 bu z jeho čłonom. Jeho lětdžesatki trajace čłonstwo w Domowinje naby w tutym času nowu kwalitu.

Spočatk džewjećdžesatych lět podpěrowaše přečelske styki Serbskeje srjedźneje šule „Šule Čišinskeho“ Pančicy-Kukow k DIWAN-šuli w Bretoniskim Bresće. Zdobom plečeše přenje styki k tamnišemu DIWAN-towarstwu, kotrež stara so wo rewitalizaciju bretonšćiny a kultury bretonského ludu w Francoskej.

Po tym zo bě 1992 w „Předženaku“, přitoze „Serbskich Nowin“, přeni króc zjawnosći skutkowanje DIWAN předstaji, wozjewi 1995 w serbskim kulturnym časopisu „Rozhlad“ wobšěrne rozmyslowanje wo trěbnosći wjetšeje efektiwity w serbskorěčnym kubłanju džěči w pěstowarnjach a šulach a wabješe při tym za metodu imersije. Zhromadnje z čłonami Serbskeho šulskeho towarstwa je wuwił koncepciju modela Witaj k intenziwnemu posrědkowanju serbskeje řeče džěčom w pěstowarnjach.

W njeličomnych přednoškach předstaji Jan Bart wjesnjanostam, wolenym gmejnskim a měšćanskim zastupnikam, pěstowarkam a wučerjam, wosebje pak zajimowanym staršim w Hornjej, srjedźnej a Delnjej Łužicy wuznam lěpšiny a trěbnosć dwurěčneho kubłanja a nawuknjenja serbšćiny w předšulskej starobje w pěstowarni.

Jan Bart ma wulku zasužbu, zo załoži so w měrcu 1998 přenja WITAJ-pěstowarnja w Žyłowje w Delnjej Łužicy a dalša w aprylu 1999 w Němcach w nošerstwje Serbskeho šulskeho towarstwa z. t. Mjeztym wuknje a kubła so něhdže 200 džěči w Delnjej Łužicy a něhdže 1200 džěči w Hornjej Łužicy serbsce po modelu WITAJ.

W mnohich nastawkach a publikacijach wopisowaše Jan Bart ideju imersiwneho řečneho kubłanja po modelu WITAJ a rozložowaše pozitiwne argumenty za dwurěčne kubłanje. Zdobom wěnowaše so husto stajanim prašenjam ze stron staršich a zložowaše so při tym přeco zaso na najnowše wědomostne dopóznača we wobłuku řečneho wuwića a kubłanja. Mjez druhim je awtor slědowacych wozjewjenjow:

- Za wjetšu efektiwitu w řečnym kubłanju našich džěči (Rozhlad 45,1995, str. 214 – 216)
- Štom wuroće z móličkeho symješka (Serbske Nowiny 17.04.1997, diskusijny přinošk na IV. hłownej zhromadźiznje Domowiny)
- Wulka šansa serbskeho luda : kak druzy swoju wohroženu maćeršćinu wuchowaja (Protyka 1998, str. 61 – 62)
- 20 lět – DIWAN (Serbske Nowiny 04.06.1998, 10.06.1998, 17.06.1998, 24.06.1998, 01.07.1998, 08.07.1998)
- WITAJ-kubłanje – nowe myslenja a hinaše měritka su trěbne (Serbske Nowiny 17.11.1998)
- Nazhonjenja Bretonow při dwurěčnym kubłanju džěči a młodžiny – wučby za Serbow při wozrodženju swojeje řeče w kónčinach sylneho wotcuzbnjenja (Serbska šula 51, 1998, str. 29 – 33)
- Předkok z dwěmaj řečomaj. Pokiwy – wotmołwy – nazhonjenja (Jan Bart, Wanda Wokowa, Jana Šoćina, Rěčny centrum WITAJ 2005)
- Sprachen können, das ist cool! Informationen zur zweisprachigen Erziehung (Rěčny centrum WITAJ 2006)
- Pućnik k zažnemu dwurěčnemu kubłanju džěči (flyer, Rěčny centrum WITAJ 2007)
- Zakłady a lěpšiny imersije w serbšćinje (WITAJ-projekt w pěstowarnjach Hornjeje a srjedźneje Łužicy – mjezybilanca a zhladowanje do přichoda, Dokumentacija 5, Rěčny centrum WITAJ 2008)

13. Informaciski material

13.1. Přehlad serbskich zastupjerjow w rozsudźacych a poradźowacych gremijach

wuběr; staw: 2/2017

gremij	mjeno, předmjeno (funkcija)	delegowanski gremij	wólbna doba
--------	-----------------------------	---------------------	-------------

mjezynarodne gremije			
FUEN-prezidij	Cyž, Bjarnat (wiceprezident) dr. Bartels, Hauke (poradźowar w rěčnych prašenjach)	Domowina z. t.	2016 – 2019
FUEN-Dialogforum w EU-parlamenće	Statnik, Dawid	Domowina z. t.	2016 – 2019
CIOFF-Němska z. t. (mjezynarodne zjednoćenstwo organizatorow folklornych festiwalow)	Kowar, Marko (přisydnyk předsydstwa) Škoda, Clemens Henšelowa Uta Rucha, Tobias Krawc, Gabriel Handrik, Stani Kotissek, Wolfgang	Domowina z. t. Domowina - Župa Dolna Łužyca z.t. Serbski ludowy ansambl tzwr. Serbska rejowanska skupina Smjerdźaca z.t. Serbski folklorny ansambl Wudwor z.t. Serbski folklorny ansambl Slepó z.t.	njeje postajena

gremije Zwjazka			
Mjeńšinowa rada Němskeje	Statnik, Dawid Cyž, Bjarnat Ela, Kito	Domowina z. t.	po rozsudže Domowiny
Džěłowy kruh za mjeńšinowe prašenja při Zwjazkowym sejmje	Cyž, Bjarnat Ela, Kito	Domowina z. t.	po rozsudže Domowiny
Poradźowacy wuběrka za prašenja serbskeho ludu pola Zwjazkoweho ministerstwa nutřkowneho	<u>rjadni čłonojo:</u> Statnik, Dawid Wałdžic, Judith Hančik, Marko	Domowina z. t.	njeje postajena

	<p><u>zastupowacy čłonojo:</u> Kowar, Marko Końcař, Marcus Sroka, Werner</p> <p>Šenkec, Susann Budar, Jan</p>	Załožba za serbski lud	
--	---	------------------------	--

gremije Załožby za serbski lud			
Rada Załožby za serbski lud	<p><i>rjadni serbscy čłonojo:</i> Cyž, Bjarnat Nyča, Julian Korjeńkowa, Bogna Šenkec, Susann (předsydka)</p> <p>Tšukowa, Karin Zenkerowa, Babett</p> <p><i>zastupjerjo:</i> Młynkowa, Marlies Benada, Bosćij Bulank, Marian Brězan, Beno Kosacojc-Kozelowa, Ana Šurmanowa, Angela</p>	<p>Domowina z. t. (za Saksku)</p> <p>Rada za nastupnošći Serbow pši Bramborskem krajnem sejmje (za Bramborsku)</p>	2015 – 2019
Załožbowa komisija (wuběrk rady Załožby za serbski lud)	<p><i>zastupjerjo serbskeho ludu:</i> Cyž, Bjarnat Korjeńkowa, Bogna Nyča, Julian Šenkec, Susann Tšukowa, Karin Zenkerowa, Babett</p>	Rada Załožby za serbski lud	2015 – 2019
Parlamentariska přirada Załožby za serbski lud	<p><i>serbscy parlamentarjo:</i> Šiman, Marko (předsyda) Mikławšć, Alojs Michałkowa, Marja</p>	<p>Sakski krajny sejm</p> <p>Zwjazkowy sejm</p>	wotwisnje wot wólbnych dobow parlamentow

Kuratorij Myta Ćišinskeho Załožby za serbski lud	Šěnowa, Rejza Stenselowo, Marion Benada, Měto Knebel, Jan Łušćanski, Jurij Budarjowa, Ludmila Šenkec, Susann	Domowina z. t. Domowina z. z. ZSW z. t. ZSST z. t. Maćica Serbska z. t. SŠT z. t. předsydka rady Załožby za serbski lud	2013 – 2018
---	--	--	-------------

gremije krajnjeje runiny Braniborskeje a Sakskeje			
Rada za nastupnosći Serbow pší Bramborskem krajnem sejmje	Mak, Torsten (pšedsedar) Końcař, Marcus (zastupny pšedsedar) Henšelowa, Uta Janhoefer, William Šurmanowa, Angela	listowa wólba w Bramborskej 31.05.2015	2014 - 2019
Rada za serbske naležnosće Swobodneho stata Sakska	Michałkowa, Marja (předsydka) Hermaš, Manfred Statnik, Dawid Thomasowa, Leńka Ryčer, Hubertus	serbske zjednoćenstwa a towarstwa/Domowina z. t. gmejny serbskeho sydlenskeho teritorija	2014 – 2019
Rozgłosowa rada RBB	Zenkerowa, Babet	Domowina z. t.	2015 – 2019
Sakski krajny wustaw za priwatny rozhłós a nowe medije	Statnik, Dawid (městopředsyda zhromadźizny a člon wuběrka “program a škit młodžiny”)	zjednoćenstwa Serbow	2016 – 2022
Kuratorium „Bramborski žení“	Henšelowa, Uta	Domowina - Župa Dolna Łužyca z. t.	njejo póstajona
Kuratorij „Džeń Saksow“	Škoda, Clemens (člon prezidija)	Domowina z. t.	njeje postajena
Krajna staršiska rada Sakskeje	Wowčer, Stefan z Wulkeje Dubrawy	šule w serbskim sydlenskim teritoriju	za šulskej lěće 2016/17 a 2017/18

Krajna šulska pširada Bramborskeje	Šurmanowa, Angela	Rada za nastupnosći Serbow pši Bramborskem krajnem sejmje	2014 – 2019
Krajna kubłanska rada Sakskeje	Šěnowa, Sylwija Wjacławsk, René (zast.)	Serbske šulske towarstwo z. t.	2015 – 2017
Žěłowa kupka „serbske kubłańske temy“ pši Bramborskem ministerstwje za kubłanje, młožinu a sport	Šurmanowa, Angela Mak, Torsten dr. Zakar, Viktor Końcar, Marcus	Rada za nastupnosći Serbow pši Bramborskem krajnem sejmje Serbske šulske towaristwo z.t. Domowina z. t./RCW Župa Dolna Łužyca z. t.	stawny gremium
Jury Myta Zejlerja poboku Sakskeho statneho ministerstwa za kultus (SMWK)	Brězan, Stanisław (předsyda) Thomasowa, Leńka Nuk, Jan dr. Wölkowa, Sonja Cyž, Benedikt Hermaš, Manfred Čornak, Tomaš	SMWK Rada za serbske naležnosće Domowina z. t. Serbski institut wokrjes Budyšin wokrjes Zhorjelc Zwjazk sakskich městow a gmejnow	2013 – 2019
Wodženska skupina zplus Sakskeje poboku Sakskeho statneho ministerstwa za kultus	Statnik, Dawid dr. Brězanowa, Beata Budarjowa, Ludmila Čižankowa, Jadwiga	Domowina z. t. Domowina z. t. /RCW Serbske šulske towarstwo z. t. Serbska zakładna šula Pančicy-Kukow	stajny gremij
Sakski kulturny senat (poradžowacy gremij knježerstwa)	dr. Hozyna, Susanne	na namjet přechadnika (prof. dr Dietrich Šořta)	stajny gremij

Rewitalizaciska seš	dr. Zakar, Viktor Końcař, Marcus Šurmanowa, Angela	Domowina/RCW Chóšebuz Domowina - Župa Dolna Łužyca z.t. Rada za nastupnošći Serbow pši Bramborskem krajnem sejmje Serbske šulske towaristwo z. t. Šula za dolnoserbsku rěc a kulturu Serbski institut zagronite za serbske nastupnošći nosarje šulow a žišownjow a dalšne	stawny gremium pši ministerstwje MWFK
---------------------	--	--	--

Gremije regionalneje runiny			
Regionalna zgromažina Regionalneho planowanskego zgromaženstwa „Łužyca-Błota“	Marcus Końcař	Domowina z. t.	az do 2020
Regionalny forum „Błota“ (LEADER+)	Tšukowa, Karin	Domowina - Župa Dolna Łužyca z. t.	až do 2020
Regionalna pširada LEADER- regiony Sprjewja-Nysa	Tšukowa, Karin	Domowina - Župa Dolna Łužyca z. t.	až do 2020
Brunicy wuběrk Kraja Bramborska	Burchardt, Tomaš	Domowina z. t.	2014 – 2019
Zwjazkowa zhromadźizna Regionalneho planowanskeho zwjazka „Hornja Łužica/Delnja Šleska“ a brunicy wuběrk	Brězan, Pětr (poradźowacy čłon) Hermaš, Manfred (zastupjer)	Domowina z. t.	2014 – 2019
přirada k wuwicowemu konceptej za gmejny Trjebin, Slepo a Džěwin	Hermaš, Manfred (rjadny čłon) Matica, Diana (zastupowaca čłonka)	Domowina z. t.	2014 – 2019

Šulske konferency w Bramborskej:		Domowina – Župa Dolna Łužyca z. t.	
Zakładna a wuša šula Bórkowy	Tšukowa, Karin		
Šulski centrum „Dr. A. Schweitzer“ Wětošow	Gräfowa, Anke		
Zakładna šula „Krabat“ Janšojce	Hufnagelowa, Doreen		
Zakładna šula „Mato Kosyk“ Brjazyna	Hašcyna, Margot		
Zakładna šula „von Houwald“ Tšupc	Henšelowa, Uta		
Zakładna šula Žyłow	Šurmanowa, Angela		
Dolnoserbski gymnazium	Nowak, Měto		
Wuběrk młodžinskeje pomocy wokrjesa Budyšin	Zopic, Franciska (rjadna člonka) Jurkowa, Katharina (zast. člonka)	Domowina z. t.	2014 – 2019
Wuběrk młodžinskeje pomocy wokrjesa Zhorjelc	Maticowa, Diana (rjadna člonka) Hermaš, Manfred (zast. člon)	Domowina z. t.	2014 – 2019
Rozsudžacy wuběrk za europski spěchowanski program LEADER za region Hornjołužiske hola a haty	Kowar, Marko Jurkowa, Katharina Liznarjec, Katja	Domowina z. t.	2014 – 2020
Towarstwo k wuwicju krajiny Hornjołužiske hola a haty z. t.	Kowar, Marko (předsyda)	Domowina z. t.	po wustawkach towarstwa
Kulturny konwent kulturneho ruma „Hornja Łužica/Delnja Šleska“	Budar, Jan (člon konwenta) Suchy, Marko (člon kulturneje přirady za hajeje domizny)	Załožba za serbski lud kulturny konwent	2014 – 2019 2014 – 2019

Wokrejsna šulska pširada „Sprjewja-Nysa“	Šwjelina, Katrin	Domowina – Župa Dolna Łužyca z. t.	2014 – 2019
Wokrjesny wuběrk wokrjesa Budyšin	Jurkowa, Katharina (wěcywustojna wobydlerka)	džěłowy kruh za serbske naležnosće wokrjesa Budyšin	hač do 2019
Socialny a generaciski wuběrk wokrjesa Budyšin	Šoćina, Christina (wěcywustojna wobydlerka)	džěłowy kruh za serbske naležnosće wokrjesa Budyšin	hač do 2019
Techniski wuběrk wokrjesa Budyšin	Pašcyna, Serafina (wěcywustojna wobydlerka)	džěłowy kruh za serbske naležnosće wokrjesa Budyšin	hač do 2019
Kulturny a kubłanski wuběrk wokrjesa Budyšin	Wjacslawk, René	džěłowy kruh za serbske naležnosće wokrjesa Budyšin	hač do 2019
Přirada za měščanske wuwice Budyšina	Böhmak, Theresa	Domowina - Župa “Jan Arnošt Smoler”	hač do 2019

Přirady serbskich institucijow			
Fachowa přirada RCW	Šěnowa, Rejza dr. Šoćina, Jana Mošowa, Michaela Henčlowa, Grit Šoćina, Diana Bejmak, Wito Šurmanowa, Angela Thomasowa, Leńka	Domowina z. t.	wot 2012 sem
Schwalenska komisija za serbske wučbnicy pola RCW	<i>fachowe poradźowarki serbsčiny WŠ:</i> Ertelowa, Milenka Bukowa, Katka <i>fachowa poradźowarka serbsčiny SZŠ:</i> Knoblichowa, Daniela	Rěčny centrum WITAJ pola Domowiny	stajny gremij

	<p><i>zastupjerjo Delnjeje Łužicy:</i> dr. Piniekowa, Christiana dr. Zakar, Viktor dr. Sokoł, Jakub Hustetowa, Ingrid</p> <p><i>zastupjerjej kubłanskeje agentury:</i> Handrik, Bosćij knjeni Šenkowa</p> <p><i>zastupjerka SŠTz. t:</i> Budarjowa, Ludmila</p> <p><i>zastupjerka Załožby za serbski lud:</i> Mošowa, Michaela</p> <p><i>zastupjerka LND:</i> Bujnowska, Manja</p> <p><i>zastupjerki RCW:</i> dr. Brězanowa, Beata Džědžikowa, Annett Smolina, Manuela</p> <p><i>zastupjerka fachoweho kružka za serbšćinu na Serbskim gymnaziju:</i> Šěnowa, Sylwija</p>		
Přirada Ludoweho nakładnistwa Domowina	<p>Eggert, Hans (předsyda)</p> <p>Hofmann, Martin (městopředsyda)</p> <p>Rjeda, Krystof Stracke-Nawka, Cosima</p>		
přirada SLA	<p>Krawc, Gabriel Sturm, Bettina Dr. Riecken, Phillip</p>	Załožbowa rada	po wustawkach
dohladowanska rada Křabatoweho młynna Čorny Chołmc pw tzwr (gGmbH)	<p>Statnik, Dawid (městopředsyda)</p>	Domowina	wot 2017 sem

Dalše fachowe gremije			
Dolnoserbska rěčna komisija (DSRK)	<p>dr. Kaulfürst, Fabian (powědař)</p> <p><i>člonki:</i></p> <p>dr. Bartels, Hauke Elikowska-Winklerowa, Marija Hašcyna, Margot Melcher, Bernd</p> <p>Měškank, Werner Pěčkojc de Lévano, Janka dr. Piniekowa, Christiana</p> <p>Starosta, Manfred Stenselowa, Marion Tomčik, Stanislav</p> <p>Wieczorek, Gregor</p> <p><i>zastupujuce člonki:</i></p> <p>Dawmowa, Adelheid Golašojc, Martina Hustetojc, Ingrid</p> <p>Klimowa, Christina Wornar, Edward</p>	<p>wót Mašice Serbskeje pówołana</p> <p>Serbski institut</p> <p>Serbski institut Šula za dolnoserbsku rěč a kulturu</p> <p>Rěčny centrum WITAJ Serbski muzej Ludowe nakładnistwo Domowina Žěłanišćo za serbske kubłanske wuwijanje Chóšebuz (ABC)</p> <p>Serbski rozgłos, RBB Institut za sorabistiku, uniwersita Lipsk Nowy Casnik</p> <p>Nowy Casnik Serbski rozgłos, RBB Rěčny centrum WITAJ Serbski muzej Institut za sorabistiku, Lipsk</p>	stajny gremij
Hornjoserbska rěčna komisija	<p>dr. Wölkowa, Sonja (předsydka)</p> <p>Nuk, Michał (městopředsyda)</p> <p>Heelemannowa, Daniela (pokładnica)</p>	<p>wot Maćicy Serbskeje powołana</p> <p>Serbski institut</p> <p>Ludowe nakładnistwo Domowina</p> <p>Rěčny centrum WITAJ</p>	stajny gremij

	<p><i>čłonojo:</i> Budarjowa, Ludmila Gerdesowa, Monika dr. Kaulfürst, Fabian dr. Meškank, Timo</p> <p>Pěčkojc de Lévano, Janka dr. Pohončowa, Anja Smolina, Haňžka</p> <p>Šěnowa, Sylwija</p> <p>dr. Šěrakowa, Irena dr. Šotcina, Jana prof. dr. Wornar, Edward</p>	<p>Serbski rozhlós, MDR Serbski institut priwatny docent sorabistiki, uniwersita Lipsk Ludowe nakładnistwo Domowina Serbski institut redakcija Serbskich Nowin Serbski gymnazij Budyšin</p> <p>Serbski institut Institut za sorabistiku, uniwersita Lipsk</p>	
Pomnikowy wuběrk Maćicy Serbskeje z. t.	<p>Malinkowa, Trudla (předsydka) Petrik, John (sekretar)</p> <p><i>čłonojo:</i> Kuring, Alfons Laduš, Manfred Laubensteinowa- Polencojc, Sylka Měškank, Werner Pawlikowa, Andrea Škoda, Clemens</p>	wot Maćicy Serbskeje powołany	stajny gremij

13.2. přehlad zamotwitych za serbske naležnosće poboku krajnoradnych a měščanskich zarjadow

(staw: januar 2017)

Wokrjes Budyšin	Krawcowa, Regina 03591/525187400 sorbenbeauftragte@lra-bautzen.de abo regina.krawcowa@lra-bautzen.de
Wokrjes Zhorjelc	N.N. (tuchwilu njewobsadžene) 03581/663-9013 sorbenbeauftragter@kreis-gr.de
Wokrejs Sprjewja-Nysa	Kosakowa, Kerstin 03562/98610005 k.kossack-beauftragte@lkspn.de
Wokrejs Dubja-Błota	Freihoff, Dieter 035471/797 abo 0170/8750730 dieterfreihoff@web.de
Wokrejs Gorne Błota-Lužyca	Ramotowa, Waltraud 035433/3347 waltraud-ramoth@t-online.de
Město Wojerecy	Linakowa, Gabriela 03571/456544 Gabriela.Linack@hoyerswerda-stadt.de
Město Chóšebuz	Kosacojc-Kozelowa, Anna 0355/6122014 Anna.Kossatz-Kosel@cottbus.de
Město Běła Woda	Pomrenke, Manuela 03576/265323 buergerbuero@weisswasser.de
Město Grodk	Bieder, Christina gsb@stadt-spremburg.de 035633/40150 fachowa porada: Laubensteinowa-Polencojc, Sylka sylke-polenz@web.de
Město Kulow	Rachel, Šćěpan 035725/75541 svw-41@wittichenau.de

13.3. přehlad k zestawje gremijow za serbske naležnosće za dobu 2014 – 2019 (wuběr) (staw: januar 2017)

Wokrejs Sprjewja-Nysa

wuběrka za serbske nastupnosći wokrejsneho sejma

člonki:

1. Kaiser, Fred	frakcija CDU – pśedsedař
2. Rother, Hartmut	frakcija CDU
3. Budyšin, Siegbert	frakcija SPD
4. Piosik, Egbert	frakcija Lichotne wólerje
5. Krawcowa, Ursula	frakcija Lěwica

zastupniki:

1. Gallas, Raik	frakcija CDU
2. Nowka, Raik	frakcija CDU
3. Schneider, Frank	frakcija SPD
4. dr. Schühler, Torsten	frakcija Lichotne wólerje
5. Fusan, Sascha	frakcija Lěwica

poražujucy člonk:

Tšukowa, Karin	z Dešna, regionalna powědarka Domowiny

wěcywuznate:

1. dr. Michał Hajdan	z Drjowka
2. farař Kšěňka, Ingolf	z Baršća
3. Freißler, Dieter	z Terpego
4. Wesemann, Philipp	z Baršća
5. Tšukowa, Rosemarie	z Janšojc

Wokrjes Budyšin

džětowy kruh za serbske naležnosće za dobu 2014 – 2019

předsydka:

Krawcowa, Regina	społnomócnjena za serbske naležnosće wokrjesa Budyšin

wokrjesni radźičeljo:

Kozel, Hajko	(frakcija Lěwica)
Statnik, Dawid	(frakcija Swobodni wolerjo/SWZ)
Čornak, Thomas	(frakcija CDU)
Großmann Veit	(frakcija SPD)
Handrij Rynč	(frakcija CDU)
Ryčer, Hubertus	wjesnjanosta ze serbskeho sydlenkeho teritorija
Pašcyna, Seraphina	poradźowaca člonka w techniskim wuběrku
Wjaclawk René	poradźowacy člon we wuběrku za kulturu a kubtanje

wěcywustojni wobydlerjo (pomjenowani wot Domowiny):

1. Hřejorjowa, Sonja	(hač do 20.03.2018) za Župu „Jan Arnošt Smoler“ a region Budyšin
2. Jurkowa, Katharina	za Župu „Michał Hórnik“ a region Kamjenc
3. Šotčina, Christina	za Župu „Handrij Zejler“ a region Wojerecy
4. Krygar, Mato	na namjet Serbskeho ewangelskeho towarstwa z.t.
5. Budarjowa, Hanka	na namjet Towarstwa Cyrila a Metoda z.t.

Wokrjes Zhorjela

přirada za serbske naležnosće wokrjesa Zhorjela

1. Krawc, Helmut	wokrjesny radźičel SPD
2. Nowak, Měrćin	wokrjesny radźičel CDU
3. Šubertowa, Franciska	wokrjesna radźičelka B90/Zeleni
4. Kotisek, Wolfgang	poradźowacy wěcywustojny člon za prašenja kultury a wuměštwa

Wulke wokrjesne město Wojerecy

přirada za serbske naležnosće Města Wojerecy (w spinkach: namjetowana/y wot)

předsyda:	Nasdala, Dirk	wěcywustojny wobydler (Domowina)
městopředsyda:	Sroka, Werner	wěcywustojny wobydler (Domowina)
1. Gebauer, Dora		wěcywustojna wobydlerka (Domowina, frakcija Lěwica)
2. Graf, Evelin		wěcywustojna wobydlerka (CDU-frakcija)
3. Kruse, Siegfried		wěcywustojny wobydler (Aktives Hoyerswerda)
4. Sarodnick, Birgit		wěcywustojna wobydlerka (Domowina)
5. Schütze, Karl-Heinz		měšćanski radźičel (Lěwica)
6. Šramina, Brigita		wěcywustojna wobydlerka (Domowina)
7. MR Tempel, Heinz-Dieter		wěcywustojny wobydler (SPD-frakcija/ Domowina)
8. Wincarjowa, Gertrud		wěcywustojna wobydlerka (Domowina)

Pokiw: Předsyda přirady je zdobom měšćanski radźičel wot wólbneho zjednoćenstwa StadtZukunft.

Wulke wokrjesne město Budyšin

džěłowy kruh za serbske naležnosće (poradźuje wyšeho měšćanostu)

rěčnica:	dr. Hozyna, Susanne	měšćanska radźičelka (PEGASUS-Bautzen)
zast. rěčnik:	Wirth, Měrćin	wěcywustojny wobydler
člonojo:		
1. Balzer, Martin		wěcywustojny wobydler
2. Brankačk, Mirko		měšćanski radźičel (PEGASUS-Bautzen)
3. dr. Brězanowa, Beata		wěcywustojna wobydlerka
4. Budar, Jan		wěcywustojny wobydler
5. Kuring, Marko		wěcywustojny wobydler
6. Stenzel, Gitta		měšćanska radźičelka (Lěwica)
7. Vogt, Karsten		měšćanski radźičel (CDU)

13.4. Přehlad členstwa, županow a předsydow kaž tež členow předsydstwow sobustawskich župow a nadregionalnych towarstwow staw: 7. 3. 2017

Župa „Jakub-Lorenc-Zalěski“ z. t.

sydło: Měrowa dróha 65, 02959 Slepó

cyłkowne členstwo: **509** členow organizowanych w:

7 zapisanych towarstwach
ličba členow: **206**

7 njezapisanych towarstwach
ličba členow: **113**

7 Domowinskih skupinach
ličba členow: **190**

župan: **Manfred Hermaš** městožupanka: **Diana Maticowa**

dalši čłonojo předsydstwa: jednačelske předsydstwo:

Hartmut Hantscho
Kathleen Reichertowa
Angelika Balzkowa

rozšěrjene předsydstwo:

Waltraud Krawcowa
Sylvia Panošowa
Petra Rübeseamowa
Simone Urbankowa
Ingrid Lehnikowa
Hannelore Balkowa
Wolfgang Kotissek
Inga Mušalekowa
Hartmut Richter
Silvia Seitcowa

Župa „Jan Arnošt Smoler“ Budyšin

sydło: Póstowe naměsto 2, 02625 Budyšin

cyłkowne členstwo: **470** členow organizowanych w:

2 zapisanymaj towarstwomaj
ličba členow: **80**

22 Domowinskih skupinach
ličba členow: **390**

županka: **Jana Pětrowa** městožupan: **Jurij Łuščanski**

dalši čłonojo předsydstwa:
dr. Günter Holder
Marlis Konjechtec
Klaus-Jörg Petrenc
Róža Pinkawina
Leńka Thomasowa

Župa Dolna Łužyca z. t.

sydło: A. Bebelowa droga 82, 03046 Chóšebuz

cyłkowe člonstwo: **2282** člonow organizowanych w:

18 zapisanych towarstwach
ličba člonow: **1053**

3 njezapisanych towarstwach
ličba člonow: **58**

40 Domowinskich skupinach
ličba člonow: **1171**

župan:
dalši čtonojo
předsydstwa:

Harald Koncak
Horst Adam
Uta Henšelowa
Helmut Matik
Bernd Pittkunings
Ines Schneider
Franciska Šulcojc
dr. Pětš Šurman
Karin Tšukowa
Dieter Worješk
Annett Zyšcyna

městožupan:

Marcus Końcař

Župa „Handrij Zejler“ Wojerecy

sydło: Drježdžanska 18, 02977 Wojerecy

cyłkowe člonstwo: **923** člonow organizowanych w:

9 zapisanych towarstwach
ličba člonow: **477**

3 njezapisanych towarstwach
ličba člonow: **236**

9 Domowinskich skupinach
ličba člonow: **209**

1 direktneho čłona jednotliwca

župan/-ka:
dalši čtonojo
předsydstwa:

--
Jurij Domanja
Lubina Dučmanowa
Joachim Glücklich
Měrćin Herrmann
Gabriela Korchowa
Gabriela Linakowa
Silwija Pinkowa
Christina Šotćina
Roswitha Teichmann
Gertrud Wincarjowa
Gabriela Linakowa

městožupan/-ka:

--

Župa „Michał Hórnik“ Kamjenc

sydło: Při pastyrni 4, 01920 Chrósćicy

cyłkowne člonstwo: **1108** člonow organizowanych w:

12 zapisanych towarstwach
ličba člonow: **581**

12 njezapisanych towarstwach
ličba člonow: **343**

4 Domowinskih skupinach
ličba člonow: **183**

1 direktneho čłona jednotliwca

župan/-ka **Zala Cyžowa** městožupanka: **Katharina Jurkowa**

dalši čłonojo
předsydstwa: Hańžka Deleńkowa
Marhata Deleńkowa
Jana Hiccyna
Michaelis Korjeńkowa
Trudla Kuringowa
Jürgen Njek
Měrko Šmit
Clemens Škoda
Rafael Wjactawk

Maćica Serbska z. t.

sydło: Póstowe naměsto 2, 02625 Budyšin

cyłkowne člonstwo: **100** člonow

předsyda: **Jurij Łuščanski** městopředsydk: **dr. Anja
Pohončowa**

předsyda Mašicy Serbskeje: **dr. Pěťš Šurman**

dalši čłonojo
předsydstwa: dr. Anett Brězanec
Marka Cyžowa
Jěwa-Marja Čornakec
dr. Ines Kellerowa
Janka Pěčkec de Levano
prof. dr. Dietrich Šolta

Serbske młodžinske towarstwo „Pawk“ z. t.

sydło: Póstowe naměsto 2, 02625 Budyšin

cyłkowne člonstwo: **29** člonow

předsydk: **Franciska Grajcarekec** městopředsydk: **Ludmila Kowarjec**

dalši čłonojo
předsydstwa: Fabian Šěrak
Alena Pawlikec

Serbski Sokół z. t.

sydło: Póstowe naměsto 2, 02625 Budyšin

cyłkowne člonstwo: **120** člonow organizowanych w:

3 zapisanych towarstwach

ličba člonow: **83**

3 njezapisanych towarstwach

ličba člonow: **32**

5 direktnych člonow jednotliwcow

starosta: **Milan Funka** městostarosta: **Tomaš Šolta**

dalši člonjo
předsydstwa: **Tómaš Suchy, jednaćel**
Jan Hrjehor, nowinski rěčnik
Gabi Šotćina, pokładnica
Józef Šwon

Serbske šulske towarstwo z. t.

sydło: Póstowe naměsto 2, 02625 Budyšin

cyłkowne člonstwo: **301** člonow

předsydka: **Ludmila Budarjowa** městopředsydaj: **Jadwiga Čižankowa**
a René Wjactawk

dalši člonjo
předsydstwa: **Margot Hašcyna**
Nicole Hrjehorjowa
Stefan Rjeda
Michał Wałda

Spěchowanski kruh za serbsku ludowy kulturu z. t.

sydło: Póstowe naměsto 2, 02625 Budyšin

cyłkowne člonstwo: **34** člonow

předsyda: **Eberhard Zobel** městopředsydka: **Marja Jaworkowa**

dalši člonjo
předsydstwa: **Dorothea Čejkowa**
Helena Palmanowa
Martina Winklerowa

Towaršnosť za spěchowanje Serbskeho ludoweho ansambla z. t.

sydło: Wonkowna Lawska 2, 02625 Budyšin

cyłkowne čłonstwo: **21** čłonow organizowanych w:
2 zapisanymaj towarstwomaj
ličba čłonow: 2
19 direktnych čłonow jednotliwcow

předsyda: **Sieghard Kozel** městopředsyda: **Jurij Łuščanski**

dalši čłonojo předsydstwa: Marcel Brauman
Jěwa-Marja Čornakec
Volkmar Šołta

Towarstwo Cyrila a Metoda z. t.

sydło: Kamjenska 10, 01920 Zejicy

cyłkowne čłonstwo: **601** čłonow organizowanych w:
2 njezapisanymaj towarstwomaj
ličba čłonow: **369**
3 zapisanych towarstwach
ličba čłonow: **232**

předsyda: **Jurij Špitank** městopředsyda: **farar Gabriš Nawka**

dalši čłonojo předsydstwa: Rolf Hrjehor
Alfons Korjeńk
Monika Kralowa
Tomaš Rječka
Guido Zahrodnik

Towarstwo za spěchowanje serbskeho kulturneho a informaciskeho srjedźišča w Barlinje SKI z. t.

sydło: Fuggerstr. 39, 10777 Berlin

cyłkowne čłonstwo: **20** čłonow

rěčnik předsydstwa: farar **Cyril Pjech**

dalši čłonojo předsydstwa: Wito Měškank
prof. dr. Achim Žur

Zwjazk serbskich rjemjeslnikow a předewzaćelow z. t.

sydło: Nowojašćanska hłowna dróha č. 29, 02699 Bóšicy

cyłkowne člonstwo: 63 člonow

předsydka **Monika Cyžowa** městopředsyda: **Błažij Wowčer**

dalši člonojo
předsydstwa: Šćěpan Dej
Křesćan Krawc
Joachim Lipič

Zwjazk serbskich spěwarskich towarstwow z. t.

sydło: Póstowe naměsto 2, 02625 Budyšin

cyłkowne člonstwo: 474 člonow

předsyda: **Pětr Cyž** městopředsydaj: **Leńka Thomasowa
a Jaroslav Pukač**

dalši člonojo
předsydstwa: Angelika Häneltowa
Susann Herrmann
Gerald Schön
Sylwija Wjeńcyna
Janek Wowčer

Zwjazk serbskich studowacych

člonstwo: 103 člonow organizowanych w:
4 njezapisanych towarstwach
ličba člonow: 97
je 6 direktnych člonow jednotliwcow

předsyda: **Tomaš Jurk** městopředsyda: **Clemens Škoda**

dalši člonojo
předsydstwa: Damian Dyrlich
Franciska Grajcarekec
Syman Hejduška
Roman Krahl

Zwjazk serbskich wumětcow z. t.

sydło: Při Młynskich wrotach 2, 02625 Budyšin

cyłkowne člonstwo: **119** člonow

předsyda: **István Kobjela** městopředsyda: **Alfons Wićaz**

dalši čłonojo
předsydstwa: Marian Bulank
Benedikt Dyrlich
Michał Janca
Tomasz Nawka
Janka Rögnerowa

Zwjazk za serbski kulturny turizm z. t.

sydło: Měrowa dróha 65, 02959 Slepó

cyłkowne člonstwo: **217** člonow organizowanych w:

5 zapisanych towarstwach
ličba člonow: **204**

4 firmach a **2** zarjadomaj
ličba člonow: **13**

předsyda/-ka: **Manfred Hermaš** městopředsyda: **Stefan Malink**

dalši čłonojo
předsydstwa: Hanka Budarjowa
Mathias Reiche
(pokładnik)
Milena Stockowa
Claudia Steglichowa
Pětr Brězan
Stephanie Bierholdtec

13.5.1.

Program DOMOWINA – 2025

zwjazanosć – wotewrjenosć – zamołwitosć

Preambla

Założenje Domowiny w lěće 1912 jako třěšny zwjazk serbskich towarstwow bě wažne wobrotnišćo w serbskich stawiznach, dokelž bu přez to wola k zjednoćenju mocow w serbskim narodnym hibanju jasnje zwuraznjena a přeni raz zeskutkownjena. Po měrliwej rewoluciji před 25 lětami je so Domowina k politisce njewotwisnemu třěšnemu zwjazkej Serbow a serbskich towarstwow přetworila a je z tym wotewrjena za wšě serbske towarstwa a zjednoćenstwa kaž tež za kóždeho Serba.

Po tym zo je Domowina w lěće 2012, wróćo zhladujo na wuspěchi kaž tež na poražki a zmylki swojeho skutkowanja w serbskim ludže, 100. róčnicu swojeho založenja woswjećila, je na času, městno Domowiny w towaršnosći 21. lětstotka znowa definować a wizije do přichoda wuwiwać. Sćěhowaca programatika ma zaměr, dać nastork za dołhodobne džěto a aktiwne skutkowanje Domowiny hač do lěta 2025. Při tym wostanje jeje najwažniši nadawk, w swojej zakońsce připóznatej funkciji jako zastupjerka zajimow serbskeho ludu k zdźerženju a wuwiću Serbstwa přinošować. Wosebje na hłownych zhromadźiznach ma so přez analyzu docpěteho stawa prócowanjow tuta programatika dale wuwiwać a z konkretnymi napravami podkłasć, zo by so tu předležacy dokument zwoprawdźił.

Do narodneho džěta zdar!

Zakładne hesła jednanja Domowiny

Zwjazanosc

Hdžeškuli su Serbja, tam měła Domowina za nich a z nimi hromadže skutkować. Naše stawizny, kultura, rěč, wědomje wo swójskej wosebitosći a nic naposledk zhromadne narodne prócowanje – wšo to nas zwjazuje. Regiony přesahowaca a mjezsobna pomoc a wzajomne narodne džěto pod třěchu Domowiny stej wuraz a nadawk našeje zwjazanosće. Serbske regionalne wosebitosće spěchujemy a wědu wo nich šěrimy.

Aktiwity Domowiny zwjazuja najwšelakorišich partnerow we Łužicy a zwonka njeje. Při tym zasadźujemy so za zaměrnje zapřijeće serbskich wobsahow do zjawneho žiwjenja.

Wotewrjenosc

Domowina skići kóždemu Serbej a přećelej Serbow zhromadnosć, njewotwisnje wot toho, hač bydli we Łužicy abo zwonka njeje a hač chce jako jednotliwc abo čton sobustawskeho towarstwa abo župy Domowiny w njej skutkować. Podpěramy dale w zakonju zapisany princip swobodneho wuznaća k serbstwu, kiž zmóžnja kóždemu zajimcej přistup k serbskemu žiwjenju. Spěchujemy nawuknjenje a nałožowanje serbskeje rěče. Podpěramy najwšelakoriše móžnosće za wobdžělenje na serbskim towaršnostnym žiwjenju a skrućamy z tym zhromadne stawizniske a narodne wědomje. Jednamy zamołwiće a transparentnje za cyłu Łužicu a wšěch Serbow.

Zamołwitosć

Domowina podpěra swoje župy a sobustawske towarstwa w jich zhromadnym narodnym skutkowanju. Čłonojo tutych měli so bóle hač dotal jako čłonojo třěšneho zwjazka zrozumić a wuznawać.

Wšudže, hdžež su Serbja, měła Domowina zamołwitosć přewzać a w zmysle serbskich zajimow skutkować. Wona ma młodžinu jako swój přichod do narodneho džěta zapřijeć a k tomu wotpowědne formy džěławosće wuwěć. Wuwědomjamy kóždemu čłonej Domowiny, zo wón ze swojim skutkowanjom a jednanjom Serbow reprezentuje. Chcemy-li Serbstwu přichod dać, ma so kóždy jednotliwc po swojich móžnosćach za to zasadźować. Wosebje čłonojo we wolenej funkciji su namołwjeni do aktiwneho wustupowanja a spomóžneho skutkowanja za serbski lud.

I. Štó a što smy

Domowina je Zwjazk Łužiskich Serbow, kotryž wobsteji ze župow a towarstwow. Tež přeceljo Serbow móža być z jich člonstwom. Jeje člonstwo jako zhromadnosć angažowanych Serbow a serbskich towarstwow kaž tež zapřijeće zwjazkarjow do narodnych prócowanjow stej zakład wšeho skutkowanja Domowiny.

Škit, spěchowanje a wuwijanje serbskeje řeče, žiwjenskeho ruma, kultury a identity Serbow, kaž tež prócowanja wo wjetše prawo samopostajenja w serbskich naležnosćach do směra kulturneje awtonomije su hłowne zaměry našeho měrliwego zhromadneho skutkowanja. Domowina je na zakładze Serbskeju zakonjow kraja Braniborskeje a swobodneho kraja Sakskeje zakónsce připóznata zastupjerka zajimow serbskeho luda.

Tohodla je swojemu člonstwu kaž tež cyłemu serbskemu ludej winowata.

II. Zakład našeho jednanja

Domowina wuznawa so k wustawje Zwjazkoweje republiki Němskeje a z tym k prawniskim zasadam towaršnosće w našim kraju. Serbja su po stawiznach, řeči, kulturje a identiče samostatny narod. Su runohódni staćenjo a integrowany wobstatk ludnosće našeho kraja a němskeho stata. Zdobom zawjazuja so jako europski lud k zasadam swobody a měra. W tutym sebjezrozumjenju widźimy serbski lud jako runohódny wobstatk zhromadnosće europskich narodow.

K spěchowanju narodneho sebjewědomja Serbow a k pozbudžowanju europskeho myslenja podpěra Domowina aktiwnje mjezynarodne kontakty Serbow, wosebje k słowjanskim susodam, kaž tež k druhim narodnym mjeńšinam, ludowym skupinam a małym ludam.

III. Člonstwo a Domowina

Aktiwne sobudžěto župow a sobustawskich nadregionalnych towarstwow, zamołwite sobuskutkowanje jednotliwych člonow a směrodajne džěto organow třěšneho zwjazka při zwoprawdženju wustawkow, programa a wobzamknjenjow hłownych zhromadźiznow Domowiny su zakład wšeho skutkowanja w třěšnym zwjazku. Do tworjenja zasadnych rozsudow mamy naše člonstwo zapřijeć.

Kóžda přirodna wosoba a kóžde towarstwo, kotraž/kotrež wustawki a program Domowiny připóznawa a chce je aktiwnje přesadzić, móže so z člonom třěšneho zwjazka stać. Spěchujemy a podpěramy zhromadne džěto organow třěšneho zwjazka z Domowinje přislušacymi župami a towarstwami a z asociěrowanymi (wukrajnymi) towarstwami. Wona skutkuje dale zamołwiće we wobłuku mjezynarodnych organizacijow kaž FUEN, MENS a CIOFF.

IV. Wobłuki skutkowanja Domowiny

1. Domowinske župy a nadregionalne towarstwa

Domowinske župy ze swojimi sobustawskimi skupinami a towarstwami a nadregionalne fachowe towarstwa ze swojimi podstrukturami su čělesa pod třěchu Domowiny a tworja zakład zhromadneho skutkowanja třěšneho zwjazka. Zhromadnje měli hišće aktiwnišo wabić za přistup dalších člonow, skupinow a towarstwow k zesylńenju našeho člonstwa.

Domowina spěchuje mjezsobne a zhromadne džěto mjez župami a nadregionalnymi towarstwami a podpěra je při jich předewzačach. Nowe medije a nowe formy komunikacije kaž tež nowe formy zhromadźowanja Serbow su za dalše skutkowanje Domowiny njeaparujomny srědk džěławosće.

2. Domowina – zastupjerka wšěch generacijow Serbow

W Domowinje su wšě generacije zastupjene. Potrjeby wšěch jednotliwych starobnych skupin maja so hišće lěpje wobkedźbować a z tym generacije přesahowaca zhromadnosć spěchować. W srjedžišču steja tu wosebje swójby, młodžina a dorost.

3. Serbska rěč

Serbska rěč je nimo swobodneho wuznaća k serbstwu najbytosniše identifikaciske znamjo Serbow. Tuž so zhromadnje za žiwu a samozrozumliwu prezencu serbskeje rěče w zjawnym žiwjenju a za dwu- resp. wjacerěčnosć we Łužicy zasadźamy. Škit, nałožowanje a rewitalizacija hornjo- a delnjoserbšćiny a próca wo wuchowanje a wožiwjenje serbskich lokalnych narěčow, kaž na přikład slepjanšćiny je naš najwažniši zhromadny nadawk. Tohodla podpěruje Domowina wuwowanje rěč spěchowacych napravow a wšě aktiwity rěčneho planowanja. Wužaduje sej konkretne naprawy zwjazkowych, krajnych a komunalnych instancow k škitkej a spěchowanju serbskeje rěče.

4. Kubłanje w narodnym duchu a dorost

Kubłanje w narodnym duchu słuži skrućenju identity jednotliwca a je wažny nadawk Domowiny. Zasadźamy so za to, zo so serbskorěčne kubłanje w pěstowarnjach dale a zaměnišo spěchuje a bilingualna wučba w šulach zawěsći. Serbske stawizny, serbska kultura a rěč měli so přez předmjety přesahowace naprawy a kmene pedagogiske formy dale sposrědkować. Naše župy a sobustawske towarstwa su namołwjeni so zamołwiće sobu wo šulske a zwonkašulske poskitki starać. Wosebje w Delnjeje Łužicy maja so tak dotalne kubłanske wuspěchi na polu rewitalizacije rěče wobchować a z tworjenjom dalších rěčnych rumow zawěsćić. Tohorunja su serbscy pedagogojo namołwjeni, sebi narodneho a towaršnostneho nadawka wučerja wědomi być. Najwažnišej cytkaj kubłanja dorosta w narodnym duchu pak stej swójba a jeje wšelake formy kaž tež šěrša serbska zhromadnosć. Ze zaměrom, pola dorosta tworić strowe narodne sebjewědomje, wjaza Domowina wšitkich akterow do zhromadnosće a pohnuwa jich do zhromadneho skutkowanja.

5. Kultura a wuměłstwo

Serbske kulturne džěto a spěchowanje wuměłstwa stej wažnej stołpaj zachowanja identity našeho luda a wuwica serbstwa a zdobom póstancaj našeho luda. Tohodla mamy w Domowinje spěchowanje wobeju za wažne. Staramy so wo podpěru našich lajskich kulturnych skupin ze stron serbskich kulturnych institucijow. Spěchujemy wuměnu a delegowanje našich kulturnych

čělesow wosebje do słowjanskeho wukraja a podpěramy wuměnu z kulturnymi skupinami europskich mjeńšin. Na polu kulturneho turizma žadamy sej prawu prezentaciju serbskich wobsahow, započinjajo pola dwurěčnych pomjenowanjow. Podpěrujemy łahodny turizm, kotryž zmóžnja hosćom serbsku kulturu we Łužicy awtentisce zeznać.

6. Hospodarstwo

Hospodarstwo je rjap Łužicy a wowliwuje njeposrědnje počoženje našeje domizny a serbskeho luda. Přez spěchowanje našeje regionalneje wosebitosće zwyżimy atraktiwitu regiona za hospodarstwo. Wosebje dwu- a wjacerěčnosť je kmanosć, kotraž je za Łužiskich předewzaćelow z dobytkom. Tuž podpěramy wšitke naprawy, kiž pohnuwaja firmy, wobchody a hosćency k wužiwanju serbsčiny. Zasadžamy so za kooperaciju Łužicy z nahreničnymi kónčinami Pólskeje a Čěskeje.

Serbska rěč a kultura matej so šěršo do regionalneho, komunalneho a krajneho planowanja zapřijeć. Hladamy na to, zo so němsko-serbski charakter sydlenkeho teritorija wobchowa.

7. Politiska participacija

Domowina zastupuje na zakładze rjadowanjow Serbskeje zakonjow zajimy serbskeho luda. Wona stara so wo rozšěrjenje sobu- a samopostajowanskich prawow a winowatosćow předewšěm w serbskich politiskich, kulturnych a šulskich naležnosćach. Jednamy ze wšěmi demokratiskimi politiskimi stronami, zapóslancami a gremijemi na komunalnej, krajnej, zwjazkowej kaž tež europskej runinje. Zaručamy politisku artikulaciju Serbow za zwoprawdženje serbskich zajimow a přesadženje našich prawow a delegujemy za to serbskich zastupjerjow do poradžowacych a rozsudzacych gremijow.

Rady, přirady a wuběrki kaž tež zamołwići resp. społnomócnjeni za mjeńšinowe abo serbske naležnosće su wažni partnerojo a multiplikatorojo při zwoprawdženju zajimow Serbow na wšěch politiskich runinach.

Zawěšćamy z našim politiskim džěłom zdžerženje trěbnych financelnych zakładow za serbske potreby w financnym dojednanju mjez Zwjazkom a krajomaj Braniborskej a Sakskej kaž tež dalše spěchowanske srědki.

8. Počah k našim susodam we Łužicy a zwonka njeje

Wažny nadawk Domowiny je, wědu wo Serbach we Łužicy a zwonka njeje dale rozšěrjeć, lokalnych akterow při spěchowanju serbskeje rěče a kultury a w jich wuznaću k serbskim korjenjam podpěrować a z tym k runohódności Serbow a serbskeje rěče přinošować. Němcy su naši susodža, smy z nimi a dalšimi wobydlerjemi w měrje a mjezsobnej solidarnej podpěrje hromadze we Łužicy žiwi.

Wočakujemy pak tež, zo so naše duchowno-kulturne hódnoty česća a škitaja. Na poniženja a njeskutki maja zamołwite instancy wotpowědnje a jasnje reagować. Wabimy za dwu- resp. wjacerěčnosť a podpěramy wšitke naprawy do tutoho směra.

9. Mjezynarodne počahi

Domowina pěstuje a spěčuje zwiski z druhimi ludami. Kulturne wuměny, wopyty našich europskich susodow a mjezsobne zeznaće słuža skrućenju identity Serbow. Wosebje naši słowjanscy bratřa a sotry kaž tež narodne mjeńšiny w tu- a wukraju su nam dale ze sylnym partnerom. Zachowamy dotalne a witamy nowe wukrajne styki k Domowinje wosebje na runinje našich sobustawskich towarstwow.

10. Skutkowanie w zjawności

Z pomocu načasnych medialnych środków šerimy wědu wo Serbach. Wo skutkowanju Domowiny, wosebje jeje gremijow informujemy zjawność prawidłownje přez medijske wozjewjenja, towarstwowy časopis "Naša Domowina", naše internetne strony a z dalšimi sředkami. Za skutkowanie w Domowinje aktiwnje wabimy. Při tym je transparenca najlěpši sředk wabjenja. Nimo toho je posrědkowanie wědy wo wobstejnosćach a wužadanjach serbskeho luda nadawk kóžděho w Domowinje skutkowaceho. Džiwamy na runohódne wobkedžbowanje hornjoserbskeje a delnjoserbskeje spisowneje rěče.

11. Serbske institucije

Domowina spěchuje zhromadne džěto mjez serbskimi institucijemi a dalšimi nošerjami serbskich zajimow. Wona pohnuwa k tomu poslužby serbskich institucijow wužiwać, sej je žadać a tak poskitki aktiwnje wobliwować. Zhromadne projekty a kooperacije institucijow přinošuja k spomóžnemu džětu za Serbow. Zdobom namołwa Domowina wšě serbske institucije, swoje poskitki tež Serbam zwonka lužicy sprosředkować.

12. Škit serbskeho sydlenkeho ruma

Zakońsce postajene komuny, kiž serbskemu sydlenkemu rumej přistušeja, su za Domowinu wažny zakład za definowanie winowatosćow k spěchowanjju serbskeje rěče a kultury. Zdobom je serbski sydlenki teritorij Braniborskeje a Sakskeje za Domowinu jeje jednotny hłowny skutkowanski wobłuk. Škit tutoho je bytostny nadawk Domowinskeho skutkowanja. Domowina wužiwa wšitke realne móžnosće, zo by so kóždežkuli dalše zasahowanie do komunow, kiž serbskemu sydlenkemu rumej přistušeja, w zwisku z wudobywanjom surowiznow wotwobarało, kotrež je z přesydenjom abo dalšimi stratami za serbsku substancu zwjazane. Domowina poskića wot přesydenja potrjechenym komunam přiwšěm swoju poľnu podpěru při wurunanju stratow serbskeje substancy.

Wona žada sej dohodobny a rjadowany wustup z wudobywanja a zmlinjenja brunicy a dale statny spěchowanski program za strukturnu změnu we lužicy.

13. Serbske nabožno-narodne žiwjenje

Domowina wobhladaje bohate namrěwstwo nabožno-narodnych tradicijow a nałožkow jako njeparujomny wobstatk narodneho žiwjenja Serbow tež za přichodne generacije. W aktiwnym pěstowanju tutych tradicijow a nałožkow widži Domowina wažny stoľp za wutworjenje a skrućenje tež narodneho wědomja.

W serbskich katolskich wosadach tworj cyrkej wažny rěčny rum za wšitke generacije. Domowina namołwa swoje sobustawske župy a towarstwa, so tež w přichodze za bohate poskitk nabožno-narodneho žiwjenja w swojich wosadach angažować.

W ewangelskich wosadach serbskeho sydlenkeho teritorija tworja nabožne zarjadowanja wažne rěčne rupy za ewangelskich Serbow. W džěle na tutym polu aktiwnych skupinow a towarstwow widži Domowina wažny přinošk za zdžerženje našeje maćeršćiny.

Program DOMOWINA 2025

wobzamknjeny na 17. hłownej zhromadźiznje dnja 28.03.2015

Program DOMOWINA – 2025

zwězanosć – wótwórjonosć – zagronitosć

Preambla

Założenje Domowiny w lěše 1912 ako kšywowy zwězk serbskich towaristwow jo było wažne wobrotnišćo w serbskich stawiznach, dokulaž jo se pšez to wóla k zjadnošenju mócow w serbskem narodnem gibanju jasnje zwurazniła a přědny raz do statka stajila. Pó měrnej rewoluciji pšed 25 lětami jo se pšetwóriła Domowina k politiski njewótwisnemu kšywowemu zwězkoju Serbow a serbskich towaristwow. Z tym jo wótwórjona za wšykne serbske towaristwa a zjadnošeństwa kaž teke za kuždego Serba.

Pó tom až jo Domowina w lěše 2012, slědk glědajuce na wuspěchy ako teke na njewuspěchy a zmólki swójogo statkowanja w serbskem ludu, 100. wrošenicu swójogo założenja wóswješiła, jo na casu, městno Domowiny w towarišnosći 21. stolěša znowego definěrowaš a wizije do pšichoda wuwijaš.

Slědujuca programatika dej služyš ako póstark za dłužkodobne žěto a aktiwne statkowanje Domowiny až do lěta 2025. Pši tom wóstanjo jeje nejwažnejšy nadawk, w swójej kazniski pšipóznatej funkciji ako zastupnica zajmow serbskego luda, k zdžaržanju a wuwijanju serbstwa pšinosowaš. Wósebnje na glównych zgromažinach ma se pšez analyzu dojšpitego stawa procowanjow toš ta programatika dalej wuwijaš a z konkretnymi napšawami pódklasć, aby se how pšedlažecy dokument zwopšawdnić.

Do narodnego žěta zdať!

Zakładne gronidła jadnanja Domowiny

Zwězanosć

Žožkuli Serby su, tam dej Domowina za nich a z nimi gromaže statkowaš. Rownogódnosć dolnoserbskeje a górnoserbskeje rěcywěžo nas do jadnogo luda. Naše stawizny, kultura, rěc, wědobnje wó swójskej wósebnosći a nic naslědku zgromadne narodne procowanje – wšo to zwězują. Regiony pśesegajuca a mjazsobna pomoc a zgromadne narodne žěto pód kšywom Domowiny stej wuraz a nadawk našeje zwězanosći. Serbske regionalne wósebnosći spěchujomy a wědu wó nich rozšyrjamy.

Aktiwity Domowiny zwězują wšakorakich partnerjow we Łužycy a zwenka njeje. Pši tom zasajžujomy se za zaměrne zapšěgnjenje serbskich wopšimješow do zjawneho žywjenja.

Wótwórjonosć

Domowina pórucyjo kuždemu Serboju a pšijašeloju Serbow kšutu zgromadnosć, njeglědajucy na to, lěc bydli we Łužycy abo zwenka njeje a lěc co ako jadnotliwc abo cłonk cłonkojskego towaristwa abo župy Domowiny w njej statkowaš. Pódpěrujomy nadalej w kazni zapisany princip lichego wuznaša k serbstwoju, kótaryž zmóžnijo kuždemu zajmcoju pšistup k serbskemu žywjenjeju. Spěchujomy nawuknjenje a nałožowanje serbskeje rěcy. Pódpěrujomy wšakorake móžnosći za wobzěhlenje na serbskem towarishnostnem žywjenju a skšušijomy z tym zgromadne stawizniske a narodne wědobnje. Jadnamy zagronitostnje a transparentnje za cełu Łužycu a wšykných Serbow.

Zagronitosć

Domowina pódpěrujo swóje župy a cłonkojske towaristwa w jich zgromadnem narodnem žěle. Cłonki toś tych cełkow dejali se hyšći wěcej ako doněta ako cłonki kšywowego zwězka cuš a wuznawaš.

Wšuži, žož su Serby, by dejala Domowina zagronitosć pšewzeš a w zmysle serbskich zajmow wustupowaš. Wóna dej teke młožinu ako swój pšichod wěcej ako doněta do narodnego žěta zapšěgnuš a k tomu wótpowědne formy žětabnosći wuwijaš.

Wuwědobnjamy kuždemu cłonkoju Domowiny, až wón ze swójim statkowanim a jadnanim Serbow reprezentěrujo. Comy-li Serbojstwu pšichod daš, pótom ma se kuždy jadnotliwc pó swójich móžnosćach za to zasajžowaš. Wósebnje cłonki we wólonej funkciji su napominane k aktiwnemu wustupowanjeju a pomoclíwemu statkowanjeju za serbski lud.

I. Chto a co smy

Domowina jo zwězk Łužyskich Serbow, kótaryž wobstoj ze župow a towaristwow. Teke pšijašele Serbow mógu člonk togo zwězka byś. Jeje člonkojstwo ako zgromadnosć angažěrowanych Serbow a serbskich towaristwow kaž teke zapšěgnjenje zwěstkarjow do narodnych procowanjow stej zakład wšogo statkowanja Domowiny.

Ščit, spěchowanje a wuwijanje serbskeje rěcy, žywjeńskego ruma, kultury a identity Serbow, serbskich institucijow ako teke procowanja wó wětše pšawo samopóstajenja w serbskich nastupnosćach do směra kulturneje awtonomije su głowne zaměry našogo měrliwego zgromadnego žěła.

Domowina jo na zaklaže Serbskeju kaznjowu kraja Bramborskeje a lichego stata Sakskeje kazniski pšípóznata zastupnica zajmow serbskego luda.

Togodla jo swójim člonkam kaž teke cełemu serbskemu ludoju winowata.

II. Zakład našogo jadanja

Domowina wuznawa se k wustawje Zwězkoweje republiki Nimskeje a z tym k pšawniskim zasadam towarišnosći w našom kraju. Serby su pó stawiznach, rěcy, kulturje a identisce samostatny narod. Wóni su rownogódne stašany a integrěrowany wobstatk našogo kraja a nimskego stata.

Rownocasnje zawězuju se ako europejski lud k zasadam lichoty a měra. W toś tom sebjerzoměšu wižimy serbski lud ako rownogódny wobstatk zgromadnosći europejskich narodow.

K spěchowanju narodneho sebjerzoměša Serbow a k pózbužowanju europejskego myslenja pódpěrujo Domowina aktiwne mjaznarodne kontakty Serbow, wósebnje k słowjańskim susedam, ako teke k drugim narodnym mjeńšinam, ludowym kupkam a małym ludam.

III. Člonkojstwo a Domowina

Aktiwne sobužěto župow a nadregionalnych towaristwow, zagronitostne sobustatkowanje jadnotliwych člonkow a směrdajuce žěto organow kšywowego zwězka pši zwopšawdnjenju wustawkow, programa a wobzamknjenjow głownych zgromažinow Domowiny su zakład wšogo statkowanja w kšywowem zwězku. Do twórnjenja zasadnych rozsudow mamy naše člonki zapšěgnuś.

Kužda pširodna wósoba a kužde towaristwo, kótaraž/kótarež wustawki a program Domowiny pšípóznajo a je aktiwne pšesajžiś co, móžo člonk kšywowego zwězka wordowaś. Spěchujomy a pódpěrujomy zgromadne žěto organow kšywowego zwězka z Domowinje pšistušajucymi župami a towaristwami a z asociěrowanymi (wukrajnymi) towaristwami. Wóna statkujo mimo togo zagronitostnje we wobłuku mjaznarodnych organizacijow ako FUEN, MENS a CIOFF.

IV. Wobłuki statkowanja Domowiny

1. Domowinske župy a nadregionalne towaristwa

Domowinske župy ze swójimi kupkami a cłonkojskimi towaristwami a nadregionalne fachowe towaristwa ze swójimi pódstrukturami su celki pód kšywom Domowiny a twórje zakład zgromadnego statkowanja kšywowego zwězka. Zgromadnje dejali hyšći aktiwnjej wabiš za pšistup dalšnych cłonkow, kupkow a towaristwow k zmócnjenju našogo cłonkojstwa.

Domowina spěchujo mjasobnu pódpěru a zgromadne žěto mjazy swójimi župami a nadregionalnymi towaristwami a pódpěruje je pši jich pšedewzešach. Nowe medije a nowe formy komunikacije ako teke nowe formy zmkaranja Serbow su za dalšne statkowanje Domowiny njezbytny srědk žětabnosći.

2. Domowina – zastupnica wšych generacijow Serbow

W Domowinje su wšykne generacije zastupjone. Pótrjeby wšykných jednotliwych starstwowych kupkow muse se hyšći lěpjej wobglědowaš a z tym generacije pšesegajucu zgromadnosć spěchowaš. W srježišču stoje pši tom wósebnje familije, mložina a dorost.

3. Serbska rěc

Serbska rěc jo mimo lichego wuznaša k serbstwu nejwažnejše identifikaciske znamje Serbow. Toš se zasajžujomy zgromadnje za žywu a se samorozmějucu prezencu serbskeje rěcy w zjawnem žywjenu a za dwójo- resp. wjěcejrěcnosć we Łužycy. Ščit, natožowanje a rewitalizacija dolno- a górnoserbsčiny a procowanje wó zachowanje a wóžywjenje serbskich lokalnych narěcow, kaž na pšikład slěpjańšćiny jo naš nejwažnejšy zgromadny nadawk. Togodla pódpěrujo Domowina wuwijanje rěc spěchujucych napšawow a wšykne aktiwity rěcnego planowanja. Pomina sebje konkretne napšawy zwězkowych, krajnych a komunalnych instancow k ščitoju a spěchowanju serbskeje rěcy.

4. Kubłanje w narodnem duchu a dorost

Kubłanje w narodnem duchu służy skšusenjeju identity jednotliwca a jo wažny nadawk Domowiny.

Zasajžujomy se za to, až se serbskorěcne kubłanje w žišownjach dalej a zaměrnjej spěchujo a bilingualna wucba w šulach se zarucyjo. Serbske stawizny, serbska kultura a rěc dejali se pšez pšedmjaty pšesegajuce napšawy a wužytne pedagogiske formy dalej pósrědkowaš. Naše župy a cłonkojske towaristwa deje se pši tom zagronitostnje sobu wó šulske a zwenkašulske pórucenja staraš. Wósebjje w Dolnej Łužycy muse se tak doněta dojspite kubłańske wuspěchy na pólu rewitalizacije rěcy wobchowaš a z twórnim dalšnych rěcných rumow zawěšćiš. Rownocasnje dejali se serbske pedagogi swójogo narodnego a towaršnostnego nadawka ceptarja wědobne byš. Nejwažnejšej celka kubłanja dorosta w narodnem duchu pak stej familija a jeje wšakorake formy ako teke šyrša serbska zgromadnosć. Ze zaměrom pla dorosta wutwóriš strowe narodne sebjewědobnje wěžo Domowina wšykných akterow do zgromadnosći a pógnuwa jich do zgromadnego žěta.

5. Kultura a wuměłstwo

Serbska kultura a serbske wuměłstwo stej wažnej stupa za zachowanje identity našogo luda a za wuwieš serbstwa. Rownocasnje stej póstańca našogo luda. Togodla mamy w Domowinje spěchowanje woběju stupowu za wažne. Staramy se wó pódpěru našych lajskich kulturných

kupkow z boka serbskich kulturnych institucijow. Spěchujomy wuměnu a delegěrowanje našych kulturnych kupkow wósebnje do słowjańskego wukraja a pódpěrujomy wuměnu z kulturnymi kupkami europskich mjeńšynow. Na pólu kulturnego turizma pominamy pšawu prezentaciju serbskich wopšimješow, což se zachopijo pši dwójorěcnych pómjenjowanjach. Pódpěrujomy pózlažki turizm, kótaryž zmóžniwo góscam serbsku kulturu we Łužycy awtentiski zeznaš.

6. Góspodarstwo

Góspodarstwo jo rěp Łužyce a wobwliwujo direktnje položenje našeje domownje a serbskego luda. Pšez spěchowanje našeje regionalneje wósebnosći pówušyjomy atraktiwitu regiona za góspodarstwo. Wósebnje dwójo- a wěcejrěcność jo zamóžnosć, kotaraž jo za Łužyskich pšedewzešarjow wobogašenje. Togodla pódpěrujomy wšykne napšawy, kótarež pógnuwaju firmy, wobchody a góscěńce k wužywanju serbskeje rěcy. Zasajžujomy se za kooperaciju Łužyce z granicznymi stronami Pólskeje a Českeje.

Serbska rěc a kultura matej se wobšyrnje do regionalnego, komunalnego a krajnego planowanja zapšěgnuš. Glědamy na to, až se nimsko-serbski charakter sedleńskego teritorija wobchowa.

7. Politiska participacija

Domowina zastupujo na zakłaže rědowanjow Serbskeju kaznjowu zajmy serbskego luda. Wóna stara se wó rozšyrjenje sobu- a samopóstajowańskich pšawow a winowatosćow pšedewšym w serbskich politiskich, kulturnych a šulskich nastupnosćach. Jadnamy ze wšyknymi demokratiskimi politiskimi partajami, wótpóstańcami a gremijami na komunalnej, krajnej, zwězkowej ako teke europskej rowninje. Zarucujomy politisku artikulaciju Serbow za zwopšawdnjenje serbskich zajmow a pšesajženje našych pšawow a delegěrujomy za to serbskich zastupnikow do póražujucych a rozsužecych gremijow.

Rady, pširady a wuběrki ako teke zagronite resp. społnomócnjone za mjeńšynowe abo serbske nastupnosći su wažne partnerje a multiplikatory pši zwopšawdnjenju zajmow Serbow na wšyknich politiskich rowninach.

Zawěšćujomy z našym politiskim žětom zdžaržanje trěbnych financelnych zakładow za serbske pótrjeby we financnem dojadnanju mjazy Zwězkom a krajoma Bramborska a Sakska, ako teke dalšne spěchowańske srědki.

8. Póšěg k našym susedam we Łužycy a zwenka njeje

Wažny nadawk Domowiny jo, wědu wó Serbach we Łužycy a zwenka njeje dalej rozšyrjaš, lokalnych akterow pši spěchowanju serbskeje rěcy a kultury a w jich wuznašu k serbskim kórjenjam pódpěrowaš a z tym k rownogódnosći Serbow a serbskeje rěcy pšinosowaš. Nimce su naše susedy, smy z nimi a dalšnymi wobydlarjami w měrje a mjazsobnej solidarnej pódpěrje gromaže we Łužycy žywe.

Wócakujomy pak teke, až se naše duchowno-kulturne gódnosće cesće a šćitaju. Na póniženja a njestatki maju zagronite instance ned zjawnje reagěrowaš. Wabimy za dwójo- resp. wěcejrěcność a pódpěrujomy wšykne napšawy do toš togo směra.

9. Mjazynarodne póšěgi

Domowina woplěwajo a spěchujo zwiski z drugimi ludami. Kulturne wuměny, woglědy našych europskich susedow a mjazsobne zeznaše słuže skšusjenjeju identity Serbow. Wósebnje naše słowjańske bratšy a sotše ako teke narodne mjeńšyny w tu- a wukraju dejali za nas pši tom dobre partnerje byš. Zachowamy donětejšne a witamy nowe zwiski k Domowinje wósebnje na rowninje našych cłonkojskich towaristwow.

10. Statkowanje w zjawnosći

Z pomocu nacasnych medialnych srědkow rozšyrjamy wědu wó Serbach. Wó statkowanju Domowiny, wósebne jeje gremijow informěrujemy zjawnosć pšawidłownje pšez medijowe wózjawjenja, towaristwowy casopis "Naša Domowina", naše internetne boki a z dalšnymi srědkami. Za statkowanje w Domowinje aktiwnje wabimy. Pši tom jo transparenca nejlěpšy srědk wabjenja. Mimo toho jo pósrědkowanje wědy wó wobstojnosćach a wupominanjach serbskego luda nadawk kuždego w Domowinje statkujucego. Glědamy na rownogódnju prezencu górnoserbskeje a dolnoserbskeje rěcy.

11. Serbske institucije

Domowina spěchujo zgromadne žěto mjazy serbskimi institucijami a dalšnymi nosarjami serbskich zajmow. Wóna pógnuwa k tomu, póslužby serbskich institucijow wužywaš, se je pominaš a z tym póručenja aktiwnje wobwliwowaš. Zgromadne projekty a kooperacije institucijow pšinosuju k pomócliwemu žětoju za Serbow. Rownocasje napomina Domowina wšykne serbske institucije, swóje póručenja teke Serbam zwenka Łužyce pósrědkowaš.

12. Šćit serbskego sedleńskego ruma

Kazniski póstajone komune, kótarež serbskemu sedleńskemu rumoju pšislušaju, su za Domowinu wažny zakład za definěrowanje winowatosćow za spěchowanje serbskeje rěcy a kultury. Rownocasnje jo serbski sedleński rum Bramborskeje a Sakskeje za Domowinu jeje jadnotny głowny wobtuk za jeje statkowanje. Šćit toš toho jo jasny nadawk statkowanja Domowiny. Domowina wužywa wšykne realne móžnosći, aby se wót wobarało kuždežkuli dalšne zapšimnjenje do komunow, kótarež serbskemu sedleńskemu rumoju pšislušaju, w zwisku z wudobywanim zemskich pókladow, kótarež jo z pšesedenim abo z dalšnymi wobgrozenjami za serbsku substancu zwězane. Domowina pórucyjo wót pšesedenja pótrjefjonym komunam swóju potnu pódpěru pši wurownanju móžnych škódow za serbsku substancu. Wóna pomina se dlujkodobny a ředowany wustup z wudobywanja a zmilinjenja brunice a statny spěchowawšiki program za strukturnu změnu we Łužycy.

13. Serbske nabožno-narodne žywjenje

Domowina wobglědujo bogate derbstwo nabožno-narodnych tradicijow a nałogow ako njewuzbytny wobstatk narodnego žywjenja Serbow teke za pšichodne generacije. W aktiwnem woplěwanju toš tych tradicijow a nałogow wiži Domowina wažny stłup za wutwórjenje a skšusenje teke narodnego wědobnja.

W serbskich katolskich wósadach twóri cyrkwja wažny rěcny rum za wšykne generacije. Domowina napominajo swóje župy a towaristwa, se teke w pšichože za bogate póručenje nabožno-narodnego žiwjenja w swójjich wósadach angažěrowaš.

W ewangelskich wósadach serbskego sedleńskego teritorija twórje nabožne zarědowanja wažne rěcne rupy za ewangelskich Serbow. W žěle na toš tom pólu aktiwnych kupkow a towaristwow wiži Domowina wažny pšinosk za zdžaržanje našeje mamineje rěcy.

14. impresum

wudawačel delegatneje mapy:	Zwjazkowe předsydstwo Domowiny - Zwjazka Łužiskich Serbow z.t.
redakcija:	Dawid Statnik, předsyda Domowiny Marko Kowar, jednačel Domowiny Werner Sroka, referent Domowiny
sadźba a layout:	Claudia Knoblochec
čišć a wjazanje:	zarjad Domowiny w Budyšinje
redakciski kónc:	06.03.2017
nakład:	250 eksemplarow

Žórta fotow:

26 Domowina	36 C. Škoda	69 Domowina (FB)	serbsku ludowu kulturu
28 C. Škoda	37 C. Škoda	70 župa Dolna Łužyca	92 R. Ledźbor
30 (1) L. Garten	38 (1) C. Schmidt	71 Sakska st. kenclija (FB)	93 (1) C. Škoda
30 (2) M. Arlt	38 (2) K. Liznarjec	75 Mjeńšinowy běrow	93 (2) Župa Dolna Łužyca
31 (1) K. Liznarjec	38 (3) J. Tesch	76 C. Škoda	94 Domowina (FB)
31 (2) W. Sroka	46 RCW	81 (1) Domowina (FB)	118, 119, 120, 122 župa Kamjenc
32 Župa Dolna Łužyca	58 Domowina	81 (2) J. Helgest	123, 124 W. Sroka
33 (1) Domowina	59 (1) L. Sachsa	82 J. Stephan	148, 150 J. Helgest
33 (2) C. Škoda	59 (2) J. Helgest	83 FUEV	152, 153 J. Stephan
34 (1) C. Škoda	60 A. Kirschke	83 J. Stephan	
34 (2) Čěski senat (FB)	61 C. Škoda	84 C. Škoda	
35 R. Wałdźic	63 M. Helbig	84 Spěchowanski kruh za	

Wutrobny džak wuprajimy wšitkim, kotřiž su ze swójskim podźěлом k wuspěšnemu zestajenju delegatneje mapy přinošowali, wosebje wuběrkam zwjazkowneho předsydstwa, předsydstwam župow a specifiskich towarstwow, přistajenym zarjada Domowiny a RCW kaž tež Boženje Braumanowej a Župje Jakub Lorenc-Zalěski z.t. za pomoc při lektorizowanju.

Domowina
Zwjazk Łužyskich Serbow z. t.
Zwězk Łužyskich Serbow z. t.
Bund Lausitzer Sorben e. V.

Serbski dom
Póstowe naměsto
02625 Budyšin

Haus der Sorben
Postplatz 2
02625 Bautzen

fon: +49 (0)3591 550-102
fax: +49 (0)3591 42408
mail: domowina-bautzen@sorben.com
www.domowina.de

Serbski dom
Droga Augusta Bebela 82
03046 Chóšebuz

Wendisches Haus
August-Bebel-Straße 82
03046 Cottbus

fon: +49 (0)355 48576-432
fax: +49 (0)355 48576-433
mail: domowina-cottbus@sorben.com